

CODUL DE PROCEDURA CIVILĂ din 9 septembrie 1865

EMITENT • PARLAMENTUL

Publicat în MONITORUL OFICIAL nr. 45 din 24 februarie 1948

Data intrării în vigoare 24-02-1948

Formă consolidată valabilă la data 17-06-2004

Prezenta formă consolidată este valabilă începând cu data de 17-06-2004 până la data de 13-09-2004

Atenție, se afisează forma consolidată a CODUL DE PROCEDURA CIVILĂ din 1865(Republicata 1) din Monitorul Oficial nr.45 din 24-02-1948

Abrogat de Articolul 83, Titlul V din LEGE nr. 76 din 24 mai 2012 la data 15-02-2013

*) Textul inițial a fost publicat în MONITORUL OFICIAL nr. 45 din 24 februarie 1948. Aceasta este forma actualizată de S.C. "Centrul Teritorial de Calcul Electronic" S.A. Piatra Neamt până la data de 17 iunie 2004, cu modificările și completările aduse de: [Decretul nr. 1228 din 15 mai 1900](#), prin trei legi de accelerarea judecății: din 19 mai 1925, 11 iulie 1929 și 23 iunie 1943, prin [LEGEA nr. 104 din 22 septembrie 1992](#) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 244 din 1 octombrie 1992; prin [Legea nr. 105 din 22 septembrie 1992](#), publicată în M. Of. Partea I, nr. 245 din 1 octombrie 1992; prin [Legea nr. 59 din 23 iulie 1993](#), publicată în Monitorul Oficial nr. 177 din 26 iulie 1993, prin [Ordonanța de Urgență nr. 138 din 14 septembrie 2000](#), publicată în Monitorul Oficial din 2 octombrie 2000, prin [Ordonanța de Urgență nr. 59 din 25 aprilie 2001](#), publicată în Monitorul Oficial din 27 aprilie 2001; [ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 58 din 25 iunie 2003](#) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 460 din 28 iunie 2003; [LEGEA nr. 195 din 25 mai 2004](#) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 470 din 26 mai 2004.

**) CODUL DE PROCEDURA CIVILĂ din 9 septembrie 1865 a fost republicat de [LEGEA nr. 18 din 12 februarie 1948](#) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 35 din 12 februarie 1948.

NOTĂ:

[ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 138 din 14 septembrie 2000](#) prevede:

"Art. 3. Următorii termeni din Codul de procedură civilă se înlocuiesc astfel:

- "ajutor de primar" cu "viceprimar";
- "casa de depuneri" cu "Casa de Economii și Consemnațiuni";
- "datornic" cu "debitor";
- "despărțenie" cu "divorț";
- "execuțiune", "execuție" cu "executare";
- "faptele de căpetenie" cu "faptele esențiale";
- "interogatorul" cu "interogatoriul";
- "mișcător" cu "mobil";
- "mort" cu "defunct";
- "nemișcător" cu "imobil";
- "nevârstnic" cu "minor";
- "notarul comunei" cu "secretarul primăriei";
- "pecete" cu "sigiliu";
- "pensie alimentara" cu "pensie de întreținere";
- "sorocite" cu "fixate";
- "tâlmaci" cu "interpret";
- "vârstnic" cu "major".

Termenii "consiliu judiciar" și "jurământul" - ca mijloc de proba - se elimina din tot cuprinsul Codului de procedura civilă.

În vederea republicării, Ministerul Justiției este autorizat să înlocuiască sau să elimine, după caz, și alți termeni sau expresii, pentru actualizarea redactării textelor în conformitate cu terminologia consacrată de dispozițiile legale în vigoare și pentru corelarea cu normele privind ortografia limbii române.

Art. 4. Prescripțiile care au început să curgă înainte de data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, pentru a căror împlinire ar trebui să treacă mai mult de 3 ani, se vor împlini după trecerea unui termen de 3 ani de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență."

Cartea I

Competența instanțelor judecătorești

Titlul I

Competența după materie

Articolul 1

Judecătoriile judeca:

1. în prima instanță, toate procesele și cererile, în afară de cele date prin lege în competența altor instanțe;
2. plingerile împotriva hotărârilor autorităților administrației publice cu activitate jurisdicțională și ale altor organe cu astfel de activitate, în cazurile prevăzute de lege;
3. în orice alte materii date prin lege în competența lor.

Pct. 2 al art. 1 a fost modificat de [LEGEA nr. 104 din 22 septembrie 1992](#) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 244 din 1 octombrie 1992.

Art. 1 a fost modificat de pct. 2 al art. 1 din [LEGEA nr. 59 din 23 iulie 1993](#), publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 177 din 26 iulie 1993.

Articolul 2

Tribunalele judeca:

1. în prima instanță:

- a) procesele și cererile în materie comercială al căror obiect are o valoare de peste 1 miliard lei, precum și procesele și cererile în aceasta materie al căror obiect este neevaluabil în bani;
 - b) procesele și cererile în materie civilă al căror obiect are o valoare de peste 1 miliard lei;
 - b¹) conflictele de muncă, cu excepția celor date prin lege în competența altor instanțe;
 - c) procesele și cererile în materie de contencios administrativ, în afară de cele date în competența curților de apel;
 - d) procesele și cererile în materie de creație intelectuală și de proprietate industrială;
 - e) procesele și cererile în materie de expropriere;
 - f) cererile pentru încuviințarea, nulitatea sau desfacerea adopției;
 - g) abrogată;
 - h) abrogată;
 - i) cererile pentru repararea prejudiciilor cauzate prin erori judiciare săvârșite în procesele penale;
 - j) cererile pentru recunoașterea, precum și cele pentru încuviințarea executării silite a hotărârilor date în țări străine;
2. ca instanțe de apel, apelurile declarate împotriva hotărârilor pronunțate de judecătoria în prima instanță, în cazurile expres prevăzute de lege;
 3. ca instanțe de recurs, recursurile în cazurile expres prevăzute de lege.
 4. în orice alte materii date prin lege în competența lor.

Lit. a) de la pct. 1 al art. 2 este reprodusă astfel cum a fost modificată prin [art. 1 pct. 1 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, lit. a) pct. 1 al art. 2 avea următorul conținut: "a) procesele și cererile în materie comercială, cu excepția celor al căror obiect are o valoare de până la 10 milioane lei inclusiv;"

Lit. b) de la pct. 1 al art. 2 este reprodusă astfel cum a fost modificată prin [art. 1 pct. 2 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, lit. b) 1 al art. 2 avea următorul conținut: "b) procesele și cererile privind drepturi și obligații rezultând din raporturi juridice civile, al căror obiect are o valoare de peste 150 milioane lei;"

Lit. b¹) de la pct. 1 al art. 2 a fost introdusă prin [art. 1 pct. 3 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M.Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000.

Pct. 3 al art. 2 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 1 din Ordonanța de urgență nr. 59/2001](#) publicată în M. Of. nr. 217 din 27 aprilie 2001. În vechea reglementare pct. 3 al art. 2 avea următorul conținut: "3. ca instanțe de recurs, recursurile declarate împotriva hotărârilor pronunțate de judecătoria în ultima instanță;"

Literele a) și b) ale pct. 1 al art. 2 au fost modificate de [ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 58 din 25 iunie 2003](#) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 460 din 28 iunie 2003.

Litera f) a pct. 1 al art. 2 a fost modificată de [ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 58 din 25 iunie 2003](#) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 460 din 28 iunie 2003.

Literele g) și h) ale pct. 1 al art. 2 au fost abrogate de [ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 58 din 25 iunie 2003](#) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 460 din 28 iunie 2003.

Pct. 2 și 3 ale art. 2 au fost abrogate de [ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 58 din 25 iunie 2003](#) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 460 din 28 iunie 2003.

Pct. 2 și 3 ale [art. 2 au fost reintroduse și modificate de LEGEA nr. 195 din 25 mai 2004](#) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 470 din 26 mai 2004.

Articolul 3

Curțile de apel judeca:

1. în prima instanță, procesele și cererile în materie de contencios administrativ privind actele autorităților și instituțiilor centrale;
2. ca instanțe de apel, apelurile declarate împotriva hotărârilor pronunțate de judecătorii și tribunale în prima instanță;
- 2¹. ca instanțe de recurs, recursurile în cazurile expres prevăzute de lege;
3. în orice alte materii date prin lege în competența lor.

Pct. 1 al art. 3 este reprodus astfel cum a fost modificată prin [art. 1 pct. 2 din Ordonanța de urgență nr. 59/2001](#) publicată în M. Of. nr. 217 din 27 aprilie 2001. În vechea reglementare, pct. 1 al art. 3 avea următorul conținut: "1. în prima instanță, procesele și cererile în materie de contencios administrativ privind actele de competență autorităților administrației publice centrale, ale prefecturilor, ale serviciilor publice descentralizate la nivel județean, ale ministerelor și ale celorlalte organe centrale, ale autorităților publice județene și a municipiului București;"

Pct. 3 al art. 3 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 3 din Ordonanța de urgență nr. 59/2001](#) publicată în M. Of. nr. 217 din 27 aprilie 2001. În vechea reglementare, pct. 3 al art. 3 avea următorul conținut: "3. ca instanțe de recurs, recursurile declarate împotriva hotărârilor pronunțate de tribunale în apel, precum și în alte cauze prevăzute de lege;"

[Art. 3 a fost modificat de ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 58 din 25 iunie 2003](#) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 460 din 28 iunie 2003.

Pct. 2¹ al [art. 3 a fost introdus de LEGEA nr. 195 din 25 mai 2004](#) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 470 din 26 mai 2004.

Articolul 4

Înaltă Curte de Casație și Justiție judeca:

1. recursurile declarate împotriva hotărârilor curților de apel și a altor hotărâri, în cazurile prevăzute de lege;
2. recursurile în interesul legii;
3. abrogat;
4. în orice alte materii date prin lege în competența sa.

Pct. 3 al [art. 4 a fost abrogat de ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 58 din 25 iunie 2003](#) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 460 din 28 iunie 2003.

Articolul 4¹

Competența ce revine instanțelor judecătorești în legătură cu arbitrajul reglementat de cartea IV aparține instanței care ar fi fost competența să soluționeze litigiul în fond, în lipsa unei convenții arbitrale.

Titlul II

Competența teritorială

Articolul 5

Cererea se face la instanța domiciliului pârâtului. Dacă pârâtul are domiciliul în străinătate sau nu are domiciliu cunoscut, cererea se face la instanța reședinței sale din țară, iar dacă nu are nici reședința cunoscută, la instanța domiciliului sau reședinței reclamatului.

Articolul 6

Când pârâtul, în afară de domiciliul sau, are în chip statornic o îndeletnicire profesională ori una sau mai multe așezări agricole, comerciale sau industriale, cererea se poate face și la instanța locului acelor așezări sau îndeletniciri, pentru obligațiile patrimoniale și care sunt născute sau care urmează să se execute în acel loc.

Articolul 7

- (1) Cererea împotriva unei persoane juridice de drept privat se face la instanța sediului ei principal.
- (2) Cererea se poate face și la instanța locului unde ea are reprezentanța, pentru obligațiile ce urmează a fi executate în acel loc sau care izvorăsc din acte încheiate prin reprezentant sau din fapte săvârșite de acesta.
- (3) Cererea împotriva unei asociații sau societăți fără personalitate juridică se face la instanța domiciliului persoanei căreia, potrivit înțelegerii dintre asociați, i s-a încredințat președinția sau direcția asociației ori societății, iar, în lipsa unei asemenea persoane, la instanța domiciliului oricăruia dintre asociați. În acest din urmă caz, reclamantul va putea cere instanței numirea unui curator, care să reprezinte interesele asociaților.

Articolul 8

(1) Cererile îndreptate împotriva statului, direcțiilor generale, regiilor publice, caselor autonome și administrațiilor comerciale, se pot face la instanțele din capitala țării sau la cele din reședința județului unde își are domiciliul reclamantul.

(2) Când mai multe judecătoria din circumscripția aceluiași tribunal sunt deopotrivă competente, cererile în care figurează persoanele arătate la alin. 1 se introduc la judecătoria din localitatea de reședință a județului, iar în Capitala, la judecătoria sectorului 4.

Articolul 9

Cererea îndreptată împotriva mai multor piriti poate fi făcută la instanța competență pentru oricare dintre ei; în caz când printre piriti sunt și obligați accesorii, cererea se face la instanța competență pentru oricare dintre debitorii principali.

Articolul 10

În afară de instanța domiciliului pârâtului, mai sunt competente următoarele instanțe:

1. în cererile privitoare la executarea, anularea, rezoluțiunea sau rezilierea unui contract, instanța locului prevăzut în contract pentru executarea, fie chiar în parte, a obligațiunii;
2. în cererile ce izvorăsc dintr-un raport de locațiune a unui nemișcător, în acțiunile în justificare sau în prestațiune tabulară, instanța locului unde se afla nemișcătorul;
3. în cererile ce izvorăsc dintr-o cambie, cec sau bilet la ordin, instanța locului de plată;
4. în cererile privitoare la obligații comerciale, instanța locului unde obligația a luat naștere sau aceea a locului plății;
5. în cererile izvorite dintr-un contract de transport, instanța locului de plecare sau de sosire;
6. în cererile împotriva unei femei căsătorite, care are reședința obișnuită deosebită de aceea a soțului, instanța reședinței femeii;*)
7. în cererile făcute de ascendenți sau descendenți pentru pensie alimentară, instanța domiciliului reclamantului;
8. în cererile ce izvorăsc dintr-un fapt ilicit, instanța în circumscripția căreia s-a savîrsit acel fapt.

*) Textul considerat abrogat implicit ca urmare a consacrării principiului constituțional al egalității sexelor prin art. 4 alin. (2) din Constituție.

Articolul 11

(1) În materie de asigurare, cererea privitoare la despăgubiri se va putea face și la instanța în circumscripția căreia se afla:

1. domiciliul asiguratului;
2. bunurile asigurate;
3. locul unde s-a produs accidentul.

(2) Alegerea competenței prin convenție este nulă dacă a fost făcută înainte de nașterea dreptului la despăgubire.

(3) Dispozițiile de mai sus nu se aplică în materie de asigurări maritime și fluviale.

Articolul 12

Reclamantul are alegerea între mai multe instanțe deopotrivă competente.

Articolul 13

(1) Cererile privitoare la bunuri nemișcătoare se fac numai la instanța în circumscripția căreia se afla nemișcătoarele.

(2) Când nemișcătorul este situat în circumscripțiile mai multor instanțe, cererea se va face la instanța domiciliului sau reședinței pârâtului, dacă acestea se afla în vreuna din aceste circumscripții, iar în caz contrar, la oricare din instanțele în circumscripțiile cărora se afla nemișcătorul.

Articolul 14

În materie de moștenire sunt de competența instanței celui din urma domiciliu al mortului:

1. cererile privitoare la validitatea sau executarea dispozițiilor testamentare;
2. cererile privitoare la moștenire, precum și cele privitoare la pretențiile pe care moștenitorii le-ar avea unul împotriva altuia;
3. cererile legatarilor sau ale creditorilor mortului împotriva vreunuia din moștenitori sau împotriva executorului testamentar.

Articolul 15

Cererile în materie de societate, până la sfârșitul lichidării în fapt, sunt de competența instanței locului unde societatea își are sediul principal.

Articolul 16

Cererile în materia reorganizării judiciare și a falimentului sunt de competență exclusivă a tribunalului în circumscripția căruia se afla sediul principal al debitorului.*)

*) Art. 16 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 6 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 16 avea următorul conținut: "Art. 16. Cererile în materie de faliment sunt de competență instanței în circumscripția căreia comerciantul își are principală așezare comercială."

Titlul III

Dispoziții speciale

Articolul 17

Cererile accesorii și incidentale sunt în căderea instanței competente să judece cererea principală.

Articolul 18

În cererile pentru constatarea existenței sau neexistenței vreunui drept, competența instanței se determină după regulile prevăzute pentru cererile având de obiect executarea prestațiunii.

Articolul 18¹

Instanța investită potrivit dispozițiilor referitoare la competența după valoarea obiectului cererii rămâne competența să judece chiar dacă, ulterior investirii, intervin modificări în ceea ce privește cuantumul valorii aceluiasi obiect.*)

*) Art. 18¹ a fost introdus prin [art. 1 pct. 7 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M.Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000.

Articolul 19

Părțile pot conveni, prin înscris sau prin declarație verbală în fața instanței, ca pricinile privitoare la bunuri să fie judecate de alte instanțe decât acelea care, potrivit legii au competența teritorială, afară de cazurile prevăzute de art. 13, 14, 15 și 16.

Titlul IV

Conflictele de competență

Articolul 20

Există conflict de competență:

1. când două sau mai multe instanțe se declară deopotrivă competente să judece aceeași pricină;
2. când două sau mai multe instanțe, prin hotărâri irevocabile s-au declarat necompetente de a judeca aceeași pricină.

Articolul 21

Instanța, înaintea căreia s-a ivit conflictul de competență, va suspenda din oficiu alta procedura și va înainta dosarul instanței în drept să hotărască asupra conflictului.

Articolul 22

- (1) Conflictul ivit între două judecătoria din circumscripția aceluiași tribunal se judecă de acel tribunal.
- (2) Dacă cele două judecătoria nu țin de același tribunal sau dacă conflictul s-a născut între o judecătorie și un tribunal, sau între două tribunale, competența este Curtea respectivă.
- (3) Dacă cele două instanțe în conflict nu se găsesc în circumscripția aceleiași Curți de Apel, precum și conflictul între două Curți de Apel, se judecă de Înalta Curte de Casație și Justiție.
- (4) Există conflict de competență, în sensul art. 20, și în cazul în care el se ivește între instanțe judecătorești și alte organe cu activitate jurisdicțională. În acest caz, conflictul de competență se rezolvă de instanța judecătorească ierarhic superioară instanței în conflict, dispozițiile art. 21 fiind aplicabile.
- (5) Instanța competentă să judece conflictul va hotărî în camera de consiliu, fără citarea părților. Hotărârea este supusă recursului în termen de 5 zile de la comunicare.*)

*) Alin. (5) al art. 22 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 8 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M.Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (5) al art. 22 avea următorul conținut: "(5) Instanța competentă să judece conflictul va hotărî în camera de chibzuire, fără citarea părților, cu drept de recurs în termen de 5 zile de la pronunțare."

Articolul 22¹

Abrogat.*)

Art. 22¹ a fost abrogat de LEGEA nr. 104 din 22 septembrie 1992 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 244 din 1 octombrie 1992.

*) Art. 22¹ a fost abrogat prin Legea nr. 59/1993 pentru modificarea Codului de procedura civilă, a Codului familiei, a Legii contenciosului administrativ nr. 29/1990 și a Legii nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, publicată în M.Of. nr. 177 din 26 iulie 1993, art. V, alin. (2)."

Articolul 23

Când, din pricina unor împrejurări excepționale, instanța competența este împiedicată un timp mai îndelungat să funcționeze, Înalta Curte de Casație și Justiție, la cererea părții interesate, va desemna o altă instanță de același grad care să judece pricina.

Titlul V

Incompatibilitatea, abținerea și recuzarea judecătorilor

Articolul 24

(1) Judecătorul care a pronunțat o hotărâre într-o pricina nu poate lua parte la judecata aceleiași pricini în apel sau în recurs și nici în caz de rejudecare după casare.

(2) De asemenea nu poate lua parte la judecata cel care a fost martor, expert sau arbitru în aceeași pricina.

Articolul 25

Judecătorul care știe ca există un motiv de recuzare în privința sa este dator să înștiințeze pe șeful lui și să se abțină de la judecarea pricinii.

Articolul 26

Abținerea se propune de judecător și se judecă potrivit normelor prevăzute de art. 30, 31 și 32.

Articolul 27

Judecătorul poate fi recuzat:

1. când el, soțul sau, ascendenții ori descendenții lor au vreun interes în judecarea pricinii sau când este soț, ruda sau afin, până la al patrulea grad inclusiv, cu vreuna din părți;
2. când el este soț, ruda sau afin în linie directă ori în linie colaterală, până la al patrulea grad inclusiv, cu avocatul sau mandatarul unei părți sau dacă este căsătorit cu fratele ori sora soțului uneia din aceste persoane;
3. când soțul în viață și nedespărțit este ruda sau afin a uneia din părți până la al patrulea grad inclusiv, sau dacă, fiind încetat din viață ori desepărțit, au rămas copii;
4. dacă el, soțul sau rudele lor până la al patrulea grad inclusiv au o pricina asemănătoare cu aceea care se judecă sau dacă au o judecată la instanța unde una din părți este judecător;
5. dacă între aceleași persoane și una din părți a fost o judecată penală în timp de 5 ani înaintea recuzării;
6. dacă este tutor sau curator al uneia din părți;*)
7. dacă și-a spus părerea cu privire la pricina ce se judecă;
8. dacă a primit de la una din părți daruri sau făgăduieli de daruri ori altfel de îndatoriri;
9. dacă este vrăjmășie între el, soțul sau una din rudele sale până la al patrulea grad inclusiv și una din părți, soții sau rudele acestora până la gradul al treilea inclusiv.

*) Pct. 6 al art. 27 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 1 pct. 9 din Ordonanța de urgență nr. 138 /2000 publicată în M.Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, pct. 6 al art. 27 avea următorul conținut: "6. dacă este tutor, curator sau consiliu judiciar al uneia din părți;"

Articolul 28

Nu se pot recuza judecătorii, rude sau afini ai acelor care stau în judecată ca tutor, curator, consiliu judiciar*) sau director al unei instituții publice sau societăți comerciale, când aceștia nu au interes personal în judecarea pricinii.

*) Dispoziția privitoare la consiliul judiciar trebuie socotită implicit, prin intrarea în vigoare a Codului familiei.

Articolul 29

(1) Propunerea de recuzare se va face verbal sau în scris pentru fiecare judecător în parte și înainte de începerea oricărei dezbateri.

(2) Când motivele de recuzare s-au ivit după începerea dezbaterilor, partea va trebui să propună recuzarea de îndată ce acestea îi sunt cunoscute.

(3) Judecătorul împotriva căruia a propusă recuzarea poate declara că se abține.

Articolul 30

(1) Recuzarea judecătorului se hotărăște de instanța respectivă, în alcătuirea căreia nu poate să între cel recuzat.

(2) În cazul când din pricina recuzării nu se poate alcătui completul de judecată, precum și în cazul când recuzarea privește pe toți judecătorii unei instanțe, aceasta se judeca de instanța la care se îndreaptă calea de atac respectiva.

(3) Recuzarea tuturor membrilor unei secții a Înaltei Curți de Casație și Justiție se judeca de o alta secție a Înaltei Curți de Casație și Justiție.*)

*) Alin. (3) al art. 30 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 10 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (3) al art. 30 avea următorul conținut: "(3) Recuzarea tuturor membrilor unei secțiuni a Curții Supreme de Justiție se judeca de cealaltă secțiune a Curții Supreme de Justiție."

Articolul 31

(1) Instanța decide asupra recuzării, în camera de consiliu, fără prezenta părților și ascultând pe judecătorul recuzat numai dacă găsește de cuviință.

(2) Nu se admite interogatoriul sau jurământul*) ca mijloc de dovada a motivelor de recuzare.

(3) În cursul judecării cererii de recuzare nu se va face nici un act de procedura.

*) Jurământul, ca mijloc de proba, a fost desființat prin [Decretul nr. 208 din 12 august 1959](#).

Articolul 32

(1) Încheierea asupra recuzării se citește în ședința publică.

(2) Dacă recuzarea a fost admisă, judecătorul se va retrage de la judecarea pricinii.*)

(3) Încheierea prin care s-a hotărât recuzarea va arata în ce măsura actele îndeplinite de judecătorul recuzat urmează să fie păstrate.

*) Alin. (2) al art. 32 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 11 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (2) al art. 32 avea următorul conținut: "(2) Dacă recuzarea s-a primit, judecătorul se retrage și nu poate să stea fața la chibzuirea asupra pricinii."

Articolul 33

(1) Instanța superioară investită cu judecarea cererii de recuzare în cazurile prevăzute de art. 30 alin. 2 va dispune trimiterea pricinii la o instanța de același grad, în cazul când găsește ca cererea de recuzare este intemeiată.

(2) Dacă cererea este respinsă, pricina se înapoiază spre judecare instanței inferioare.

Articolul 34

(1) Încheierea prin care s-a încuviințat sau respins abținerea, ca și aceea prin care s-a încuviințat recuzarea, nu este supusă la nici o cale de atac.

(2) Încheierea prin care s-a respins recuzarea se poate ataca numai o dată cu fondul.

(3) Când instanța superioară de fond constata ca recuzarea a fost pe nedrept respinsă, reface toate actele și dovezile administrate la prima instanța.

Articolul 35

Abrogat.*)

*) Art. 35 a fost abrogat prin [art. 1 pct. 12 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M.Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 35 avea următorul conținut: "Art. 35. Când cererea de recuzare a fost făcută cu rea-credință, instanța va condamna pe cel care a făcut-o la o amendă de la 3.000 la 10.000 lei și la despăgubirea părții vătămate."

Articolul 36

Dispozițiile prezentului titlu, în afară de art. 24 și 27 pct. 7, se aplică și procurorilor, magistraților asistenți și grefierilor.

Titlul VI

Strămutarea pricinilor

Articolul 37

(1) Când una din părți are doua rude sau afini până la gradul al patrulea inclusiv printre magistrații sau asesorii populari*) ai instanței, cealaltă parte poate cere strămutarea pricinii, la o alta instanța de același grad.

(2) Strămutarea pricinii se mai poate cere pentru motive de banuiala legitima sau de siguranță publică. Banuiala se socotește legitima de câte ori se poate presupune ca nepărtinirea judecătorilor ar putea fi știrbită datorită împrejurărilor pricinii calității părților ori vrăjmășiilor locale.

*) În actuala reglementare, nu mai exista instituția asesorilor populari, aceasta fiind desființată prin [Legea nr. 45 /1991](#) privind modificarea unor dispoziții referitoare la activitatea de judecată. În schimb, litigiile de muncă se soluționează în prima instanță în complet format dintr-un judecător și doi "asistenți judiciari", potrivit [art. 17 alin. \(1^{^1}\) din legea nr. 92/1992](#) pentru organizarea judecătorească, astfel cum a fost modificată prin [Ordonanța de urgență nr. 179/1999](#)".

Articolul 38

(1) Strămutarea pentru motiv de rudenie sau afinitate trebuie cerută mai înainte de începerea oricărei dezbateri; cea întemeiată pe banuiala legitima sau siguranța publică se poate cere în orice stare a pricinii.

(2) Strămutarea pentru siguranța publică se poate cere numai de procurorul de la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.*)

*) Alin. (2) al art. 38 este reprodus cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 13 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M.Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (2) al art. 38 avea următorul conținut: "(2) Strămutarea pentru siguranța publică se poate cere numai de Parchetul General de pe lângă Curtea Supremă de Justiție."

Articolul 39

(1) Cererea de strămutare întemeiată pe motive de rudenie sau de afinitate se depune la instanța imediat superioară.

(2) Cererea de strămutare întemeiată pe motive de banuiala legitima sau de siguranță publică se depune la Înalta Curte de Casație și Justiție.

Articolul 40

(1) Cererea de strămutare se judeca în camera de chibzuire.

(2) Președintele instanței va putea cere dosarul pricinii și să ordone, fără citarea părților, suspendarea judecării pricinii, comunicând de urgență această măsură instanței respective.

(3) În caz de admitere, pricina se trimite spre judecata unei alte instanțe de același grad.

(4) Hotărârea asupra strămutării se da fără motivare și nu este supusă nici unei cai de atac. Ea va arăta în ce măsură actele îndeplinite de instanța înainte de strămutare urmează să fie păstrate.

(5) Aceasta instanța va fi instiintată de îndată despre admiterea cererii de strămutare. În cazul în care instanța a săvârșit acte de procedura sau a procedat între timp la judecarea pricinii, actele de procedura îndeplinite ulterior strămutării și hotărârea pronunțată sunt desființate de drept prin efectul admiterii cererii de strămutare.*)

(6) Abrogat.**)

*) Alin. (5) al art. 40 a fost introdus prin [art. 1 pct. 14 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M.Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000.

**) Fostul alin. (5) al art. 40, devenit alin. (6), a fost abrogat prin [art. 1 pct. 15 din Ordonanța de urgență nr. 138 /2000](#) publicată în M.Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare fostul alin. (5) al art. 40 avea următorul conținut: "(5) Dispozițiile art. 35 se aplică prin asemănare".

Articolul 40^{^1}

Abrogat.*)

*) [Art. 40^{^1} a fost abrogat prin Decretul nr. 471 din 30 septembrie 1957.](#)

Cartea a II - a Procedura contencioasă

Titlul I

Părțile

Capitolul 1

Folosință și exercițiul drepturilor procedurale

Articolul 41

(1) Orice persoană care are folosință drepturilor civile poate să fie parte în judecata.

(2) Asociațiile sau societățile care nu au personalitate juridică pot sta în judecata ca pite, dacă au organe proprii de conducere.

Articolul 42

Persoanele care nu au exercițiul drepturilor lor nu pot sta în judecata decât dacă sunt reprezentate, asistate ori autorizate în chipul arătat în legile sau statutele care rânduiesc capacitatea sau organizarea lor.

Articolul 43

(1) Lipsa capacității de exercițiu a drepturilor procedurale poate fi invocată în orice stare a pricinii.

(2) Actele de procedura îndeplinite de cel ce nu are exercițiul drepturilor procedurale sunt anulabile. Reprezentantul incapabilului sau curatorul acestuia va putea însă confirma toate sau numai o parte din aceste acte.*)

*) Alin. (2) al art. 43 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 16 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M.Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (2) al art. 43 avea următorul conținut: "(2) Actele de procedura îndeplinite de cel ce nu are exercițiul drepturilor procedurale sunt anulabile. Reprezentantul incapabilului, curatorul sau consiliul judiciar va putea, însă, ratifica toate sau parte din aceste acte."

Articolul 44

(1) În caz de urgență, dacă persoana fizică lipsită de capacitatea de exercițiu a drepturilor civile nu are reprezentant legal, instanța, la cererea părții interesate, va putea numi un curator special, care să o reprezinte până la numirea reprezentantului legal, potrivit legii. De asemenea, instanța va putea numi un curator special în caz de conflict de interese între reprezentant și cel reprezentat sau când o persoană juridică, chemată să stea în judecată, nu are reprezentant legal.*)

(2) Dispozițiile alin. 1 se aplică, în mod corespunzător, și persoanelor cu capacitate de exercițiu restrânsă.**)

(3) Numirea acestor curatori se va face de instanța competentă să hotărască asupra cererii de chemare în judecată.

*) Alin. (1) al art. 44 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 17 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M.Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (1) al art. 44 avea următorul conținut: "(1) Dacă incapabilul nu are reprezentant legal și există urgență, la cererea părții interesate, instanța va putea numi un curator special, care să-l reprezinte până la numirea reprezentantului legal; ea va putea numi, de asemenea, un curator special în caz de conflict de interese între reprezentant și reprezentat sau când o persoană juridică, chemată să stea în judecată, nu are reprezentant."

**) Alin. (2) al art. 44 a fost introdus prin [art. 1 pct. 18 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M.Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000, fostul alin. (2) devenind alin. (3).

Articolul 45

(1) Ministerul Public poate porni acțiunea civilă ori de câte ori este necesar pentru apărarea drepturilor și intereselor legitime ale minorilor, ale persoanelor puse sub interdicție și ale disparuților, precum și în alte cazuri expres prevăzute de lege.

(2) În cazul în care procurorul a pornit acțiunea, titularul dreptului la care se referă acțiunea va fi introdus în proces. El se va putea folosi de dispozițiile prevăzute în art. 246, 247 și în art. 271-273, iar, în cazul în care procurorul și-ar retrage cererea, va putea cere continuarea judecății.

(3) Procurorul poate pune concluzii în orice proces civil, în oricare fază a acestuia, dacă apreciază ca este necesar pentru apărarea ordinii de drept, a drepturilor și libertăților cetățenilor.

(4) În cazurile anume prevăzute de lege, participarea și punerea concluziilor de către procuror sunt obligatorii.

(5) Procurorul poate, în condițiile legii, să exercite căile de atac împotriva oricăror hotărâri, iar în cazurile prevăzute de alin. 1 poate să ceară punerea în executare a hotărârilor pronunțate în favoarea persoanelor prevăzute la acel alineat.*)

*) Art. 45 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 19 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M.Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 45 avea următorul conținut: "(1) Ministerul Public poate introduce orice acțiune, în afară de cele strict personale și să participe la orice proces, în oricare fază a acestuia, în cazurile în care este necesar pentru apărarea drepturilor și intereselor legitime ale minorilor și ale persoanelor puse sub interdicție, precum și în alte cazuri prevăzute de lege.

(2) În cazul în care procurorul a pornit acțiunea, titularul dreptului la care se referă acțiunea va fi introdus în proces. El se va putea folosi, dacă va fi cazul, de dispozițiile prevăzute în art. 246 și urm. și art. 271 și urm. din prezentul cod.

(3) Procurorul poate, în condițiile legii, să exercite căile de atac și să ceară punerea în executare a hotărârii."

Articolul 45¹

Actele procesuale de dispoziție reglementate de art. 246, 247 și art. 271-273 sau de alte dispoziții legale, făcute în orice proces de reprezentanții persoanelor prevăzute la art. 45 alin. 1, nu vor împiedica judecata, dacă instanța apreciază că ele nu sunt în interesul acelor persoane.*)

*) Art. 45¹ a fost introdus prin [art. 1 pct. 20 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000.

Articolul 46

Abrogat.*)

*) [Art. 46 a fost abrogat prin Decretul nr. 38 din 16 februarie 1959.](#)

Capitolul 2

Persoanele care sunt împreună reclamante sau pirit

Articolul 47

Mai multe persoane pot fi împreună reclamante sau pirit dacă obiectul pricinii este un drept sau o obligațiune comună ori dacă drepturile sau obligațiile lor au aceeași cauză.

Articolul 48

(1) Actele de procedură, apărările și concluziile unuia dintre reclamanți sau piriti nu pot folosi nici păgubi celorlalți.

(2) Cu toate acestea, dacă prin natura raportului juridic sau în temeiul unei dispoziții a legii, efectele hotărârii se întind asupra tuturor reclamanților sau pârâților, actele de procedură îndeplinite numai de unii din ei sau termenele încuviințate numai unora din ei pentru îndeplinirea actelor de procedură folosesc și celorlalți. Când actele de procedură ale unora sunt potrivnice celor făcute de ceilalți, se va ține seama de actele cele mai favorabile. Reclamanții sau piritii care nu s-au înfățișat sau nu au îndeplinit un act de procedură în termen vor continua totuși să fie citați.

Capitolul 3

Alte persoane care pot lua parte la judecata

Secțiunea I

Intervenția

Articolul 49

(1) Oricine are interes poate interveni într-o pricină ce se urmează între alte persoane.

(2) Intervenția este în interes propriu când cel care intervine invocă un drept al său.

(3) Ea este în interesul uneia din părți când sprijină numai apărarea acesteia.

Articolul 50

(1) Cererea de intervenție în interes propriu va fi făcută în forma prevăzută pentru cererea de chemare în judecată.

(2) Ea se poate face numai în fața primei instanțe și înainte de închiderea dezbaterilor.

(3) Cu învoirea părților, intervenția în interes propriu se poate face și în instanța de apel.

Articolul 51

Cererea de intervenție în interesul uneia din părți se poate face chiar înaintea instanței de recurs.

Articolul 52

(1) După ascultarea părților și a celui care intervine, instanța va hotărî asupra încuviințării în principiu a intervenției.

(2) Încheierea nu se poate ataca decât o dată cu fondul.

(3) După încuviințarea în principiu, instanța va dispune comunicarea intervenției și, în cazurile în care întimpinarea este obligatorie, va soroci termenul în care aceasta va trebui depusă.

Articolul 53

Cel care intervine va lua procedură în starea în care se afla în momentul admiterii intervenției; actele de procedură următoare se vor îndeplini și față de cel care intervine.

Articolul 54

În intervenția făcută în interesul uneia din părți, cel care intervine poate face orice act de procedura care nu este potrivit interesului părții în folosul căreia intervine.

Articolul 55

Intervenția se judecă o dată cu cererea principală. Când însă judecarea cererii ar fi întârziată prin intervenția în interes propriu instanța poate hotărî despărțirea ei spre a fi judecată deosebit.

Articolul 56

Apelul sau recursul făcut de cel care intervine în interesul uneia din părți se socotește neavenit, dacă partea pentru care a intervenit nu a făcut ea însăși apel sau recurs.

Secțiunea a II-a

Chemarea în judecată a altor persoane

Articolul 57

(1) Oricare din părți poate să cheme în judecată o altă persoană care ar putea să pretindă aceleași drepturi ca și reclamantul.

(2) Cererea făcută de pârât se depune o dată cu intimpinarea. Când intimpinarea nu este obligatorie, cererea se va depune cel mai târziu la prima zi de înfățișare.

(3) Cererea făcută de reclamant se depune cel mai târziu până la închiderea dezbaterilor înaintea primei instanțe.

(4) Cererea va fi motivată și se va comunica atât celui chemat, cât și părții potrivnice. La exemplarul cererii destinat celui chemat se vor alătura copii de pe cererea de chemare în judecată, intimpinare și de pe înscrisurile de la dosar.

Articolul 58

Cel chemat în judecată dobândește calitatea de intervenient în interes propriu, iar hotărârea îi va fi opozabilă.

Articolul 59

(1) În cazul prevăzut de art. 58, când pârâtul chemat în judecată pentru o datorie bănească recunoaște datoria și declară că voiește să o execute față de cel care își va stabili judecătorește dreptul, el va fi scos din judecată dacă depune suma datorată.

(2) În acest caz, judecata va urma numai între partea reclamantă și cel chemat în judecată.

Secțiunea a III-a

Chemarea în garanție

Articolul 60

(1) Partea poate să cheme în garanție o altă persoană împotriva căreia ar putea să se îndrepte, în cazul când ar cădea în pretențiuni cu o cerere în garanție sau în despăgubiri.

(2) În aceleași condiții, cel chemat în garanție poate, la rîndul său, să cheme în garanție o altă persoană.

Articolul 61

(1) Cererea va fi făcută în condițiile de formă pentru cererea de chemare în judecată. Cererea făcută de pârât se va depune cel mai târziu la prima zi de înfățișare.

(2) Cererea de chemare în garanție făcută de reclamant se poate depune, până la închiderea dezbaterilor, înaintea primei instanțe.

Articolul 62

Instanța va dispune ca cererea să fie comunicată celui chemat în garanție și, dacă intimpinarea este obligatorie, va soroci termenul în care aceasta urmează să fie depusă de cel chemat în garanție.

Articolul 63

(1) Cererea de chemare în garanție se judecă o dată cu cererea principală.

(2) Când judecarea cererii principale ar fi întârziată prin chemarea în garanție, instanța poate dispune despărțirea ei spre a fi judecate deosebit.

Secțiunea a IV-a

Arătarea titularului dreptului

Articolul 64

Pârâtul care deține un lucru pentru altul sau care exercită în numele altuia un drept asupra unui lucru va putea arăta pe acela în numele căruia deține lucrul sau exercită dreptul, dacă a fost chemat în judecată de o persoană care pretinde un drept real asupra lucrului.

Articolul 65

(1) Cererea privitoare la arătarea titularului dreptului va fi motivată și se va depune o dată cu intimpinarea, iar, dacă aceasta nu este obligatorie, cel mai târziu la prima zi de înfățișare.

(2) Cererea va fi comunicată celui arătat ca titular, împreună cu citația, copiile de pe cerere și înscrisurile de la dosar.

Articolul 66

(1) Dacă cel arătat ca titular recunoaște susținerile pârâtului și reclamantul consimte, el va lua locul pârâtului care va fi scos din judecata.

(2) Când cel chemat nu se înfățișează sau tăgăduiește arătările pârâtului, se vor aplica dispozițiile art. 58.

Capitolul 4 Reprezentarea părților în judecata

Articolul 67

(1) Părțile pot să exercite drepturile procedurale personal sau prin mandatar.

(2) Mandatarul cu procura generală poate să reprezinte în judecata pe mandant, numai dacă acest drept i-a fost dat anume.

(3) Dacă cel care a dat procura generală nu are domiciliul și nici reședința în țară, sau dacă procura este data unui prepus, dreptul de reprezentare în judecata se presupune dat.

Articolul 68

(1) Procura pentru exercițiul dreptului de chemare în judecata trebuie făcută prin înscris sub semnatura legalizată; în cazul când procura este data unui avocat semnatura va fi certificată potrivit legii avocaților.

(2) Dreptul de reprezentare mai poate fi dat și prin declarație verbală, făcută în instanța și trecută în încheierea de ședință.

(3) Mandatul este presupus dat pentru toate actele judecătorești, chiar dacă nu cuprinde nici o arătare în aceasta privitoare; el poate fi însă restrâns numai la anumite acte sau pentru anumită instanță.

(4) Dacă mandatul este dat unei alte persoane decât unui avocat, mandatarul nu poate pune concluzii decât prin avocat, cu excepția consilierului juridic care, potrivit legii, reprezintă partea.*)

(5) Asistarea de către avocat nu este cerută doctorilor sau licențiaților în drept când ei sunt mandatari în pricinile soțului sau rudelor până la al patrulea grad inclusiv.

(6) De asemenea asistarea de către avocat nu este cerută la judecătoria, când partea este reprezentată prin soț sau ruda până la al patrulea grad inclusiv.

*) Alin. 4 al art. 68 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 4 din Ordonanța de urgență nr. 59 /2001](#) publicată în M. Of. nr. 217 din 27 aprilie 2001. În vechea reglementare pct. 4 al art. 68 avea următorul conținut: "(4) Dacă mandatul este dat unei alte persoane decât unui avocat, mandatarul nu poate pune concluzii decât prin avocat."

Articolul 69

(1) Recunoașterile privitoare la drepturile în judecata, renunțările, cum și propunerile de tranzacție nu se pot face decât în temeiul unei procuri speciale.

(2) Avocatul care a asistat pe o parte la judecarea pricinii, chiar fără mandat, poate face orice acte pentru păstrarea drepturilor supuse unui termen și care s-ar pierde prin neexercitarea lor la timp. El poate să exercite de asemenea orice cale de atac împotriva hotărârii date; în acest caz însă, toate actele de procedura se vor îndeplini numai față de partea însăși.

Articolul 70

Când dreptul de reprezentare izvorăște din lege sau dintr-o dispoziție judecătorească, asistarea reprezentantului de către un avocat nu este obligatorie.

Articolul 71

Mandatul nu încetează prin moartea celui care l-a dat și nici dacă acesta a devenit incapabil. Mandatul dăinuiește până la retragerea lui de către moștenitori sau de către reprezentantul legal al incapabilului.

Articolul 72

(1) Renunțarea sau retragerea mandatului nu poate fi opusă celeilalte părți decât de la comunicare, afară numai dacă a fost făcută în ședința în prezența părții.

(2) Mandatarul care renunța la împuternicire este ținut să înștiințeze atât pe cel care i-a dat mandatul cât și instanța, cu cel puțin 15 zile înainte de termenul de înfățișare sau de împlinirea termenelor căilor de atac.

Articolul 73

Abrogat.*)

*) Art. 73 a fost abrogat [art. 1 pct. 21 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M.Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 73 avea următorul conținut: "Art. 73. (1) Obștiile de moșneni ori răzeși și composesoratele vor fi reprezentate prin unul sau 3 mandatarî aleși sau numiți din oficiu, afară dacă legile speciale nu dispun altfel.

(2) Când toți membrii unei asemenea colectivități se învoiesc, ei numesc mandatarii prin înscris autenticat la judecătoria în circumscripția căreia se afla comuna în care domiciliază majoritatea devălmașilor.

(3) În lipsa unei asemenea învoieli, cei interesați vor cere judecătoriei competența sa procedă la desemnarea mandatarilor.

(4) În acest caz, judecătorul va vesti pe devălmași prin secretarul consiliului local să se adune de preferință într-o zi de sărbătoare, la primăria comunei prevăzute la alineatul 2, pentru a alege pe mandatarî.

(5) Vestirea, semnată de judecător, se va afișa prin îngrijirea secretarului consiliului local, la usa primăriei comunelor în cuprinsul cărora se afla nemișcătoarele devălmașe cu cel puțin 15 zile înainte de ziua alegerii. În același termen, vestirea se va face și verbal în fiecare sat, prin bătăi cu toba, sunete de goarna sau alte mijloace de publicitate obișnuite în localitate.

(6) Îndeplinirea acestor formalități se va constata prin procese-verbale ce vor fi înaintate secretarului consiliului local, unde urmează să se adune devălmașii.

(7) La ziua sorocită, judecătorul va face strigarea celor adunați, însemnând pe o listă pe cei prezenți și partea ce fiecare dintre ei are în bunurile devălmașe.

(8) În cazurile când se contesta drepturile vreunui devălmaș, judecătorul va putea să nu-l înscrie, dacă contestația i se va părea întemeiată; neînscriserea dreptului nu împiedică invocarea lui pe calea dreptului comun. În nici un caz judecătorul nu va amina alegerea din cauza contestațiilor.

(9) Judecătorul va culege declarațiile verbale ce fiecare din cei înscriși în listă va face în privința acelor pe care voiesc să-i aleagă ca mandatarî. Alegerea mandatarilor se va face cu majoritatea voturilor celor prezenți, socotită atât asupra numărului celor de față, cât și asupra drepturilor devălmașe.

(10) Dacă locuitorii nu vin sau dacă cele două majorități arătate mai sus nu se pot întruni, judecătorul va numi din oficiu pe mandatarî dintre membrii colectivității.

(11) Cele săvârșite înaintea judecătorului vor fi constatate printr-o încheiere, care va avea puterea unei procuri autentice.

(12) Orice viciu de procedura savirsit cu prilejul alegerii sau numirii mandatarilor va trebui propus la prima zi de înfățișare, sub pedeapsa decăderii. În caz de anulare a mandatului, instanța va dispune refacerea procedurii pentru desemnarea altor mandatarî.

(13) Mandatul dat prin alegere sau din oficiu este obligatoriu pentru mandatar, în tot cursul judecății. Pentru motive legitime instanța va putea scuti pe mandatar de însărcinarea ce i s-a dat.

(14) Mandatul poate fi revocat pentru incapacitate sau rea-credință.

(15) Mandatul pentru stingerea pricinii prin tranzacție va putea fi dat numai cu majoritate de două treimi, socotite atât asupra numărului celor de față cât și asupra drepturilor devălmașe.

(16) Dacă sunt mai mulți mandatarî, ei hotărăsc cu majoritate.

(17) În caz de încetarea împuternicirii unui mandatar, rinduielile prevăzute mai sus vor fi urmate pentru desemnarea înlocuitorului".

Capitolul 5

Asistența judiciară

Articolul 74

Cel care nu e în stare să facă fața cheltuielilor unei judecati, fără a primejdui propria sa întreținere sau a familiei sale, poate cere asistența judiciară.

Articolul 75

(1) Asistența judiciară cuprinde:

1. acordarea de scutiri, reduceri, eşalonări sau amânări pentru plata taxelor judiciare de timbru și a timbrului judiciar, în condițiile legii;
2. apărarea și asistența gratuită printr-un avocat delegat de baroul avocaților.*)

(2) Asistența judiciară poate fi încuviințată oricând în cursul judecății, în totul sau numai în parte.

*) Alin. (1) al art. 75 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 22 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M.Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare alin. (1) al art. 75 avea următorul conținut: "(1) Asistența judiciară cuprinde:

1. Abrogat.

2. Apărarea și asistența gratuită printr-un avocat delegat de colegiul avocaților."

Articolul 76

Cererea de asistență judiciară va fi făcută în scris instanței de judecată.

Articolul 77

Cererea trebuie să arate pricina la care se referă și starea materială a părții. Ea va fi însoțită de dovezi scrise privitoare la veniturile și sarcinile acesteia.

Articolul 78

- (1) Instanța va cerceta cererea, putând cere lămuriri și dovezi părților sau informații autorităților locale, apoi va dispune, fără dezbateri, prin încheiere, în camera de consiliu.
- (2) Partea potrivnică poate oricând să înfățișeze instanței dovezi cu privire la starea adevărată a celui căruia i s-a încuviințat cererea: asistența nu se suspendă în cursul noilor cercetări.
- (3) Încheierea cu privire la cererea de asistență sau prin care s-a revenit asupra asistenței încuviințate nu este supusă nici unei cai de atac.

Articolul 79

Dacă instanța constată ca cererea de asistență a fost făcută cu rea-credință, prin ascunderea adevărului, ea poate, revenind asupra asistenței încuviințate, să condamne partea la o amendă egală cu sumele de plată cărora a fost scutită.

Articolul 80

Dreptul la asistență se stinge prin moartea părții sau prin îmbunătățirea stării sale materiale.

Articolul 81

- (1) Cheltuielile pentru care partea a beneficiat de scutiri sau reduceri prin încuviințarea asistenței judiciare vor fi puse în sarcina celeilalte părți, dacă aceasta a căzut în pretențiile sale, și vor fi urmărite potrivit legii. Dispozitivul hotărârii, cuprinzând obligația de plată a acestor sume, constituie titlu executoriu. În cazul în care executarea este de competența organelor fiscale titlul executoriu va fi comunicat acestor organe, din oficiu, prin îngrijirea grefierului. *)
- (2) Avocații numiți apărători din oficiu au dreptul să ceară instanței de judecată ca onorariul lor să fie pus în sarcina celeilalte părți, dacă aceasta a căzut în pretențiile sale.

*) Alin. (1) al art. 81 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. din Ordonanța de urgență nr. 59 /2001](#) publicată în M.Of. nr. 217 din 27 aprilie 2001. În vechea reglementare, alin. (1) al art. 81 avea următorul conținut: "(1) Cheltuielile de care partea a fost scutită prin încuviințarea asistenței judiciare vor fi puse în sarcina celeilalte părți, dacă aceasta a căzut în pretențiile sale, și vor fi urmărite potrivit dispozițiilor Codului de procedura fiscală. Dispozitivul hotărârii se va comunica din oficiu organelor fiscale, prin îngrijirea grefierului."

Titlul II

Dispoziții generale de procedura

Capitolul 1

Cererile

Articolul 82

- (1) Orice cerere adresată instanțelor judecătorești trebuie să fie făcută în scris și să cuprindă arătarea instanței, numele, domiciliul sau reședința părților ori, după caz, denumirea și sediul lor și ale reprezentantului, obiectul cererii și semnatura. *)
- (2) În cazul în care, din orice motive, cererea nu poate fi semnată, judecătorul va stabili mai întâi identitatea părții și îi va citi acesteia conținutul cererii. Despre toate acestea judecătorul va face mențiune pe cerere. **)
- (3) Abrogat. ***)
- (4) Abrogat. ****)

*) Alin. (1) al art. 82 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 24 din Ordonanța de urgență nr. 138 /2000](#) publicată în M.Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (1) al art. 82 avea următorul conținut: "(1) Orice cerere îndreptată instanțelor judecătorești trebuie să fie făcută în scris și să cuprindă arătarea instanței, numele, domiciliul sau reședința părților și ale reprezentantului, curatorului sau consiliului judiciar, obiectul cererii și semnatura."

**) Alin. (2) al art. 82 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 25 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (2) al art. 82 avea următorul conținut: "(2) Cererile celor domiciliați în comunele rurale, care sunt de competența judecătoriei, se

pot face și verbal. În acest caz arătările părții pot fi trecute într-un proces-verbal, semnat de judecător, grefier și parte, care va înlocui cererea scrisă. Dacă partea nu poate semna, se va face vorbire despre aceasta în procesul-verbal."

*** și ****) Alin. (3) și (4) ale art. 82 au fost abrogate prin [art. 1 pct. 26 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M.Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (3) și (4) ale art. 82 aveau următorul conținut: "(3) Cererile scrise ale persoanelor care nu pot semna vor fi semnate prin punere de deget în fața președintelui instanței sau înlocuitorului sau, iar în comunele rurale și în fața secretarului consiliului local; cererea va fi mai întâi citită părții, facindu-se arătarea despre aceasta pe cerere.

(4) În cazurile prevăzute de alineatele 2 și 3, se va face arătarea de chipul cum s-a stabilit identitatea părții."

Articolul 83

(1) Când cererea este făcută prin mandatar, se va alătură procura în original sau în copie legalizată.

(2) Mandatarul avocat certifica el însuși copia de pe procura sa.

(3) Reprezentantul legal va alătură copie legalizată de pe înscrisul doveditor al calității sale.)*

(4) Abrogat.**)

*) Alin. (3) al art. 83 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 27 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (3) al art. 83 avea următorul conținut: "(3) Reprezentantul legal, curatorul sau consiliul judiciar, va alătură copie legalizată de pe înscrisul doveditor al calității sale."

**) Alin. (4) al art. 84 a fost abrogat prin [art. 1 pct. 28 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (4) al art. 83 avea următorul conținut: "(4) Reprezentanții persoanelor juridice de drept privat vor arata Monitorul Oficial în care este publicată împuternicirea lor."

Articolul 84

Cererea de chemare în judecată sau pentru exercitarea unei cai de atac este valabilă făcută chiar dacă poartă o denumire greșită.

Capitolul 2

Citațiile și comunicarea actelor de procedura

Articolul 85

Judecătorul nu poate hotărî asupra unei cereri decât după citarea sau înfățișarea părților, afară numai dacă legea nu dispune altfel.

Articolul 86

(1) Comunicarea cererilor și a tuturor actelor de procedura se va face, din oficiu, prin agenții procedurali ai instanței sau prin orice alt salariat al acesteia, precum și prin agenți ori salariați ai altor instanțe, în ale căror circumscripții se afla cel căruia i se comunică actul.

(2) Instanța solicitată, când i se cere să îndeplinească procedura de comunicare pentru alta instanță, este obligată să ia de îndată măsurile necesare, potrivit legii, și să trimită instanței solicitante dovezile de îndeplinire a procedurii.

(3) În cazul în care comunicarea potrivit alin. 1 nu este posibilă, aceasta se va face prin posta, cu scrisoare recomandată cu dovadă de primire sau prin alte mijloace ce asigură transmiterea textului actului și confirmarea primirii acestuia.)*

*) Art. 86 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 29 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 86 avea următorul conținut: "Art. 86. (1) Comunicarea cererilor și a tuturor actelor de procedura se va face din oficiu, prin posta prin corpul executorilor judecătorești sau prin orice angajat al instanței respective."

Articolul 87

Vor fi citați:

1. statul, județul, comuna și celelalte persoane juridice de drept public, în persoana capului autorității la contenciosul sediului central al administrației respective sau, în lipsa de contencios, la sediul administrației;
2. persoanele juridice de drept privat, prin reprezentanții lor, la sediul principal sau la cel al sucursalei ori, după caz, al reprezentanței;*)
3. asociațiile și societățile care nu au personalitate juridică, prin organele lor de conducere, la sediul administrației lor;
4. Abrogat.**)

5. cei supuși procedurii reorganizării judiciare și a falimentului prin administratorul judiciar ori, după caz, lichidatorul judiciar;***)
6. incapabilii, prin reprezentanții lor legali. În caz de numire a unui curator special, citarea se va face prin acest curator;
7. personalul misiunilor diplomatice și oficiile consulare ale României, cetățenii români trimiși ca funcționari la organizații internaționale, precum și membrii lor de familie care locuiesc cu ei, aflați în străinătate, prin Ministerul Afacerilor Externe.
- Cetățenii români, alții decât cei prevăzuți în alineatul precedent, aflați în străinătate în interes de serviciu, prin organele centrale care i-au trimis sau în subordinea cărora se afla cei care i-au trimis;
8. în cazul în care prin tratate sau convenții internaționale la care este parte România sau prin acte normative speciale nu se prevede o alta procedura, cei care se afla în străinătate, având domiciliul sau reședința cunoscută, printr-o citație trimisa cu scrisoare recomandată, cu dovada de primire. Dispozițiile art. 114¹ alin. (4) sunt aplicabile.****)
- Dacă domiciliul sau reședința celor aflați în străinătate nu sunt cunoscute, citarea se face potrivit art. 95.
- În toate cazurile, dacă cei aflați în străinătate au mandatar cunoscut în țara, va fi citat și acesta.
9. cei cu domiciliul sau reședința necunoscută, potrivit art. 95;
10. moștenitorii, până la intervenirea lor în proces, printr-un curator special, numit de instanța.

*) Pct. 2 al art. 87 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 30 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M.Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, pct. 2 al art. 87 avea următorul conținut: "2. persoanele juridice de drept privat, prin reprezentanții lor, la sediul principal al administrației sau la cel al sucursalei din circumscripția instanței;"

**) Pct. 4 al art. 87 a fost abrogat prin [art. 1 pct. 30 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M.Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, pct. 4 al art. 87 avea următorul conținut: "4. obștile de moșneni sau de răzeși și composezoratele, prin mandatarii lor;"

***) Pct. 5 al art. 87 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 32 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M.Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, pct.5 al art. 87 avea următorul conținut: "5. masa creditorilor falimentului prin judecătorul sindic;"

****) Alin. (1) al pct. 8 al art. 87 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 33 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M.Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (1) al pct. 8 al art. 87 avea următorul conținut: "8. (1) în cazul în care prin tratate sau convenții internaționale la care este parte România sau prin acte normative speciale nu se prevede o alta procedura, cei care se afla în străinătate, având domiciliul sau reședința cunoscută, printr-o citație trimisa cu scrisoare recomandată, recipisa de predare a scrisorii, în cuprinsul căreia se va menționa ce acte se expediază ținând loc de dovada."

Articolul 88

(1) Citația va cuprinde:

1. numărul și data emiterii, precum și numărul dosarului;
2. arătarea anului, lunii, zilei și orei de înfățișare;
3. arătarea instanței și sediul ei;
4. numele, domiciliul și calitatea celui citat;
5. numele și domiciliul părții potrivnice și felul pricinii;
- 5¹. alte mențiuni prevăzute de lege;*)
6. parafa șefului instanței, și semnatura grefierului.

(2) Arătările de la punctele 2, 3, 4 și 6 sunt prevăzute sub sancțiunea nulității.

*) Pct. 5¹ al alin. (1) al art. 88 a fost introdus prin [art. 1 pct. 34 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000.

Articolul 89

(1) Citația, sub pedeapsa nulității, va fi iminată părții cu cel puțin 5 zile înaintea termenului de judecată. În pricinile urgente, termenul poate fi și mai scurt, după aprecierea instanței.

(2) Înfățișarea părții în instanța, în persoana sau prin mandatar, acoperă orice vicii de procedura. Partea este însă în drept să ceară amânarea dacă nu i s-a iminat citația în termen.

Articolul 90

(1) Inminarea citației și tuturor actelor de procedura se face la domiciliul sau reședința celui citat. Când acesta are o așezare agricolă, comercială, industrială sau profesională în altă parte, inminarea se poate face și la locul acestor așezări.

(2) Inminarea se poate face oriunde, când cel citat primește citația.

(3) Abrogat.*)

- (4) Pentru cei ce se găsesc sub arme, citația se înminează la comandamentul superior cel mai apropiat.
- (5) Pentru cei care alcătuiesc echipajul unui vas de comerț, înminarea se face, în lipsa unui domiciliu cunoscut, la căpitania portului unde se găsește înregistrat vasul.
- (6) Pentru deținuți, înminarea se face la administrația închisorii.
- (7) Pentru bolnavii aflați în spitale, ospicii ori sanatorii, la direcția așezământului.

*) Art. 90 alin. 3 a fost abrogat prin [Decretul nr. 132 din 19 iunie 1952](#).

Articolul 91

Înmânarea citațiilor și a tuturor actelor de procedura, în cazurile prevăzute de art. 87 pct. 1, 2, 3, 5 și 7, precum și în cele prevăzute de art. 90 alin. 3, 4, 5 și 6 sau atunci când actul urmează să fie înmănat unui avocat ori notar public, se poate face funcționarului sau persoanei însărcinate cu primirea corespondentei, care își va arata în clar numele și prenumele, precum și calitatea, iar apoi va semna dovada.*)

*) Art. 91 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 35 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 91 avea următorul conținut: "Art. 91. Înminarea citațiilor și tuturor actelor de procedura, în cazurile prevăzute de art. 87 pct. 1, 2, 3, 5 și 7, precum și în cele prevăzute de art. 90 alineatele 4, 5, 6 și 7, sau atunci când actul urmează să fie înminat unui avocat sau notar public se poate face funcționarului sau persoanei însărcinate cu primirea corespondentei, care va semna dovada."

Articolul 92

- (1) Înminarea citației se va face personal celui citat, care va semna adeverința de primire, agentul însărcinat cu înminarea certificând identitatea și semnatura acestuia.
- (2) Dacă cel citat, aflându-se la domiciliu, nu vrea să primească citația sau, primind-o, nu voiește ori nu poate să semneze adeverința de primire, agentul va lăsa citația în mână celui citat sau, în cazul refuzului de primire, o va afișa pe usa locuinței acestuia, încheind despre acestea proces-verbal.
- (3) Dacă cel citat nu se găsește la domiciliu sau dacă, în cazul hotelurilor sau clădirilor compuse din mai multe apartamente, el nu a indicat camera sau apartamentul în care locuiește, agentul va înmina citația, în primul caz unei persoane din familie, sau în lipsa, oricărei alte persoane care locuiește cu dînsul, sau care, în mod obișnuit, primește corespondența, iar, în celelalte cazuri, administratorului, portarului, ori celui ce în mod obișnuit îl înlocuiește; persoana care primește citația va semna adeverința de primire, agentul certificându-i identitatea și semnatura și încheind proces-verbal despre cele urmate.
- (4) Dacă persoanele arătate în alineatul precedent nu voiesc ori nu pot să semneze adeverința de primire, agentul va încheia proces-verbal, lasînd citația în mîna lor; dacă cer arătați nu voiesc să primească citația sau sunt lipsa, agentul va afișa citația, fie pe usa locuinței celui citat, fie, dacă nu are indicația apartamentului sau camerei locuite, pe usa principală a clădirii, încheind de asemenea proces-verbal despre toate acestea.
- (5) Înminarea citației nu se poate face unui minor sub 14 ani împliniți sau unei persoane lipsite de judecată. Puterea de judecată este presupusă pînă la dovada contrarie.
- (6) Dispozițiile prezentului articol se aplică și la comunicarea sau notificarea oricărui alt act de procedura.

Articolul 92¹

Comunicarea citației și a altor acte de procedura nu se poate realiza prin afișare în cazul persoanelor juridice, precum și al asociațiilor sau societăților care, potrivit legii, pot sta în judecată, cu excepția cazurilor în care se refuza primirea sau dacă se constata, la termen, lipsa oricărei persoane la sediul acestora.*)

) Art. 92¹ a fost modificat prin [art. 1 pct. 6 din Ordonanța de urgență nr. 59/2001](#) publicată în M.Of. nr. 217 din 27 aprilie 2001. În vechea reglementare art. 92¹ avea următorul conținut: "Comunicarea citației și a altor acte de procedura nu se poate realiza prin afișare în cazul persoanelor juridice, precum și al asociațiilor sau societăților care, potrivit legii, pot sta în judecată, cu excepția cazurilor în care se refuza primirea sau dacă se constata, la doua termene consecutive, lipsa oricărei persoane la sediul acestora.)"

Articolul 93

În caz de alegere de domiciliu, dacă partea a arătat și persoana însărcinată cu primirea actelor de procedura, comunicarea acestora se va face la acea persoană, iar în lipsa unei asemenea arătări, la domiciliul părții.

Articolul 94

Cînd comunicarea actelor de procedura nu se poate face din cauza că s-a darimat clădirea, a devenit de nelocuit sau din alt motiv asemănător, agentul va depune actul la grefa instanței, care va înștiința din timp partea despre aceasta împrejurare, dispozițiile art. 95 fiind aplicabile în mod corespunzător.

Articolul 95

(1) Când reclamantul invederează ca, deși a făcut tot ce i-a stat în putință, nu a izbutit să afle domiciliul pârâtului, președintele instanței va dispune citarea acestuia prin publicitate.

(2) Citarea prin publicitate se face afișându-se citația la ușa instanței. Citația se publică și în Monitorul Oficial al României sau într-un ziar mai raspândit, în cazurile în care președintele tribunalului sau completul de judecată apreciază ca o asemenea măsură este necesară.

(3) Afișarea, precum și publicarea citației în Monitorul Oficial sau într-un ziar mai raspândit se fac cu cel puțin 15 zile înainte de data fixată pentru judecată. În cazurile urgente, președintele tribunalului sau completului de judecată va putea reduce acest termen la 5 zile.

(4) Dacă pârâtul se înfățișează și dovedește că a fost citat prin publicitate cu rea-credință, toate actele de procedura ce au urmat încuviințării acestei citări vor fi anulate, reclamantul putând fi sancționat cu amendă și obligat la despăgubiri, potrivit legii.*)

*) Alin. (4) al art. 95 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 37 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (4) al art. 95 avea următorul conținut: "(4) Dacă pârâtul se înfățișează și dovedește că a fost citat prin publicitate cu rea-credință, toate actele de procedura ce au urmat încuviințării acestei citări vor fi anulate, iar reclamantul care a cerut citarea prin publicitate va fi condamnat la o amendă de la 5.000 lei la 15.000 lei și la despăgubirea părții vătămate."

Articolul 96

Partea prezenta în instanță, în persoana sau prin mandatar, nu poate refuza primirea actelor de procedura și a înscrisurilor care i se comunică în ședință. În acest caz, instanța poate încuviința, la cerere, un termen pentru a lua cunoștința de acte.

Articolul 97

Nici un act de procedura nu se poate îndeplini în zilele de sărbătoare legală, afară de cazuri grabnice, după încuviințarea președintelui.

Articolul 98

Schimbarea domiciliului uneia din părți în timpul judecății trebuie, sub pedeapsa neluării ei în seama, să fie adusă la cunoștința instanței prin petiție la dosar, iar părții potrivnice prin scrisoare recomandată, a carei recipisă de predare se va depune la dosar o dată cu petiția prin care se înștiințează instanța despre schimbarea domiciliului.

Articolul 99

Abrogat.*)

*) Art. 99 a fost abrogat prin [art. 1 pct. 38 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 99 avea următorul conținut: "Art.99 (1) Cei însărcinați de lege cu îndeplinirea actelor de procedura, din a căror vină s-a pricinuit amânarea judecății, vor fi condamnați de instanța, printr-o încheiere executorie, la o amendă de la 500 la 3.000 lei și la despăgubirea părții vătămate.

(2) Cel condamnat poate să prezinte instanței o petiție motivată pentru scutirea sau micșorarea amenzii ori despăgubirii.

(3) El va fi citat de urgență, împreună cu partea vătămată, căreia i s-a încuviințat despăgubirea, în camera de consiliu și instanța va hotărî prin încheiere irevocabilă. Citarea se va face prin grefa și este scutită de timbru și taxe."

Articolul 100

(1) Procesul-verbal încheiat de cel însărcinat cu înminarea actului de procedura trebuie să cuprindă:

1. anul, luna și ziua când a fost încheiat;
2. numele celui care l-a încheiat;
3. funcțiunea acestuia;
4. numele, prenumele și domiciliul celui căruia i s-a făcut comunicarea, cu arătarea numărului, etajului, apartamentului sau camerei, dacă cel căruia i s-a făcut comunicarea locuiește într-o clădire cu mai multe etaje sau apartamente sau în hotel, și dacă actul de procedura a fost înminat la locuința sa, ori a fost afișat pe ușa acestei locuințe.
5. arătarea instanței de la care pornește actul de procedura și identificarea lui, iar pentru citații și a termenului de înfățișare;
6. arătarea înscrisurilor comunicate;
7. numele și calitatea celui căruia i s-a făcut înminarea sau locul unde s-a făcut afișarea;
8. semnatura celui care a încheiat procesul-verbal.

- (2) Dacă cei care urmează să semneze dovada de primire sau procesul-verbal refuza sau nu pot s-o facă, se va face vorbire despre aceasta în cuprinsul procesului-verbal.
- (3) Arătările de la punctele 1, 2, 4, 5, 7 și 8 sunt prevăzute sub pedeapsa nulității.
- (4) Procesul-verbal face dovada până la înscrierea în fals cu privire la faptele constatate personal de cel care l-a încheiat.

Capitolul 3

Termenele

Articolul 101

- (1) Termenele se înțeleg pe zile libere, neintrând în socoteala nici ziua când a început, nici ziua când s-a sfârșit termenul.
- (2) Termenele statornicite pe ore încep să curgă de la miezul nopții zilei următoare.
- (3) Termenele statornicite pe ani, luni sau săptămâni se sfîrșesc în ziua anului, lunii sau săptămânii corespunzătoare zilei de plecare.
- (4) Termenul care, începând la 29, 30 sau 31 ale lunii, se sfîrșeste într-o luna care nu are o asemenea zi, se va socoti împlinit în ziua cea din urma a lunii. Termenul care se sfîrșeste într-o zi de sărbătoare legală, sau când serviciul este suspendat, se va prelungi până la sfârșitul primei zile de lucru următoare.

Articolul 102

- (1) Termenele încep să curgă de la data comunicării actelor de procedura dacă legea nu dispune altfel.
- (2) Termenele încep să curgă și împotriva părții care a cerut comunicarea, de la data când a cerut-o.

Articolul 103

- (1) Neexercitarea oricărei cai de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedura în termenul legal atrage decăderea afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește ca a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei.
- (2) În acest din urmă caz, actul de procedura se va îndeplini în termen de 15 zile de la încetarea împiedicării; în același termen vor fi arătate și motivele împiedicării.

Articolul 104

Actele de procedura trimise prin posta instanțelor judecătorești se socotesc îndeplinite în termen dacă au fost predate recomandat la oficiul poștal înainte de împlinirea lui.

Capitolul 4

Nulitatea actelor de procedura

Articolul 105

- (1) Actele de procedura îndeplinite de un judecător necompetent sunt nule.
- (2) Actele îndeplinite cu neobservarea formelor legale sau de un funcționar necompetent se vor declara nule numai dacă prin aceasta s-a pricinuit părții o vătămare ce nu se poate înlătura decât prin anularea lor. În cazul nulităților prevăzute anume de lege, vătămarea se presupune până la dovada contrarie.

Articolul 106

- (1) Anularea unui act de procedura atrage și nulitatea actelor următoare, în măsura în care acestea nu pot avea o existență de sine stătătoare.
- (2) Judecătorul va putea să dispună îndreptarea neregularităților săvârșite cu privire la actele de procedura.

Articolul 107

Președintele va amina judecarea pricinii ori de câte ori constata ca partea care lipsește nu a fost citată cu respectarea cerințelor prevăzute de lege sub pedeapsa nulității.

Articolul 108

- (1) Nulitățile de ordine publică pot fi ridicate de parte sau de judecător în orice stare a pricinii.
- (2) Celelalte nulități se declara numai după cererea părții care are interes să o invoce.
- (3) Neregularitatea actelor de procedura se acoperă dacă partea nu a invocat-o la prima zi de înfățișare ce a urmat după aceasta neregularitate și înainte de a pune concluzii în fond.
- (4) Nimeni nu poate invoca neregularitatea pricinuită prin propriul sau fapt.

Capitolul IV¹

Amenzi judiciare și despăgubiri*)

*) Capitolul IV¹ (art. 108¹-108⁵) a fost introdus prin [art. 1 pct. 39 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000.

Articolul 108¹

(1) Dacă legea nu prevede altfel, instanța, potrivit dispozițiilor prezentului capitol, va sancționa următoarele fapte săvârșite în legătură cu procesul, astfel:

1. cu amendă judiciară de la 500.000 la 7.000.000 lei:

- a)** introducerea, cu rea-credință, a unor cereri vadit netemeinice;
- b)** formularea, cu rea-credință, a unei cereri de recuzare sau de strămutare;
- c)** obținerea, cu rea-credință, a citării prin publicitate a oricărei părți;
- d)** obținerea, cu rea-credință, de către reclamantul căruia i s-a respins cererea, a unor măsuri de asigurare prin care pârâtul a fost pagubit;
- e)** contestarea, cu rea-credință, a scrierii sau semnăturii unui înscris;

2. cu amendă judiciară de la 300.000 lei la 5.000.000 lei:

- a)** neprezentarea martorului legal citat sau refuzul acestuia de a depune mărturie când este prezent în instanță, în afară de cazul în care acesta este minor;
 - b)** neprezentarea avocatului, a reprezentantului sau a celui care asista partea, ori nerespectarea de către aceștia a îndatoririlor stabilite de lege sau de către instanța, dacă în acest mod s-a cauzat amânarea judecării procesului;
 - c)** refuzul expertului de a primi lucrarea sau nedepunerea lucrării în termenul fixat, ori refuzul de a da lămuririle cerute;
 - d)** neluarea, de către conducătorul unității în cadrul căreia urmează a se efectua o expertiză, a măsurilor necesare pentru efectuarea acesteia sau pentru efectuarea la timp a expertizei;
 - e)** neprezentarea unui înscris sau a unui bun, de către cel care îl deține, la termenul fixat în acest scop de instanță;
 - f)** refuzul sau omisiunea unei autorități ori a altei persoane de a comunica la cererea instanței, la termenul fixat în acest scop, datele care rezultă din actele și evidențele ei;
 - g)** cauzarea amânării judecării sau executării silite de către cel însărcinat cu îndeplinirea actelor de procedură.
- (2)** Amendă nu se va aplica persoanelor la care se referă pct. 2 al alin. (1), dacă motive temeinice le-au împiedicat să aducă la îndeplinire obligațiile ce le revin.

Articolul 108²

(1) Nerespectarea de către oricare dintre părți sau de către alte persoane a măsurilor luate de către instanța pentru asigurarea ordinii și solemnității ședinței de judecată se sancționează cu amendă de la 300.000 lei la 2.000.000 lei.

(2) Nerespectarea de către orice persoană a dispozițiilor privind desfășurarea normală a executării silite se sancționează de către președintele instanței de executare, la cererea executorului, cu amendă de la 500.000 lei la 5.000.000 lei.

(3) O dată cu aplicarea sancțiunii se va stabili în ce consta abaterea săvârșită.

Articolul 108³

Cel care, cu intenție sau din culpa, a pricinuit amânarea judecării sau a executării silite, prin una dintre faptele prevăzute în art. 108¹ sau art. 108², la cererea părții interesate va putea fi obligat de către instanța de judecată ori, după caz, de către președintele instanței de executare, la plata unei despăgubiri pentru paguba cauzată prin amânare.

Articolul 108⁴

Amenda și despăgubirea se stabilesc prin încheiere executorie, care se comunică celui obligat, dacă măsura a fost luată în lipsa acestuia.

Articolul 108⁵

(1) Împotriva încheierii prevăzute la art. 108⁴ cel obligat la amenda sau despăgubire va putea face numai cerere de reexaminare, solicitând, motivat, să se revină asupra amenzii ori despăgubirii sau să se dispună reducerea acestora.

(2) Cererea se face în termen de 15 zile, după caz, de la data la care a fost luată măsura sau de la data comunicării încheierii.

(3) Cererea se soluționează prin încheiere irevocabilă, dată în camera de consiliu, de către instanța de judecată ori de președintele instanței de executare care a aplicat amenda sau despăgubirea.

Titlul III

Procedura înaintea primei instanțe

Capitolul 1

Procedura înainte de judecată

Secțiunea I

Dispoziții generale

Articolul 109

(1) Oricine pretinde un drept împotriva unei alte persoane trebuie să facă o cerere înaintea instanței competente.

(2) În cazurile anume prevăzute de lege, sesizarea instanței competente se poate face numai după îndeplinirea unei proceduri prealabile, în condițiile stabilite de acea lege. Dovada îndeplinirii procedurii prealabile se va anexa la cererea de chemare în judecată.*)

*) Alin. (2) al art. 109 a fost introdus prin [art. 1 pct. 40 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000.

Articolul 109^{^1}

Abrogat.*)

*) [Art. 109^{^1} a fost abrogat prin Legea nr. 104/1992](#), art. 5, alin. (2) pentru modificarea Codului penal, a Codului de procedura penală și a altor legi precum și pentru abrogarea [Legii nr. 59/1968](#) și a Decretului 218 /1977.

Articolul 110

(1) Cererea pentru predarea unui nemișcător, la împlinirea termenului de locațiune, poate fi făcută chiar înainte de împlinirea acestui termen.

(2) Se poate de asemenea cere, înainte de termen, executarea la termen a unei obligații alimentare sau altei prestațiuni periodice.

(3) Președintele mai poate incuviința, în general, înainte de împlinirea termenului, cereri pentru executarea la termen a unor obligațiuni, ori de câte ori va socoti ca cererile sunt îndreptățite pentru a preintîmpina reclamantului o pagubă însemnată pe care acesta ar încerca-o dacă ar aștepta împlinirea termenului.

Articolul 111

Partea care are interes poate să facă cerere pentru constatarea existenței sau neexistenței unui drept. Cererea nu poate fi primită dacă partea poate cere realizarea dreptului.

Secțiunea a II-a

Chemarea în judecată

Articolul 112

(1) Cererea de chemare în judecată va cuprinde:

1. numele, domiciliul sau reședința părților ori, pentru persoanele juridice, denumirea și sediul lor, precum și, după caz, numărul de înmatriculare în registrul comerțului sau de înscriere în registrul persoanelor juridice, codul fiscal și contul bancar. Dacă reclamantul locuiește în străinătate, va arata și domiciliul ales în România, unde urmează a i se face toate comunicările privind procesul.*)

2. numele și calitatea celui care reprezintă partea în proces, iar în cazul reprezentării prin avocat, numele acestuia și sediul profesional;**)

3. obiectul cererii și valoarea lui, după prețuirea reclamantului, atunci când prețuirea este cu putinta.

Pentru identificarea nemișcătoarelor se va arata comuna și județul, strada și numărul, iar, în lipsa, vecinătățile, etajul și apartamentul, sau, când nemișcătorul este înscris în cartea funciară, numărul de carte funciară și numărul topografic;

4. arătarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază cererea;

5. arătarea dovezilor pe care se sprijină fiecare capăt de cerere.

(2) Când dovada se face prin înscrisuri, se vor alătură la cerere atâtea copii citi piriti sunt, mai mult cîte o copie de pe fiecare înscris, pentru instanța; copiile vor fi certificate de reclamant ca sunt la fel cu originalul.

(3) Se va putea depune și numai o parte dintr-un înscris privitor la pricina, ramînînd ca instanța sa dispună, la nevoie, înfățișarea înscrisului în întregime.

(4) Dacă înscrisurile sunt scrise în limba străină sau cu litere vechi, se vor depune traduceri sau copii cu litere latine, certificate de parte.

(5) Când reclamantul voiește să-și dovedească cererea sau vreunul din capetele cererii sale, prin interogatorul sau jurămîntul pârâtului, va cere înfățișarea în persoana a acestuia.

(6) Când se va cere dovada cu martori, se va arata numele și locuința martorilor;

*) și **) Pct. 1 și 2 ale art. 112 sunt reproduse astfel cum a fost modificate prin [art. 1 pct. 41 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M.Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, pct. 1 și 2 ale art. 112 aveau următorul conținut: "1. numele, domiciliul sau reședința părților; 2. calitatea judiciară în care părțile stau în judecată, atunci când nu stau în numele lor propriu;"

Articolul 113

- (1) La cererea de chemare în judecată se vor alătura atâtea copii de pe cererea citi piriti sunt.
- (2) Dacă mai mulți piriti au un singur reprezentant sau dacă pârâtul are mai multe calități juridice, se va comunica o singura copie de pe acțiune și de pe înscrisuri și se va înmîna o singura citație.

Articolul 114

- (1) La primirea cererii de chemare în judecată președintele sau judecătorul care îl înlocuiește va verifica dacă aceasta întrunește cerințele prevăzute de lege. Când este cazul, reclamantului i se pune în vedere să completeze sau să modifice cererea și să depună, potrivit art. 112 alin. (2) și art. 113, cererea și copii certificate de pe toate înscrisurile pe care își întemeiază cererea.
- (2) Reclamantul va completa cererea de îndată. Atunci când completarea nu este posibilă, cererea se va înregistra și i se va acorda reclamantului un termen scurt. În cazul în care cererea a fost primită prin posta, reclamantului i se vor comunica în scris lipsurile ei, cu mențiunea că, până la termenul acordat, urmează să facă completările sau modificările necesare.
- (3) Acordarea termenului potrivit alin. 2 se face, în toate cazurile, cu mențiunea că neîndeplinirea în acest termen a obligațiilor privind completarea sau modificarea cererii poate atrage suspendarea judecății potrivit art. 155¹.
- (4) Dacă obligațiile privind completarea sau modificarea cererii nu sunt îndeplinite în termenul prevăzut la alin. (2), suspendarea judecății se pronunță prin încheiere potrivit dispozițiilor art. 339.
- (5) În procesele în care, în condițiile art. 47, sunt mai mulți reclamânți sau pârâți, președintele instanței, ținând cont de numărul foarte mare al acestora, de necesitatea de a asigura desfășurarea normală a activității de judecată, cu respectarea drepturilor și intereselor legitime ale părților, va putea dispune reprezentarea lor prin mandatar și îndeplinirea procedurii de comunicare a actelor procesuale numai pe numele mandatarului, la domiciliul sau sediul acestuia. Reprezentarea se va face, după caz, prin unul sau mai mulți mandatar, persoane fizice sau persoane juridice, dispozițiile art. 68 și 114¹ fiind aplicabile în mod corespunzător. Dovada mandatului va fi depusă de către reclamant în condițiile prevăzute de alin. 2, iar de către pârât, o dată cu întâmpinarea.*)

*) "Art. 114 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 42 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 114 avea următorul conținut: "Art. 114. (2) Când reclamantul este de față la fixarea termenului, el ia termenul în cunoștință; președintele îi va pune în vedere lipsurile cererii de chemare în judecată, spre a le întregi înainte de comunicare.

- (3) Președintele va dispune în același timp să se comunice pârâtului, o dată cu citația, copii de pe cerere și înscrisuri, punându-i-se în vedere să depună la dosar întâmpinare cu cel puțin 5 zile înainte de termenul sorocit pentru judecată.
- (4) O dată cu sorocirea termenului, președintele va dispune, dacă s-a cerut prin cerere, citarea pârâtului la interogator sau jurământ, sub rezerva dezbaterei la termenul de înfățișare. Sub aceeași rezerva se vor putea lua orice alte măsuri, în marginile rînduieilor pentru dovezi.
- (5) Termenul se va soroci astfel ca, de la data primirii citației, pârâtul să aibă cel puțin 30 de zile pentru depunerea întâmpinării, iar în pricinile urgente, cel puțin 5 zile.
- (6) Dacă pârâtul locuiește în străinătate, președintele va putea soroci un termen mai îndelungat.

Art. 114 alin. (1) este reprodus astfel cum a fost modificat prin [Ordonanța de urgență nr. 59/2001](#) publicată în M.Of. nr. 217 din 27 aprilie 2001. În reglementare art. 114 alin. (1) avea următorul conținut: "Președintele, îndată ce primește cererea de chemare în judecată și constată plata timbrului, a taxei de procedură și a impozitului proporțional, va soroci ziua înfățișării și va cita părțile înaintea instanței, în ședința. Președintele va putea soroci o anumită ora pentru judecarea pricinii."

Alin. 4 al art. 114 a fost introdus prin [art. 1 pct. 8 al Ordonanța de urgență nr. 59/2001](#) publicată în M. Of. nr. 217 din 27 aprilie 2001."

Articolul 114¹*)

- (1) Președintele, de îndată ce constată că sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege pentru cererea de chemare în judecată, fixează termenul de judecată pe care, sub semnatura, îl da în cunoștința reclamantului prezent sau reprezentantului acestuia. Celelalte părți vor fi citate potrivit legii.

(2) Președintele va dispune în același timp să se comunice pârâtului, o dată cu citația, copii de pe cerere și de pe înscrisuri, punându-i-se în vedere obligația de a depune la dosar intimpinare cel mai târziu cu 5 zile înainte de termenul stabilit pentru judecata.

(3) Termenul de judecată va fi stabilit astfel încât de la data primirii citației pârâtul să aibă la dispoziție cel puțin 15 de zile pentru a-și pregăti apărarea, iar în procesele urgente, cel puțin 5 zile.**)

(4) Dacă pârâtul locuiește în străinătate, președintele va putea fixa un termen mai îndelungat. Prin citație pârâtul va fi informat ca are obligația de a-și alege domiciliul în România, unde urmează să se facă toate comunicările privind procesul. În cazul în care pârâtul nu se conformează acestei obligații, comunicările se vor face prin scrisoare recomandată, recipisă de predare la posta română a scrisorii, în cuprinsul căreia vor fi menționate actele ce se expediază, ținând loc de dovada de îndeplinire a procedurii.

(5) Sub rezerva dezbaterii la prima zi de înfățișare, președintele, cu ocazia fixării termenului prevăzut la alin. 1, dacă s-a solicitat prin cerere, va putea dispune citarea pârâtului la interogatoriu, precum și orice alte măsuri pentru administrarea probelor.

(6) De asemenea, în condițiile legii, președintele va putea încuviinta, prin încheiere executorie, măsuri asiguratorii, precum și măsuri pentru asigurarea dovezilor ori pentru constatarea unei situații de fapt.

*) Art. 114¹ a fost introdus prin [art. 1 pct. 43 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000.

**) Alin. 3 al art. 114¹ este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 9 al Ordonanța de urgență nr. 59/2001](#) publicată în M. Of. nr. 217 din 27 aprilie 2001. În vechea reglementare alin. (3) al art. 114¹ avea următorul conținut: "(3) Termenul de judecată va fi stabilit astfel încât de la data primirii citației pârâtul să aibă la dispoziție cel puțin 30 de zile pentru a-și pregăti apărarea, iar în procesele urgente, cel puțin 5 zile."

Secțiunea a III-a

Întâmpinarea

Articolul 115

Intimpinarea va cuprinde:

1. excepțiile de procedura ce pârâtul ridică la cererea reclamantului;
2. răspunsul la toate capetele de fapt și de drept ale cererii;
3. dovezile cu care se apara împotriva fiecărui capăt de cerere; când va cere dovada cu martori, pârâtul va arata numele și locuința lor;
4. semnatura.

Articolul 116

(1) La intimpinare se vor atașa atâtea copii de pe intimpinare cîți reclamânți sunt; de asemenea se va alătura același număr de copii certificate de pe înscrisurile pe care se sprijină, mai mult un rînd de copii pentru instanța.

(2) Dacă mai mulți reclamânți au un singur reprezentant, sau un reclamant sta în judecata în mai multe calități juridice, se va depune la dosar pentru aceste părți cîte o singură copie.

Articolul 117

Cînd sunt mai mulți piriti, ei pot răspunde toți împreună sau numai o parte din ei, printr-o singură intimpinare.

Articolul 118

(1) Intimpinarea este obligatorie, afară de cazurile în care legea prevede în mod expres altfel.

(2) Nedepunerea intimpinării în termenul prevăzut de lege atrage decăderea pârâtului din dreptul de a mai propune probe și de a invoca excepții, în afară de celor de ordine publică.

(3) În cazul în care pârâtul nu este reprezentat sau asistat de avocat, președintele îi va pune în vedere, la prima zi de înfățișare, să arate excepțiile, dovezile și toate mijloacele sale de apărare despre care se va face vorbire în încheierea de ședință; instanța va acorda, la cerere, un termen pentru pregătirea apărării și depunerea intimpinării.*)

*) Art. 118 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 44 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 118 avea următorul conținut: "Art. 118. Depunerea intimpinării nu este obligatorie. În cazul în care nu s-a depus intimpinare, președintele îi va pune în vedere pârâtului, la prima zi de înfățișare, să arate excepțiile, dovezile și toate mijloacele sale de apărare, despre care se va face vorbire în încheierea de ședință."

Secțiunea a IV-a

Cererea reconvențională

Articolul 119

- (1) Dacă pârâtul are pretenții în legătură cu cererea reclamantului, el poate să facă cerere reconvențională.*)
- (2) Cererea trebuie să îndeplinească condițiile prevăzute pentru cererea de chemare în judecată.
- (3) Cererea reconvențională se depune odată cu intimpinarea sau, dacă pârâtul nu este obligat la intimpinare, cel mai târziu în prima zi de înfățișare.
- (4) Când reclamantul și-a modificat cererea de chemare în judecată, cererea reconvențională se va depune cel mai târziu până la termenul ce se va încuvința pârâtului, spre acest sfârșit.

*) Alin. 1 al art. 119 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 10 al Ordonanța de urgență nr. 59/2001](#) publicată în M. Of. nr. 217 din 27 aprilie 2001. În vechea reglementare, art. 118 avea următorul conținut: "(1) Dacă pârâtul are pretenții în legătură cu cererea sau cu mijloacele sale de apărare ale reclamantului, el poate să facă cerere reconvențională."

Articolul 120

- (1) Cererea reconvențională se judecă odată cu cererea principală.
- (2) Când, însă, numai cererea principală este în stare de a fi judecată, instanța o poate judeca deosebit.

Secțiunea a V-a Plîngerea

Articolul 120¹ - 120²

Abrogate

Art. 120¹ și art. 120² au fost abrogate prin [art. 6 din Legea nr. 59/1993](#) publicată în MONITORUL OFICIAL NR. 177 din 26 iulie 1993.

Capitolul 2 Ședințele și poliția lor

Articolul 121

- (1) Ședințele vor fi publice, afară de cazurile când legea dispune altfel.
- (2) Instanța poate să dispună ca dezbaterile să se facă în ședința secretă, dacă dezbaterrea publică ar putea vătăma ordinea sau moralitatea publică sau pe părți. În acest caz, părțile vor putea fi însoțite, în afară de apărătorii lor, de cel mult două persoane desemnate de ele.
- (3) Hotărârea se pronunță întotdeauna în ședința publică.

Articolul 122

- (1) Președintele exercită poliția ședinței, putînd lua măsuri pentru păstrarea ordinii și bunei-cuviințe.
- (2) Dacă nu este loc în sala de ședință, președintele poate invita pe cei ce ar veni mai târziu sau pe cei ce depășesc numărul locurilor.
- (3) Nimic nu poate fi lăsat să intre cu arme în sala de ședință, afară numai dacă le poartă în vederea serviciului ce îndeplinește în fața instanței.
- (4) Acei care iau parte la ședință sunt obligați să aibă o purtare cuviincioasă. Acel ce vorbește instanței trebuie să stea în picioare. Președintele poate încuvința excepții de la aceasta îndatorire.
- (5) Pot fi îndepărtați din sala cei nevârstnici și persoanele care s-ar infatiza într-o ținută necuviincioasă.
- (6) Președintele poate chema la ordine orice persoană care tulbura mersul dezbaterilor. Dacă aceasta chemare rămâne fără rezultat, el poate obliga pe tulburător să părăsească sala și la nevoie va da ordin să fie scos din sala.
- (7) Dacă în cursul ședinței se săvârșește o faptă penală, se aplică dispozițiile din Codul de procedură penală.*)
- (8) Președintele poate să ordone îndepărtarea tuturor persoanelor din sala, dacă altfel nu se poate păstra ordinea.

*) Alin. (7) al art. 122 a fost introdus prin [art. 1 pct. 45 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000, fostul alin. (7) devenind alin. (8).

Articolul 123

- (1) Dacă printre cei îndepărtați din sala ar fi vreuna din părți, înainte de închiderea dezbaterilor, aceasta va fi chemată în sala și, sub pedeapsa de nulitate, i se vor pune în vedere toate faptele de căpetenie petrecute în lipsa sa, precum și declarațiile celor ascultați.
- (2) Dispoziția de mai sus nu se aplică în cazul când partea îndepărtată din ședință a fost asistată de un avocat, care a rămas mai departe în sala.

Articolul 124

Dispozițiile de mai sus se aplică în toate locurile unde judecătorii sunt chemați să-și îndeplinească funcțiunile lor.

Capitolul 3

Judecata

Secțiunea I

Înfățișări și dezbateri

Articolul 125

- (1) Președintele va dispune să se întocmească pentru fiecare ședința o lista de pricinile sorocite să se judece în acea zi și care va fi afișată la usa sălii de ședința cu cel puțin o ora înainte de începerea ședinței.
- (2) Pricinile declarate urgente și cele rămase în divergenta se vor judeca înaintea celorlalte.
- (3) Părțile pot cere schimbarea rindului, dacă împricinații având pricini sorocite înaintea lor nu se împotrivesc.

Articolul 126

Părțile pot cere instanței, la începutul ședinței, amânarea pricinilor care nu sunt în stare de judecată, dacă aceste cereri nu provoacă dezbateri. Aceasta amânare se poate face și de un singur judecător.

Articolul 127

Pricinile se dezbate verbal, dacă legea nu dispune altfel.

Articolul 128

- (1) Președintele deschide, suspenda și ridică ședința.
- (2) Președintele va da cuvântul mai întâi reclamantului și în urma pârâtului.
- (3) În caz de trebuință, președintele poate da cuvântul de mai multe ori, putându-l margini în timp de fiecare dată.

Articolul 129

- (1) Părțile au îndatorirea ca, în condițiile legii, să urmărească desfășurarea și finalizarea procesului. De asemenea, ele au obligația să îndeplinească actele de procedura în condițiile, ordinea și termenele stabilite de lege sau de judecător, să-și exercite drepturile procedurale conform dispozițiilor art. 723 alin. 1, precum și să-și probeze pretențiile și apărările.
- (2) Judecătorul, în tot cursul procesului, conduce desfășurarea acestuia, veghează la respectarea dispozițiilor legale și are puterea de a fixa termenele și de a ordona măsurile necesare judecării cererii. De asemenea, el are îndatorirea să facă respectate și să respecte el însuși principiul contradictorialității și celelalte principii ale procesului civil.
- (3) În cazul în care părțile nu sunt asistate sau reprezentate de avocat sau de mandatarii prevăzuți la art. 68 alin. 5, judecătorul le va da îndrumări cu privire la drepturile și obligațiile ce le revin în proces.
- (4) Cu privire la situația de fapt și motivarea în drept pe care părțile le invocă în susținerea pretențiilor și apărărilor lor, judecătorul este în drept să le ceară acestora să prezinte explicații, oral sau în scris, precum și să pună în dezbaterile lor orice împrejurări de fapt ori de drept, chiar dacă nu sunt menționate în cerere sau în întâmpinare.
- (5) Judecătorii au îndatorirea să stăruie, prin toate mijloacele legale, pentru a preveni orice greșeală privind aflarea adevărului în cauză, pe baza stabilirii faptelor și prin aplicarea corectă a legii, în scopul pronunțării unei hotărâri temeinice și legale. Ei vor putea ordona administrarea probelor pe care le considera necesare, chiar dacă părțile se împotrivesc.
- (6) În toate cazurile, judecătorii hotărăsc numai asupra obiectului cererii deduse judecării.*)

*) Art. 129 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 46 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M.Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 129 avea următorul conținut:
"Art. 129. (1) Președintele este în drept să pună întrebări părților sau să pună în dezbaterile lor orice împrejurări de fapt sau de drept care duc la dezlegarea pricinii, chiar dacă nu sunt cuprinse în cerere sau în întâmpinare.

- (2) El va putea ordona dovezile pe care le va găsi de cuviință, chiar dacă părțile se împotrivesc."

Articolul 130

Judecătorii sau părțile pot pune întrebări martorilor sau experților numai prin mijlocirea președintelui, care poate însă incuviința ca aceștia să pună întrebările direct.*)

*) Art. 130 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 47 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 130 avea următorul conținut: "Art. 130. (1) Judecătorii sau părțile pot pune întrebări martorilor sau experților numai prin mijlocirea președintelui, care poate incuviința ca aceștia să pună întrebările direct.

(2) Judecătorii sunt datori să stăruie, prin toate mijloacele legale, pentru a descoperi adevărul și pentru a preveni orice greșeală în cunoașterea faptelor; ei vor da părților ajutor activ în ocrotirea drepturilor și intereselor lor.

(3) Ei vor hotărî numai asupra celor ce formează obiectul pricinii supuse judecății."

Articolul 131

(1) În fața primei instanțe judecătorești au datoria de a încerca împăcarea părților. În acest scop ei pot solicita înfățișarea personală a părților, chiar dacă acestea sunt reprezentate.

(2) Dacă părțile se împacă, judecătorul va constata condițiile împăcării în cuprinsul hotărârii pe care o va da. Dispozițiile art. 273 sunt aplicabile.*)

*) Art. 131 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 48 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 131 avea următorul conținut: "Art. 131. (1) La judecătoria, judecătorul, înainte de intrarea în dezbateri, va încerca împăcarea părților.

(2) Dacă părțile se împacă, judecătorul va constata condițiile împăcării în cuprinsul hotărârii pe care o va da."

Articolul 132

(1) La prima zi de înfățișare instanța va putea da reclamantului un termen pentru întregirea sau modificarea cererii precum și pentru a propune noi dovezi. În acest caz, instanța dispune amânarea pricinii și comunicarea cererii modificate părâtului, în vederea facerii intimpinării.

(2) Cererea nu se socotește modificată și nu se va da termen, ci se vor trece în încheierea de ședința declarațiile verbale făcute în instanța:

1. când se îndreaptă greșelile materiale din cuprinsul cererii;
2. când reclamantul mărește sau micșorează câtimea obiectului cererii;
3. când cere valoarea obiectului pierdut sau pierit;
4. când înlocuiește cererea în constatare printr-o cerere pentru realizarea dreptului sau dimpotriva, în cazul în care cererea în constatare poate fi primită.

(3) Reclamantul va putea cere un termen pentru a depune intimpinare la cererea reconvențională și a propune dovezile în apărare.

Articolul 133

(1) Cererea de chemare în judecată care nu cuprinde numele reclamantului sau al părâtului, obiectul ei sau semnatura, va fi declarată nulă.

(2) Lipsa semnăturii se poate totuși împlini în tot cursul judecății. Dacă părâtul invocă lipsa de semnatura, reclamantul va trebui să semneze cel mai târziu la prima zi de înfățișare următoare, iar când este prezent în instanța, în chiar ședința în care a fost invocată nulitatea.

Articolul 134

Este socotită ca prima zi de înfățișare aceea în care părțile, legal citate, pot pune concluzii.

Articolul 135

Cererea reconvențională și introducerea unei alte persoane în judecată, care nu se vor fi făcut înăuntrul termenului prevăzut de lege, se vor judeca deosebit, afară de cazul când amândouă părțile consimt să se judece împreună.

Articolul 136

Excepțiile de procedură care nu au fost propuse în condițiile art. 115 și 132 nu vor mai putea fi invocate în cursul judecății, afară de cele de ordine publică.

Articolul 137

(1) Instanța se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care fac de prisos, în totul sau în parte, cercetarea în fond a pricinii.

(2) Excepțiile nu vor putea fi unite cu fondul decât dacă pentru judecarea lor este nevoie să se administreze dovezi în legătură cu dezlegarea în fond a pricinii.

Articolul 138

(1) Dovezile care nu au fost cerute în condițiile art. 112, 115 și 132 nu vor mai putea fi invocate în cursul instanței, afară de cazurile:

1. abrogat;*)
2. când nevoia dovezii ar reieși din dezbateri și partea nu o putea prevedea;

3. când administrarea dovezii nu pricinuieste amânarea judecații;
4. când dovada nu a fost cerută în condițiile legii, din pricina neștiinței sau lipsei de pregătire a părții, care nu a fost asistată sau reprezentată de avocat.**)

(2) În cazurile prevăzute la pct. 2 și 4, partea adversa are dreptul la contraproba numai asupra aceluiași aspect.***)

(3) În cazul aminării, partea este obligată, sub pedeapsa decăderii, să depună, cu cel puțin 5 zile înainte de termenul sorocit pentru judecata, copii certificate de pe înscrisurile invocate.

*) Pct. 1 al alin. (1) al art. 138 a fost abrogat prin Decretul nr. 208 din 12 august 1950.

**) Pct. 4 al. alin.(1) al at. 138 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 1 pct. 49 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, pct. 4 al alin. (1) al art. 138 avea următorul conținut: "4. când dovada nu a fost cerută în condițiile articolelor mai sus-arătate din pricina neștiinței și lipsei de pregătire a părții."

***) Alin. (2) al art. 138 a fost introdus prin art. 1 pct. 50 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000, fostul alin. (2) devenind alin. (3).

Articolul 139

(1) Partea care a depus un înscris în copie certificată este dator să aibă asupra sa la ședința originalul înscrisului sau să-l depună mai înainte în păstrarea grefei, sub pedeapsa de a nu se tine seama de înscris.

(2) Dacă partea potrivnică nu poate să-și dea seama de exactitatea copiei față de originalul înfățișat în ședință, judecătorul va putea acorda un termen scurt, obligând partea să depună originalul în păstrarea grefei.

Articolul 140

(1) Înscrisurile depuse de părți rămân dobândite judecații și nu se mai pot retrage fără învoirea părții potrivnice.

(2) Înscrisurile depuse în original nu vor putea fi retrase decât după ce se vor lasă copii legalizate de grefa instanței, la care s-a făcut depunerea.

Articolul 141

(1) Când se tăgăduiește exactitatea traducerii în limba română sau a scrierii cu litere latine, făcută de parte, instanța poate dispune ca traducerea sau scrierea cu litere latine să se facă de un traducător autorizat sau, în lipsa, de o persoană de încredere, în care caz se vor aplica dispozițiile privitoare la expertii.

(2) Pârâtul va face aceasta cerere prin intiminare, iar reclamantul la primul termen de înfățișare.

Articolul 142

(1) Dacă partea sau martorul nu cunoaște limba română, se va folosi un traducător autorizat sau, în lipsa, o persoană de încredere, în care caz se vor aplica dispozițiile privitoare la expertii.

(2) Judecătorul poate îndeplini funcțiunea de traducător fără a depune jurământ.

Articolul 143

Când cel ce urmează a fi ascultat este mut sau surd și nu poate fi înțeles, va fi pus să scrie răspunsul. Dacă nu știe să scrie, se va folosi un tălmăci, aplicându-se dispozițiile privitoare la expertii.

Articolul 144

Când cel obligat să semneze declarațiile făcute nu vrea sau nu poate să semneze, se va face arătare în actul de procedura.

Articolul 144¹

În cazurile în care potrivit prevederilor Codului familiei, instanța de judecată urmează a asculta un copil minor, ascultarea se va face în camera de consiliu. Dacă, față de împrejurările cauzei, instanța găsește potrivit, ea va asculta copilul minor fără ca părțile sau alte persoane să fie de față.

Articolul 145

Dezbaterile în continuare vor fi sorocite în ședințe deosebite, chiar în afară orelor statornicite pentru judecarea pricinilor.

Articolul 146

Părțile vor putea fi îndatorate, după închiderea dezbaterilor, să depună concluzii scrise sau prescurtări scrise, semnate de ele, a susținerilor lor verbale. Părțile vor putea depune concluzii sau prescurtări chiar fără să fie obligate. Ele vor fi înregistrate.

Articolul 147

Dezbaterile urmate în ședință se vor trece în încheierea de ședință, care va fi semnată de judecători și de grefier.

Articolul 148

(1) La cerere, grefa va elibera copii de pe încheierea de şedinţa, de pe hotărâre sau dispozitiv sau de pe celelalte înscrisuri aflate la dosar.

(2) Copiile de pe încheieri, dispozitiv sau hotărâri se vor putea elibera numai după ce acestea au fost semnate de toţi judecătorii, sub pedeapsa pentru grefieri de a fi urmăriţi ca falsificatori.

(3) În cazul când dezbaterile s-au urmat în şedinţa secretă, alte persoane decât părţile nu pot dobîndi copii de pe încheieri, expertize sau declarării de martori decât cu încuviinţarea preşedintelui.

Articolul 149

Instanţa va incuviinţa stenografierea dezbaterilor, în total sau în parte, la cererea părţii. În acest caz se vor aplica dispoziţiile privitoare la experţi.

Articolul 150

Când instanţa se va socoti lămurită, preşedintele va declara dezbaterile închise.

Articolul 151

Pricina poate fi repusă pe rol, dacă instanţa găseşte necesare noi lămuriri.

Articolul 152

Dacă, la orice termen sorocit pentru judecata, se înfăţişează numai una din părţi, instanţa, după ce va cerceta toate lucrările din dosar şi va asculta susţinerile părţii, se va pronunţa pe temeiul dovezilor administrate, putînd primi excepţiile şi apărările părţii care lipseşte.

Articolul 153

(1) Partea care a depus cererea personal sau prin mandatar şi a luat termenul în cunoştinţa, precum şi partea care a fost prezenta la o înfăţişare, ea însăşi sau prin mandatar, chiar neîmputernicit cu dreptul de a cunoaşte termenul, nu va fi citată în tot cursul judecării la acea instanţa, prezumându-se ca ea cunoaşte termenele ulterioare.

(2) Aceasta dispoziţie nu se aplică:

1. în cazul redeschiderii judecăţii după ce a fost suspendată;
2. în cazul stabilirii unui termen pentru chemarea la interogatoriu;
3. în cazul când procesul se repune pe rol;
4. în cazul militarilor în termen şi al detinutilor.*)

(3) Termenul luat în cunoştinţa sau pentru care au fost trimise citaţiile nu poate fi preschimbat decât pentru motive temeinice şi cu citarea părţilor. Citarea acestora se face în termen scurt, în camera de consiliu. Soluţionarea cererii de preschimbare a termenului este de competenţa preşedintelui instanţei, a vicepreşedintelui instanţei, a preşedintelui de secţie ori a judecătorului care îl înlocuieşte. În cursul judecării procesului cererea de preschimbare a termenului se soluţionează de către completul de judecată.**)

*) Art. 153 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 51 din Ordonanţa de urgenţă nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 153 avea următorul conţinut: "Art. 153. (1) Partea care a fost prezenta la înfăţişare, ea însăşi sau prin mandatar, chiar neîmputernicit cu dreptul de a cunoaşte termenul, nu va fi citată în tot cursul instanţei, fiind presupusa ca cunoaşte termenele următoare.

(2) Aceasta dispoziţie nu se aplică:

1. în cazul redeschiderii judecăţii după ce a fost suspendată sau amînată fără termen;
2. în cazul sorocirii unui termen pentru chemarea la interogator sau jurămînt;
3. în cazul când pricina se repune pe rol.

(4) Cererea se judecă în camera de consiliu.

**) Alin. (3) al art. 153 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 11 al Ordonanţa de urgenţă nr. 59/2001](#) publicată în M. Of. nr. 217 din 27 aprilie 2001. În vechea reglementare, alin. (3) al art. 153 avea următorul conţinut: "Termenul luat în cunoştinţa sau pentru care au fost trimise citaţiile nu poate fi preschimbat, decât după citarea părţilor şi pentru motive temeinice."

Articolul 154

Abrogat.*)

*) Art. 154 a fost abrogat prin [art. 1 pct. 52 din Ordonanţa de urgenţă nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 154 avea următorul conţinut: "Art. 154. (1) Partea care în orice chip a pricinuit amînarea judecăţii va fi obligată, la cererea părţii potrivnice, să-i plătească o despăgubire pentru paguba pricinuită prin amînare.

(2) Instanţa hotărăşte, după ascultarea părţilor, printr-o încheiere irevocabilă.

(3) Despăgubirea nu se înapoiază, chiar dacă partea care a dobîndit-o cade în pretenţiile sale.

(4) Dacă încheierea nu a fost executată în timpul judecății, partea va putea cere ca despăgubirea să fie ținută în seama la pronunțarea hotărârii.

Articolul 155

(1) Amânarea judecății în temeiul învoielii părților nu se poate incuviinta decât o singură dată în cursul instanței.

(2) După o asemenea amânare, judecata, dacă părțile nu stăruiesc, va fi suspendată și nu va fi redeschisă decât după plata sumelor prevăzute de legea timbrului pentru redeschiderea pricinilor.

(3) Instanța este obligată să cerceteze dacă amânarea cerută de amindoua părțile pentru un motiv anumit nu tinde la o amânare prin învoiala părților; este socotită ca atare cererea de amânare la care cealaltă parte s-ar putea împotrivi.

Articolul 155¹

(1) Când constata ca desfășurarea normală a procesului este împiedicată din vina părții reclamante, prin neîndeplinirea obligațiilor prevăzute de lege ori stabilite la primirea cererii de chemare în judecata sau în cursul judecății, instanța poate suspenda judecata, arătând în încheiere care anume obligații nu au fost respectate. Dispozițiile art. 108³ sunt aplicabile.

(2) La cererea părții, judecata va fi reluată dacă obligațiile la care se referă alin. (1) au fost îndeplinite și, potrivit legii, aceasta poate continua. Dispozițiile art. 155 alin. (2) se aplică în mod corespunzător.*)

*) Art. 155¹ a fost introdus prin [art. 1 pct. 53 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000.

Alin. 2 al art. 155¹ este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 12 al Ordonanța de urgență nr. 59 /2001](#) publicată în M. Of. nr. 217 din 27 aprilie 2001. În vechea reglementare, alin. (2) al art. 155¹ avea următorul conținut: : "(2) La cererea părții, judecata va fi reluată dacă obligațiile la care se referă alin. (1) au fost îndeplinite și, potrivit legii, aceasta poate continua."

Articolul 156

(1) Instanța va putea da un singur termen pentru lipsa de apărare, temeinic motivată.

(2) Când instanța refuza amânarea judecății pentru acest motiv, va amina, la cererea părții, pronunțarea în vederea depunerii de concluzii scrise.

Articolul 157

Pricinile în care procedura este îndeplinită și care nu se pot judeca din lipsa de timp vor fi aminate, la cererea uneia din părți, la un termen scurt pentru când părțile nu se vor mai cita. Aceste pricini vor fi judecate cu precădere.

Secțiunea a II-a

Excepțiile de procedura și excepția puterii de lucru judecat

Articolul 158

(1) Când în fața instanței de judecată se pune în discuție competența acesteia, ea este obligată să stabilească instanța competența ori, dacă este cazul, un alt organ cu activitate jurisdicțională competent.

(2) Dacă instanța se declară competența, va trece la judecarea pricinii, cel nemulțumit putind să facă, potrivit legii, apel sau recurs după darea hotărârii asupra fondului.

(3) Dacă instanța se declară incompetentă, împotriva hotărârii se poate exercita recurs în termen de 5 zile de la pronunțare. Dosarul va fi trimis instanței competente sau, după caz, altui organ cu activitate jurisdicțională competent, de îndată ce hotărârea de declinare a competenței a devenit irevocabilă.*)

(4) Trimiterea dosarului după caz, instanței competente sau altui organ cu activitate jurisdicțională competent, nu este împiedicată de exercitarea caii de atac de către partea care a obținut declararea necompetenței.

(5) Dacă necompetență nu este de ordine publică, partea care a făcut cererea la o instanță necompetentă nu va putea cere declararea necompetenței.

*) Alin. (3) al art. 158 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 54 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (3) al art. 158 avea următorul conținut: "(3) Dacă instanța se declară incompetentă, ea va trimite dosarul instanței competente sau, după caz, altui organ cu activitate jurisdicțională competent, de îndată ce hotărârea a devenit irevocabilă. Termenul pentru exercitarea caii de atac curge de la pronunțare."

Articolul 159

Necompetență este de ordine publică:

1. când pricina nu este de competența instanțelor judecătorești;
2. când pricina este de competența unei instanțe de alt grad;
3. când pricina este de competența unei alte instanțe de același grad și părțile nu o pot înlătura;

Articolul 160

În cazul declarării necompetenței, dovezile administrate în instanța necompetentă rămân câștigate judecații și instanța competența nu va dispune refacerea lor decât pentru motive temeinice.

Articolul 161

- (1) Când instanța constata lipsa capacității de exercițiu a drepturilor procedurale a părții sau când reprezentantul părții nu face dovada calității sale, se poate da un termen pentru împlinirea acestor lipsuri.
- (2) Dacă lipsurile nu se împlinesc, instanța va anula cererea.

Articolul 162

Excepțiile de procedura de ordine publică pot fi ridicate înaintea instanței de recurs numai când nu este nevoie de o verificare a împrejurărilor de fapt în afară dosarului.

Articolul 163

- (1) Nimeni nu poate fi chemat în judecata pentru aceeași cauză, același obiect și de aceeași parte înaintea mai multor instanțe.
- (2) Aceasta excepție se va putea ridica de părți sau de judecător în orice stare a pricinii în fața instanțelor de fond.
- (3) Dacă excepția este primită, dosarul se va trimite instanței care a fost mai întâi investită, iar în cazul când pricinile se afla în judecata unor instanțe de grade deosebite la instanța cu grad mai înalt.

Articolul 164

- (1) Părțile vor putea cere întrunirea mai multor pricini ce se afla înaintea aceleiași instanțe sau instanțe deosebite, de același grad, în care sunt aceleași părți sau chiar împreună cu alte părți și al căror obiect și cauza au între dinsele o strinsă legătură.
- (2) Întrunirea poate fi făcută de judecător chiar dacă părțile nu au cerut-o.
- (3) Dosarul va fi trimis instanței mai întâi investită, afară numai dacă amindoua părțile cer trimiterea lui la una din celelalte instanțe.
- (4) Când una din pricini este de competența unei instanțe, și părțile nu o pot înlătura, întrunirea se va face la acea instanța.

Articolul 165

În orice stare a judecații se pot despărți pricinile întrunite, dacă instanța socotește ca numai una din ele este în stare de a fi judecata.

Articolul 166

Excepția puterii lucrului judecat se poate ridica, de părți sau de judecător, chiar înaintea instanțelor de recurs.

Secțiunea a III-a

Administrarea dovezilor

§ 1. Dispoziții generale

Articolul 167

- (1) Dovezile se pot încuviința numai dacă instanța socotește ca ele pot să aducă dezlegarea pricinii, afară de cazul când ar fi primejdie ca ele să se piardă prin întârziere.
- (2) Ele vor fi administrate înainte de începerea dezbaterilor asupra fondului.
- (3) Dovada și dovada contrarie vor fi administrate pe cât cu putinta în același timp.
- (4) Când dovada cu martori a fost încuviințată în condițiile art. 138, dovada contrară va fi cerută sub pedeapsa decăderii în aceeași ședința, dacă amindoua părțile sunt de față.
- (5) Partea lipsa la încuviințarea dovezii este obligată să ceară dovada contrarie la ședința următoare, iar în caz de împiedicare, la prima zi când se înfățișează.

Articolul 168

- (1) Încheierea prin care se încuviințează dovezile va arata faptele ce vor trebui dovedite, precum și mijloacele de dovada încuviințate pentru dovedirea lor.
- (2) Administrarea dovezilor se va face în ordinea statornicită de instanța.
- (3) Când o parte renunța la dovezile ce a propus, cealaltă parte poate să și le însușească.

Articolul 169

- (1) Administrarea probelor se face în fața instanței de judecată, dacă legea nu dispune astfel.*)

Alin. (2) -(3). Abrogate.**)

(4) Când administrarea dovezilor urmează să se facă în alta localitate, ea se va îndeplini, prin delegație, de către o instanță de același grad sau chiar mai mica în grad, dacă în acea localitate nu exista o instanță de același grad. Dacă felul dovezii îngăduie și părțile se învoiesc, instanța care administrează dovada poate fi scutită de citarea părților.

*) Alin. (1) al art. 169 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 55 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin.(1) al art. 169 avea următorul conținut: "(1) Administrarea dovezilor se face în fața instanței de judecată".

**) Alin. (2) și (3) ale art. 169 au fost abrogate prin decretul nr. 38 din 16 februarie 1969.

Articolul 170

(1) Când s-a încuviințat o cercetare locală, expertiza sau dovada cu martori, partea care a propus-o este obligată ca, în termen de 5 zile de la încuviințare, să depună suma statornicită de instanța pentru cheltuielile de cercetare, drumul și despăgubirea martorilor sau plata expertului; recipisa se va depune la grefa instanței.

(2) Când s-au încuviințat părților dovezi potrivit dispozițiilor art. 138 pct. 2 și 4, termenul de mai sus poate fi prelungit până 15 zile.

(3) Neîndeplinirea acestor obligații atrage decăderea, pentru acea instanța, din dovada încuviințată.

(4) Depunerea sumei se va putea însă face și după împlinirea termenului, dacă prin aceasta nu se amina judecata.

Articolul 171

Partea decăzută din dreptul de a administra o dovadă va putea totuși să se apere, discutând în fapt, și în drept temeinicia susținerilor și a dovezilor părții potrivnice.

§ 2. Dovada cu înscrisuri

Articolul 172

(1) Când partea invederează ca partea potrivnică deține un înscris privitor la pricina, instanța poate ordona înfățișarea lui.

(2) Cererea de înfățișare nu poate fi respinsă dacă înscrisul este comun părților sau dacă însăși partea potrivnică s-a referit în judecata la înscris ori dacă, după lege, ea este obligată să înfățișeze înscrisul.

Articolul 173

Instanța va respinge cererea de înfățișare a înscrisului, în întregime sau în parte, în cazurile:

1. când cuprinsul înscrisului privește chestiuni cu totul personale;
2. când înfățișarea înscrisului ar încalca îndatorirea de a păstra secretul;
3. când înfățișarea ar atrage urmărirea penală împotriva părții sau a unei alte persoane, ori ar expune-o disprețului public.

Articolul 174

Dacă partea refuza să răspundă la interogatoriul ce s-a propus în dovedirea deținerii sau existenței înscrisului, dacă reiese din dovezile administrate ca l-a ascuns sau l-a distrus sau dacă, după ce s-a dovedit deținerea înscrisului, nu-l înfățișează la cererea instanței, aceasta va putea socoti ca dovedite pretențiile părții care a cerut înfățișarea, cu privire la cuprinsul aceluia înscris.

Articolul 175

(1) Dacă înscrisul se găsește în păstrarea unei autorități sau a altei persoane, instanța va dispune aducerea lui în termenul fixat în acest scop. Cel care deține înscrisul este îndreptățit să refuze aducerea acestuia în cazurile prevăzute de art. 173.

(2) Înfățișarea și aducerea înscrisului se fac pe cheltuiala părții care a cerut dovada; suma de plată va fi stabilită prin încheiere irevocabilă.*)

*) Art. 175 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 56 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 175 avea următorul conținut: "Art. 175. (1) Dacă înscrisul se găsește în păstrarea unei autorități, instanța va lua măsuri pentru aducerea lui, putînd pronunța împotriva șefului autorității, în caz de refuz neîntemeiat, despăgubiri pentru fiecare zi de întârziere.

(2) Dacă înscrisul este deținut de o altă persoană, aceasta va putea fi citată ca martor, punându-i-se în vedere să aducă înscrisul în instanță, sub pedeapsa plății de despăgubiri pentru fiecare zi de întârziere. Aceasta este îndreptățită să refuze aducerea înscrisului în cazurile prevăzute de art. 173.

(3) Înfățișarea și aducerea înscrisului se fac pe cheltuiala părții care a cerut dovada; suma de plată va fi statornicită prin încheiere irevocabilă.

Articolul 176

(1) Instanța nu va putea cere trimiterea cărților funciare și a planurilor, a registrelor autorităților, precum și a înscrisurilor originale depuse la instanțe sau notari publici.

(2) Cercetarea acestor înscrisuri se va face, cu citarea părților, de un magistrat delegat sau, dacă înscrisul se găsește în alta localitate, prin delegație, de către instanța respectivă.

§ 3. Verificarea de scripte

Articolul 177

(1) Acela căruia i se opune un înscris sub semnatura privată este dator, fie să recunoască, fie să tăgăduiască scrisul ori semnatura.

(2) Moștenitorii sau urmașii în drepturi ai aceluia de la care se pretinde a fi înscrisul pot declara că nu cunosc scrisul sau semnatura acestuia.

Articolul 178

(1) Când una din părți declară că nu recunoaște fie scrisul, fie semnatura instanța va pasi la verificarea înscrisului.

(2) Spre acest sfârșit, președintele instanței va obliga pe cel căruia i se atribuie scrierea sau semnatura să scrie și să semneze sub dictarea sa, părți din înscris.

(3) Refuzul de a scrie va putea fi socotit ca o recunoaștere a scrisului.

Articolul 179

(1) Dacă instanța, după verificarea înscrisului cu scrisul sau semnatura făcută în fața ei sau cu alte înscrisuri, nu este lămurită, va dispune ca verificarea să se facă prin expert, obligând părțile să depună de îndată înscrisuri pentru verificare.

(3) Se primesc ca atare:

1. înscrisurile autentice;
2. înscrisurile private, netăgăduite de părți;
3. partea din înscris netăgăduită;
4. scrisul sau semnatura făcută înaintea instanței;

(4) Înscrisurile depuse pentru verificare vor fi semnate de președinte, grefier și părți.

(5) Părțile iau cunoștința de înscrisuri în ședința.

Articolul 180

(1) Dacă una din părți declară ca scrisul sau semnatura este falsă și cealaltă parte nu este de față, instanța va dispune înfățișarea părților în persoană, la alt termen, când partea care a invocat înscrisul va arata mijloacele sale de apărare și va depune înscrisul pentru verificare.

(2) Părțile pot fi reprezentate și prin mandatar cu procura specială, dacă dovedesc o împiedicare bine întemeiată.

Articolul 181

(1) Președintele va constata, prin proces-verbal, starea materială a înscrisului defăimat, dacă există pe el ștersături, adăugiri sau îndreptări, apoi îl va semna, spre neschimbare și-l va încredința grefei, după ce va fi semnat de grefier și de părți.

(2) Dacă părțile nu vor sau nu pot să semneze, se va face arătare în procesul-verbal.

Articolul 182

(1) La ziua sorocită, președintele întreabă partea care a înfățișat înscrisul dacă înțelege să se folosească de el.

(2) Dacă partea lipsește, nu voiește să răspundă sau declară că nu se mai folosește de înscris, acesta va fi înlăturat.

(3) Dacă partea care a defăimat înscrisul ca fals lipsește sau nu voiește să răspundă sau nu stăruie în declarație, înscrisul va fi socotit ca recunoscut.

Articolul 183

Dacă partea care defaima înscrisul ca fals arată pe autorul sau complicele falsului, instanța poate suspenda judecata pricinii, înaintând înscrisul procurorului împreună cu procesul-verbal ce se va încheia.

Articolul 184

Când nu este caz de judecată penală, sau dacă acțiunea publică s-a stins sau s-a prescris, falsul se va cerceta de instanța civilă, prin orice mijloace de dovadă.

Articolul 185

Abrogat. *)

*) Art. 185 a fost abrogat prin [art. 1 pct. 57 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 185 avea următorul conținut: "Art. 185. Cel care a cerut o verificare de scripte va putea fi condamnat la o amendă de 3000 lei până la 10000 lei și la despăgubiri, dacă se dovedește ca înscrisul a fost scris de el."

§ 4. Dovada cu martori

Articolul 186

(1) Când instanța a încuviințat dovada cu martori, ea va dispune ascultarea acelor care au fost propuși prin cerere și intiminare.

(2) În cazurile prevăzute de art. 138 pct. 2 și 4, lista martorilor se va depune, sub pedeapsa decăderii, în termen de 5 zile de la încuviințare.

(3) Înlocuirea martorilor nu se va încuviința decât în caz de moarte, dispariție sau motive bine întemeiate, în care caz, lista se va depune în termenul și sub pedeapsa mai sus-arătate.

(4) Decăderea din dovada cu martori pentru neîndeplinirea obligațiilor prevăzute de art. 170 se acoperă dacă aceștia se înfățișează la termenul sorocit pentru ascultarea lor.

Articolul 187

Instanța va putea margini numărul martorilor propuși.

Articolul 188

(1) Împotriva martorului care lipsește la prima citare, instanța poate emite mandat de aducere.*)

(2) În pricinile urgente, se poate dispune aducerea martorilor cu mandat chiar la primul termen.

(3) Dacă, după mandatul de aducere, martorul nu se înfățișează, instanța va putea pasi la judecata.

(4) Instanța poate încuviința ascultarea martorului la locuința sa, când acesta este împiedicat de a veni în instanța.

*) Alin. (1) al art. 188 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 58 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#). În vechea reglementare, alin. (1) al art. 188 avea următorul conținut: "(1) Împotriva martorului care lipsește la prima citare, instanța va da mandat de aducere, putind aplica, prin încheiere executorie, și o amendă de la 500 lei la 3000 lei; amendă se va putea ridica pentru motive temeinice."

Articolul 189

Nu pot fi ascultați ca martori:

1. rudele și afinii până la gradul al treilea inclusiv;
2. soțul, chiar despărțit;
3. interzișii și cei declarați de lege incapabili de a mărturisi;
4. cei condamnați pentru jurământ*) sau mărturie mincinoasă.

(2) Părțile pot conveni, expres sau tacit, să fie ascultate ca martori și persoanele prevăzute la alin. (1) punctele 1 și 2.**)

*) A se vedea nota de la art. 31.

**) Alin. (2) al art. 189 a fost introdus prin [art. 1 pct. 59 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000.

Articolul 190

În pricinile privitoare la starea civilă sau divorț se vor putea asculta rudele și afinii mai sus-arătați, în afară de descendenți.

Articolul 191

Sunt scutiți de a fi martori:

1. slujitorii cultelor, medicii, moașele, farmaciștii, avocații, notarii publici și orice alți muncitori pe care legea îi obliga să păstreze secretul cu privire la faptele încredințate lor în exercițiul îndeletnicirii;
2. funcționarii publici și foștii funcționari publici, asupra împrejurărilor secrete de care au avut cunoștința în aceasta calitate;
3. cei care prin răspunsurile lor s-ar expune ei înșiși sau ar expune pe vreuna din persoanele arătate în art. 189 la punctele 1 și 2 la o pedeapsă penală sau la disprețul public.*)

*) Pct. 3 al alin. (1) al art. 191 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 60 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, pct. 3 al alin. (1) al art. 191 avea următorul conținut: "3. cei care prin răspunsurile lor s-ar expune ei înșiși sau ar expune pe vreuna din persoanele arătate în art. 189 la punctele 1 și 2 la o pedeapsă penală sau la disprețul public; în aceste cazuri, motivul de scutire va fi dovedit prin jurământ. Persoanele arătate la punctele 1 și 2, în afară de

slujitorii cultelor, vor fi obligați să depună dacă au fost dezlegate de îndatorirea păstrării secretului de cel interesat sau autoritatea interesată la păstrarea lui."

Articolul 192

Președintele, înainte de a lua mărturia, va cere martorilor să arate:

1. numele, îndeletnicirea, locuința și vârsta;
2. dacă este ruda sau afin cu una din părți și în ce grad;
3. dacă se afla în serviciul uneia din părți;
4. dacă este în judecată, în dușmănie sau în legături de interes cu vreuna din părți.

Articolul 193

- (1) Înainte de a fi ascultat, martorul depune următorul jurământ: "Jur ca voi spune adevărul și că nu voi ascunde nimic din ceea ce știu. Asa să-mi ajute Dumnezeu!"
- (2) În timpul depunerii jurământului, martorul ține mana pe cruce sau pe biblie.
- (3) Referirea la divinitate din formula jurământului se schimbă potrivit credinței religioase a martorului.
- (4) Martorului de altă religie decât cea creștină nu îi sunt aplicabile prevederile alin. 2.
- (5) Martorul fără confesiune va depune următorul jurământ: "Jur pe onoare și conștiința ca voi spune adevărul și că nu voi ascunde nimic din ceea ce știu".
- (6) Martorii care din motive de conștiință sau confesiune nu depun jurământul vor rosti în fața instanței următoarea formulă: "Ma oblig ca voi spune adevărul și că nu voi ascunde nimic din ceea ce știu".
- (7) Situațiile la care se referă alin. 3, 4, 5 și 6 se rețin de organul judiciar pe baza afirmațiilor făcute de martor.
- (8) După depunerea jurământului, președintele va pune în vedere martorului ca, dacă nu va spune adevărul, săvârșește infracțiunea de mărturie mincinoasă.
- (9) Despre toate acestea se face mențiune în declarația scrisă.
- (10) Minorul care nu a împlinit 14 ani nu depune jurământ; i se atrage însă atenția să spună adevărul.

Articolul 194

Abrogat.*)

*) Art. 194 a fost abrogat prin [art. 1 pct. 61 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 194 avea următorul conținut: "Art. 194. (1) Martorul care fără motiv întemeiat refuza să depună mărturia va fi sancționat, prin încheiere executorie, cu amendă de la 1000 lei la 5000 lei, putând fi obligat și la despăgubiri față de partea vătămată. Alin. (2)-(3). Abrogate".

Articolul 195

Copilul mai mic de 14 ani și persoanele care din pricina debilității mintale sau în mod vremelnic sunt lipsite de discernământ pot fi ascultate, însă la aprecierea depoziției, instanța va ține seama de situația specială a martorului.

Articolul 196

- (1) Fiecare martor va fi ascultat deosebit, cei neascultați neputând fi de față.
- (2) Ordinea ascultării martorilor va fi statorică de președinte, ținând seama și de cererea părților.
- (3) După ascultare, martorul rămâne în sala de ședință până la sfârșitul cercetării, afară numai dacă instanța hotărăște altfel. Martorul nu are voie să citească un răspuns scris de mai înainte; el se poate folosi însă de însemnări cu încuviințarea președintelui, dar numai cu privire la cifre sau denumiri.

Articolul 197

- (1) Martorii pot fi din nou întrebați, dacă instanța găsește de cuviință.
- (2) Martorii ale căror arătări nu se potrivesc vor fi din nou întrebați, fiind puși față.
- (3) Dacă instanța găsește că întrebarea pusă de parte nu poate să aducă la dezlegarea pricinii, este jignitoare sau tinde să dovedească un fapt a cărui dovedire e oprită de lege, nu o va încuviința. Instanța, la cererea părții, va trece în încheierea de ședință atât întrebarea cât și motivul pentru care s-a înlăturat.

Articolul 198

- (1) Mărturia se va scrie de grefier, după dictarea președintelui sau a judecătorului delegat, și va fi semnată pe fiecare pagină și la sfârșitul ei de judecător, grefier și martor, după ce acesta a luat cunoștința de cuprins. Dacă martorul nu voiește sau nu poate să semneze, se face vorbire despre aceasta.
- (2) Orice adăugiri, ștersături sau schimbări în cuprinsul mărturiei trebuie încuviințate și semnate de judecător, de grefier și martor, sub pedeapsa de a nu fi ținute în seama.
- (3) Locurile nescrise din declarație trebuie împlinite cu linii, astfel încât să nu se poată adauga nimic.

Articolul 199

Dacă din cercetare reiese bănuiele puternice de mărturie mincinoasă sau de mituire de martor, instanța va încheia proces-verbal și va trimite pe martor în fața autorităților penale.

Articolul 200

- (1) Martorul poate cere să i se plătească cheltuielile de drum și să fie despăgubit după starea sau îndeletnicirea sa și potrivit cu depărtarea domiciliului și timpul pierdut.
- (2) Încheierea instanței este executorie.*)

*) Alin. (2) al art. 200 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 62 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (2) al art. 200 avea următorul conținut: "(2) Încheierea instanței sau a judecătorului delegat este executorie."

§ 5. Expertiza

Articolul 201

- (1) Când pentru lămurirea unor împrejurări de fapt instanța considera necesar să cunoască părerea unor specialiști, va numi, la cererea părților ori din oficiu, unul sau trei experți, stabilind prin încheiere punctele asupra cărora ei urmează să se pronunțe și termenul în care trebuie să efectueze expertiza. Termenul va fi stabilit astfel încât depunerea expertizei la instanța să aibă loc conform dispozițiilor art. 209.
- (2) Când este necesar, instanța va solicita efectuarea expertizei unui laborator sau unui institut de specialitate.
- (3) În domeniile strict specializate, în care nu există experți autorizați, din oficiu sau la cererea oricăreia dintre părți judecătorul poate solicita punctul de vedere al uneia sau mai multor personalități ori specialiști din domeniul respectiv. Punctul de vedere va fi prezentat în camera de consiliu sau în ședința publică, părțile fiind îndreptățite să pună și ele întrebări.
- (4) Dispozițiile referitoare la expertiza, cu excepția celor privind aducerea cu mandat, sancționarea cu amendă și obligarea la plata de despăgubiri, sunt aplicabile în mod corespunzător în cazurile prevăzute la alin. 2 și 3.
- (5) La efectuarea expertizei în condițiile alin. 2 pot participa și experți desemnați de părți, dacă prin lege nu se dispune altfel.

*) Art. 201 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 63 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 201 avea următorul conținut: "Art. 201. Când pentru lămurirea unor împrejurări de fapt, instanța socotește de cuviință să cunoască părerea unor specialiști, va numi unul sau trei experți, statornicind punctele asupra cărora ei urmează să se pronunțe."

Articolul 202

- (1) Dacă părțile nu se învoiesc asupra numirii experților, ei se vor numi de către instanța, prin tragere la sorți, în ședința publică, de pe lista întocmită de biroul local de expertiza.
- (2) Încheierea de numire va stabili și plata experților.*)

*) Art. 202 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 64 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 202 avea următorul conținut: "Art. 202. Experții se vor numi de către instanța, dacă părțile nu se învoiesc asupra numirii lor. Încheierea de numire va statornici și plata cuvenită experților."

Articolul 203

Abrogat. *)

*) Art. 203 a fost abrogat prin [art. 1 pct. 65 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 203 avea următorul conținut: "Art. 203. Nu vor fi numiți experți:

1. minorii și interzișii;
2. falșii;
3. cei condamnați pentru crima sau pentru delict de fals, furt, înșelăciune, abuz de încredere, mărturii mincinoase, infracțiuni contra bunelor moravuri, vagabondaj, abuz de putere, specula ilicită, sabotaj economic, dare sau luare de mită, trafic de influență, delapidare, rupere de sigilii, sustragere, delict contra siguranței interioare și exterioare a statului, calomnie sau denunțare calomnioasă."

Articolul 204

- (1) Experții se pot recuza pentru aceleași motive ca și judecătorii.

(2) Recuzarea trebuie să fie cerută în termen de 5 zile de la numirea expertului, dacă motivul ei exista la această dată; în celelalte cazuri termenul va curge de la data când s-a ivit motivul de recuzare.

(3) Recuzările se judeca în şedinţa publică, cu citarea părţilor şi a expertului.

Articolul 205

(1) Dispoziţiile privitoare la citare, aducerea cu mandat şi sancţionarea martorilor care lipsesc sunt deopotrivă aplicabile experţilor.

(2) Dacă expertul nu se înfăţişează, instanţa poate dispune înlocuirea lui.

(3) Abrogat. *)

*) Alin. (3) al art. 205 a fost abrogat prin [art. 1 pct. 66 din Ordonanţa de urgenţă nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (3) al art. 205 avea următorul conţinut: "(3) Expertul care refuza, fără motiv întemeiat, să îndeplinească sarcina care i s-a încredinţat, va fi sancţionat, prin încheiere executorie, cu amendă de la 1000 lei la 5000 lei şi obligat la despăgubiri faţă de partea vătămată."

Articolul 206

(1) Expertul, precum şi cei solicitaţi să-şi exprime punctul de vedere potrivit art. 201 alin. 3 vor depune următorul jurământ: "Jur ca imi voi îndeplini cu cinste şi nepartinire însărcinarea încredinţată de instanţa de judecată. Asa să-mi ajute Dumnezeu!". Dispoziţiile art. 193 alin. (2)-(7) sunt aplicabile în mod corespunzător.

(2) Pentru depunerea jurământului ei vor fi chemaţi în camera de consiliu, îndată după numire, fără citarea părţilor. Instanţa va constata depunerea jurământului prin încheiere.*)

*) Art. 206 a fost reintrodus prin [art. 1 pct. 67 din Ordonanţa de urgenţă nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000.

Articolul 207

Dacă experţii pot să-şi dea de îndată părerea vor fi ascultaţi chiar în şedinţa, iar părerea lor se va trece într-un proces verbal, întocmit potrivit art. 198.

Articolul 208

(1) Dacă pentru expertiza este nevoie de o lucrare la faţa locului, ea nu poate fi făcută decât după citarea părţilor prin carte poştală recomandată, cu dovada de primire, arătând zilele şi orele când începe şi continuă lucrarea. Dovada de primire va fi alăturată lucrării expertului.

(2) Părţile sunt obligate să dea expertului orice lămuriri în legătură cu obiectul lucrării.

Articolul 209

(1) Expertul numit este dator să-şi depună lucrarea cu cel puţin 5 zile înainte de termenul sorocit pentru judecata.

Alin. (2) şi (3). Abrogate.*)

*) Alin. (2) şi (3) ale art. 209 au fost abrogate prin [art. 1 pct. 68 din Ordonanţa de urgenţă nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (2) şi (3) ale art. 209 aveau următorul conţinut: "(2) Nedepunerea lucrării în termen va fi sancţionată cu amendă de la 500 la 3000 lei.

(3) Încheierea de condamnare este executorie. Amenda nu se va putea ridica decât pentru motive încheiate."

Articolul 210

Când sunt mai mulţi experţi cu păreri deosebite lucrarea trebuie să cuprindă părerea motivată a fiecăruia.

Articolul 211

Experţii sunt datori să se înfăţişeze înaintea instanţei spre a da lămuriri ori de câte ori li se va cere, caz în care au dreptul la despăgubiri, ce se vor stabili prin încheiere executorie. *)

*) Art. 211 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 69 din Ordonanţa de urgenţă nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 211 avea următorul conţinut: "Art. 211. Experţii sunt datori să se înfăţişeze înaintea instanţei spre a da deslături ori de câte ori li se va cere, în care caz au dreptul la despăgubiri ce se vor statornici prin încheiere executorie. Când nu se înfăţişează, li se va aplica amenda prevăzută la art. 205."

Articolul 212

(1) Dacă instanţa nu este lămurită prin expertiza făcută, poate dispune întregirea expertizei sau o nouă expertiza.

(2) Expertiza contrarie va trebui cerută motivat la primul termen după depunerea lucrării.

Articolul 213

- (1) Experții care vor cere sau vor primi mai mult decât plata statornicită se vor pedepsi pentru luare de mită.
- (2) La cererea experților, ținându-se seama de lucrare, instanța le va putea mari plata cuvenită prin încheiere executorie data cu citarea părților.

Articolul 214

Dacă expertiza se face de o alta instanță prin delegație, numirea experților și statornicirea plății ce li se cuvine se va putea lasă în sarcina acestei instanțe.

§ 6. Cercetarea la fața locului

Articolul 215

În cazul când instanța va socoti de trebuință, va putea hotărî ca întregul ei sau numai unul din magistrați sa meargă la fața locului spre a se lămuri asupra unor împrejurări de fapt care se vor arata prin încheiere.

Articolul 216

- (1) Cercetarea la fața locului se va face cu citarea părților, putându-se asculta martorii și experții pricinii.
- (2) Despre cele urmate la fața locului se va încheia proces-verbal.

Articolul 217

Când instanța merge la fața locului, va fi însoțită de procuror, în cazurile în care prezenta acestuia este cerută de lege.

§ 7. Interogatorul

Articolul 218

Se va putea incuviința chemarea la interogator, când este privitor la fapte personale, care, fiind în legătură cu pricina, pot duce la dezlegarea ei.

Articolul 219

- (1) Cel chemat va fi întrebat de către președinte asupra fiecărui fapt în parte.
- (2) Cu încuviințarea președintelui, fiecare dintre judecători, procurorul, precum și partea potrivnică pot pune de-a dreptul întrebări celui chemat la interogator.
- (3) Partea nu are voie sa citească un răspuns scris de mai înainte. Ea se poate folosi însă de însemnări, cu încuviințarea președintelui, dar numai cu privire la cifre sau denumiri.
- (4) Dacă partea declara ca pentru a răspunde trebuie să cerceteze înscrisuri, se va putea soroci un nou termen pentru interogator.

Articolul 220

Reprezentantul legal poate fi chemat personal la interogatoriu pentru actele încheiate și faptele săvârșite de el în aceasta calitate.*)

) Art. 220 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 64 din Ordonanța de urgenta nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 202 avea următorul conținut: "Art. 220. Reprezentantul legal, curatorul sau consiliul judiciar) pot fi chemați personal la interogator pentru actele încheiate și faptele săvârșite de ei în aceasta calitate."

Articolul 221

- (1) Răspunsurile la interogator vor fi trecute pe aceeași foaie cu întrebările. Interogatoriul va fi semnat pe fiecare pagina de președinte, grefier, de cel care l-a propus, precum și de partea care a răspuns după ce a luat cunoștința de cuprins. Tot astfel vor fi semnate adăugirile, ștersăturile sau schimbările aduse, sub pedeapsa de a nu fi ținute în seama.
- (2) Dacă părțile nu voiesc sau nu pot să semneze, se va face arătare în josul interogatorului.

Articolul 222

- (1) Statul și celelalte persoane juridice de drept public, precum și persoanele juridice de drept privat, vor răspunde în scris la interogatoriul ce li se va comunica.
- (2) Se exceptează societățile comerciale de persoane, ai căror asociați cu drept de reprezentare vor fi citați personal la interogator.

Articolul 223

- (1) Partea care are domiciliu în străinătate va putea fi interogată prin cel care o reprezintă în judecata.
- (2) În acest caz, interogatorul va fi comunicat în scris mandatarului, care va depune răspunsul părții dat în cuprinsul unei procuri speciale și autentice. Dacă mandatarul este avocat, procura specială certificată de acesta este îndestulătoare.

Articolul 224

Instanța poate incuviinta luarea interogatorului la locuinta, dacă partea este împiedicată de a veni în fața instanței.

Articolul 225

Dacă partea, fără motive temeinice, refuza sa răspundă la interogator sau nu se înfățișează, instanța poate socoti aceste împrejurări ca o mărturisire deplina sau numai ca un început de dovada în folosul părții potrivnice.

§ 8. Jurământul

Articolul 226-234.

Abrogate.*)

*) [Art. 226 - 234 au fost abrogate prin Decretul nr. 208 din 12 august 1950.](#)

§ 9. Asigurarea dovezilor

Articolul 235

(1) Oricine are interes să constate de urgenta mărturia unei persoane, părerea unui expert, starea unor lucruri, mișcătoare sau nemișcătoare sau sa dobindeasca recunoașterea unui înscris, a unui fapt drept, va putea cere administrarea acestor dovezi dacă este primejdie ca ele sa dispara sau să fie greu de administrat în viitor.

(2) Cererea poate fi facuta chiar dacă nu este primejdie în întârziere, în cazul când pârâtul își da învoirea.

Articolul 236

(1) Cererea se va indrepta, înainte de judecată, la judecătoria în circumscripția căreia se afla martorul sau obiectul cercetării, iar în timpul judecății, la instanța care judeca pricina.

(2) Partea va arata în cerere dovezile a căror administrare o pretinde, faptele ce voiește sa dovedească, precum și primejdia intirzierii sau învoirea pârâtului.

(3) Pârâtul nu este obligat să depună intimpinare. Instanța va hotărî prin încheiere data în camera de consiliu.

(4) În caz de primejdie în întârziere, instanța va putea incuviinta cererea și fără citarea părților.

Articolul 237

Administrarea dovezii va putea fi facuta de îndată sau la termenul ce se va fixa.

Articolul 238

(1) Încheierea instanței este executorie și poate fi atacată cu recurs în termen de 5 zile de la pronunțare, dacă s-a dat cu citarea părților, și de la comunicare, dacă s-a dat fără citarea lor.*)

(2) Încheierea data în timpul judecării unei pricini nu poate fi atacată decât o dată cu fondul.

*) Alin. (1) al art. 238 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 71 din Ordonanța de urgenta nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 202 avea următorul conținut: "(1) Încheierea instanței este executorie și poate fi atacată cu apel în termen de 5 zile, de la pronunțare dacă, s-a dat cu citarea lor părților de la comunicare, dacă s-a dat fără citarea lor."

Articolul 239

(1) Orice persoană care are interes să constate de urgenta o anumită stare de fapt care ar putea sa înceteze ori să se schimbe până la administrarea dovezilor va putea cere instanței în circumscripția căreia urmează să se facă constatarea sa delege un executor judecătoresc din aceeași circumscripție să constate la fața locului aceasta stare de fapt.*)

(2) Președintele poate incuviinta facerea constatării fără înștiințarea aceluia împotriva căruia se cere.

(3) Procesul-verbal de constatare va fi comunicat în copie celui împotriva căruia s-a făcut constatarea, dacă nu a fost de față.

(4) El va face dovada până la dovada contrarie.

*) Alin. (1) al art. 239 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 72 din Ordonanța de urgenta nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 202 avea următorul conținut: "(1) Oricine are interes să constate de urgenta o anumită stare de fapt, care ar putea sa înceteze ori să se schimbe până la administrarea dovezilor, va putea cere instanței în circumscripția căreia urmează să se facă constatarea și pe lângă care funcționează executori judecătorești sa delege un executor judecătoresc care să constate la fața locului aceasta stare de fapt."

Articolul 240

În caz de primejdie în întârziere, administrarea dovezii și constatarea prin executori judecătorești se vor putea face și în zilele de sărbătoare și chiar în afară orelor legale, cu încuviințarea anume a magistratului.

Articolul 241

(1) Dovezile administrate în condițiile mai sus prevăzute pot să fie folosite și de partea care nu a cerut administrarea lor.

(2) Cheltuielile făcute cu administrarea dovezilor vor fi ținute în seama de instanța care judeca pricina în fond.

Secțiunea a IV-a

Suspendarea judecății

Articolul 242

(1) Instanța va suspenda judecata:

1. când amindoua părțile o cer;
2. dacă niciuna din părți nu se înfățișează la strigarea pricinii.

(2) Cu toate acestea pricina se judeca dacă reclamantul sau pârâtul au cerut în scris judecarea în lipsa.

Articolul 243

(1) Judecata pricinilor se suspenda de drept:

1. prin moartea uneia din părți, afară de cazul când partea interesată cere termen pentru introducerea în judecata a moștenitorilor;
2. prin interdicție sau punere sub curatela a unei părți până la numirea tutorelui sau curatorului;*)
3. prin moartea mandatarului uneia din părți, intimplata cu mai puțin de 15 zile înainte de ziua înfățișării;
4. prin încetarea funcției tutorelui sau curatorului.**)
5. prin deschiderea procedurii reorganizării judiciare și a falimentului asupra reclamantului, în temeiul unei hotărâri judecătorești irevocabile.***)

(2) Faptele arătate mai sus nu împiedica pronunțarea hotărârii, dacă ele s-au ivit după închiderea dezbaterilor.

*) Pct. 2 al alin. (1) al art. 243 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 74 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, pct. 2 al alin. (1) al art. 243 avea următorul conținut: "2. prin interdicție, punere sub curatela sau consiliu judiciar a unei părți până la numirea tutorelui, curatorului sau consiliului judiciar".

**) Pct. 4 al alin. (1) al art. 243 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 75 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, pct. 4 al alin. (1) al art. 243 avea următorul conținut: "4. prin încetarea funcțiunii tutorelui, curatorului sau consiliului judiciar;"

***) Pct. 5 al alin. (1) al art. 243 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 75 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, pct. 5 al alin. (1) al art. 243 avea următorul conținut: "5. prin declararea în stare de faliment a uneia din părți, când falitul trebuie să fie reprezentat prin judecătorul sindic".

Articolul 244

(1) Instanța poate suspenda judecata:

1. când dezlegarea pricinii atârână, în totul sau în parte, de existența sau neexistența unui drept care face obiectul unei alte judecati;
2. când s-a început urmărirea penală pentru o infracțiune care ar avea o iniriurire hotaritoare asupra hotărârii ce urmează să se dea.*)

(2) Suspendarea va dăinui până când hotărârea pronunțată în pricina care a motivat suspendarea a devenit irevocabilă.

*) Alin. (2) al art. 244 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 14 al Ordonanța de urgență nr. 59/2001](#) publicată în M. Of. nr. 217 din 27 aprilie 2001. În vechea reglementare pct. 2 al art. 244 avea următorul conținut: "2. când se ivesc indiciile unei infracțiuni, a carei constatare ar avea o iniriurire hotaritoare asupra hotărârii ce urmează să se dea".

Articolul 244¹

(1) Asupra suspendării judecării procesului, instanța, în toate cazurile, se va pronunța prin încheiere, care poate fi atacată cu recurs în mod separat.

(2) Recursul se poate declara cît timp durează suspendarea cursului judecării procesului, atât împotriva încheierii prin care s-a dispus suspendarea, cît și împotriva încheierii prin care s-a respins cererea de repunere pe rol a procesului.*)

*) Art. 244¹ a fost introdus prin [art. 1 pct. 77 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000.

Articolul 245

Judecata reîncepe:

1. prin cererea de redeschidere facută de una din părți, când ea s-a suspendat prin învoirea părților sau prin lipsa lor;
2. prin cererea de redeschidere, facută cu arătarea moștenitorilor, tutorelui sau curatorului, a celui reprezentat de mandatarul defunct, a noului mandatar sau, după caz, a părții interesate, a administratorului judiciar sau a lichidatorului judiciar, în cazurile prevăzute de art. 243.*)

*) Pct. 2 al art. 245 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 78 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, pct. 2 al art. 245 avea următorul conținut: "2. prin cererea de redeschidere, facută cu arătarea moștenitorilor, tutorelui, consiliului judiciar, a celui reprezentat de mandatarul mort, a noului mandatar sau sindicului, în cazurile prevăzute de art. 243.

Secțiunea a V-a

Renunțarea la judecata și renunțarea la drept

Articolul 246

- (1) Reclamantul poate să renunțe oricând la judecata, fie verbal în ședința, fie prin cerere scrisă.
- (2) Renunțarea la judecata se constată prin încheiere data fără drept de apel.
- (3) Dacă renunțarea s-a făcut după comunicarea cererii de chemare în judecata, instanța, la cererea pârâtului, va obliga pe reclamant la cheltuieli.
- (4) Când părțile au intrat în dezbaterile fondului, renunțarea nu se poate face decât cu învoirea celeilalte părți.

Articolul 247

- (1) În caz de renunțare la însuși dreptul pretins, instanța da o hotărâre prin care va respinge cererea în fond și va hotărî asupra cheltuielilor.
- (2) Renunțarea la drept se poate face și fără învoirea celeilalte părți, atât în prima instanță cât și în apel.
- (3) Renunțarea se poate face în ședința sau prin înscris autentic.
- (4) Hotărârea se da fără drept de apel.
- (5) Când renunțarea este făcută în instanța de apel, hotărârea primei instanțe va fi anulată în totul sau în parte, în măsura renunțării.

Secțiunea a VI-a

Perimarea

Articolul 248

- (1) Orice cerere de chemare în judecata, contestație, apel, recurs, revizuire și orice alta cerere de reformare sau de revocare se perima de drept, chiar împotriva incapabililor*) dacă a rămas în nelucrare din vina părții timp de un an. Partea nu se socotește în vina, când actul de procedura urma să fie îndeplinit din oficiu.
- (2) Termenul perimării nu curge cât timp, fără vina părții, cererea n-a ajuns încă la instanța competentă sa o judece sau nu se poate fixa termen de judecată.
- (3) În materie comercială termenul de perimare este de șase luni.

Articolul 249

Perimarea se întrerupe prin îndeplinirea unui act de procedura făcut în vederea judecării procesului de către partea care justifică un interes.*)

*) Art. 249 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 79 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 249 avea următorul conținut: "Art. 249. Perimarea se întrerupe prin îndeplinirea unui act de procedura făcut în vederea judecării pricinii".

Articolul 250

- (1) Cursul perimării este suspendat cât timp dăinuiește suspendarea judecării, pronunțată de instanța în cazurile prevăzute de art. 244, precum și în alte cazuri stabilite de lege, dacă suspendarea nu este cauzată de lipsa de staruinta a părților în judecata.*)
- (2) În cazurile prevăzute de art. 243, cursul perimării este suspendat timp de 3 luni de la data când s-au petrecut faptele care au prilejuit suspendarea judecării, dacă aceste fapte s-au petrecut în cele din urma 6 luni ale termenului de perimare.

(3) Perimarea se suspenda de asemenea pe timpul cît partea este împiedicată de a stăruî în judecata din pricina unor împrejurări mai presus de voința sa.

*) Alin. (1) al art. 250 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 80 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (1) al art. 250 avea următorul conținut: "(1) Cursul perimării este suspendat cît timp dăinuiește suspendarea judecării pronunțată de instanța în cazurile prevăzute de art. 244."

Articolul 251

În cazul când sunt mai mulți reclamanți sau piriți împreună, cererea de perimare sau actul de procedura întrerupător de perimare al unuia folosește și celorlalți.

Articolul 252

(1) Perimarea se constata din oficiu sau la cererea părții interesate. Președintele instanței va cita de urgență părțile și va dispune ca grefa să întocmească o dare de seama asupra actelor de procedura în legătură cu perimarea.

(2) Perimarea poate fi invocată și pe cale de excepție, în camera de consiliu sau în ședința publică.

(3) Perimarea cererii de chemare în judecata, nu poate fi ridicată pentru prima oară în instanța de apel.**)

*) Art. 252 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 81 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (1) al art. 252 avea următorul conținut: "(1) Perimarea se constata din oficiu sau la cererea părții. Președintele instanței va cita de urgență părțile și va dispune ca grefa să întocmească o dare de seama asupra actelor de procedura în legătură cu perimarea.

(2) Hotărârea este supusă recursului; termenul curge de la pronunțare."

**) Alin. (3) al art. 252 este reprodus astfel cum a fost introdus prin [art. 1 pct. 15 al Ordonanța de urgență nr. 59 /2001](#) publicată în M. Of. nr. 217 din 27 aprilie 2001.

Articolul 253

(1) Dacă instanța constata ca perimarea nu a operat, pronunța o încheiere, care poate fi atacată o dată cu fondul procesului.

(2) Hotărârea care constata perimarea este supusă recursului în termen de 5 zile de la pronunțare.*)

*) Art. 253 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 82 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (1) al art. 253 avea următorul conținut: "(1) Perimarea poate fi invocată și pe cale de excepție. În acest caz hotărârea care pronunța perimarea este supusă recursului, iar încheierea de respingere poate fi atacată numai o dată cu fondul pricinii.

(2) Perimarea cererii de chemare în judecata nu poate fi ridicată în instanța de apel."

Articolul 254

(1) Perimarea are drept urmare ca toate actele de procedura făcute în acea instanța nu-și produc efectele.

(2) Când, însă, se face o noua cerere de chemare în judecata, părțile pot folosi dovezile administrate în cursul judecării cererii perimate, în măsura în care noua instanța socotește că nu este de trebuința refacerea lor.

Capitolul 4

Hotărârile

Secțiunea I

Dispoziții generale

Articolul 255

(1) Hotărârile prin care se rezolva fondul cauzei în prima instanța se numesc "sentințe", iar hotărârile prin care se soluționează apelul, recursul, precum și recursul în interesul legii ori în anulare se numesc "decizii".

(2) Toate celelalte hotărâri date de instanța în cursul judecării se numesc "încheieri".

Articolul 256

(1) După sfârșitul dezbaterilor, judecătorii chibzuiesc în secret, fie în ședința, fie în camera de chibzuire.

(2) După chibzuire, președintele aduna păreriile judecătorilor, începând cu cel mai nou în funcțiune sau cu cel mai tinar dintre asesorii populari*), el pronunțându-se cel din urma.

*) A se vedea nota de la art. 37.

Articolul 257

- (1) Dacă majoritatea legală nu se poate întruni, pricina se va judeca din nou în complet de divergenta, în aceeași zi sau în cel mult 5 zile.
- (2) La instanțele de fond, părțile vor trebui să fie totdeauna motivate înainte de judecarea divergenței, afară de cazul când judecata se face chiar în ziua când s-a ivit divergenta.
- (3) Dezbaterile vor fi reluate asupra punctelor rămase în divergenta: dacă, după judecarea divergenței, vor fi mai mult de două păreri, judecătorii ale căror păreri se apropie mai mult, sunt dator să se unească într-o singură părere.
- (4) Judecătorii pot reveni asupra părerilor lor, care au pricinuit divergenta.
- (5) După judecarea punctelor rămase în divergenta, completul care a judecat înainte de ivirea ei va putea continua judecarea pricinii.
- (6) Dispozițiile alin. (3) se aplică prin asemănare și în cazurile în care completele de judecată sunt alcătuite în număr fără soț.

Articolul 258

- (1) După ce s-a întrunit majoritatea, se va întocmi de îndată dispozitivul hotărârii care se semnează, sub sancțiunea nulității, de către judecători și în care se va arata, când este cazul, opinia separată a judecătorilor aflați în minoritate.*)
- (2) El se pronunță de președinte, în ședința, chiar în lipsa părților.
- (3) După pronunțarea hotărârii nici un judecător nu poate reveni asupra părerii sale.
- (4) Dispozitivul hotărârii se consemnează într-un registru special, ținut de fiecare instanță.

*) Alin. (1) al art. 258 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 82 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (1) al art. 258 avea următorul conținut: "După ce s-a întrunit majoritatea, se va întocmi de îndată, pe scurt, dispozitivul hotărârii, care se semnează sub pedeapsa nulității, de judecători și greșier, și care va arata deopotrivă și părțile judecătorilor rămași în minoritate."

Articolul 259

Abrogat.*)

*) [Art. 259 a fost abrogat prin Decretul nr. 132 din 19 iunie 1952.](#)

Articolul 260

- (1) Dacă instanța nu poate hotărî de îndată, pronunțarea se va amina pentru un termen pe care președintele îl va anunța și care nu va putea fi mai mare de 7 zile.
 - (2) Judecătorul care a luat parte la judecata este îndreptățit să se pronunțe, chiar dacă nu mai face parte din alcătuirea instanței, afară de cazul când i-a încetat calitatea de magistrat sau este suspendat din funcție. În acest caz procesul se repune pe rol, cu citarea părților, pentru ca acestea să pună din nou concluzii în fața instanței legal constituite.*)
- Alin. (3)-(4). Abrogate.**)

*) Alin. (2) al art. 260 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 84 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (2) al art. 260 avea următorul conținut: "Magistratul care a luat parte la judecata este competent să se pronunțe, chiar dacă nu mai face parte din alcătuirea instanței afară de cazul când a încetat de a mai fi magistrat."

**) Alin. (3)-(4) au fost abrogate prin [art. 4 din Legea nr. 59/1993](#) publicată în MONITORUL OFICIAL NR. 177 din 26 iulie 1993.

Articolul 261

- (1) Hotărârea se da în numele legii și va cuprinde:

1. arătarea instanței care a pronunțat-o și numele judecătorilor care au luat parte la judecata;
2. numele, domiciliul sau reședința părților, calitatea în care s-au judecat; numele mandatarilor sau reprezentanților legali și al avocaților;
3. obiectul cererii și susținerile în prescurtare ale părților cu arătarea dovezilor;
4. arătarea concluziilor procurorului;
5. motivele de fapt și de drept care au format convingerea instanței, cum și cele pentru care s-au înlăturat cererile părților;
6. dispozitivul;
7. calea de atac și termenul în care se poate exercita;

8. arătarea ca pronunțarea s-a făcut în ședința publică, precum și semnăturile judecătorilor și grefierului. Lipsa semnăturilor poate fi complinită oricând în cursul procesului.*)

(2) În cazul în care, după pronunțare, unul dintre judecători este în imposibilitate de a semna hotărârea, președintele instanței o va semna în locul sau, iar dacă cel în imposibilitate să semneze este grefierul, hotărârea va fi semnată de grefierul șef, facindu-se mențiuni despre cauza care a împiedicat pe judecător sau pe grefier să semneze hotărârea.

(3) Hotărârea se va comunica părților, în copie, în cazul în care este necesar pentru curgerea termenului de exercitare a apelului sau recursului. Comunicarea se va face în termen de 7 zile de la pronunțarea hotărârii**).

*) Pct. 8 al alin. (1) al art. 261 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 16 din Ordonanța de urgență nr. 59/2001](#) publicată în M. Of. nr. 217 din 27 aprilie 2001. În vechea reglementare, alin. (8) al art. 261 avea următorul conținut: "8. arătarea ca pronunțarea s-a făcut în ședința, precum și semnăturile judecătorilor și grefierului."

**) Alin. (3) al art. 261 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 85 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, pct. 3 al alin. (1) al art. 261 avea următorul conținut: "3. Părerea judecătorilor rămași în minoritate va trebui să fie motivată în josul hotărârii."

Articolul 262

În cazurile în care judecătorii pot da termen pentru executarea hotărârii, ei vor face aceasta, prin chiar hotărârea care dezleagă pricina, aratând și motivele pentru care au încuviințat termenul.

Articolul 263

Datornicul nu va putea cere termen, nici nu va putea să se bucure de termenul ce i s-a dat, dacă bunurile lui se vînd după cererea altui creditor, dacă este în stare de faliment sau de insolvabilitate îndeobște cunoscută sau dacă prin fapta sa a micșorat garanțiile ce a dat prin contract creditorului sau, sau dacă nu a dat garanțiile făgăduite.

Articolul 264

(1) Când motivarea hotărârii nu se poate face până la data pronunțării, ea se va face în termen de cel mult 30 zile de la pronunțare. Dacă instanța a fost alcătuită din mai mulți magistrați, președintele va putea insarcina pe unul din ei cu redactarea hotărârii.*)

(2) Părerea judecătorilor rămași în minoritate va trebui redactată în același timp cu hotărârea.

*) Alin. (1) al art. 264 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 17 din Ordonanța de urgență nr. 59/2001](#) publicată în M. Of. nr. 217 din 27 aprilie 2001. În vechea reglementare, alin. (1) al art. 264 avea următorul conținut: "(1) Când motivarea hotărârii nu se poate face până la data pronunțării, ea se va face în termen de cel mult 15 zile de la pronunțare. Dacă instanța a fost alcătuită din mai mulți magistrați, președintele va putea insarcina pe unul din ei cu redactarea hotărârii."

Articolul 265

Adăugirile, ștersăturile sau schimbările în cuprinsul hotărârii vor trebui semnate de judecător, sub pedeapsa de a nu fi ținute în seama.

Articolul 266

(1) Hotărârea se va face în doua exemplare originale, din care unul se atașează la dosarul cauzei, iar celălalt se va depune, spre conservare, la dosarul de hotărâri al instanței.

(2) Pentru judecătoria, președintele va putea încuviința ca în locul celui de-al doilea exemplar al sentinței să se treacă într-un registru dispozitivul ei, semnat de judecătorul și grefierul care au luat parte la judecata.

(3) Hotărârea se va comunica părților, în copie, în cazul când aceasta este necesar pentru curgerea termenului de exercitare a apelului sau recursului.*)

*) Alin. (3) al art. 266 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 18 din Ordonanța de urgență nr. 59/2001](#) publicată în M. Of. nr. 217 din 27 aprilie 2001. În vechea reglementare, alin. (3) al art. 266 avea următorul conținut: "(3) Hotărârea se va comunica părților, în copie, în cazul când aceasta este necesar pentru curgerea unui termen de exercitarea unei cai ordinare de atac."

Articolul 267

(1) După pronunțarea hotărârii, partea poate renunța în instanța la calea de atac, facindu-se arătare despre aceasta într-un proces-verbal, semnat de președinte și de grefier.

(2) Renunțările se pot face și în urma, prin înfățișarea părții înaintea președintelui sau prin înscris autentic.

Articolul 268

- (1) Încheierile premergătoare vor fi date cu același număr de voturi ca și hotărârile.
- (2) Judecătorii nu sunt legați prin aceste încheieri.
- (3) Ei sunt legați de acele încheieri care, fără a hotărî în totul pricina, pregătesc dezlegarea ei.
- (4) Orice dispoziție luată de instanța prin încheiere va fi motivată.

Articolul 269

- (1) Hotărârile vor fi investite cu formula executorie, după cum urmează:

"Noi Președintele României"

(Aici urmează cuprinsul hotărârii)

"Dăm împuternicire și ordonăm agenților administrativi și ai forței publice să execute aceasta (hotărâre); procurorilor să stăruie pentru aducerea ei la îndeplinire. Spre credința, prezenta (hotărâre) s-a semnat de

(Urmează semnatura președintelui și a grefierului)".

- (2) Hotărârea investită se va da numai părții care a câștigat sau reprezentantului ei.

Articolul 269¹

Abrogat.*)

*) Art. 269¹ a fost abrogat prin [art. 6 din Legea nr. 59/1993](#) publicată în MONITORUL OFICIAL NR. 177 din 26 iulie 1993.

Secțiunea a II-a

Hotărârile parțiale

Articolul 270

Dacă pârâtul recunoaște o parte din pretențiile reclamantului, instanța, la cererea acestuia, va da o hotărâre parțială în măsura recunoașterii.

Secțiunea a III-a

Hotărârile care consfințesc învoiala părților

Articolul 271

- (1) Părțile se pot infatisa oricând în cursul judecății, chiar fără să fi fost citate, pentru a cere să se dea hotărâre care să consfințească învoiala lor.
- (2) Dacă părțile se înfățișează la ziua sorocită pentru judecata, cererea pentru darea hotărârii va putea fi primită, chiar de un singur judecător, urmînd ca hotărârea să fie data de instanța în ședința.
- (3) Dacă ele se înfățișează într-o alta zi, instanța va da hotărârea în camera de consiliu.

Articolul 272

- (1) Învoiala va fi înfățișată în scris și va alcătui dispozitivul hotărârii.
- (2) Abrogat.*)

*) Alin. (2) al art. 272 a fost abrogat prin [art. 1 pct. 86 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. 2 al art. 272 avea următorul cuprins: "(2) La judecatorii învoiala va putea fi înfățișată și verbal; în acest caz, ea va fi trecută într-un proces-verbal, care va fi încheiat cu aplicarea, prin asemănare, a dispozițiilor prevăzute de art. 82 alineatul 2, și care va fi trecut în dispozitivul hotărârii ce se va da."

Articolul 273

Hotărârea care consfințește învoiala părților se da fără drept de apel.

Secțiunea a IV-a

Cheltuielile de judecată

Articolul 274

- (1) Partea care cade în pretențiuni va fi obligată, la cerere, să plătească cheltuielile de judecată.
- (2) Judecătorii nu pot micșora cheltuielile de timbru, taxe de procedura și impozit proporțional, plata experților despăgubirea martorilor, precum și orice alte cheltuieli pe care partea care a câștigat va dovedi că le-a făcut.
- (3) Judecătorii au însă dreptul să mărească sau să micșoreze onorariile avocaților, potrivit cu cele prevăzute în tabloul onorariilor minimale, ori de ori vor constata motivat că sunt nepotrivite de mici sau de mari, față de valoarea pricinii sau munca îndeplinită de avocat.

Articolul 275

Pârâtul care a recunoscut la prima zi de înfățișare pretențiile reclamantului nu va putea fi obligat la plata cheltuielilor de judecată, afară numai dacă a fost pus în întârziere înainte de chemarea în judecată.

Articolul 276

Când pretențiile fiecărei părți au fost încuviințate numai în parte, instanța va aprecia în ce măsură fiecare din ele poate fi obligată la plata cheltuielilor de judecată, putând face compensarea lor.

Articolul 277

Dacă sunt mai mulți reclamanți sau mai mulți piriți, ei vor fi obligați să plătească cheltuielile de judecată în mod egal, proporțional sau solidar, potrivit cu interesul ce are fiecare sau după felul raportului de drept dintre ei.

Secțiunea a V-a

Execuția vremelnică

Articolul 278

Hotărârile primei instanțe sunt executorii de drept când au ca obiect:

1. plata salariilor sau a altor drepturi izvorite din raporturi juridice de muncă, precum și a sumelor cuvenite, potrivit legii, șomerilor;*)
2. despăgubiri pentru accidente de muncă;
3. rente ori sume datorate cu titlu de obligație de întreținere sau alocație pentru copii, precum și pensii acordate în cadrul asigurărilor sociale;**)
- 3¹. despăgubiri în caz de moarte sau vătămare a integrității corporale ori sănătății, dacă despăgubirile s-au acordat sub forma de prestații bănești periodice;***)
4. reparații grabnice;
5. punerea sau ridicarea pecetilor ori facerea inventarului;
6. pricini privitoare la posesiune, numai în ce privește posesiunea;
7. în cazul prevăzut de art. 270;
8. În orice alte cazuri în care legea prevede că hotărârea este executorie.

*) Pct. 1 al art. 278 este reprodus cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 87 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M.Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, pct.1 al art. 278 avea următorul conținut: "1. plata salariilor";

**) Pct. 3 al art. 278 este reprodus cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 88 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M.Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, pct.3 al art. 278 avea următorul conținut: "3. rente sau pensii alimentare;"

***) Pct. 3¹ al art 278 a fost introdus prin [art. 1 pct. 89 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000.

Articolul 279

(1) Instanța poate încuviința execuția vremelnică a hotărârilor privitoare la bunuri ori de câte ori va găsi de cuviință ca măsura este de trebuință față cu temeinicia vădită a dreptului, cu starea de insolvabilitate a debitorului sau ca exista primejdie vădită în întârziere; în acest caz instanța va putea obliga la darea unei cauțiuni.

(2) Execuția vremelnică nu se poate încuviința:

1. în materie de strămutare de hotare sau desființare de construcții, plantații sau a oricăror lucrări având o așezare fixă;
2. când prin hotărâre se dispune intabularea unui drept sau radierea lui din cartea funciară.

(3) Cererea de execuție vremelnică se va putea face și verbal în instanța până la închiderea dezbaterilor.

(4) Dacă cererea a fost respinsă de prima instanță, ea poate fi făcută din nou în apel.

Articolul 280

(1) Cererea pentru suspendarea executării vremelnice se va putea face fie o dată cu apelul fie deosebit în tot cursul instanței de apel.

(2) Cererea se va depune la prima instanță sau instanța de apel, în care caz se va alătura în copie legalizată dispozitivul hotărârii.

(3) Cererea de suspendare se va judeca de instanța de apel. Dispozițiile art. 403 alin. 3 sunt aplicabile.*)

(4) Suspendarea va putea fi încuviințată numai cu dare de cauțiune, al carei cuantum îl va fixa instanța.

(5) Până la dezlegarea cererii de suspendare aceasta va putea fi încuviințată vremelnic, prin ordonanța președințială, chiar înainte de sosirea dosarului, cu respectarea cerinței prevăzute la alin. 4.

*) Alin. (3), (4) și (5) ale art. 280 sunt reproduse astfel cum au fost modificate prin art.1 pct.90 din [Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M.Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (3), (4) și (5) ale art.280 aveau următorul conținut:

"(3) Cererea de suspendare se va judeca de instanța cu sau fără cauțiune.

(4) Suspendarea va putea fi încuviințată cu sau fără cauțiune.

(5) Până la dezlegarea cererii de suspendare, suspendarea va putea fi încuviințată vremelnic, prin ordonanța președințială, chiar înainte de sosirea dosarului."

Secțiunea a VI-a

Îndreptarea, lămurirea și completarea hotărârii*)

Articolul 281

(1) Erorile sau omisiunile cu privire la numele, calitatea și susținerile părților sau cele de calcul, precum și orice alte erori materiale din hotărâri sau încheieri pot fi îndreptate din oficiu sau la cerere.

(2) Instanța se pronunță prin încheiere data în camera de consiliu. Părțile vor fi citate numai dacă instanța socotește ca este necesar să dea anumite lămuriri.

(3) În cazul hotărârilor, îndreptarea se va face în ambele exemplare ale hotărârii.

*) Secțiunea VI a Capitolului IV din Titlul III al Cărții II este reprodusă astfel cum a fost modificată prin [art. 1 pct. 91 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M.Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, Secțiunea VI avea următorul conținut:

"Secțiunea VI. Îndreptarea hotărârilor

Art. 281 (1) Greșelile asupra numelui, calității și susținerilor părților sau cele de socoteli, precum și orice alte greșeli materiale strecurate în hotărâre, pot fi îndreptate, din oficiu sau în urma unei simple cereri.

(2) Instanța poate cita părțile, când găsește de cuviință pentru unele lămuriri.

(3) Îndreptarea se va face în amindoua exemplare ale hotărârii.

(4) Termenul de apel împotriva încheierii date asupra îndreptării curge de la pronunțare, în cazul când părțile au fost citate.

(5) Dispozițiile de mai sus se aplică, prin asemănare, și greșelilor strecurate într-o încheiere."

Articolul 281^{^1}

(1) În cazul în care sunt necesare lămuriri cu privire la înțelesul, întinderea sau aplicarea dispozitivului hotărârii ori acesta cuprinde dispoziții potrivnice, părțile pot cere instanței care a pronunțat hotărârea să lămurească dispozitivul sau să înlăture dispozițiile potrivnice. Cererea poate fi formulată în termenul prevăzut de lege pentru declararea, după caz, a apelului sau recursului împotriva acelei hotărâri.

(2) Instanța va rezolva cererea de urgență, prin încheiere data în camera de consiliu, cu citarea părților.

(3) Încheierea se va atașa la hotărâre atât în dosarul cauzei, cât și în dosarul de hotărâri al instanței.

Articolul 281^{^2}

(1) Dacă prin hotărârea data instanța a omis să se pronunțe asupra unui capăt de cerere principal sau accesoriu ori asupra unei cereri conexe sau incidentale, se poate cere completarea hotărârii în același termen în care se poate declara, după caz, apel sau recurs împotriva acelei hotărâri, iar în cazul hotărârilor date în fond după casarea cu reținere, în termen de 15 zile de la pronunțare.

(2) Cererea se soluționează de urgență, cu citarea părților, prin hotărâre separată. Prevederile art. 281^{^1} alin. 3 se aplică în mod corespunzător.

(3) Dispozițiile prezentului articol se aplică și în cazul când instanța a omis să se pronunțe asupra cererilor martorilor, experților, traducătorilor, interpreților sau aparatorilor, cu privire la drepturile lor.

Articolul 281^{^3}

(1) Încheierile pronunțate în temeiul art. 281 și 281^{^1}, precum și hotărârea pronunțată potrivit art. 281^{^2} sunt supuse aceluiași cai de atac ca și hotărârile în legătură cu care s-a solicitat, după caz, îndreptarea, lămurirea sau înlăturarea dispozițiilor potrivnice ori completarea.

(2) Părțile nu pot fi obligate la plata cheltuielilor legate de îndreptarea, lămurirea sau completarea hotărârii.

Titlul IV

Apelul*)

Capitolul I

Termenul și formele apelului)**

*) Denumirea Titlului IV este reprodusa astfel cum a fost modificată prin [art. 1 pct. 92 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În reglementarea anterioară, denumirea Titlului IV era "Căile ordinare de atac".

**) Secțiunea I a devenit Capitolul I prin [art. 1 pct. 93 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000.

Articolul 282

(1) Hotărârile date în prima instanță de judecătorești și tribunal sunt supuse apelului la curtea de apel, dacă prin lege nu se prevede altfel.

(2) Împotriva încheierilor premergătoare nu se poate face apel decât o dată cu fondul, în afară de cazul când prin ele s-a întrerupt cursul judecății.

(3) Apelul împotriva hotărârii se socotește făcut și împotriva încheierilor premergătoare.

Alin (2) al art. 282 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 19 din Ordonanța de urgență nr. 59/2001](#) publicată în M. Of. nr. 217 din 27 aprilie 2001. În vechea reglementare alin. (2) al art. 282 avea următorul conținut: "(2) Împotriva încheierilor premergătoare nu se poate face apel decât o dată cu fondul, în afară de cazul când prin ele s-a întrerupt sau s-a suspendat cursul judecății."

Alin. (1) al [art. 282 a fost modificat de ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 58 din 25 iunie 2003](#) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 460 din 28 iunie 2003.

Alin. (1) al [art. 282 a fost modificat de LEGEA nr. 195 din 25 mai 2004](#) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 470 din 26 mai 2004.

Articolul 282¹

(1) Nu sunt supuse apelului hotărârile judecătorești date în prima instanță în cererile introduse pe cale principală privind pensii de întreținere, litigii al căror obiect are o valoare de până la 1 miliard lei inclusiv, atât în materie civilă, cât și în materie comercială, acțiunile posesorii, cele referitoare la înregistrările în registrele de stare civilă, luarea măsurilor asiguratorii, precum și în alte cazuri prevăzute de lege.

(2) Hotărârile instanțelor judecătorești prin care se soluționează plângerile împotriva hotărârilor autorităților administrației publice cu activitate jurisdicțională și ale altor organe cu astfel de activitate nu sunt supuse apelului, dacă legea nu prevede altfel.*)

*) Art. 282¹ a fost introdus prin [art. 1 pct. 94 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000.

Alin. (1) al [art. 282¹ a fost modificat de LEGEA nr. 195 din 25 mai 2004](#) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 470 din 26 mai 2004.

Articolul 283

Partea care a renunțat expres la apel cu privire la o hotărâre nu mai are dreptul de a face apel.

Articolul 284

(1) Termenul de apel este de 15 zile de la comunicarea hotărârii, dacă legea nu dispune altfel.

(2) Termenul de apel curge chiar dacă comunicarea hotărârii a fost făcută o dată cu somația de executare.

(3) Dacă o parte face apel înainte de comunicarea hotărârii, aceasta se socotește comunicată la data depunerii cererii de apel.

(4) Pentru procuror termenul de apel curge de la pronunțarea hotărârii, în afară de cazurile în care procurorul a participat la judecarea cauzei, când termenul curge de la comunicarea hotărârii.

(5) Apelul declarat în termen suspenda executarea hotărârii de prima instanță, cu excepția cazurilor anume prevăzute de lege.*)

*) Alin. (5) al [art. 284 a fost introdus prin Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000.

Articolul 285

(1) Termenul de apel se întrerupe prin moartea părții care are interes să facă apel. În acest caz se face din nou o singură comunicare a hotărârii, la cel din urma domiciliu al părții, pe numele moștenirii, fără să se arate numele și calitatea fiecărui moștenitor.

(2) Termenul de apel va începe să curgă din nou de la data comunicării prevăzute la alin. 1. Pentru moștenitorii incapabili, cei cu capacitate restrânsă sau dispăruți ori în caz de moștenire vacanta, termenul va curge din ziua în care se va numi tutorele, curatorul sau administratorul provizoriu.

(3) Apelul nu constituie prin el însuși un act de acceptare a moștenirii.

Articolul 286

Termenul de apel se întrerupe și prin moartea mandatarului căruia i s-a făcut comunicarea. În acest caz se va face o noua comunicare părții, la domiciliul ei, iar termenul de apel va începe să curgă din nou de la această dată.

Articolul 287

(1) Cererea de apel va cuprinde:

1. numele, domiciliul sau reședința părților ori, pentru persoanele juridice, denumirea și sediul lor, precum și, după caz, numărul de înmatriculare în registrul comerțului sau de înscriere în registrul persoanelor juridice, codul fiscal și contul bancar. Dacă apelantul locuiește în străinătate, va arata și domiciliul ales în România, unde urmează să se facă toate comunicările privind procesul;*)
2. arătarea hotărârii care se ataca;
3. motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul;
4. dovezile invocate în susținerea apelului;
5. semnatura.

(2) Cerințele de la pct. 2 și 5 sunt prevăzute sub sancțiunea nulității, iar cele de la pct. 3 și 4, sub sancțiunea decăderii. Aceste cerințe pot fi împlinite până cel mai târziu la prima zi de înfățișare, iar lipsa semnăturii, în condițiile prevăzute de art. 133 alin 2.

(3) Când dovezile propuse sunt martori sau înscrisuri nearătate la prima instanță, se vor aplica în mod corespunzător dispozițiile art. 112 pct. 5.

*) Pct. 1 al alin. (1) al art. 287 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 20 din Ordonanța de urgență nr. 59/2001](#) publică în M. Of. nr. 217 din 27 aprilie 2001. În vechea reglementare pct. 1 al alin. (1) al art. 287 avea următorul conținut: "1. numele, domiciliul sau reședința părților;"

Articolul 288

La cererea de apel se vor alătura atâtea copii citi intimati sunt.

Apelul se depune la instanța a carei hotărâre se ataca, sub sancțiunea nulității.

Președintele va înainta instanței de apel dosarul, împreună cu apelurile făcute, numai după împlinirea termenului de apel pentru toate părțile.

Cu toate acestea, apelul va fi trimis de îndată dacă s-a făcut cerere pentru suspendarea executării hotărârii primei instanțe.

Articolul 289

(1) Președintele instanței de apel, îndată ce primește dosarul, va fixa termen de înfățișare, potrivit dispozițiilor art. 114¹, și va dispune citarea părților.

(2) Totodată, președintele va dispune să se comunice intimatului, o dată cu citația, o copie de pe cererea și de pe motivele de apel, împreună cu copiile certificate de pe înscrisurile alăturate și care nu au fost înfățișate la prima instanță, punându-i-se în vedere obligația de a depune la dosar intîmpinare cu cel puțin 5 zile înainte de termenul stabilit pentru judecata.*)

(3) Dispozițiile art. 113 alin. 2 sunt aplicabile în mod corespunzător.

(4) Apelurile făcute împotriva aceleiași hotărâri vor fi repartizate la o singură secție a instanței de apel.

*) Alin. (1) și (2) ale art. 289 sunt reproduse astfel cum au fost modificate prin [art. 1 pct. 96 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (1) și (2) ale art. 289 aveau următorul conținut:

"(1) Președintele instanței de apel, îndată ce primește dosarul, va fixa termen de înfățișare, potrivit dispozițiilor art. 114, și va dispune citarea părților.

(2) Totodată, președintele va dispune să se comunice intimatului, o dată cu citația, o copie de pe cererea de apel, împreună cu copiile certificate de pe înscrisurile alăturate și care nu au fost înfățișate la prima instanță, punându-i-se în vedere să depună la dosar intîmpinare."

Articolul 290

Când apelurile făcute împotriva aceleiași hotărâri au fost repartizate la secții deosebite, președintele ultimei secții investite va dispune trimiterea apelului la secția cea dintîi investită.

Articolul 291

(1) În cazul când intimatul nu a primit, în termenul prevăzut de art. 114¹, comunicarea motivelor de apel și a dovezilor invocate, va putea cere, la prima zi de înfățișare, un termen înăuntrul căruia să depună la dosar intîmpinare.*)

(2) Dacă intimatul lipsește la prima zi de înfățișare și instanța constata că motivele de apel nu au fost comunicate, va dispune amînarea cauzei și efectuarea comunicării, iar dacă motivele nu au fost comunicate în termen, instanța va dispune amînarea cauzei cu îndeplinirea cerințelor art. 114¹ alin. (3) sau (4), după caz.**)

*) Art. 291 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 97 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 291 avea următorul conținut: "Art. 291. (1) În cazul când intimatul nu a primit, în termenul prevăzut de art. 114, comunicarea motivelor de apel și a dovezilor invocate, va putea cere, la prima zi de înfățișare, un termen înăuntrul căruia să depună la dosar intimpinare."

**) Alin (2) al art. 291 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 21 din Ordonanța de urgență nr. 59/2001](#) publicată în M. Of. nr. 217 din 27 aprilie 2001. În vechea reglementare, alin. (2) al art. 291 avea următorul conținut: "Dacă intimatul lipsește la prima zi de înfățișare și instanța constata ca motivele de apel nu au fost comunicate, va dispune amânarea cauzei și efectuarea comunicării, iar dacă motivele nu au fost comunicate în termen, instanța va dispune amânarea cauzei cu îndeplinirea cerințelor art. 114 alin. 5."

Articolul 292

(1) Părțile nu se vor putea folosi înaintea instanței de apel de alte motive, mijloace de apărare și dovezi decât de cele invocate la prima instanță sau arătate în motivarea apelului ori în întâmpinare. Instanța de apel poate incuviința și administrarea probelor a căror necesitate rezultă din dezbateri.

(2) În cazul în care apelul nu se motivează ori motivarea apelului sau întâmpinarea nu cuprinde motive, mijloace de apărare sau dovezi noi, instanța de apel se va pronunța, în fond, numai pe baza celor invocate la prima instanță.

*) Art. 292 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 98 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 292 avea următorul conținut: "Art. 292. Părțile nu se vor putea folosi, înaintea instanței de apel, de alte motive, mijloace de apărare și dovezi decât de cele invocate la prima instanță sau arătate în cererea de apel și în intimpinare, afară de cazul prevăzut la art. 138."

Articolul 293

(1) Intimatul este în drept, chiar după împlinirea termenului de apel, să adere la apelul făcut de partea potrivnică, printr-o cerere proprie, care să tindă la schimbarea hotărârii primei instanțe. Cererea se poate face până la prima zi de înfățișare.

(2) Dacă apelantul principal își retrage apelul sau dacă acesta este respins ca tardiv, ca inadmisibil ori pentru alte motive care nu implică cercetarea fondului, aderarea la apel prevăzută la alin. 1 rămâne fără efecte. Cu toate acestea, dacă aderarea s-a făcut înăuntrul termenului de apel, ea se considera apel principal.

*) Art. 293, cu o nouă redactare, a fost reintrodus prin [art. 1 pct. 99 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000.

Articolul 293^{^1}

În caz de coparticipare procesuală, precum și atunci când la prima instanță au intervenit terțe persoane în proces, intimatul este în drept, chiar după împlinirea termenului de apel, să declare apel împotriva altui intimat sau unei persoane care a figurat în prima instanță și care nu este parte în apelul principal, dacă acesta din urmă ar fi de natura să producă consecințe asupra situației sale juridice în proces. Dispozițiile art. 293 se aplică în mod corespunzător.

*) Art. 293^{^1}, cu o nouă redactare, a fost introdus prin [art. 1 pct. 100 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000.

Capitolul II

Judecarea apelului*)

*) Secțiunea a II-a devine Capitolul II prin [art. 1 pct. 101 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000.

Articolul 294

(1) În apel nu se poate schimba calitatea părților, cauza sau obiectul cererii de chemare în judecată și nici nu se pot face alte cereri noi. Excepțiile de procedură și alte asemenea mijloace de apărare nu sunt considerate cereri noi.

(2) Se vor putea cere însă dobânzi, rate, venituri ajunse la termen și orice alte despăgubiri ivite după darea hotărârii primei instanțe. De asemenea, se va putea solicita compensația legală.

Articolul 295

(1) Instanța de apel va verifica, în limitele cererii de apel, stabilirea situației de fapt și aplicarea legii de către prima instanță. Motivele de ordine publică pot fi invocate și din oficiu.

(2) Instanța va putea incuviința refacerea sau completarea probelor administrate la prima instanță, precum și administrarea probelor noi propuse în condițiile art. 292, dacă considera ca sunt necesare pentru soluționarea cauzei.*)

*) Art. 295 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 102 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 295 avea următorul conținut: "Art. 295. Instanța de apel va putea incuviința refacerea sau completarea probelor administrate la prima instanță, precum și administrarea altor probe, dacă le considera necesare pentru soluționarea cauzei."

Articolul 296

Instanța de apel poate păstra ori schimba, în tot sau în parte, hotărârea atacată. Apelantului nu i se poate însă crea în propria cale de atac o situație mai grea decât aceea din hotărârea atacată, în afară de cazul în care el consimte la aceasta ori sunt aplicabile dispozițiile art. 293 sau 293¹.*)

*) Art. 296 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 103 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 296 avea următorul conținut: "Art. 296. Instanța de apel poate păstra ori schimba în tot sau în parte hotărârea atacată."; modificat de [Ordonanța de urgență nr. 59/2001](#) publicată în M. Of. nr. 217 din 27 aprilie 2001.

Articolul 297

(1) În cazul în care prima instanță a respins sau a anulat cererea de chemare în judecată fără a intra în cercetarea fondului și instanța de apel, găsind apelul întemeiat, a anulat hotărârea apelată, va evoca fondul și va judeca procesul, pronunțând o hotărâre definitivă.*)

(2) Dacă prima instanță s-a declarat competentă și instanța de apel stabilește ca a fost incompetentă, anulând hotărârea atacată, va trimite cauza spre judecare instanței competente sau altui organ cu activitate jurisdicțională competent, afară de cazul când constata propria sa competență. În acest caz, precum și atunci când exista vreun alt motiv de nulitate, iar prima instanță a judecat în fond, instanța de apel, anulând în tot sau în parte procedura urmată și hotărârea pronunțată, va reține procesul spre judecare.**)

*) Alin. (1) al art. 297 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 23 din Ordonanța de urgență nr. 59/2001](#) publicată în M. Of. nr. 217 din 27 aprilie 2001. În vechea reglementare, alin. (1) al art. 297 avea următorul conținut: "(1) În cazul în care se constată că, în mod greșit, prima instanță a rezolvat procesul fără a intra în cercetarea fondului ori judecata s-a făcut în lipsa părții care nu a fost legal citată, instanța de apel va desființa hotărârea atacată și va trimite cauza spre rejudecare primei instanțe."

**) Alin. (2) al art. 297 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 104 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (2) al art. 297 avea următorul conținut: "(2) Dacă hotărârea a fost desființată pentru lipsa de competență, cauza se trimite spre rejudecare instanței competente sau altui organ cu activitate jurisdicțională competent."

Articolul 298

Dispozițiile de procedura privind judecata în prima instanță se aplică și în instanța de apel, în măsura în care nu sunt potrivnice celor cuprinse în prezentul titlu.*)

*) Art. 298 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 105 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 298 avea următorul conținut: "Art. 298. Dispozițiile de procedura privind judecata în prima instanță se aplică și în instanța de apel, în măsura în care nu sunt potrivnice celor cuprinse în prezentul capitol."

Titlul V

Căile extraordinare de atac

Capitolul I

Recursul*)

*) Capitolul II - "Recursul" - al Titlului IV - "Căile ordinare de atac" - din Cartea II va deveni "Capitolul I - Recursul" al Titlului V - "Căile extraordinare de atac", din Carte II conform [art. 1 pct. 106 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000.

Secțiunea I

Termenul și formele recursului

Articolul 299

(1) Hotărârile date fără drept de apel, cele date în apel, precum și, în condițiile prevăzute de lege, hotărârile altor organe cu activitate jurisdicțională sunt supuse recursului. Dispozițiile art. 282 alin. (2) sunt aplicabile în mod corespunzător.

(2) Recursul se soluționează de către Înalta Curte de Casație și Justiție, dacă prin lege nu se prevede altfel.

(3) În situațiile în care, potrivit dispozițiilor prezentului cod sau ale legii speciale, încheierile sau alte hotărâri pronunțate de instanțele judecătorești sunt supuse numai recursului, judecarea acestei cai de atac este de competența instanței imediat superioare celei care a pronunțat hotărârea în cauza sau, după caz, de competența instanței expres prevăzute de lege.

Art. 299 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct 24 din Ordonanța de urgență nr. 59/2001](#) publicată în M. Of. nr. 217 din 27 aprilie 2001. În vechea reglementare avea următorul conținut: "Art. 299. Hotărârile date fără drept de apel, cele date în apel, precum și, în condițiile prevăzute de lege, hotărârile altor organe cu activitate jurisdicțională sunt supuse recursului."

Alin. (2) al [art. 299 a fost introdus de ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 58 din 25 iunie 2003](#) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 460 din 28 iunie 2003.

Alin. (2) al [art. 299 a fost modificat de LEGEA nr. 195 din 25 mai 2004](#) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 470 din 26 mai 2004.

Alin. (3) al [art. 299 a fost introdus de LEGEA nr. 195 din 25 mai 2004](#) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 470 din 26 mai 2004.

Articolul 300

(1) Recursul suspenda executarea hotărârii numai în cauzele privitoare la strămutarea de hotare, desființarea de construcții, plantații sau a oricăror lucrări având o așezare fixă, precum și în cazurile anume prevăzute de lege.

(2) La cerere, instanța sesizată cu judecarea recursului poate dispune, motivat, suspendarea executării hotărârii recurate și în alte cazuri decât cele la care se referă alin. (1).

(3) Suspendarea la cerere a executării hotărârii poate fi acordată numai după depunerea unei cauțiuni ce se va stabili, prin încheiere, cu ascultarea părților în camera de consiliu, scop în care acestea vor fi citate în termen scurt, chiar înainte de primul termen de judecată, dacă este cazul. Dispozițiile art. 403 alin. 3 și 4 se aplică în mod corespunzător.*)

(4) Abrogat.**)

(5) Pentru motive temeinice instanța poate reveni asupra suspendării acordate, dispozițiile alin. 3 aplicându-se în mod corespunzător. Cauțiunea se eliberează recurentului de îndată, dacă intimatul declară în mod expres că nu urmărește obligarea recurentului la despăgubiri pentru prejudiciile cauzate în urma exercitării recursului.***)

*) Alin. (3) al art. 300 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 107 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (3) al art. 300 avea următorul conținut: "(3) Suspendarea la cerere a executării hotărârii poate fi acordată cu sau fără depunerea unei cauțiuni ce se va stabili după ascultarea părților citate în camera de consiliu."

**) Alin. (4) al art. 300 a fost abrogat prin [art. 1 pct. 108 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (4) al art. 300 avea următorul conținut: "(4) În cazuri urgente, președintele instanței de recurs poate dispune, la cerere, prin încheiere motivată, suspendarea executării și fără citarea părților, chiar înainte de primirea dosarului."

***) Alin. (5) al art. 300 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 109 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (5) al art. 300 avea următorul conținut: "(5) Instanța poate reveni asupra suspendării acordate, dispozițiile alin. 3 și 4 fiind aplicabile în mod corespunzător."

Articolul 301

Termenul de recurs este de 15 zile de la comunicarea hotărârii, dacă legea nu dispune altfel. Dispozițiile art. 284 alin. (2)-(4) se aplică în mod corespunzător.

*) Art. 301 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 25 din Ordonanța de urgență nr. 59/2001](#) publicată în M. Of. nr. 217 din 27 aprilie 2001. În vechea reglementare art. 301 avea următorul conținut: "Art. 301. Termenul de recurs este de 15 zile de la comunicarea hotărârii, dacă legea nu dispune altfel. Dispozițiile art. 284 se aplică în mod corespunzător."

Articolul 302

Recursul se depune la instanța a carei hotărâre se ataca, sub sancțiunea nulității.

Articolul 302¹

Cererea de recurs va cuprinde, sub sancțiunea nulității, următoarele mențiuni:

- a) numele, domiciliul sau reședința părților ori, pentru persoanele juridice, denumirea și sediul lor, precum și, după caz, numărul de înmatriculare în registrul comerțului sau de înscriere în registrul persoanelor juridice, codul unic de înregistrare sau, după caz, codul fiscal și contul bancar. Dacă recurentul locuiește în străinătate, va arata și domiciliul ales în România, unde urmează să se facă toate comunicările privind procesul;
- b) indicarea hotărârii care se ataca;
- c) motivele de nelegalitate pe care se întemeiază recursul și dezvoltarea lor sau, după caz, mențiunea ca motivele vor fi depuse printr-un memoriu separat;
- d) semnatura.

La cererea de recurs se va atașa dovada achitării taxei de timbru, conform legii.

Art. 302¹ a fost introdus de ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 58 din 25 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 460 din 28 iunie 2003.

Art. 302¹ a fost modificat de LEGEA nr. 195 din 25 mai 2004 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 470 din 26 mai 2004.

Articolul 303

- (1) Recursul se va motiva prin însăși cererea de recurs sau înăuntrul termenului de recurs.
- (2) Termenul pentru depunerea motivelor se socotește de la comunicarea hotărârii, chiar dacă recursul s-a făcut mai înainte.
- (3) Abrogat.
- (4) În cazurile în care Ministerul Public a participat în proces, se va depune o copie de pe motivele de casare pentru procuror.
- (5) Președintele instanței, care primește cererea de recurs, va putea să o înapoieze, părții prezente, dacă nu îndeplinește condițiile prevăzute de lege, pentru a fi refăcută, prelungind termenul de recurs cu 5 zile.
- (6) După împlinirea termenului de recurs pentru toate părțile, instanța a carei hotărâre este recurată va înainta instanței de recurs dosarul împreună cu dovezile de îndeplinire a procedurii de comunicare a hotărârii.

Alin. (3) al **art. 303 a fost abrogat de ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 58 din 25 iunie 2003** publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 460 din 28 iunie 2003.

Articolul 304

Modificarea sau casarea unor hotărâri se poate cere în următoarele situații, numai pentru motive de nelegalitate.

1. când instanța nu a fost alcătuită potrivit dispozițiilor legale;
2. când hotărârea s-a dat de alți judecători decât cei care au luat parte la dezbaterile în fond a pricinii;
3. când hotărârea s-a dat cu încălcarea competenței altei instanțe;
4. când instanța a depășit atribuțiile puterii judecătorești;
5. când, prin hotărârea dată, instanța a încălcat formele de procedura prevăzute sub sancțiunea nulității de art. 105 alin. 2;
6. dacă instanța a acordat mai mult decât s-a cerut, ori ceea ce nu s-a cerut;
7. când hotărârea nu cuprinde motivele pe care se sprijină sau când cuprinde motive contradictorii ori străine de natura pricinii;
8. când instanța, interpretând greșit actul juridic dedus judecății, a schimbat natura ori înțelesul lămurit și vadit neîndoielnic al acestuia;
9. când hotărârea pronunțată este lipsită de temei legal ori a fost dată cu încălcarea sau aplicarea gresită a legii;
10. când instanța nu s-a pronunțat asupra unui mijloc de apărare sau asupra unei dovezi administrate, care erau hotărâtoare pentru dezlegarea pricinii;
11. Abrogat.

Preambulul art. 304 este reprodus astfel cum a fost modificat prin **art. 1 pct. 110 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000** publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, preambulul art. 304 avea următorul conținut: "Casarea unei hotărâri se poate cere:"

Pct. 6 al art. 304 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 111 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M.Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, pct. 6 al art. 304 avea următorul conținut: "6. când instanța nu s-a pronunțat asupra unui capăt de cerere, a acordat mai mult decât s-a cerut ori ceea ce nu s-a cerut;"

Pct. 11 al art. 304 a fost abrogat prin [art. 1 pct. 112 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M.Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, pct. 11 al art. 304 avea următorul conținut: "11. când hotărârea se întemeiază pe o greșeală grava de fapt, decurgind dintr-o apreciere eronată a probelor administrate."

Partea introductivă a [art. 304 a fost modificată de LEGEA nr. 195 din 25 mai 2004](#) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 470 din 26 mai 2004.

Articolul 304¹

Recursul declarat împotriva unei hotărâri care, potrivit legii, nu poate fi atacată cu apel nu este limitat la motivele de casare prevăzute în art. 304, instanța putînd să examineze cauza sub toate aspectele.

Articolul 305

În instanța de recurs nu se pot produce probe noi, cu excepția înscrisurilor, care pot fi depuse până la închiderea dezbaterilor.

[Art. 305 a fost modificat de LEGEA nr. 195 din 25 mai 2004](#) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 470 din 26 mai 2004.

Articolul 306

(1) Recursul este nul dacă nu a fost motivat în termenul legal, cu excepția cazurilor prevăzute în alin. 2.

(2) Motivele de ordine publică pot fi invocate și din oficiu de instanța de recurs, care însă este obligată să le pună în dezbateri părților.

(3) Indicarea greșită a motivelor de recurs nu atrage nulitatea recursului dacă dezvoltarea acestora face posibilă încadrarea lor într-unul din motivele prevăzute de art. 304.

Articolul 307

Abrogat.*)

*) Art. 307 a fost abrogat prin [art. VI din Legea nr. 59/1993](#) publicată în MONITORUL OFICIAL NR. 177 din 26 iulie 1993.

Articolul 308*)

(1) Președintele instanței, după ce va constata că procedura de comunicare a hotărârii a fost îndeplinită, va fixa termen de judecată și va dispune citarea părților și comunicarea motivelor de recurs.

(2) Intimatul este obligat să depună intiminare cu cel puțin 5 zile înainte de termenul de judecată.

(3) După fixarea termenului de judecată președintele completului va întocmi un raport asupra recursului sau va desemna un alt membru al completului în acest scop. La Înalta Curte de Casație și Justiție raportul poate fi întocmit și de un magistrat-asistent.

(4) Raportul va verifica dacă recursul îndeplinește cerințele de formă, dacă motivele invocate se încadrează în cele prevăzute de art. 304 și va arăta poziția jurisprudenței și a doctrinei în problemele de drept vizînd dezlegarea dată prin hotărârea atacată.

(5) Raportul va trebui depus la dosar cu cel puțin 5 zile înainte de ziua înfățișării.

Alin. (2) al art. 308 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 113 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (2) al art. 308 avea următorul conținut: "(2) Intimatul va putea depune intiminare cu cel puțin 5 zile înainte de termenul de judecată."

Alin. (3) al art. 308 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 114 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (3) al art. 308 avea următorul conținut: "(3) Președintele, fixînd termenul de judecată, poate desemna un judecător pentru întocmirea unui raport asupra recursului. La Curtea Supremă de Justiție raportul se întocmește de un judecător sau de un magistrat asistent."

Alin. (4) al art. 308 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 115 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (4) al art. 308 avea următorul conținut: "(4) Raportul va cuprinde, pe scurt, arătarea obiectului cererii de chemare în judecată, soluția recurată, precum și temeiurile acesteia, în măsura în care este nevoie pentru soluționarea recursului."

[Art. 308 a fost modificat*\) de ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 58 din 25 iunie 2003](#) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 460 din 28 iunie 2003.

*) Modificarea art. 308 prin ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 58 din 25 iunie 2003 a fost abrogată de LEGEA nr. 195 din 25 mai 2004 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 470 din 26 mai 2004, astfel ca art. 308 a revenit la forma actualizată prin Ordonanța de urgență nr. 138/2000.

A se vedea și DECIZIA nr. 194 din 27 aprilie 2004 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 523 din 10 iunie 2004.

Secțiunea a II-a

Judecarea recursului și efectele casării

Articolul 309

- (1) Președintele va da cuvântul părților după citirea raportului.*)
- (2) Procurorul vorbește cel din urma, afară de cazul când este parte principală sau recurent.

Alin. (1) al art. 309 a fost modificat*) de ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 58 din 25 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 460 din 28 iunie 2003.

*) Modificarea alin. (1) al art. 309 prin ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 58 din 25 iunie 2003 a fost abrogată de LEGEA nr. 195 din 25 mai 2004 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 470 din 26 mai 2004, astfel ca art. 309 a revenit la forma inițială.

Articolul 310

Dacă nu se dovedește, la prima zi de înfățișare, ca recursul a fost depus peste termen sau dacă aceasta dovada nu reiese din dosar, el se va socoti făcut în termen.

Articolul 311

- (1) Hotărârea casată nu are nici o putere.
- (2) Actele de executare sau de asigurare făcute în puterea unei asemenea hotărâri sunt desființate de drept, dacă instanța de recurs nu dispune altfel.

Articolul 312

- (1) Instanța poate admite recursul, îl poate respinge sau anula ori poate constata perimarea lui.
- (2) În caz de admitere a recursului, hotărârea atacată poate fi modificată sau casată, în tot sau în parte.
- (3) Modificarea hotărârii atacate se pronunță pentru motivele prevăzute de art. 304 pct. 6, 7, 8, 9 și 10, iar casarea, pentru cele prevăzute de art. 304 pct. 1, 2, 3, 4 și 5, precum și în toate cazurile în care instanța a carei hotărâre este recurată a soluționat procesul fără a intra în cercetarea fondului sau modificarea hotărârii nu este posibilă, fiind necesară administrarea de probe noi. Dacă sunt găsite întemeiate mai multe motive, dintre care unele atrag modificarea, iar altele casarea, instanța de recurs va casa în întregime hotărârea atacată pentru a se asigura o judecată unitară.
- (4) În caz de casare, curțile de apel și tribunalele vor rejudeca pricina în fond, fie la termenul când a avut loc admiterea recursului, situație în care se pronunță o singură decizie, fie la un alt termen stabilit în acest scop.
- (5) Cu toate acestea, în cazul în care instanța a carei hotărâre este recurată a soluționat procesul fără a intra în cercetarea fondului ori judecata s-a făcut în lipsa părții care nu a fost regulat citată atât la administrarea probelor, cât și la dezbaterile fondului, instanța de recurs, după casare, trimite cauza spre rejudecare instanței care a pronunțat hotărârea casată sau altei instanțe de același grad.
- (6) În caz de casare a hotărârii atacate, pentru motivul prevăzut de art. 304 pct. 3, instanța va trimite dosarul spre judecare instanței judecătorești competente sau organului cu activitate jurisdicțională competent, potrivit legii, iar pentru motivul prevăzut de art. 304 pct. 4 va respinge cererea ca inadmisibilă.
- (7) Dacă instanța de recurs constată ca ea însăși era competența să soluționeze pricina în prima instanță sau în apel, va casa hotărârea recurată și va soluționa cauza potrivit competenței sale.*)

*) Art. 312 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 1 pct. 116 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 308 avea următorul conținut: "
(1) Curțile de apel și tribunalele, în caz de casare, vor judeca pricina în fond.

- (2) Cu toate acestea, în cazul în care instanța, a carei hotărâre este recurată, a soluționat procesul fără a intra în cercetarea fondului ori judecata s-a făcut în lipsa părții care nu a fost regulat citită la administrarea probelor și la dezbaterile fondului, instanța de recurs, după casare, trimite cauza spre rejudecare instanței care a pronunțat hotărârea casată sau altei instanțe de același grad. În cazul casării pentru lipsa de competență, cauza se trimite spre rejudecare instanței competente sau organului cu activitate jurisdicțională competent, potrivit legii.
- (3) Dacă instanța de recurs constată ca ea însăși era competența să soluționeze pricina în prima instanță sau în apel, va casa hotărârea recurată și va soluționa cauza potrivit competenței sale."

Alin. (3) al [art. 312 a fost modificat de ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 58 din 25 iunie 2003](#) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 460 din 28 iunie 2003.

Articolul 313

Înaltă Curte de Casație și Justiție, în caz de casare, trimite cauza spre o noua judecata instanței care a pronunțat hotărârea casată ori, atunci când interesele bunei administrări a justiției o cer, altei instanțe de același grad, cu excepția cazului casării pentru lipsa de competență, când trimite cauza instanței competente sau altui organ cu activitate jurisdicțională competent potrivit legii.

Articolul 314

Înaltă Curte de Casație și Justiție hotărăște asupra fondului pricinii în toate cazurile în care casează hotărârea atacată numai în scopul aplicării corecte a legii la împrejurări de fapt ce au fost deplin stabilite.

Articolul 315

(1) În caz de casare, hotărârile instanței de recurs asupra problemelor de drept dezlegate, precum și asupra necesității administrării unor probe sunt obligatorii pentru judecătorii fondului.*)

(2) Când hotărârea a fost casată pentru nerespectarea formelor procedurale, judecata va reîncepe de la actul anulat.

(3) După casare, instanța de fond va judeca din nou, ținând seama de toate motivele invocate înaintea instanței a carei hotărâre a fost casată.

(4) La judecarea recursului, precum și la rejudecarea procesului după casarea hotărârii de către instanța de recurs, dispozițiile art. 296 sunt aplicabile în mod corespunzător.**)

*) Alin. (1) al art. 315 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 117 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (1) al art. 315 avea următorul conținut: " (1) În caz de casare, hotărârile instanței de recurs asupra problemelor de drept dezlegate sunt obligatorii pentru judecătorii fondului."

**) Alin. (4) al art. 315 a fost introdus prin [art. 1 pct. 118 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000.

Articolul 316

Dispozițiile de procedura privind judecata în apel se aplică și în instanța de recurs, în măsura în care nu sunt potrivnice celor cuprinse în acest capitol.

Capitolul I[^]1 Contestația în anulare*)

*) Capitolul I - "Contestația în anulare" din Titlul V - "Căile extraordinare de atac" - al Cărtii II devine "Capitolul I[^]1 - Contestația în anulare" al Titlului V al Cărtii II, conform [art. 1 pct. 119 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000.

Articolul 317

(1) Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu contestație în anulare, pentru motivele arătate mai jos, numai dacă aceste motive nu au putut fi invocate pe calea apelului sau recursului:*)

1. când procedura de chemare a părții, pentru ziua când s-a judecat pricina, nu a fost îndeplinită potrivit cu cerințele legii;

2. când hotărârea a fost data de judecători cu călcarea dispozițiilor de ordine publică privitoare la competența.

(2) Cu toate acestea, contestația poate fi primită pentru motivele mai sus-arătate, în cazul când aceste motive au fost invocate prin cererea de recurs, dar instanța le-a respins pentru ca aveau nevoie de verificări de fapt sau dacă recursul a fost respins fără ca el să fi fost judecat în fond.

*) Preambulul alin.(1) al art. 317 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 120 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, preambulul alin. (1) al art. 317 avea următorul conținut: "Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu contestație în anulare, pentru motivele mai jos arătate, numai dacă aceste motive nu au putut fi invocate pe căile ordinare de atac:"

Articolul 318

(1) Hotărârile instanțelor de recurs mai pot fi atacate cu contestație, când dezlegarea data este rezultatul unei greșeli materiale, sau când instanța, respingând recursul sau admitindu-l numai în parte, a omis din greseala să cerceteze vreunul din motivele de modificare sau de casare.*)

(2) Abrogat.**)

*) Alin. (1) al art. 318 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 26 din Ordonanța de urgență nr. 59/2001](#) publicată în M. Of. nr. 217 din 27 aprilie 2001. În vechea reglementare alin. 1 al art. 318 avea următorul conținut: "(1) Hotărârile instanțelor de recurs mai pot fi atacate cu contestație, când dezlegarea data este rezultatul unei greșeli materiale, sau când instanța, respingând recursul sau admitându-l numai în parte, a omis din greșeală să cerceteze vreunul din motivele de casare."

**) Alin. (2) al art. 318 a fost abrogat prin [art. 1 pct. 121 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (2) al art. 318 avea următorul conținut: "(2) Dispozițiile alineatului precedent se aplică în mod corespunzător și în cazul în care judecătoria, potrivit prevederilor unei legi speciale, judeca în ultima instanță."

Articolul 319

(1) Contestația se introduce la instanța a carei hotărâre se ataca.

(2) Contestația se poate face înainte de începerea executării și în timpul ei, până la săvârșirea ultimului act de executare. Împotriva hotărârilor irevocabile care nu se aduc la îndeplinire pe cale de executare silită, contestația poate fi introdusă în termen de 15 zile de la data când contestatorul a luat cunoștința de hotărâre, dar nu mai târziu de un an de la data când hotărârea a rămas irevocabilă.

Articolul 319¹

Instanța poate suspenda executarea hotărârii a carei anulare se cere, sub condiția dării unei cauțiuni. Dispozițiile art. 403 alin. (3) și (4) se aplică în mod corespunzător. *)

*) Art. 319¹ a fost introdus prin [art. 1 pct. 27 din Ordonanța de urgență nr. 59/2001](#) publicată în M. Of. nr. 217 din 27 aprilie 2001.

Articolul 320

(1) Contestația se judeca de urgență și cu precădere.

(2) Intimpinarea este obligatorie și se depune la dosar cu cel puțin 5 zile înaintea termenului de judecată. *)

(3) Hotărârea data în contestație este supusă acelorași cai de atac ca și hotărârea atacată.

*) Alin (2) al art. 320 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 122 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin (2) al art. 320 avea următorul conținut: "(2) Intimpinarea nu este obligatorie."

Articolul 321

Nu se poate face o noua contestație pentru motive ce au existat la data celei dintii.

Capitolul II

Revizuirea hotărârilor

Articolul 322

Revizuirea unei hotărâri rămase definitivă în instanța de apel sau prin neapelare, precum și a unei hotărâri data de o instanța de recurs atunci când evoca fondul, se poate cere în următoarele cazuri:

1. dacă dispozitivul hotărârii cuprinde dispoziții potrivnice ce nu se pot aduce la îndeplinire;
2. dacă s-a pronunțat asupra unui lucru cerut, ori s-a dat mai mult decât s-a cerut;
3. dacă obiectul pricinii nu se afla în ființă;
4. dacă un judecător, martor sau expert, care a luat parte la judecata, a fost condamnat definitiv pentru o infracțiune privitoare la pricina sau dacă hotărârea s-a dat în temeiul unui înscris declarat fals în cursul sau în urma judecății. În cazul în care, în ambele situații, constatarea infracțiunii nu se mai poate face printr-o hotărâre penală, instanța de revizuire se va pronunța mai întâi, pe cale incidentala, asupra existenței sau inexistenței infracțiunii invocate. La judecarea cererii va fi citat și cel învinuit de săvârșirea infracțiunii; *)
5. dacă, după darea hotărârii, s-au descoperit înscrisuri doveditoare, reținute de partea potrivnică sau care nu au putut fi înfățișate dintr-o împrejurare mai presus de voința părților, ori dacă s-a desființat sau s-a modificat hotărârea unei instanțe pe care s-a întemeiat hotărârea a carei revizuire se cere; **)
6. dacă statul ori alte persoane juridice de drept public sau de utilitate publică, dispăruții, incapabilii sau cei puși sub curatela sau consiliu judiciar nu au fost apărați deloc sau au fost apărați cu viclenie de cei însărcinați să-i apere;
7. dacă exista hotărâri definitive potrivnice date de instanțe de același grad sau de grade deosebite, în una și aceeași pricina, între aceleași persoane, având aceeași calitate.

Aceste dispoziții se aplică și în cazul când hotărârile potrivnice sunt date de instanțe de recurs. În cazul când una dintre instanțe este Înalta Curte de Casație și Justiție cererea de revizuire se va judeca de această instanță;

8. dacă partea a fost împiedicată să se înfățișeze la judecata și să înștiințeze instanța despre aceasta dintr-o împrejurare mai presus de voința sa.

9. dacă Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale datorată unei hotărâri judecătorești, iar consecințele grave ale acestei încălcări continua să se producă și nu pot fi remediate decât prin revizuirea hotărârii pronunțate.

*) Alin (4) al art. 322 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 123 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin (4) al art. 322 avea următorul conținut: "4. dacă un judecător, martor sau expert, care a luat parte la judecata, a fost condamnat irevocabil pentru o infracțiune privitoare la pricina sau dacă hotărârea s-a dat în temeiul unui înscris declarat fals în cursul sau în urma judecății, sau dacă partea care a jurat a fost condamnată irevocabil pentru fals;"

**) Alin (5) al art. 322 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 124 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin (5) al art. 322 avea următorul conținut: "5. dacă, după darea hotărârii, s-au descoperit înscrisuri doveditoare, reținute de partea potrivnică sau care nu au putut fi înfățișate dintr-o împrejurare mai presus de voința părților, ori dacă s-a revizuit hotărârea unei instanțe penale sau administrative pe care ea s-a întemeiat;"

Pct. 9 al [art. 322 a fost introdus de ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 58 din 25 iunie 2003](#) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 460 din 28 iunie 2003.

Articolul 323

(1) Cererea de revizuire se îndreaptă la instanța care a dat hotărârea rămasă definitivă și a carei revizuire se cere.

(2) În cazul art. 322 pct. 7 cererea de revizuire se va îndrepta la instanța mai mare în grad față de instanța sau instanțele care au pronunțat hotărârile potrivnice. Când cele doua instanțe care au dat hotărârile potrivnice fac parte din circumscripții judecătorești deosebite, instanța mai mare în grad la care urmează să se îndrepte cererea de revizuire va fi aceea a instanței care a dat prima hotărâre.

Articolul 324

(1) Termenul de revizuire este de o luna și se va socoti:

1. în cazurile prevăzute de art. 322 pct. 1, 2 și 7 al. 1, de la comunicarea hotărârilor definitive, iar când hotărârile au fost date de instanțe de recurs după evocarea fondului, de la pronunțare; pentru hotărârile prevăzute la punctul 7 al. 2 de la pronunțarea ultimei hotărâri;

2. în cazul prevăzut de art. 322 pct. 3, de la cel din urma act de executare;

3. în cazurile prevăzute de art. 322 pct. 4, din ziua în care partea a luat cunoștința de hotărârea instanței penale de condamnare a judecătorului, martorului sau expertului ori de hotărârea care a declarat fals înscrisul. În lipsa unei astfel de hotărâri termenul curge de la data când partea a luat cunoștința de împrejurările pentru care constatarea infracțiunii nu se mai poate face printr-o hotărâre penală, dar nu mai târziu de 3 ani de la data producerii acestora; *)

4. în cazurile prevăzute de art. 322 pct. 5, din ziua în care s-au descoperit înscrisurile ce se invoca ori, după caz, din ziua în care partea a luat cunoștința de hotărârea desființată sau modificată pe care s-a întemeiat hotărârea a carei revizuire se cere; **)

5. în cazurile prevăzute de art. 322 pct. 6, de la comunicarea hotărârii definitive făcută statului ori celorlalte persoane de drept public sau de utilitate publică, sau de la întoarcerea dispărutului ori de la dobîndirea capacității; în aceste din urma doua cazuri termenul fiind de 6 luni.

(2) În cazul art. 322 pct. 8 termenul de revizuire este de 15 zile și se socotește de la încetarea împiedicării.

(3) Pentru motivul prevăzut la art. 322 pct. 9, termenul este de 3 luni de la data publicării hotărârii Curții Europene a Drepturilor Omului în Monitorul Oficial al României, Partea I.

*) Pct. 3 al alin (1) al art. 324 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 125 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, pct. 3 al alin (1) al art. 324 avea următorul conținut: "3. în cazul prevăzut de art. 322 pct. 4, din ziua în care partea a luat cunoștința de hotărârea instanței penale de condamnare a judecătorului, martorului, expertului, sau părții care a jurat sau de hotărârea care a declarat falsitatea înscrisurilor;"

**) Pct. 4 al alin (1) al art. 324 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 126 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, pct. 4 al alin (1) al art. 324 avea următorul conținut: "4. în cazurile prevăzute de art. 322 pct. 5, din ziua în care s-a descoperit înscrisul;"

Alin. (3) al [art. 322 a fost introdus de ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 58 din 25 iunie 2003](#) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 460 din 28 iunie 2003.

Articolul 325

Instanța poate suspenda executarea hotărârii a carei revizuire se cere, sub condiția dării unei cauțiuni. Dispozițiile art. 403 alin. 3 și 4 se aplică în mod corespunzător.

*) Art. 325 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 127 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 325 avea următorul conținut: "Instanța poate suspenda executarea hotărârii a carei revizuire se cere, sub condiția dării unei cauțiuni;"

Articolul 326

- (1) Cercetarea de revizuire se judeca potrivit dispozițiilor prevăzute pentru cererea de chemare în judecată.
- (2) Intimparea este obligatorie și se depune la dosar cu cel puțin 5 zile înaintea termenului de judecată. *)
- (3) Dezbaterile sunt limitate la admisibilitatea revizuirii și la faptele pe care se întemeiază. **)

*) Alin (2) al art. 326 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 128 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin (2) al art. 328 avea următorul conținut: "(2) Intimparea nu este obligatorie."

**) Alin. (3) al art. 326 a fost introdus prin [art. 1 pct. 129 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000.

Articolul 327

- (1) Dacă instanța încuviințează cererea de revizuire, ea va schimba, în tot sau în parte, hotărârea atacată, iar în cazul hotărârilor definitive potrivnice, ea va anula cea din urma hotărâre.
- (2) Se va face arătare de hotărârea data în revizuire, în josul originalului hotărârii revizuite.

Articolul 328

- (1) Hotărârea data asupra revizuirii este supusă căilor de atac prevăzute de lege pentru hotărârea revizuită.
- (2) Dacă revizuirea s-a cerut pentru hotărâri potrivnice calea de atac este recursul.

Titlul VI Recursul în interesul legii

Titlul VI a fost introdus prin modificarea cap. 3 din titlul 5 al cărții 2 devine titlul 6 al cărții 2, prin [ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 58 din 25 iunie 2003](#) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 460 din 28 iunie 2003.

Articolul 329

- (1) Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, din oficiu sau la cererea ministrului justiției, are dreptul, pentru a se asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii pe întreg teritoriul României, să ceară Înaltei Curți de Casație și Justiție să se pronunțe asupra chestiunilor de drept care au fost soluționate diferit de instanțele judecătorești.
- (2) Deciziile prin care se soluționează sesizările se pronunța de Secțiile Unite ale Înaltei Curți de Casație și Justiție și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.
- (3) Soluțiile se pronunța în interesul legii și nu au efect asupra hotărârilor judecătorești examinate. *)

*) Art. 329 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 130 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 329 avea următorul conținut: "(1) Procurorul general, din oficiu sau la cererea ministrului justiției, are dreptul, pentru a asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii pe întreg teritoriul țării, să ceară Curții Supreme de Justiție să se pronunțe asupra chestiunilor de drept care au primit o soluționare diferită din partea instanțelor judecătorești.

- (2) Deciziile prin care se soluționează sesizările se pronunța de secțiile unite și se aduc la cunoștința instanțelor de Ministerul Justiției.
- (3) Soluțiile se pronunța numai în interesul legii, nu au efect asupra hotărârilor judecătorești examinate și nici cu privire la situația părților din acele procese. Dezlegarea data problemelor de drept judecate este obligatorie pentru instanțe."

Articolul 329¹-329²

*) Abrogate.

Art. 329¹-329² au fost abrogate prin art. VI din Legea nr. 59/1993 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 177 din 26 iulie 1993.

Articolul 330

Abrogat.

Art. 330 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 131 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 330 avea următorul conținut: "Procurorul general, din oficiu sau la cererea ministrului justiției, poate ataca cu recurs în anulare, la Curtea Supremă de Justiție, hotărârile judecătorești irevocabile pentru următoarele motive:

1. când instanța a depășit atribuțiile puterii judecătorești;"

Pct. 2 al art. 330 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 28 din Ordonanța de urgență nr. 59/2001](#) publicată în M. Of. nr. 217 din 27 aprilie 2001. În vechea reglementare, pct. 2 al art. 330 avea următorul conținut: "2. când s-au savirsit infracțiuni de către judecători în legătură cu hotărârea pronunțată."

[Art. 330 a fost abrogat de ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 58 din 25 iunie 2003](#) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 460 din 28 iunie 2003.

Articolul 330^1

Abrogat.

Art. 330^1 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 29 din Ordonanța de urgență nr. 59/2001](#) publicată în M. Of. nr. 217 din 27 aprilie 2001. În vechea reglementare, art. 330^1 avea următorul conținut: "Recursul în anulare se poate deplasa oricând."

[Art. 330^1 a fost abrogat de ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 58 din 25 iunie 2003](#) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 460 din 28 iunie 2003.

Articolul 330^2

Abrogat.

Alin. (2) al art. 330^2 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 133 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 330^2 avea următorul conținut: "(2) După introducerea recursului în anulare, instanța poate să dispună suspendarea executării hotărârilor sau să revină asupra suspendărilor acordate."

Alin. (1) al art. 330^2 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 30 din Ordonanța de urgență nr. 59/2001](#) publicată în M. Of. nr. 217 din 27 aprilie 2001. În vechea reglementare, alin. (1) al art. 330^2 avea următorul conținut: "Procurorul general poate dispune pe termen limitat suspendarea executării hotărârilor judecătorești înainte de introducerea recursului în anulare."

[Art. 330^2 a fost abrogat de ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 58 din 25 iunie 2003](#) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 460 din 28 iunie 2003.

Articolul 330^3

Abrogat.

Alin. (2) al art. 330^3 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 134 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (2) al art. 330^3 avea următorul conținut: "(2) Judecata recursului în anulare se face cu participarea procurorului, care expune motivele acestui recurs și va pune concluzii."

[Art. 330^3 a fost abrogat de ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 58 din 25 iunie 2003](#) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 460 din 28 iunie 2003.

Articolul 330^4

Abrogat.

[Art. 330^4 a fost abrogat de ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 58 din 25 iunie 2003](#) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 460 din 28 iunie 2003.

Cartea a III - a

Dispoziții generale privitoare la procedurile necontencioase

Articolul 331

Cererile pentru dezlegarea căroră este nevoie de mijlocirea instanței fără însă să se urmărească stabilirea unui drept potrivit față de o altă persoană, precum sunt cele privitoare la darea autorizațiilor judecătorești, sau la luarea unor măsuri legale de supraveghere, ocrotire ori asigurare, sunt supuse dispozițiilor de procedura mai jos arătate.

Articolul 332

Cererile necontencioase care sunt în legătură cu o lucrare sau o pricina în curs la o instanță sau pe care aceasta a dezlegat-o, ori dacă au ca obiect eliberarea unor înscrisuri, titluri sau valori aflate în depozitul unei instanțe, se vor îndrepta la acea instanță.

Articolul 333

- (1) Cererea va cuprinde numele și domiciliul celui care o face și ale persoanelor pe care acesta cere să fie chemate înaintea instanței, precum și arătarea pe scurt a obiectului, motivarea cererii și semnatura.
- (2) Ea va fi însoțită de înscrisurile pe care se sprijină.

Articolul 334

- (1) Instanța își verifică competența din oficiu, putând cere părții lămuririle necesare.
- (2) Dacă instanța se declară necompetentă va trimite dosarul instanței în drept să hotărască.

Articolul 335

Dacă cererea, prin însuși cuprinsul ei sau prin obiecțiile ridicate de persoanele citate sau care intervin, prezintă caracter contencios, instanța o va respinge.

Articolul 336

- (1) Încheierea prin care se încuviințează cererea este executorie.
- (2) Ea este supusă apelului.
- (3) Termenul de apel va curge de la pronunțare, pentru cei care au fost de față, și de la comunicare, pentru cei care au lipsit.
- (4) Apelul poate fi făcut de orice persoană interesată, chiar dacă nu a fost citată la dezlegarea cererii.
- (5) Apelul se face într-un singur exemplar, neînsoțit de copii.
- (6) Executarea încheierii poate fi suspendată de instanța de apel cu sau fără cauțiune.
- (7) Apelul și recursul se judecă în camera de chibzuire.

Articolul 337

Încheierile nu au puterea lucrului judecat.

Articolul 338

- (1) Procedura prevăzută în articolele de mai sus se întregește cu dispozițiile de procedura contencioasă, în măsura în care nu sunt potrivnice naturii necontencioase a cererii.
- (2) Materiile necontencioase cu privire la care legea prevede o procedură specială rămân supuse dispozițiilor speciale, care se vor întregi cu cele prevăzute în cuprinsul cărții de față.

Articolul 339

- (1) Procedura necontencioasă se aplică și în cazurile în care legea da în căderea președintelui instanței luarea unor măsuri cu caracter necontencios.
- (2) În aceste cazuri, președintele este ținut să pronunțe încheierea în termen de cel mult 3 zile de la primirea cererii.
- (3) Apelul împotriva încheierii date de președintele judecătorei se judecă de tribunal, iar apelul împotriva încheierii date de președintele tribunalului sau al curții de apel se judecă de completul instanței respective.*)

*) Alin. (3) al art. 339 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 135 din Ordonanța de urgență nr. 138 /2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (3) al art. 339 avea următorul conținut: "(3) Apelul împotriva încheierii date de judecătorul de la judecătorie se judecă de tribunal, iar apelul împotriva încheierii date de președintele tribunalului sau Curții de apel se judecă de completul instanței respective."

Cartea a IV - a Despre arbitraj

Capitolul 1 Dispoziții generale

Articolul 340

Persoanele care au capacitatea deplină de exercițiu al drepturilor pot conveni să soluționeze pe calea arbitrajului litigiile patrimoniale dintre ele, în afară de acelea care privesc drepturi asupra cărora legea nu permite a se face tranzacție.

Articolul 340¹

Arbitrajul poate fi încredințat, prin convenția arbitrală, uneia sau mai multor persoane, investite de părți sau în conformitate cu acea convenție să judece litigiul și să pronunțe o hotărâre definitivă și obligatorie pentru ele. Arbitrul unic sau, după caz, arbitrii investiti constituie, în sensul dispozițiilor de față, tribunalul arbitral.

Articolul 341

- (1) Arbitrajul se organizează și se desfășoară potrivit convenției arbitrale, încheiată conform cu prevederile cap. II.
- (2) Sub rezerva respectării ordinii publice sau a bunelor moravuri, precum și a dispozițiilor imperative ale legii, părțile pot stabili prin convenția arbitrală sau prin act scris încheiat ulterior, fie direct, fie prin referire la o anumită reglementare având ca obiect arbitrajul, normele privind constituirea tribunalului arbitral, numirea, revocarea și înlocuirea arbitrilor, termenul și locul arbitrajului, normele de procedura pe care tribunalul arbitral trebuie să le urmeze în judecarea litigiului, inclusiv procedura unei eventuale concilierii prealabile, repartizarea între părți a cheltuielilor arbitrale, conținutul și forma hotărârii arbitrale și, în general, orice alte norme privind buna desfășurare a arbitrajului.
- (3) În lipsa unor asemenea norme, tribunalul arbitral va putea reglementa procedura de urmat așa cum va socoti mai potrivit.
- (4) Dacă nici tribunalul arbitral nu a stabilit aceste norme, se vor aplica dispozițiile ce urmează.

Articolul 341¹

Părțile pot conveni ca arbitrajul să fie organizat de o instituție permanentă de arbitraj sau de o terță persoană.

Articolul 342

- (1) Pentru înlăturarea piedicilor ce s-ar ivi în organizarea și desfășurarea arbitrajului, partea interesată poate sesiza instanța de judecată care, în lipsa convenției arbitrale, ar fi fost competența sa judece litigiul în fond, în prima instanță.
- (2) În cazul în care părțile au încheiat convenția arbitrală în cursul judecării litigiului la o instanță judecătorească, aceasta devine competența să soluționeze cererile prevăzute în alin. 1.
- (3) Instanța va soluționa aceste cereri de urgență și cu precădere, cu procedura ordonanței președintelui.

Capitolul 2 Convenția arbitrală

Articolul 343

- (1) Convenția arbitrală se încheie, în scris, sub sancțiunea nulității.
- (2) Ea se poate încheia fie sub forma unei clauze compromisorii, înscrisă în contractul principal, fie sub forma unei înțelegeri de sine stătătoare, denumită compromis.

Articolul 343¹

- (1) Prin clauza compromisorie părțile convin ca litigiile ce se vor naște din contractul în care este inserată sau în legătură cu acesta să fie soluționate pe calea arbitrajului, aratindu-se numele arbitrilor sau modalitatea de numire a lor.
- (2) Validitatea clauzei compromisorii este independentă de valabilitatea contractului în care a fost înscrisă.

Articolul 343²

Prin compromis părțile convin ca un litigiu ivit între ele să fie soluționat pe calea arbitrajului, aratindu-se, sub sancțiunea nulității, obiectul litigiului și numele arbitrilor sau modalitatea de numire a lor.

Articolul 343³

- (1) Încheierea convenției arbitrale exclude, pentru litigiul care face obiectul ei, competența instanțelor judecătorești.
- (2) Tribunalul arbitral își verifică propria sa competență de a soluționa un litigiu și hotărăște în aceasta privință printr-o încheiere care se poate desființa numai prin acțiunea în anulare introdusă împotriva hotărârii arbitrale, conform art. 364.

Articolul 343⁴

- (1) În cazul în care părțile în proces au încheiat o convenție arbitrală, pe care una dintre ele o invocă în instanța judecătorească, aceasta își verifică competența.
- (2) Instanța va reține spre soluționare procesul dacă:
 - a) pârâul și-a formulat apărările în fond, fără nici o rezervă întemeiată pe convenția arbitrală;
 - b) convenția arbitrală este lovită de nulitate ori este inoperantă;
 - c) tribunalul arbitral nu poate fi constituit din cauze vadii imputabile pârâului în arbitraj.
- (3) În celelalte cazuri, instanța judecătorească, la cererea uneia dintre părți, se va declara incompetentă, dacă va constata că există convenție arbitrală.
- (4) În caz de conflict de competență, hotărăște instanța judecătorească ierarhic superioară instanței înaintea căreia s-a ivit conflictul.

Capitolul 3

Arbitrii. Constituire tribunalului arbitral. Termenul și locul arbitrajului

Articolul 344

Poate fi arbitru orice persoană fizică, de cetățenie română, care are capacitatea deplină de exercițiu al drepturilor.

Articolul 345

- (1) Părțile stabilesc dacă litigiul se judecă de un arbitru unic sau de doi ori de mai mulți arbitri.
- (2) Dacă părțile n-au stabilit numărul arbitrilor, litigiul se judecă de trei arbitri, câte unul numit de fiecare dintre părți, iar al treilea - supraarbitrul - desemnat de cei doi arbitri.
- (3) Dacă există mai mulți reclamanți sau mai mulți piriți, părțile care au interese comune vor numi un singur arbitru.

Articolul 346

Este nulă clauza din convenția arbitrală care prevede dreptul uneia dintre părți de a numi arbitru în locul celeilalte părți sau de a avea mai mulți arbitri decât cealaltă parte.

Articolul 347

- (1) Arbitrii sunt numiți, revocați sau înlocuiți conform convenției arbitrale.
- (2) Când arbitrul unic sau, după caz, arbitrii nu au fost numiți prin convenția arbitrală și nici nu s-a prevăzut modalitatea de numire, partea care vrea să recurgă la arbitraj invită cealaltă parte, în scris, să procedeze la numirea lor.
- (3) În comunicare se arată numele, domiciliul și, pe cât posibil, datele personale și profesionale ale arbitrului unic propus sau ale arbitrului desemnat de partea care vrea să recurgă la arbitraj, precum și enunțarea succintă a pretențiilor și a temeiului lor.

Articolul 348

Partea căreia i s-a făcut comunicarea trebuie să transmită, la rindul său, în termen de 10 zile de la primirea acesteia, răspunsul la propunerea de numire a arbitrului unic sau, după caz, numele, domiciliul și, pe cât posibil, datele personale și profesionale ale arbitrului desemnat de ea.

Articolul 349

Acceptarea însărcinării de arbitru trebuie să fie făcută în scris și comunicată părților în termen de 5 zile de la data primirii propunerii de numire.

Articolul 350

Cei doi arbitri vor proceda la numirea supraarbitrului, în termen de 10 zile de la ultima acceptare. Supraarbitrul se va conforma prevederilor art. 449.

Articolul 351

- (1) În caz de neînțelegere între părți cu privire la numirea arbitrului unic sau dacă o parte nu numește arbitrul ori dacă cei doi arbitri nu cad de acord asupra persoanei supraarbitrului, partea care vrea să recurgă la arbitraj poate cere instanței judecătorești să procedeze la numirea arbitrului ori, după caz, a supraarbitrului.
- (2) Încheierea de numire se va da în termen de 10 zile de la sesizare, cu citarea părților. Ea nu este supusă căilor de atac.

Articolul 351¹

- (1) Arbitru poate fi recuzat pentru cauze care pun la îndoială independența și imparțialitatea sa. Cauzele de recuzare sunt cele prevăzute pentru recuzarea judecătorilor. Poate constitui o cauză de recuzare și neîndeplinirea condițiilor de calificare sau a altor condiții privitoare la arbitraj, prevăzute în convenția arbitrală.
- (2) O parte nu poate recuza arbitrul numit de ea decât pentru cauze survenite după numire.
- (3) Persoana care știe că în privința sa există o cauză de recuzare este obligată să înștiințeze părțile și pe ceilalți arbitri mai înainte de a fi acceptat însărcinarea de arbitru, iar dacă asemenea cauze survin după acceptare, de îndată ce le-a cunoscut.
- (4) Aceasta persoană nu poate participa la judecarea litigiului decât dacă părțile, înștiințate potrivit alineatului precedent, comunică în scris că înțeleg să nu ceară recuzarea. Chiar în acest caz, ea are dreptul să se abțină de la judecarea litigiului, fără ca abținerea să însemne recunoașterea cauzei de recuzare.

Articolul 351²

- (1) Recuzarea trebuie să fie cerută, sub sancțiunea decăderii, în termen de 10 zile de la data când partea a luat cunoștința de numirea arbitrului sau, după caz, de la survenirea cauzei de recuzare.
- (2) Cererea de recuzare se soluționează de instanța judecătorească, prevăzută de art. 342, cu citarea părților și a arbitrului recuzat, în termen de 10 zile de la sesizare. Încheierea nu este supusă căilor de atac.

Articolul 352

În caz de vacanță, pentru orice cauză, recuzare, revocare, abținere, renunțare, împiedicare, deces, și dacă nu s-a numit un supleant sau dacă acesta este împiedicat să-și exercite însărcinarea, se va proceda la înlocuirea arbitrilor potrivit dispozițiilor stabilite pentru numirea lui.

Articolul 353

Arbitrii sunt răspunzători de daune, în condițiile legii:

- a) dacă, după acceptare, renunță în mod nejustificat la însărcinarea lor;
- b) dacă, fără motiv justificat, nu participă la judecarea litigiului ori nu pronunță hotărârea în termenul stabilit de convenția arbitrală sau de lege;
- c) dacă nu respectă caracterul confidențial al arbitrajului, publicând sau divulgând date de care iau cunoștința în calitate de arbitri, fără a avea autorizarea părților;
- d) dacă încalcă în mod flagrant îndatoririle ce le revin.

Articolul 353¹

În cazul arbitrajului organizat de o instituție permanentă, toate atribuțiile ce revin instanței judecătorești în temeiul dispozițiilor din prezentul capitol se exercită de acea instituție, conform regulamentului sau, afară numai dacă acel regulament prevede altfel.

Articolul 353²

- (1) Tribunalul arbitral se considera constituit pe data ultimei acceptări a însărcinării de arbitru, de supraarbitru sau, după caz, de arbitru unic.
- (2) Data acceptării este cea a expedierii prin posta a comunicării prevăzute de art. 349.

Articolul 353³

- (1) Dacă părțile n-au prevăzut altfel, tribunalul arbitral trebuie să pronunțe hotărârea în termen de cel mult 5 luni de la data constituirii sale.
- (2) Termenul se suspenda pe timpul judecării unei cereri de recuzare sau a oricărei alte cereri incidente adresate instanței judecătorești prevăzute de art. 342.
- (3) Părțile pot consimți în scris la prelungirea termenului arbitrajului.
- (4) De asemenea, tribunalul arbitral poate dispune, pentru motive temeinice, prelungirea termenului cu cel mult două luni.
- (5) Termenul se prelungește de drept cu două luni în cazul prevăzut de art. 360³, precum și în cazul decesului uneia dintre părți.
- (6) Trecerea termenului prevăzut în prezentul articol nu poate să constituie un motiv de caducitate a arbitrajului afară de cazul în care una dintre părți a notificat celeilalte părți și tribunalului arbitral, până la primul termen de înfățișare, ca înțelege să invoce caducitatea.

Articolul 354

Părțile stabilesc locul arbitrajului. În lipsa unei asemenea prevederi, locul arbitrajului se stabilește de tribunalul arbitral.

Capitolul 4

Sesizarea tribunalului arbitral. Cuprinsul cererii de arbitrare.

Intimpinarea. Cererea reconvențională

Articolul 355

- (1) Tribunalul arbitral este sesizat de reclamant printr-o cerere scrisă care va cuprinde:
 - a) numele, domiciliul sau reședința părților ori, pentru persoanele juridice, denumirea și sediul lor, precum și, după caz, numărul de înmatriculare în Registrul comerțului, numărul de telefon, contul bancar;
 - b) numele și calitatea celui care angajează sau reprezintă partea în litigiu, anexindu-se dovada calității;
 - c) menționarea convenției arbitrale, anexindu-se copie de pe contractul în care este inserată, iar dacă s-a încheiat un compromis, copie de pe acesta;
 - d) obiectul și valoarea cererii, precum și calculul prin care s-a ajuns la determinarea acestei valori;
 - e) motivele de fapt și de drept, precum și probele pe care se întemeiază cererea;
 - f) numele și domiciliul membrilor tribunalului arbitral;
 - g) semnatura părții.
- (2) Cererea se poate face și printr-un proces-verbal încheiat în fața tribunalului arbitral și semnat de părți sau numai de reclamant, precum și de arbitri.

Articolul 356

Reclamantul va comunica pârâtului, precum și fiecărui arbitru, copie de pe cererea de arbitrare și de pe înscrisurile anexate.

Articolul 356^{^1}

(1) În termen de 30 de zile de la primirea copiei de pe cererea de arbitrare, pârâtul va face intimpinare cuprinzând excepțiile privind cererea reclamantului, răspunsul în fapt și în drept la aceasta cerere, probele propuse în apărare, precum și, în mod corespunzător, celelalte mențiuni prevăzute în art. 355, pentru cererea de arbitrare.

(2) Excepțiile și alte mijloace de apărare, care nu au fost arătate prin intimpinare, trebuie ridicate, sub sancțiunea decăderii, cel mai târziu la primul termen de înfățișare. Dispozițiile art. 358^{^12} alin. 3 rămân aplicabile.

(3) Dacă prin nedepunerea intimpinării litigiul se amina, pârâtul va putea fi obligat la plata cheltuielilor de arbitrare cauzate prin amânare.

(4) Dispozițiile art. 356 se aplică în mod corespunzător.

Articolul 357

(1) Dacă pârâtul are pretenții împotriva reclamantului, derivând din același raport juridic, el poate face cerere reconvențională.

(2) Cererea reconvențională va fi introdusă în cadrul termenului pentru depunerea intimpinării sau cel mai târziu până la primul termen de înfățișare și trebuie să îndeplinească aceleași condiții ca și cererea principală.

Capitolul 5 Procedura arbitrală

Articolul 358

În întreaga procedura arbitrală trebuie să se asigure părților, sub sancțiunea nulității hotărârii arbitrale, egalitatea de tratament, respectarea dreptului de apărare și a principiului contradictorialității.

Articolul 358^{^1}

(1) Comunicarea între părți sau către părți a înscrisurilor litigiului, a citațiilor, hotărârilor arbitrale și încheierilor de ședința se face prin scrisoare recomandată cu recipisa de predare sau cu confirmare de primire. Informațiile și înștiințările pot fi făcute și prin telegrama, telex, fax sau orice alt mijloc de comunicare care permite stabilirea probei comunicării și a textului transmis.

(2) Înscrisurile pot fi înminate și personal părții, sub semnatura.

(3) Dovezile de comunicare se depun la dosar.

Articolul 358^{^2}

(1) Îndată după expirarea termenului pentru depunerea intimpinării, tribunalul arbitral verifica stadiul pregătirii litigiului pentru dezbateri și, dacă va socoti necesar, va dispune măsurile corespunzătoare pentru completarea dosarului.

(2) După aceasta verificare și, dacă este cazul, după completarea dosarului, tribunalul arbitral fixează termen de dezbateri a litigiului și dispune citarea părților.

Articolul 358^{^3}

Între data primirii citației și termenul de dezbateri trebuie să existe un interval de timp de cel puțin 15 zile.

Articolul 358^{^4}

Părțile pot participa la dezbateri litigiului personal sau prin reprezentanți și pot fi asistate de orice persoană.

Articolul 358^{^5}

Neprezentarea părții legal citate nu împiedică dezbateri litigiului, afară numai dacă partea lipsa nu va cere, cel mai târziu până în preluarea dezbaterii, amânarea litigiului pentru motive temeinice, încunoștințând în același termen și cealaltă parte, precum și arbitrii. Amânarea se poate face o singură dată.

Articolul 358^{^6}

Oricare dintre părți poate cere în scris ca soluționarea litigiului să se facă în lipsa sa, pe baza actelor de la dosar, art. 358^{^3} rămânând însă aplicabil.

Articolul 358^{^7}

Dacă ambele părți, deși legal citate, nu se prezintă în termen, tribunalul arbitral va soluționa litigiul în afară de cazul în care s-a cerut amânarea pentru motive temeinice. Tribunalul arbitral poate, de asemenea, să amâne judecarea litigiului, citind părțile, dacă apreciază că prezenta lor la dezbateri este necesară.

Articolul 358^{^8}

(1) Înaintea sau în cursul arbitrajului oricare dintre părți poate cere instanței judecătorești competente să încuviințeze măsuri asigurătoare și măsuri vremelnice cu privire la obiectul litigiului sau să constate anumite împrejurări de fapt.

(2) La aceasta cerere se vor anexa, în copie, cererea de arbitrare sau, în lipsa, dovada comunicării prevăzute de art. 347 alin. 2 și 3, precum și convenția arbitrală.

(3) Încuviințarea acestor măsuri va fi adusă la cunoștința tribunalului arbitral de către partea care le-a cerut.

Articolul 358⁹

În cursul arbitrajului, măsurile asigurătoare și măsurile vremelnice, ca și constatarea anumitor împrejurări de fapt, pot fi încuviințate și de tribunalul arbitral. În caz de împotrivire, executarea acestor măsuri se dispune de către instanța judecătorească.

Articolul 358¹⁰

(1) Fiecare dintre părți are sarcina să dovedească faptele pe care își întemeiază în litigiu pretenția sau apărarea.

(2) În vederea soluționării litigiului, tribunalul arbitral poate cere părților explicații scrise cu privire la obiectul cererii și faptele litigiului și poate dispune administrarea oricăror probe prevăzute de lege.

Articolul 358¹¹

(1) Administrarea probelor se efectuează în ședința tribunalului arbitral. Acesta poate dispune ca administrarea probelor să fie efectuată în fața unui arbitru din compunerea tribunalului arbitral.

(2) Ascultarea martorilor și a experților se face fără prestare de jurământ.

(3) Tribunalul arbitral nu poate să recurgă la mijloace de constrângere și nici să aplice sancțiuni martorilor sau experților. Pentru luarea acestor măsuri părțile se pot adresa instanței judecătorești prevăzute de art. 342.

(4) Aprecierea probelor se face de către arbitri potrivit intimei lor convingeri.

Articolul 358¹²

(1) Orice excepție privind existența și validitatea convenției arbitrale, constituirea tribunalului arbitral, limitele însărcinării arbitrilor și desfășurarea procedurii până la primul termen de înfățișare, trebuie ridicată, sub sancțiunea decăderii, cel mai târziu la acest prim termen, dacă nu s-a stabilit un termen mai scurt.

(2) Orice cereri ale părților și orice înscrisuri vor fi depuse cel mai târziu până la primul termen de înfățișare.

(3) Probele care nu au fost cerute cel mai târziu până la prima zi de înfățișare nu vor mai putea fi invocate în cursul arbitrajului, afară de cazurile în care:

a) necesitatea probei ar reieși din dezbateri;

b) administrarea probei nu pricinuieste amânarea soluționării litigiului.

Articolul 358¹³

(1) Dezbaterile arbitrale vor fi consemnate în încheierea de ședință.

(2) Orice dispoziție a tribunalului arbitral va fi consemnată și va fi motivată.

(3) Încheierea de ședință va cuprinde, pe lângă mențiunile prevăzute la art. 361 lit. a) și b), și următoarele mențiuni:

a) o scurtă descriere a desfășurării ședinței;

b) cererile și susținerile părților;

c) motivele pe care se sprijină măsurile dispuse;

d) dispozitivul;

e) semnăturile arbitrilor, cu observarea prevederilor art. 360².

(4) Părțile au dreptul să ia cunoștința de conținutul încheierilor și de actele dosarului. La cererea părților sau din oficiu tribunalul arbitral poate îndrepta sau completa încheierea de ședință, printr-o altă încheiere. Părților li se comunică, la cerere, copie de pe încheierea de ședință.

Capitolul 6

Cheltuieli arbitrale

Articolul 359

(1) Cheltuielile pentru organizarea și desfășurarea arbitrajului, precum și onorariile arbitrilor, cheltuielile de administrare a probelor, cheltuielile de deplasare a părților, arbitrilor, experților, martorilor, se suporta potrivit înțelegerii dintre părți.

(2) În lipsa unei asemenea înțelegeri, cheltuielile arbitrale se suporta de partea care a pierdut litigiul, integral dacă cererea de arbitraj este admisă în totalitate sau proporțional cu ceea ce s-a acordat, dacă cererea este admisă în parte.

Articolul 359¹

(1) Tribunalul arbitral poate evalua, în mod provizoriu, quantumul onorariilor arbitrilor și poate obliga părțile să consemneze suma respectivă prin contribuție egală.

(2) Părțile pot fi obligate solidar la plată.

(3) Dacă părătul nu-și îndeplinește obligația care îi revine potrivit alin. 1, în termenul stabilit de tribunalul arbitral, reclamantul va consemna întreaga suma, urmînd ca prin hotărârea arbitrală să se stabilească quantumul onorariilor convenite arbitrilor, precum și modul de suportare de către părți.

(4) De asemenea, tribunalul arbitral poate obliga părțile sau pe fiecare dintre ele la avansarea altor cheltuieli arbitrale.

Articolul 359²

Tribunalul arbitral poate să nu dea curs arbitrajului până la consemnarea, avansarea sau plata sumelor prevăzute în prezentul capitol.

Articolul 359³

La cererea oricăreia dintre părți, instanța judecătorească prevăzută de art. 342 va examina temeinicia măsurilor dispuse de tribunalul arbitral și va stabili cuantumul onorariilor arbitrilor și al celorlalte cheltuieli arbitrale, precum și modalitățile de consemnare, avansare sau de plată.

Articolul 359⁴

(1) Plata onorariilor arbitrilor se va face după comunicarea către părți a hotărârii arbitrale.

(2) Dacă arbitrajul se întrerupe, fără a se pronunța hotărâre, onorariile arbitrilor pentru activitatea depusă se reduc în mod corespunzător.

Articolul 359⁵

Orice diferență în plus sau în minus de cheltuieli arbitrale se regularizează cel mai târziu prin hotărârea arbitrală și se plătește până la comunicarea către părți sau până la depunerea acesteia la instanța judecătorească. Neplata diferenței atrage suspendarea comunicării sau depunerii hotărârii arbitrale.

Articolul 359⁶

În cazul arbitrajului organizat de o instituție permanentă, taxele pentru organizarea arbitrajului, onorariile arbitrilor, precum și celelalte cheltuieli arbitrale se stabilesc și se plătesc conform regulamentului acelei instituții.

Capitolul 7

Hotărârea arbitrală

Articolul 360

(1) Tribunalul arbitral soluționează litigiul în temeiul contractului principal și al normelor de drept aplicabile, ținând seama când este cazul și de uzanțele comerciale.

(2) Pe baza acordului expres al părților, tribunalul arbitral poate soluționa litigiul în echitate.

Articolul 360¹

(1) În toate cazurile, pronunțarea trebuie să fie precedată de deliberarea în secret, cu participarea tuturor arbitrilor în persoană, consemnându-se în hotărâre aceasta participare.

(2) Pronunțarea poate fi amânată cu cel mult 21 de zile, sub condiția încadrării în termenul arbitrajului.

Articolul 360²

Când tribunalul arbitral este compus dintr-un număr fără soț de arbitri, hotărârea se ia cu majoritate de voturi. Arbitrul care a avut o altă părere își va redacta și va semna opinia separată, cu arătarea considerentelor pe care aceasta se sprijină.

Articolul 360³

Când tribunalul arbitral este compus dintr-un număr cu soț de arbitri și aceștia nu se înțeleg asupra soluției, se va proceda la numirea unui supraarbitru conform înțelegerii dintre părți sau, în lipsa, conform art. 351. Supraarbitrul numit se va uni cu una dintre soluții, o va putea modifica sau va putea pronunța o altă soluție, dar numai după ascultarea părților și a celorlalți arbitri.

Articolul 361

Hotărârea arbitrală se redactează în scris și trebuie să cuprindă:

a) componenta nominală a tribunalului arbitral, locul și data pronunțării hotărârii;

b) numele părților, domiciliul sau reședința lor sau, după caz, denumirea și sediul, numele reprezentanților părților, precum și al celorlalte persoane care au participat la dezbaterile litigiului;

c) menționarea convenției arbitrale în temeiul căreia s-a procedat la arbitraj;

d) obiectul litigiului și susținerile pe scurt ale părților;

e) motivele de fapt și de drept ale hotărârii, iar în cazul arbitrajului în echitate, motivele care sub acest aspect întemeiază soluția;

f) dispozitivul;

g) semnăturile tuturor arbitrilor, sub rezerva art. 360².

Articolul 362

(1) Dacă prin hotărârea pronunțată tribunalul arbitral a omis să se pronunțe asupra unui capăt de cerere, oricare dintre părți poate solicita, în termen de 10 zile de la data primirii hotărârii, completarea ei. Hotărârea de completare se da cu citarea părților.

(2) Greșelile materiale din textul hotărârii arbitrale sau alte greșeli evidente care nu schimbă fondul soluției, precum și greșelile de calcul, pot fi rectificate, la cererea oricăreia dintre părți, formularea în termenul prevăzut de alin. 1 sau din oficiu, printr-o încheiere de îndreptare.

(3) Hotărârea de completare sau încheierea de îndreptare face parte integrantă din hotărârea arbitrală.

(4) Părțile nu pot fi obligate la plata cheltuielilor legate de completarea sau îndreptarea hotărârii.

Articolul 363

(1) Hotărârea arbitrală va fi comunicată părților în termen de cel mult o luna de la data pronunțării ei.

(2) La cererea oricăreia dintre părți, tribunalul arbitral îi va elibera o dovadă privind comunicarea hotărârii, în condițiile alin. 1.

(3) Hotărârea arbitrală comunicată părților are efectele unei hotărâri judecătorești definitive.

Articolul 363^{^1}

(1) În termen de 20 de zile de la data comunicării hotărârii, tribunalul arbitral va depune dosarul litigiului la instanța judecătorească prevăzută de art. 342 atașând și dovezile de comunicare a hotărârii arbitrale.

(2) În cazul arbitrajului organizat de o instituție permanentă, dosarul se păstrează la acea instituție.

Capitolul 8

Desființarea hotărârii arbitrale

Articolul 364

Hotărârea arbitrală poate fi desființată numai prin acțiune în anulare pentru unul din următoarele motive:

a) litigiul nu era susceptibil de soluționare pe calea arbitrajului;

b) tribunalul arbitral a soluționat litigiul fără să existe o convenție arbitrală sau în temeiul unei convenții nule sau inoperante;

c) tribunalul arbitral nu a fost constituit în conformitate cu convenția arbitrală;

d) partea a lipsit la termenul când au avut loc dezbaterile și procedura de citare nu a fost legal îndeplinită;

e) hotărârea a fost pronunțată după expirarea termenului arbitrajului prevăzut de art. 353^{^3}.

f) tribunalul arbitral s-a pronunțat asupra unor lucruri care nu s-au cerut sau nu s-a pronunțat asupra unui lucru cerut ori s-a dat mai mult decât s-a cerut;

g) hotărârea arbitrală nu cuprinde dispozitivul și motivele, nu arată data și locul pronunțării, nu este semnată de arbitri;

h) dispozitivul hotărârii arbitrale cuprinde dispoziții care nu se pot aduce la îndeplinire;

i) hotărârea arbitrală încalcă ordinea publică, bunele moravuri ori dispoziții imperative ale legii.

Articolul 364^{^1}

(1) Părțile nu pot renunța prin convenția arbitrală la dreptul de a introduce acțiunea în anulare împotriva hotărârii arbitrale.

(2) Renunțarea la acest drept se poate face, însă, după pronunțarea hotărârii arbitrale.

Articolul 365

(1) Competența de a soluționa acțiunea în anulare revine instanței judecătorești imediat superioare instanței judecătorești prevăzute de art. 342, în circumscripția căreia a avut loc arbitrajul.

(2) Acțiunea în anulare poate fi introdusă în termen de o luna de la data comunicării hotărârii arbitrale.

(3) Instanța judecătorească va putea suspenda executarea hotărârii arbitrale atacate cu acțiune în anulare numai după depunerea unei cauțiuni fixate de ea. Dispozițiile art. 403 alin. 3 și 4 se aplică în mod corespunzător.
*)

*) Alin. (3) al art. 365 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 136 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (3) al art. 365 avea următorul conținut: "(3) Instanța judecătorească va putea suspenda, cu sau fără cauțiune, executarea hotărârii arbitrale atacată cu acțiune în anulare."

Articolul 366

(1) Instanța judecătorească, admitând acțiunea, va anula hotărârea arbitrală, iar, dacă litigiul este în stare de judecată, se va pronunța și în fond, în limitele convenției arbitrale. Dacă, însă, pentru a hotărî în fond este nevoie de noi probe, instanța judecătorească se va pronunța în fond după administrarea lor. În acest din urmă caz, hotărârea de anulare nu se va putea ataca decât o dată cu hotărârea asupra fondului.

(2) Hotărârea instanței judecătorești cu privire la acțiunea în anulare poate fi atacată numai cu recurs.

Capitolul 9

Executarea hotărârii arbitrale

Articolul 367

Hotărârea arbitrală este obligatorie. Ea se aduce la îndeplinire de buna voie de către partea împotriva căreia s-a pronunțat, de îndată sau în termenul arătat în hotărâre.

Articolul 367¹

- (1) La cererea părții câștigătoare, hotărârea arbitrală se investeste cu formula executorie.
- (2) Încheierea de investire se da de către instanța judecătorească prevăzută de art. 342, fără citarea părților, în afară de cazul în care exista îndoieli cu privire la regularitatea hotărârii arbitrale, când se vor cita părțile.

Articolul 368

Hotărârea arbitrală investită cu formula executorie constituie titlu executoriu și se execută silit întocmai ca și o hotărâre judecătorească.

Capitolul 10

Arbitrajul internațional

Articolul 369

În sensul prezentului capitol, un litigiu arbitral care se desfășoară în România este socotit internațional dacă s-a născut dintr-un raport de drept privat cu element de extraneitate.

Articolul 369¹

Prin convenția arbitrală referitoare la un arbitraj internațional, părțile pot stabili ca acesta să aibă loc în România sau într-o altă țară.

Articolul 369²

- (1) În arbitrajul internațional care se judecă în România sau potrivit legii române, tribunalul arbitral va fi compus dintr-un număr impar de arbitri, fiecare dintre părți având dreptul să numească un număr egal de arbitri. Dispozițiile art. 369³ rămân aplicabile.
- (2) Partea străină poate numi arbitri de cetățenie străină.
- (3) Părțile pot conveni ca arbitrul unic sau supraarbitrul să fie cetățean unui al treilea stat.

Articolul 369³

În arbitrajul internațional, durata termenelor stabilite de art. 349, 350, 351², 358³ și 362 se dublează.

Articolul 369⁴

- (1) Dezbaterile litigiului în fața tribunalului arbitral se face în limba stabilită prin convenția arbitrală sau, dacă nu s-a prevăzut nimic în aceasta privinta ori nu a intervenit o înțelegere ulterioară, în limba contractului din care s-a născut litigiul ori într-o limbă de circulație internațională stabilită de tribunalul arbitral.
- (2) Dacă o parte nu cunoaște limba în care se desfășoară dezbaterile, la cererea și pe cheltuielile ei, tribunalul arbitral îi asigură serviciile unui traducător.
- (3) Părțile pot să participe la dezbateri cu traducătorul lor.

Articolul 369⁵

În afară de cazul în care părțile convin altfel, onorariile arbitrilor și cheltuielile de deplasare ale acestora se suportă de partea care i-a numit; în cazul arbitrului unic sau al supraarbitrului, aceste cheltuieli se suportă de părți în cote egale.

Capitolul 11

Recunoașterea și executarea hotărârilor arbitrale străine

Articolul 370

În sensul prezentului capitol, prin hotărâre arbitrală străină se înțelege o hotărâre dată pe teritoriul unui stat străin sau care nu este considerată ca hotărâre națională în România.

Articolul 370¹

Hotărârile arbitrale străine pot fi recunoscute în România, spre a beneficia de puterea lucrului judecat, prin aplicarea în mod corespunzător a prevederilor [art. 167-172 din Legea nr. 105/1992](#) cu privire la reglementarea raporturilor de drept internațional privat.

Articolul 370²

Hotărârile arbitrale străine, care nu sunt aduse la îndeplinire de bunăvoie de către cei obligați a le executa, pot fi puse în executare silită pe teritoriul României, prin aplicarea în mod corespunzător a prevederilor [art. 173-177 din Legea nr. 105/1992](#).

Articolul 370³

Hotărârile arbitrale străine, pronunțate de către un tribunal arbitral competent, au forta probantă în fața instanțelor din România cu privire la situațiile de fapt pe care le constată.

Articolul 371

Abrogat.*)

*) Art. 371 a fost abrogat prin [art. 4 din Legea nr. 59/1993](#) publicată în MONITORUL OFICIAL NR. 177 din 26 iulie 1993.

Cartea a V - a Despre executarea silită

Capitolul 1 Dispoziții generale

Secțiunea I Scopul și obiectul executării silite*)

*) Secțiunea I (art. 371¹ - 371⁸) a fost introdusă prin [art. 1 pct. 137 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000.

Articolul 371¹

- (1) Obligația stabilită prin hotărârea unei instanțe sau printr-un alt titlu se aduce la îndeplinire de bunăvoie.
- (2) În cazul în care debitorul nu execută de bunăvoie obligația sa, aceasta se aduce la îndeplinire prin executare silită, potrivit dispozițiilor prezentei cărți, dacă legea nu prevede altfel.
- (3) Executarea silită are loc până la realizarea dreptului recunoscut prin titlul executoriu, achitarea dobânzilor, penalităților sau a altor sume, acordate potrivit legii prin acesta, precum și a cheltuielilor de executare.

Articolul 371²

- (1) Pot fi executate silit obligațiile al căror obiect constă în plata unei sume de bani, predarea unui bun ori a folosinței acestuia, desființarea unei construcții, plantării ori altei lucrări sau în luarea unei alte măsuri admise de lege.
- (2) În cazul în care prin titlul executoriu au fost acordate dobânzi, penalități sau alte sume, fără să fi fost stabilit cuantumul acestora, ele vor fi calculate de organul de executare, potrivit legii.
- (3) Dacă titlul executoriu conține suficiente criterii în funcție de care organul de executare poate actualiza valoarea obligației stabilite în bani, indiferent de natura ei, se va proceda și la actualizarea ei. În cazul în care titlul executoriu nu conține nici un criteriu, organul de executare va proceda la actualizare în funcție de cursul monedei în care se face plata, determinat la data plății efective a obligației cuprinse în titlul executoriu.*)

*) Alin. (3) al art. 371² a fost introdus prin [art. 1 pct. 31 din Ordonanța de urgență nr. 59/2001](#) publicată în M. Of. nr. 217 din 27 aprilie 2001.

Articolul 371³

- (1) Veniturile și bunurile debitorului pot fi supuse executării silite dacă, potrivit legii, sunt urmăribile și numai în măsura necesară pentru realizarea drepturilor creditorilor.
- (2) Bunurile supuse unui regim special de circulație pot fi urmărite numai cu respectarea condițiilor prevăzute de lege.

Articolul 371⁴

- (1) Creditorul și debitorul pot conveni, în tot cursul executării silite, ca aceasta să se efectueze numai asupra veniturilor bănești ale debitorului.
- (2) De asemenea, ei pot stabili ca vânzarea bunurilor supuse urmăririi să se facă, în tot sau în parte, prin bună învoială.

Articolul 371⁵

Executarea silită încetează dacă:

- a) s-a realizat integral obligația prevăzută în titlul executoriu, s-au achitat cheltuielile de executare, precum și alte sume datorate potrivit legii; în acest caz, executorul va preda debitorului titlul executoriu, menționând pe acesta stingerea totală a obligațiilor;

- b)** nu mai poate fi efectuată ori continuată din cauza lipsei de bunuri urmaribile ori a imposibilității de valorificare a unor astfel de bunuri; în aceste cazuri, executorul va restitui creditorului titlul executoriu, menționând pe acesta cauza restituirii și partea de obligație ce a fost executată;
- c)** creditorul a renunțat la executare;
- d)** a fost desființat titlul executoriu.

Articolul 371⁶

- (1)** În cazurile prevăzute de art. 371⁵ lit. b) se poate cere reluarea executării silite, înăuntrul termenului de prescripție a dreptului de a cere executarea silită, dacă se indica bunuri ce pot fi urmărite potrivit legii.
- (2)** Reluarea executării silite poate fi cerută și asupra aceluiasi bun, dacă acesta este un imobil. În acest caz, atât timp cât potrivit legii, poate avea loc reluarea executării silite, nu se va putea dispune radierea somației înscrise potrivit dispozițiilor art. 497 alin. 2.

Articolul 371⁷

- (1)** Partea care solicită îndeplinirea unui act sau a altei activități care interesează executarea silită este obligată să avanseze cheltuielile necesare în acest scop. Pentru actele sau activitățile dispuse din oficiu cheltuielile se avansează de către creditor.
- (2)** Cheltuielile ocazionate de efectuarea executării silite sunt în sarcina debitorului urmărit, afară de cazul când creditorul a renunțat la executare sau dacă prin lege se prevede altfel.
- (3)** Sumele ce urmează să fie plătite se stabilesc de către executorul judecătoresc, prin proces-verbal, pe baza dovezilor prezentate de partea interesată, în condițiile legii.
- (4)** Pentru sumele stabilite potrivit prezentului articol procesul-verbal constituie titlu executoriu.

Articolul 371⁸

Depunerea sau consemnarea oricărei sume în scopul participării la desfășurarea, potrivit legii, a executării silite, cum sunt sumele cu titlu de cauțiune ori de preț al bunurilor supuse vânzării, se face numai la Casa de Economii și Consemnațiuni, la dispoziția instanței de executare sau a executorului judecătoresc.

Secțiunea I¹

Sesizarea organului de executare. Titlul executoriu*)

*) Secțiunea I¹ a fost introdusă prin [art. 1 pct. 138 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M.Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000 înlocuind Secțiunea I din Cap. I Cartea a V-a care avea următorul titlu: "Secțiunea I. Titlurile cerute pentru executarea silită."

Articolul 372

Executarea silită se va efectua numai în temeiul unei hotărâri judecătorești ori al unui alt înscris care, potrivit legii, constituie titlu executoriu.*)

*) Art. 372 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 139 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 372 avea următorul conținut: "Executarea silită se va urmări:

- a)** în virtutea unei hotărâri judecătorești;
- b)** în virtutea unui titlu executoriu."

Articolul 373

(1) Hotărârile judecătorești și celelalte titluri executorii se execută de executorul judecătoresc din circumscripția judecătoriei în care urmează să se efectueze executarea ori, în cazul urmăririi bunurilor, de către executorul judecătoresc din circumscripția judecătoriei în care se afla acestea. Dacă bunurile urmaribile se afla în circumscripțiile mai multor judecătorii, este competent oricare dintre executorii judecătorești care funcționează pe lângă acestea.

(2) Instanța de executare este judecătoria în circumscripția căreia se va face executarea, în afară cazurilor în care legea dispune altfel."

*) Art. 373 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 139 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 373 avea următorul conținut: "(1) Hotărârile se vor executa prin mijlocirea primei instanțe. În cazul în care prima instanța este o curte de apel, hotărârea se execută prin mijlocirea tribunalului din localitatea în care își are sediul curtea de apel.

(2) Cererea de executare se va face:

- a)** în cazul hotărârilor rămase definitive și irevocabile, la prima instanță;
- b)** în celelalte cazuri, la instanța care a pronunțat ultima hotărâre asupra fondului; aceasta va trimite cererea, împreună cu hotărârea, pentru investire și executare, la prima instanță.

(3) Executarea se îndeplinește prin executorii judecătorești.

(4) În cazurile prevăzute de lege, precum și atunci când executorul judecătoresc considera necesar, organele de poliție sunt obligate să-i acorde concursul la efectuarea executării silite."

Articolul 373¹

(1) Cererea de executare silită se depune la executorul judecătoresc, dacă legea nu dispune altfel. Executorul judecătoresc va solicita încuviințarea executării de către instanța de executare, căreia îi va înainta, în copie, cererea creditorului urmăritor și titlul executoriu.

(2) Instanța încuviințează executarea silită prin încheiere data în camera de consiliu, fără citarea părților.

(3) După încuviințarea cererii instanța va alcătui un dosar privind executarea, la care executorul judecătoresc este obligat să depună câte un exemplar al fiecărui act de executare, în termen de 48 de ore de la efectuarea acestuia.

Articolul 373²

(1) În cazurile prevăzute de lege, precum și atunci când executorul judecătoresc considera necesar, organele de poliție, jandarmerie sau alți agenți ai forței publice, după caz, sunt obligați să-i acorde concursul la îndeplinirea efectivă a executării silite.

(2) La cererea instanței de executare sau a executorului judecătoresc cei care datorează sume de bani debitorului urmărit ori dețin bunuri ale acestuia, supuse urmăririi potrivit legii, au datoria să dea informațiile necesare pentru efectuarea executării.

(3) De asemenea, la cererea instanței de executare sau a executorului judecătoresc instituțiile, băncile și orice alte persoane sunt obligate să-i comunice de îndată, în scris, datele și informațiile necesare realizării executării silite, chiar dacă prin legi speciale se dispune altfel. La cererea executorului sau a părții interesate instanța de executare poate lua măsurile prevăzute de art. 108¹ alin. 1 pct. 2 lit. f) și de art. 108³.

(4) Instanța de executare și executorul judecătoresc sunt obligați să asigure secretul informațiilor primite, dacă legea nu prevede altfel.

Articolul 373³

(1) Încheierea prin care președintele instanței judecătorești respinge cererea de investire cu formula executorie a hotărârii judecătorești sau a altui înscris, în cazurile prevăzute de lege, poate fi atacată cu recurs de către creditor. Termenul de recurs este de 5 zile și curge de la pronunțare, pentru creditorul prezent, și de la comunicare, pentru cel lipsa.

(2) Dacă se refuza emiterea titlului executoriu de către alte organe competente potrivit legii și dacă legea specială nu prevede altfel, creditorul poate face plângere la judecătoria în circumscripția căreia se afla organul care trebuia să emită titlul executoriu, în termen de 15 zile de la data când a luat cunoștința de refuz.

Articolul 373⁴

(1) Când privitor la aceleași bunuri se efectuează mai multe executări silite, instanța de executare în circumscripția căreia a început prima executare, la cererea persoanei interesate, va putea să le reunească, dispunând să se facă o singură executare de către executorul judecătoresc care a îndeplinit actul de executare cel mai înaintat, iar dacă executările sunt în același stadiu, de către executorul judecătoresc care a început cel dintâi executarea, chiar dacă ele au fost pornite de organe de executare diferite, în afară de cazul în care legea prevede altfel.

(2) Instanța se va pronunța prin încheiere și asupra cheltuielilor de executare.

(3) Desistarea, după conexare, a oricăruia dintre creditorii urmăritori nu va putea să împiedice continuarea executării de la actul de executare cel mai înaintat.*)

*) Art. 373¹-373⁴ au fost introduse prin [art. 1 pct. 141 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000.

Articolul 374

(1) Nici o hotărâre judecătorească nu se va putea executa dacă nu este investită cu formula executorie prevăzută de art. 269 alin. 1, afară de încheierile executorii, de hotărârile executorii provizorii și de alte hotărâri prevăzute de lege, care se executa fără formula executorie.*)

(2) Investirea hotărârilor cu formula executorie se face de prima instanță.

(3) Încuviințarea executării silite în România a hotărârilor date în țări străine se face potrivit legii speciale.

*) Alin.(1) al art. 374 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 142 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (1) al art. 374 avea

următorul conținut: "(1) Nici o hotărâre nu se poate executa dacă nu este investită cu formula executorie prevăzută de art. 269 alin. 1, afară de hotărârile pregătitoare și de hotărârile executorii provizoriu, care se executa și fără formula executorie."

Articolul 375

Abrogat.*)

*) Art. 375 a fost abrogat prin [art. 183 din Legea nr. 105/1992](#) cu privire la reglementarea raporturilor de drept internațional privat, publicată în M. Of. nr. 245 din 1 octombrie 1992.

Articolul 376

(1) Se investesc cu formula executorie hotărârile care au rămas definitive ori au devenit irevocabile, înscrisurile autentificate, precum și orice alte hotărâri sau înscrisuri, pentru ca acestea să devină executorii, în cazurile anume prevăzute de lege.

(2) Actele autentificate de o reprezentanță diplomatică sau consulară a României se vor putea investi cu formula executorie de judecătoria de la domiciliul uneia din părțile părtașe la actul autentic.

(3) Dacă nici una din părți nu are domiciliul cunoscut în țară, investirea cu formula executorie se face de Judecătoria sectorului III din Capitala României.

Articolul 377

(1) Sunt hotărâri definitive:

1. hotărârile date în prima instanță, potrivit legii, fără drept de apel;
2. hotărârile date în prima instanță care nu au fost atacate cu apel sau, chiar atacate cu apel, dacă judecata acestuia s-a perimat ori cererea de apel a fost respinsă sau anulată;
3. hotărârile date în apel;
4. orice alte hotărâri care, potrivit legii, nu mai pot fi atacate cu apel.*)

(2) Sunt hotărâri irevocabile:

1. hotărârile date în prima instanță, fără drept de apel, nerecurate;
2. hotărârile date în prima instanță, care nu au fost atacate cu apel;
3. hotărârile date în apel, nerecurate;
4. hotărârile date în recurs chiar dacă prin acestea s-a soluționat fondul pricinii;
5. orice alte hotărâri care, potrivit legii, nu mai pot fi atacate cu recurs.

*) Alin.(1) al art. 377 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 143 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (1) al art. 374 avea următorul conținut: "(1) Sunt hotărâri definitive:

1. hotărârile date fără drept de apel;
2. hotărârile date în prima instanță, care nu au fost atacate cu apel, sau chiar atacate cu apel, dacă judecata acestuia s-a perimat sau apelul a fost respins;
3. hotărârile date în apel prin care se rezolva fondul pricinii."

Articolul 378

Pe când o hotărâre definitivă se afla în curs de a se judeca în contestație sau în urma cererii de revizuire ea are încă puterea lucrului judecat până se va înlocui printr-o altă hotărâre.

Articolul 379

(1) Nici o urmărire asupra bunurilor mobile sau imobile nu poate avea loc decât pentru o creanță certă, lichidă și exigibilă.*)

(2) Dacă datoria consistă în suma nelămurită, urmăririle se vor amina până mai întâi se va face lichidarea.

(3) Creanță certă este aceea a carei existență rezultă din însuși actul de creanță sau și din alte acte, chiar neautentice, eminate de la debitor sau recunoscute de dînsul.

(4) Creanță este lichidă atunci când câtimea ei este determinată prin însuși actul de creanță sau când este determinabilă cu ajutorul actului de creanță sau și a altor acte neautentice, fie emanînd de la debitor, fie recunoscute de dînsul, fie opozabile lui în baza unei dispoziții legale sau a stipulațiilor conținute în actul de creanță, chiar dacă prin această determinare ar fi nevoie de o deosebită socoteală.

*) Alin.(1) al art. 379 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 144 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (1) al art. 379 avea următorul conținut: "(1) Nici o urmărire asupra bunurilor mobile sau imobile nu poate avea loc decât în virtutea unui titlu executor sau a unei hotărâri date cu execuție provizorie și pentru o datorie certă și lichidă."

Articolul 379¹

În cazul în care s-a desființat titlul executoriu, toate actele de executare efectuate în baza acestuia sunt desființate de drept. Dispozițiile art. 404¹-404³ sunt aplicabile.*)

*) Art. 379¹ a fost introdus prin [art. 1 pct. 145 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000.

Secțiunea a II-a

Persoanele și bunurile supuse executării silită

Articolul 380

Abrogat.*)

*) Art. 380 a fost abrogat prin [art. 1 pct. 146 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 380 avea următorul conținut: "Art. 380. Executarea silită se întinde asupra tuturor bunurilor mișcătoare și nemișcătoare ale datornicului, afară de excepțiile admise de lege."

Secțiunea a III-a

Când se poate exercita executarea silită

Articolul 381

Când printr-o hotărâre s-a dat un termen de plată, executarea nu se poate face până la sosirea aceluia termen.

Articolul 382

Cu toate acestea, partea care a câștigat va putea și înaintea sosirii termenului să ceară executarea hotărârii:

- a)** dacă datornicul a fugit;
- b)** dacă datornicul risipește averea sa mișcătoare și nemișcătoare;
- c)** dacă alți creditori execută alte hotărâri asupra averii sale;
- d)** dacă prin fapta sa el a micșorat asigurările date creditorului sau, sau n-a dat asigurările promise ori încuviințate sau este în stare de insolvabilitate de obște cunoscută.

Articolul 383

- (1)** În cazurile arătate în articolele de mai sus, instanța care a investit hotărârea cu formula executorie va hotărî de urgență, după ce va cita pe părți în termen scurt.
- (2)** În cazul în care datornicul a fugit, citația i se va da la ultimul domiciliu.

Articolul 384

Hotărârile ce au să se execute provizoriu cu dare de cauciune nu se vor executa mai înainte de a se da cauciunea.

Articolul 384¹

- (1)** În vederea executării unei hotărâri judecătorești, executorul judecătoresc poate intra în încăperile ce reprezintă domiciliul, reședința sau sediul unei persoane, precum și în orice alte locuri, cu consimțământul acesteia, iar în caz de refuz, cu forța publică.
- (2)** În cazul altor titluri executorii decât hotărârile judecătorești, la cererea executorului judecătoresc, instanța de executare va autoriza, prin hotărâre, intrarea în locurile menționate la alin. 1. Instanța se pronunță de urgență în camera de consiliu, fără citarea părților, prin hotărâre irevocabilă și executorie.*)

*) Art. 384¹ a fost introdus prin [art. 1 pct. 147 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000.

Articolul 385

- (1)** Nici o executare nu se va putea face înainte de ora 6,00 și după ora 20,00.*)
- (2)** Executarea începută va putea continua în acea zi sau în zilele următoare.

*) Alin. (1) al art. 385 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 148 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (1) al art. 385 avea următorul conținut: "(1) Nici o executare nu se va putea face înainte de ora opt dimineața și după ora șase seara."

Articolul 386

Executarea silită nu se va putea face la alte ore decât cele menționate și nici în zilele nelucrătoare stabilite potrivit legii, afară de cazurile urgente în care executarea poate fi încuviințată de președintele instanței de executare.

*) Art. 386 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 149 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 386 avea următorul conținut: "Executarea silită nu se va putea face în zile nelucrătoare, potrivit legii, afară de cazurile urgente în care executarea poate fi încuviințată de președintele instanței de executare."

Articolul 387

(1) În afară de cazurile în care legea prevede altfel, executarea poate începe numai după ce se va comunica debitorului o somație care va cuprinde următoarele:

1. denumirea și sediul organului de executare;
2. data emiterii somației și numărul dosarului de executare;
3. numele și domiciliul sau, după caz, denumirea și sediul debitorului;
4. arătarea titlului executoriu anexat în baza căruia urmează să se facă executarea silită;
5. termenul în care cel somat urmează să-și execute de bunăvoie obligația prevăzută în titlul executoriu și arătarea consecințelor nerespectării acesteia;
6. semnatura și ștampila organului de executare.

(2) Dacă în termenul arătat în somație debitorul nu-și execută de bunăvoie obligația, executorul judecătoresc va proceda de îndată la executarea silită.*)

*) Art. 387 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 150 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 387 avea următorul conținut: "Art. 387. Nici o hotărâre sau titlu executor nu se va putea executa decât numai după ce va fi încunoștiințat datornicul odată cu somația sau comandamentul."

Articolul 388

(1) Pentru toate actele de executare pe care le efectuează, executorul judecătoresc este obligat să încheie procese-verbale care vor cuprinde următoarele mențiuni:

1. denumirea și sediul organului de executare;
2. numele și calitatea celui care încheie procesul-verbal;
3. data întocmirii procesului-verbal și numărul dosarului de executare;
4. titlul executoriu în temeiul căruia se efectuează actul de executare;
5. numele și domiciliul ori, după caz, denumirea și sediul debitorului și creditorului următor;
6. locul, data și ora efectuării actului de executare;
7. măsurile luate de executor sau constatările acestuia;
8. consemnarea explicațiilor și obiecțiilor participanților la executare;
9. alte mențiuni cerute de lege sau considerate necesare de executor;
10. menționarea, când este cazul, a lipsei creditorului sau debitorului ori despre refuzul sau împiedicarea de a semna procesul-verbal;
11. menționarea numărului de exemplare în care s-a întocmit procesul-verbal, precum și a persoanelor cărora li s-a înmănat acesta;
12. semnatura executorului, precum și, când este cazul, a altor persoane interesate în executare sau care asista la efectuarea actului de executare;
13. ștampila executorului judecătoresc.

(2) Mențiunile de la pct. 2, 3, 4, 5, 7, 12 și 13 sunt prevăzute sub sancțiunea nulității.*)

*) Art. 388 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 151 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 388 avea următorul conținut: "Art. 388. Cu cel puțin o zi înainte de orice executare, executorul judecătoresc ce are să execute va face o somație datornicului la care se va alătura și copia titlului ce se execută."

Articolul 389

(1) Dacă creditorul a lăsat să treacă 6 luni de la data îndeplinirii oricărui act de executare, fără să fi urmat alte acte de urmărire, executarea se perime de drept și orice parte interesată poate cere desființarea ei.

(2) În caz de suspendarea executării, termenul de primare curge de la încetarea suspendării.

(3) Dacă se face o nouă cerere de executare, se va face mai întâi, o nouă somație, la care nu se va mai alătura titlul ce se execută.

Articolul 390

(1) Dispozițiile art. 387 și 389 nu se aplică în cazurile când legea încuviințează executarea fără somație.

(2) De asemenea, nu se va notifica debitorului nici somația, nici titlul executoriu, când executarea se face potrivit art. 382.*)

*) Art. 390 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 152 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 390 avea următorul conținut: "Art. 390. (1) Cele doua articole de mai sus nu se aplică în cazurile când legea încuviințează executarea fără somație.

(2) Asemenea nu se va notifica datornicului nici somația, nici hotărârea sau titlul, când executarea se face potrivit art. 382 din acest cod."

Articolul 391

Încălcarea dispozițiilor art. 384, 385, 387 și 389 atrage anularea executării. *)

*) Art. 391 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 153 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 391 avea următorul conținut: "Art. 391. Călcarea art. 384, 385, 387, 388 și 389 aduce anularea executării."

Secțiunea a IV-a Despre cauțiuni*)

*) Secțiunea IV - "Pentru primirea cauțiunii" din Cap. I al Cărtii V se va denumi "Secțiunea IV - Despre cauțiuni", conform [art. 1 pct. 154 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000.

Articolul 392

Hotărârea care obliga pe o parte ca să dea o cauțiune sau un garant va arata și termenul când să se aducă acea cauțiune, sau să se înfățișeze acel garant.

Articolul 393

(1) Garantul se va infatisa înaintea judecății în ședința publică, fața cu toate părțile sau în lipsa lor, dacă au fost chemate formal.

(2) Judecata va primi pe garant dacă solvabilitatea sa va fi de obște cunoscută, sau dacă se va dovedi cu acte.

Articolul 394

Partea potrivnică va putea să conteste solvabilitatea garantului și instanța va hotărî de urgență. *)

*) Art. 394 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 155 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 394 avea următorul conținut: "Art. 394. Partea potrivnică va putea să conteste solvabilitatea garantului și judecata va aprea de urgență."

Articolul 395

Dacă se primește cauțiunea sau garantul, actul care le primește va fi executor, cu tot dreptul de apel.

Articolul 396

(1) Garantul fiind primit, va face înaintea judecății declarația că primește a garanta.

(2) Aceasta declarație se va trece în procesul-verbal al ședinței.

(3) Din momentul acestei declarații, el va fi supus la toate consecințele ce duc la garanția sa.

Secțiunea a V-a Executarea în contra moștenitorilor

Articolul 397

(1) Când datornicul a murit, lasând numai moștenitori viști, executarea începută asupra bunurilor sale se va continua în contra lor 8 zile după ce printr-o notificare au fost înștiințați în mod colectiv la ultimul domiciliu al defunctului.

(2) Când între moștenitori sunt nevârșnici, executarea începută se va suspenda până la alcătuirea reprezentanței lor legale, care se va face prin mijlocirea judecătorei cît se poate de grabnic.

Articolul 398

Dacă execuția nu începuse încă la moartea datornicului, hotărârile și titlurile executorii nu se vor putea executa în contra moștenitorilor, sub pedeapsa de nulitate, decît 8 zile după ce li s-a făcut o încunoștințare colectivă a acestor titluri sau hotărâri la domiciliul deschiderii succesiunii pe numele moștenirii, fără a se arata numele și calitatea fiecărui moștenitor.

Secțiunea a VI-a Contestația la executare*)

Articolul 399

(1) Împotriva executării silită incesi, precum și împotriva oricărui act de executare se poate face contestație de către cei interesați sau vătămați prin executare. De asemenea, dacă nu s-a utilizat procedura prevăzută de art. 281¹, se poate face contestație și în cazul în care sunt necesare lămuriri cu privire la înțelesul, întinderea sau aplicarea titlului executoriu, precum și în cazul în care organul de executare refuza să îndeplinească un act de executare în condițiile prevăzute de lege.

(2) Nerespectarea dispozițiilor privitoare la executarea silită însăși sau la efectuarea oricărui act de executare atrage sancțiunea anulării actului nelegal.

(3) În cazul în care executarea silită se face în temeiul unui titlu executoriu care nu este emis de o instanță judecătorească, se pot invoca în contestația la executare apărări de fond împotriva titlului executoriu, dacă legea nu prevede în acest scop o altă cale de atac.

Articolul 400

(1) Contestația se introduce la instanța de executare.

(2) Contestația privind lămurirea înțelesului, întinderii sau aplicării titlului executoriu se introduce la instanța care a pronunțat hotărârea ce se execută. Dacă o asemenea contestație vizează un titlu executoriu ce nu emana de la un organ de jurisdicție, competența de soluționare aparține instanței de executare.

Articolul 400¹

Împărțirea bunurilor proprietate comună poate fi hotărâtă, la cererea părții interesate, și în cadrul judecării contestației la executare.

Articolul 401

(1) Contestația se poate face în termen de 15 zile de la data când:

a) contestatorul a luat cunoștința de actul de executare pe care-l contesta sau de refuzul de a îndeplini un act de executare;

b) cel interesat a primit, după caz, comunicarea ori înștiințarea privind înființarea poprii. Dacă poprirea este înființată asupra unor venituri periodice, termenul de contestație pentru debitor începe cel mai târziu la data efectuării primei rețineri din aceste venituri de către terțul poprit;

c) debitorul care contesta executarea însăși a primit somația ori de la data când a luat cunoștința de primul act de executare, în cazurile în care nu a primit somația sau executarea se face fără somație.

(2) Contestația prin care o terță persoană pretinde că are un drept de proprietate sau un alt drept real asupra bunului urmărit poate fi introdusă în termen de 15 zile de la efectuarea vânzării ori de la data predării silită a bunului.

(3) Neintroducerea contestației în termenul prevăzut de alin. 2 nu-l împiedică pe cel de-al treilea să-și realizeze dreptul pe calea unei cereri separate, în condițiile legii.

Articolul 402

(1) Contestația la executare se judecă cu procedura prevăzută pentru judecata în prima instanță, care se aplică în mod corespunzător. Părțile vor fi citate în termen scurt, iar judecarea contestației se face de urgență și cu precădere.

(2) Hotărârea pronunțată cu privire la contestație se da fără drept de apel, cu excepția hotărârii pronunțate în temeiul art. 400¹ și al art. 401 alin. 2.

(3) Hotărârea prin care s-a soluționat contestația privind înțelesul, întinderea sau aplicarea titlului executoriu este supusă aceluiași cai de atac ca și hotărârea ce se execută.

Articolul 403

(1) Până la soluționarea contestației la executare sau a altei cereri privind executarea silită, instanța competentă poate suspenda executarea, dacă se depune o cauțiune în cuantumul fixat de instanță, în afară de cazul în care legea dispune altfel.

(2) Dacă bunurile urmărite sunt supuse stricăciunii, pieirii sau deprecierii, se va suspenda numai distribuirea prețului.

(3) Asupra cererii de suspendare formulate potrivit alin. 1 și 2 instanța, în toate cazurile, se pronunță prin încheiere, care poate fi atacată cu recurs, în mod separat.

(4) În cazuri urgente, președintele instanței poate dispune suspendarea provizorie a executării pe cale de ordonanță președințială, până la soluționarea de către instanța a cererii de suspendare prevăzute de prezentul articol.

Articolul 404

(1) Dacă admite contestația la executare, instanța, după caz, anulează actul de executare contestat sau dispune îndreptarea acestuia, anulara ori încetarea executării incesi, anulara ori lămurirea titlului executoriu sau efectuarea actului de executare a cărui îndeplinire a fost refuzată.

(2) În cazul respingerii contestației, contestatorul poate fi obligat, la cerere, la despăgubiri pentru pagubele cauzate prin întârzierea executării, iar când contestația a fost exercitată cu rea-credința, el va fi obligat și la plata unei amenzi de la 500.000 lei la 7.000.000 lei.

*) Secțiunea VI este reprodusă astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 156 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, Secțiunea VI avea următorul conținut: "Secțiunea VI. Contestații asupra executării silită

Art. 399. Orice executare silită se poate contesta de cei interesați sau vătămați prin executare.

Art. 400. (1) Cererile incidente și toate contestațiile care s-ar ridica asupra executării silită sau între părți sau de către cei de-al treilea interesați, privitoare la înțelesul, întinderea și aplicarea dispozitivului hotărârii ce se execută, se vor îndrepta la instanța care a încuviințat titlul executor.

(2) Toate celelalte incidente sau contestații ce s-ar ridica asupra urmăririi însăși se vor îndrepta la instanța care execută hotărârea.

(3) Cererile arătate în acest articol vor cuprinde pe larg motivele plingerii, iar actele pricinii se vor depune deodată cu cererea la grefa instanței respective potrivit art. 112 din acest cod.

(4) Părțile se vor chema în termen scurt și judecata asupra contestației sau incidentelor se va urma de urgență, cu precădere asupra tuturor celorlalte pricini.

Art. 400¹. Împărțirea bunurilor comune, potrivit art. 33 alin. 2 din Codul familiei, poate fi cerută și în cadrul judecării contestației la executarea silită.

Art. 401. Judecata va putea după înfățișare să suspende sau să lase executarea cu sau fără cautiune față de instanța judecătorească. Executarea se va putea suspenda în cazuri urgente chiar și înainte de orice înfățișare.

Art. 402. Termenul de apel și cel de recurs în contra hotărârilor date în asemenea contestații sau incidente va fi de 15 zile de la data comunicării hotărârilor.

Art. 403. (1) Contestațiile în materie de executări silită se vor putea face în tot timpul cât va tine executarea.

(2) Odată ce, cel din urma act al executării s-a savîrsit, nu se va mai primi nici o contestație asupra executării.

(3) Cel din urma act de executare este încheierea pe care instanța va trebui să o facă, fără citarea părților, îndată ce va primi procesul-verbal de executare, constatînd săvîșirea executării.

Art. 404. O hotărâre judecătorească care nu s-a executat în timp de 30 de ani de la data sa nu se va mai putea executa și va pierde puterea lucrului judecat.

Art. 405. Partea care va cădea în contestația sa asupra executării va fi supusă la despăgubiri ce va fi pricinuit prin împiedicarea executării și la plata unei amenzi de la 3000 lei până la 10000 lei în cazuri de vădită rea-credință."

Secțiunea a VI¹ Întoarcerea executării*)

*) Secțiunea a VI¹ - a a fost introdusă prin [art. 1 pct. 157 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000.

Articolul 404¹

(1) În toate cazurile în care se desființează titlul executoriu sau însăși executarea silită, cel interesat are dreptul la întoarcerea executării, prin restabilirea situației anterioare acesteia.

(2) Bunurile asupra cărora s-a făcut executarea se vor restitui celui îndreptățit.

(3) În cazul în care executarea silită s-a făcut prin vânzarea unor bunuri mobile, întoarcerea executării se va face prin restituirea de către creditor a sumei rezultate din vânzare, actualizată în funcție de rata inflației, cu excepția situației când își găsește aplicare art. 449.

Articolul 404²

(1) În cazul în care instanța judecătorească a desființat titlul executoriu sau actele de executare, la cererea celui interesat, va dispune, prin aceeași hotărâre, și asupra restabilirii situației anterioare executării.

(2) Dacă instanța care a desființat hotărârea executată a dispus rejudecarea în fond a procesului și nu a luat măsura restabilirii situației anterioare executării, această măsură se va putea dispune de instanța care rejudeca fondul.

(3) Dacă nu s-a dispus restabilirea situației anterioare executării în condițiile alin. 1 și 2, cel îndreptățit o va putea cere instanței judecătorești competente potrivit legii.

Articolul 404³

Dacă titlul executoriu emis de un alt organ decât o instanță judecătorească a fost desființat de acel organ sau de un alt organ din afară sistemului instanțelor judecătorești, iar modalitatea restabilirii situației anterioare executării nu este prevăzută de lege ori, deși este prevăzută, nu s-a luat această măsură, ea se va putea obține pe calea unei cereri introduse la instanța prevăzută de art. 404² alin. 3.

Secțiunea a VI²-a

Prescripția dreptului de a cere executarea silită*)

Articolul 405

- (1) Dreptul de a cere executarea silită se prescrie în termen de 3 ani, dacă legea nu prevede altfel. În cazul titlurilor emise în materia acțiunilor reale imobiliare, termenul de prescripție este de 10 ani.
- (2) Termenul de prescripție începe să curgă de la data când se naște dreptul de a cere executarea silită.
- (3) Prin împlinirea termenului de prescripție orice titlu executoriu își pierde puterea executorie.

Articolul 405¹

- (1) Cursul prescripției se suspenda:
- a) în cazurile stabilite de lege pentru suspendarea termenului de prescripție a dreptului material la acțiune;
 - b) pe timpul cat suspendarea executării silite este prevăzută de lege ori a fost stabilită de instanța sau de alt organ jurisdicțional competent;
 - c) atâta timp cat debitorul își sustrage veniturile și bunurile de la urmărire;
 - d) în alte cazuri prevăzute de lege.
- (2) După încetarea suspendării, prescripția, își reia cursul, socotindu-se și timpul înainte de suspendare.**)
- (3) Prescripția nu se suspenda pe timpul cat executarea silită este suspendată la cererea creditorului următor.

Articolul 405²

- (1) Cursul prescripției se întrerupe:
- a) pe data îndeplinirii de către debitor, înainte de începerea executării silite sau în cursul acesteia, a unui act voluntar de executare a obligației prevăzute în titlul executoriu ori a recunoașterii, în orice alt mod, a datoriei;
 - b) pe data depunerii cererii de executare, însoțită de titlul executoriu, chiar dacă a fost adresată unui organ de executare necompetent;
 - c) pe data trimiterii spre executare a titlului executoriu, în condițiile art. 453 alin. 2;
 - d) pe data îndeplinirii în cursul executării silite a unui act de executare;
 - e) pe data depunerii cererii de reluare a executării, în condițiile art. 371⁶ alin. 1;
 - f) în alte cazuri prevăzute de lege.
- (2) După întrerupere începe să curgă un nou termen de prescripție.
- (3) Prescripția nu este întreruptă dacă cererea de executare a fost respinsă, anulată sau dacă s-a perimat ori dacă cel care a făcut-o a renunțat la ea.

Articolul 405³

- (1) După împlinirea termenului de prescripție creditorul poate cere repunerea în acest termen, numai dacă a fost împiedicat să ceară executarea datorită unor motive temeinice.
- (2) Cererea de repunere în termen se introduce la instanța de executare competența, în termen de 15 zile de la încetarea împiedicării.

*) Secțiunea a VI² - a a fost introdusă prin [art. 1 pct. 158 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000.

**) Alin. (2) al art. 405¹ a fost introdus prin [art. 1 pct. 32 din Ordonanța de urgență nr. 59/2001](#) publicată în M. Of. nr. 217 din 27 aprilie 2001.

Capitolul 2

Urmărirea silită asupra bunurilor mobile*)

*) Capitolul II din Cartea V va avea următoarea denumire: " Capitolul II - Urmărirea silită asupra bunurilor mobile", conform [art. 1 pct. 159 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare Capitolul II avea următorul conținut: "Capitolul II. Executarea silită asupra bunurilor mișcătoare".

Secțiunea I

Bunurile mobile care nu se pot urmări*)

*) Secțiunea II din Capitolul II al Cărții V va avea următoarea denumire: " Secțiunea I - Bunurile mobile care nu se pot urmări", conform [art. 1 pct. 160 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare Secțiunea I avea următorul conținut: "Secțiunea I. Bunurile mișcătoare care nu se pot urmări."

Articolul 406

Nu pot fi supuse executării silite:

- a)** bunurile de uz personal sau casnic strict necesare debitorului și familiei sale, precum și obiectele de cult religios, dacă nu sunt mai multe de același fel;
- b)** alimentele necesare debitorului și familiei sale pe timp de doua luni, iar, dacă debitorul se ocupa exclusiv cu agricultura, alimentele necesare până la noua recolta, animalele destinate obținerii mijloacelor de existență și furajele necesare pentru aceste animale până la noua recolta;
- c)** combustibilul necesar debitorului și familiei sale socotit pentru 3 luni de iarnă;
- d)** bunurile declarate neurmaribile prin alte dispoziții legale.*)

*) Art. 406 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 161 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 406 avea următorul conținut: "Art. 406. Nu se vor putea urmări și vinde pentru orice fel de datorie:

1. lucrurile trebuincioase pentru culcatul datornicului și familiei sale care trăiește cu dînsul în casa;
2. veșmintele cu care sunt acoperiți sau care le slujesc la trebuința de fiecare zi;
3. armele, echipamentul și îmbrăcămintea ofițerilor;
4. icoanele și portretele de familie."

Articolul 407

(1) Bunurile care servesc la exercitarea ocupației debitorului nu pot fi supuse executării silite decît numai în lipsa de alte bunuri urmaribile și numai pentru obligații de întreținere, chirii, arenze sau alte creanțe privilegiate asupra mobilelor.

(2) Dacă debitorul se ocupa cu agricultura, nu vor fi urmărite, în măsura necesară continuării lucrărilor în agricultura, inventarul agricol, inclusiv animalele de muncă, furajele pentru aceste animale și semințele pentru cultura pămîntului, în afară de cazul în care asupra acestor bunuri exista un drept de gaj sau privilegiu pentru garantarea creanței.

*) Art. 407 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 162 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 407 avea următorul conținut: "Art. 407. Nu se vor putea urmări și vinde, decît numai în lipsa de alte bunuri și numai pentru datorii de alimente, de chirii, arenze sau alte creanțe privilegiate asupra mobilelor, următoarele obiecte:

1. instrumente de arat;
2. animalele, semințele și îngrășămîntul destinat pentru cultura pămîntului;
3. făina, malaiul și alte mici produse trebuitoare pentru hrana datornicului și a familiei sale în timp de o luna;
4. o vacă, sau doi boi, sau cinci capre, sau patru rimatori, sau zece oi, după cum va alege datornicul;
5. tot nutrețul trebuitor în timp de o luna pentru hrana animalelor ce nu s-au urmărit;
6. uneltele lucrătorilor și meșterilor;
7. mașinile în lucrare și instrumentele trebuincioase pentru exploatarea unei fabrici sau industrii;
8. carul sau căruța, sacaua și alte asemenea unelte de muncă;
9. stupii cu miere, gîndacii de mătase, frunzele de duzi, pe timpul creșterii lor;
10. instrumentele sau cărțile trebuincioase pentru știința, arta sau profesia ce practica sau exercita datornicul."

Articolul 408

Abrogat.*)

*) Art. 408 a fost abrogat prin [art. 1 pct. 163 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 408 avea următorul conținut: "Art. 408. (1) Nu se vor putea urmări și sechestra, decît numai pentru datorii de alimente, de chirii sau alte creanțe privilegiate asupra mișcătoarelor, următoarele:

1. sumele sau pensiile care s-au dat de judecată sau care s-au dăruit, ori s-au legat datornicului sub titlu de pensie alimentară;
2. rentele viagere care s-au dăruit datornicului sub condiție de a nu se putea urmări.

(2) Când acestea se vor urmări și sechestra, la cazurile excepționale arătate mai sus, judecătorii pot să fixeze ce parte dintr-însele cîtă să urmărească sau să sechestreze."

Articolul 409

(1) Salariile și alte venituri periodice realizate din munca, pensiile acordate în cadrul asigurărilor sociale, precum și alte sume ce se plătesc periodic debitorului și sunt destinate asigurării mijloacelor de existență ale acestuia pot fi urmărite:

- a)** până la 1/2 din venitul lunar net, pentru sumele datorate cu titlu de obligație de întreținere sau de alocație pentru copii;

b) până la 1/3 din venitul lunar net, pentru orice alte datorii.

(2) Dacă sunt mai multe urmăriri asupra aceleiași sume, urmărirea nu poate depăși 1/2 din venitul lunar net al debitorului, indiferent de natura creanțelor, în afară de cazul în care legea prevede altfel.

(3) Veniturile din munca sau orice alte sume ce se plătesc periodic debitorului și sunt destinate asigurării mijloacelor de existență ale acestuia, în cazul în care sunt mai mici decât cuantumul salariului minim net pe economie, pot fi urmărite numai asupra părții ce depășește jumătate din acest cuantum.

(4) Ajutoarele pentru incapacitate temporară de muncă, compensația acordată salariaților în caz de desfacere a contractului individual de muncă pe baza oricăror dispoziții legale, precum și sumele cuvenite șomerilor, potrivit legii, nu pot fi urmărite decât pentru sume datorate cu titlu de obligație de întreținere și despăgubiri pentru repararea daunelor cauzate prin moarte sau prin vătămări corporale, dacă legea nu dispune altfel.

(5) Urmărirea drepturilor menționate la alin. 4 se va putea face în limita a 1/2 din cuantumul acestora.

(6) Sumele reținute potrivit alin. 1-4 se eliberează sau se distribuie potrivit art. 562 și următoarele.

(7) Alocațiile de stat și indemnizațiile pentru copii, ajutoarele pentru îngrijirea copilului bolnav, ajutoarele de maternitate, cele acordate în caz de deces, bursele de studii acordate de stat, diurnele, precum și orice alte asemenea indemnizații cu destinație specială, stabilite potrivit legii, nu pot fi urmărite pentru nici un fel de datorii.*)

*) Art. 409 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 164 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 409 avea următorul conținut: "Art. 409. (1) Salariile și celelalte drepturi bănești cuvenite angajaților de orice fel pot fi urmărite:

a) până la 1/2 din salariu lunar net, pentru sumele datorate cu titlu de obligație de întreținere;

b) până la 1/3 din salariu lunar net, pentru repararea pagubelor pricinuite proprietății publice;

c) până la 1/5 din salariul lunar net, pentru orice alte datorii.

(2) În cazul mai multor urmăriri asupra aceluiași salariu, acestea pot fi acoperite toate numai până la o sumă ce nu depășește 1/2 din salariul lunar net și cu respectarea următoarei ordine de referință:

a) obligațiunile de întreținere;

b) plata despăgubirilor pentru repararea daunelor cauzate prin moarte sau prin vătămări corporale;

c) plata datoriilor către stat izvorâte din impozite și taxe;

d) plata despăgubirilor pentru repararea pagubelor pricinuite proprietății publice;

e) toate celelalte datorii.

(3) Dispozițiile prezentului articol se aplică și sumelor cuvenite în baza dreptului de autor, inventator sau inovator, remunerației cuvenite membrilor cooperativelor meșteșugărești, precum și pensiilor de orice fel.

(4) Ajutoarele pentru incapacitate temporară de muncă, compensația acordată angajaților în caz de desfacere a contractului de muncă pe baza oricăror dispoziții legale, precum și ajutorul de șomaj nu pot fi urmărite decât pentru sume datorate cu titlu de obligații de întreținere și despăgubiri pentru repararea daunelor cauzate prin moarte sau prin vătămări corporale.

(5) Urmărirea drepturilor menționate în alineatul precedent se va putea face până la limita prevăzută de lit. a din alin. 1 al acestui articol.

(6) Ajutoarele acordate în caz de deces, pentru sarcina și lehzuzie, pentru îngrijirea copilului bolnav, diurnele și orice altele asemenea indemnizații cu destinație specială, precum și bursele de studii nu pot fi urmărite pentru nici un fel de datorii."

Articolul 410

Este nulă orice urmărire sau cesiune făcută cu încălcarea dispozițiilor prezentei secțiuni.*)

*) Art. 410 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 165 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 410 avea următorul conținut: "Art. 410. Este nulă orice urmărire sau cesiune făcută în contra prescripțiilor de față."

Secțiunea a II-a Urmărirea bunurilor mobile*)

*) Secțiunea a II-a din Capitolul II al Cărtii V va avea următoarea denumire: "Secțiunea a II-a - Urmărirea bunurilor mobile", conform [art. 1 pct. 166 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare Secțiunea II avea următorul conținut: "Secțiunea a II-a. Urmărirea bunurilor mișcătoare ce se afla în posesia datornicului."

Articolul 411

(1) Dacă în termen de o zi de la primirea somației debitorul nu plătește suma datorată, executorul judecătoresc de pe lângă instanța de executare va proceda la sechestrarea bunurilor mobile urmaribile ale debitorului, chiar dacă acestea sunt deținute de un terț.

(2) În cazul în care exista pericol evident de sustragere a bunurilor de la urmărire, la cererea creditorului sau a executorului judecătoresc, președintele instanței de executare va putea dispune, prin încheiere irevocabilă, data fără citarea părților, ca o dată cu înmânarea somației să se aplice și sechestrul.

(3) Executorul judecătoresc este obligat să identifice și să evalueze cu acordul părților bunurile sechestrate, iar în caz contrar va solicita efectuarea unei expertize. Bunurile vor fi evaluate la valoarea lor de circulație. O copie de pe raportul de expertiza se comunică și debitorului.

(4) Pentru bunurile sechestrate asigurator nu este necesară o noua sechestrare, executorul judecătoresc fiind însă obligat să verifice dacă bunurile respective se găsesc la locul aplicării sechestrului și dacă nu au fost substituite sau degradate, precum și să sechestreze alte bunuri ale debitorului, în cazul în care cele găsite la verificare nu sunt suficiente pentru realizarea creanței.*)

*) Art. 411 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 167 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 411 avea următorul conținut: "Art. 411. Urmărirea bunurilor mișcătoare, corporale sau necorporale, care se afla în posesia datornicului se va face prin executorii judecătorești ce sunt alipii pe lângă autoritățile judecătorești, fiecare în ocolul sau și după orânduilele stabilite prin aceasta de către președinte."

Articolul 412

Prezenta unui comisar de poliție sau ajutor al său, și, în lipsa lor, a primarului sau a ajutorului sau, va fi necesară sub pedeapsa de nulitate:

1. dacă ușile datornicului sunt închise și nu voiește a le deschide;
2. dacă nu voiește a deschide camerele sau mobilele;
3. dacă debitorul lipsește și nu este, spre al reprezenta, nici o ruda locuind cu dînsul.

Articolul 413

În aceste cazuri, odată cu casele sau mobilele s-au deschis de către debitor sau, nevoind el, ori în lipsa lui de către executorul judecătoresc, prezenta comisarului sau a primarului se va putea suplini prin doi martori majori.

Articolul 414

Camerele și mobilele se vor deschide treptat, pe cît se va face și înscrierea lor în procesul-verbal.

Articolul 415

Creditorul va putea să nu fie de față la lucrarea urmăririi.

Articolul 416

Executorul judecătoresc, singur sau față cu persoanele însemnate în art. 412 și 413, va forma, îndată un proces-verbal care va cuprinde:

1. enunțarea titlului executor în virtutea căruia se face execuțiunea;
2. arătarea creditorului pentru lucrurile ce au cerut a se urmări, dacă asemenea cerere s-a făcut;
3. numele, prenumele și domiciliul părților, al executorului judecătoresc, precum și al altor persoane care vor fi fost față la urmărire;
4. somația verbală făcută debitorului ca să plătească, precum și răspunsul lui dacă a fost de față;
5. descrierea bunurilor sechestrate și indicarea valorii fiecăruia, după aprecierea executorului judecătoresc, dacă aceasta este cu putinta;*)
6. arătarea locului, zilei și orei când s-a făcut urmărirea.

*) Pct. 5 al art. 416 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 168 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 416 avea următorul conținut: "5. descrierea obiectelor urmărite și arătarea numărului și calității lor, pe cît se va putea;"

Articolul 417

(1) Procesul-verbal de sechestr se va semna de executorul judecătoresc și de toate persoanele care au fost de față la sechestrare. Dacă vreuna dintre aceste persoane nu poate sau nu vrea să semneze, executorul judecătoresc va menționa aceasta împrejurare.

(2) Cîte un exemplar al procesului-verbal de sechestr se lasă debitorului sau la domiciliul acestuia, precum și, atunci când este cazul, custodelui, acesta din urmă semnând cu mențiunea de primire a bunurilor în păstrare.*)

*) Art. 417 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 169 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 417 avea următorul conținut: "

Art. 417. Acest proces-verbal se va subscrie de executorul judecătoresc și de toate persoanele ce au fost față la urmărire."

Articolul 418

Din momentul sechestrării bunurilor debitorul nu mai poate dispune de ele pe timpul cat durează executarea, sub sancțiunea unei amenzi de la 2.000.000 lei la 10.000.000 lei, dacă fapta nu constituie infracțiune. Dispozițiile art. 108³-108⁵ sunt aplicabile.*)

*) Art. 418 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 170 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 418 avea următorul conținut: "Art. 418. Îndată ce procesul-verbal se va termina, obiectele descrise într-însul se vor pecetlui sau se va pune un custode pentru paza lor, și se va face mențiune despre aceasta în procesele-verbale."

Articolul 419

(1) Bunurile sechestrate se lasă, cu acordul creditorului, în custodia debitorului; în acest caz, debitorul poate folosi bunurile sechestrate, dacă, potrivit naturii lor, ele nu pierd din valoare prin întrebuințare.

(2) Dacă exista pericolul ca debitorul să înstrăineze, să substituie ori să deterioreze bunurile sechestrate, executorul judecătoresc va proceda la sigilarea sau la ridicarea lor de la debitor.

(3) Dacă debitorul refuza să primească în custodie bunurile sau nu este prezent la aplicarea sechestrului, precum și în cazul ridicării bunurilor, executorul judecătoresc da în păstrare bunurile sechestrate unui custode, numit cu precădere dintre persoanele desemnate de creditor.

(4) Sumele în lei sau în valută, titlurile de valoare, obiectele din metale prețioase, pietrele prețioase, obiectele de artă, colecțiile de valoare și altele asemenea se ridică și se depun, cel târziu a doua zi, la unități specializate. Cel care primește bunurile în custodie semnează procesul-verbal de sechestru.

(5) În toate cazurile, executorul judecătoresc păstrează dovada depunerii.*)

*) Art. 419 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 171 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 419 avea următorul conținut: "Art. 419. Custodele așezat pentru paza câtă să fie vârstnic; el nu va putea fi însuși datornicul, vreun servitor al său sau ruda sau cuscru al său până la a patra spita inclusiv, decât atunci când creditorul va consimți la aceasta."

Articolul 420

Obiectele sechestrate se vor putea stramuta cu încuviințarea executorului judecătoresc din locul unde se afla, pe cheltuiala părții interesate.*)

*) Art. 420 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 172 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 420 avea următorul conținut: "Art. 420. (1) Nu se vor putea aseza custozi decât persoane solvabile, care se vor putea supune și la dare de cauciune, dându-se precădere totdeauna acelor care se vor arata de creditor.

(2) Obiectele sechestrate nu se vor putea stramuta din locul unde s-au urmărit decât cu voia judecătorului care a încuviințat urmărirea."

Articolul 421

În cazul în care custode este o altă persoană decât debitorul, acesta va avea dreptul la o remunerație ce se va fixa de executorul judecătoresc, ținând seama de activitatea depusa. Remunerația și cheltuielile custodelui vor putea fi plătite cu anticipatie de către creditorul urmăritor care le va prelua cu precădere din prețul bunurilor urmărite.*)

*) Art. 421 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 173 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 421 avea următorul conținut: "Art. 421. (1) Custodele va avea drept la o plată ce se va fixa de autoritatea judecătorească.

(2) Aceasta plată se va lua cu precădere din prețul lucrărilor urmărite."

Articolul 422

Custodele va fi răspunzător de orice paguba ce va aduce creditorului din cauza neglijentei sale, putind fi, după împrejurări, supus și la pedeapsa arătată de legea penală pentru abuz de încredere.

Articolul 423

Abrogat.*)

*) Art. 423 a fost abrogat prin [art. 1 pct. 174 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 423 avea următorul conținut: " Art. 423. Când lucrurile urmărite au fost puse sub peceteți, aceste peceteți se vor pune de executorul judecătoresc și de persoanele arătate în art. 412 din acest cod."

Articolul 424

Abrogat. *)

*) Art. 424 a fost abrogat prin [art. 1 pct. 174 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 424 avea următorul conținut: "Art. 424. Acela care, fără drept, va rupe sau va strica aceste peceteți, se va pedepsi potrivit legii penale, afară de alte despăgubiri la care se poate condamna."

Articolul 425

Dacă bunul ce se sechestrează se afla în proprietate comună sau asupra lui exista un drept de gaj ori privilegiu constituit în favoarea unei alte persoane, executorul judecătoresc, luând cunoștința despre acest drept, va înștiința acea persoană despre aplicarea sechestrului și o va cita la termenele fixate pentru vânzarea bunului respectiv. *)

*) Art. 425 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 175 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 425 avea următorul conținut: "Art. 425. (1) Îndată după punerea pecetilor sau așezarea custodelui, executorul judecătoresc va lasă o copie de pe procesul-verbal în mana datornicului sau la domiciliul sau, precum și o listă de obiecte urmărite în mana custodelui, dacă asemenea custode exista. Custodele va iscăli de primirea listei.

(2) Originalul se va depune la grefa autorității a carei hotărâre se executa."

Articolul 426

Executorul judecătoresc care, prezentându-se la locuința datornicului, va găsi o altă urmărire făcută și averea mișcătoare sub peceteți sau sub paza de custode, după ce va lua copie după procesul-verbal aflat în mana custodelui sau în mana datornicului, ori la domiciliul sau, va face un proces-verbal arătând toate aceste împrejurări, precum și numele executorului care a urmărit, va declara urmărită aceasta avere și de dînsul și va putea urmări și alta avere care nu ar fi deja urmărită.

Articolul 427

Abrogat. *)

*) Art. 427 a fost abrogat prin [art. 1 pct. 176 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 429 avea următorul conținut: "Art. 427. Orice executor judecătoresc va fi dator, sub pedeapsa disciplinară și de despăgubiri, ca, în 24 ore după întoarcerea sa, să depună la grefa procesul-verbal încheiat de dînsul la fața locului."

Articolul 428

(1) Debitorul sau o altă persoană interesată va putea solicita încetarea sau suspendarea urmăririi, numai dacă depune valoarea ce i se cere sau, după caz, valoarea bunului reclamat, la Casa de Economii și Consemnațiuni, la dispoziția organului de executare.

(2) Totodată, persoanele arătate la alin. 1 vor fi obligate să înmîneze executorului judecătoresc pe lângă recipisa de consemnare și o copie de pe cererea de suspendare sau de încetare a executării silite, depusă la instanța competență. Până la soluționarea cererii de către instanța urmărire se va opri în tot sau în parte.

(3) Asupra cererii de încetare sau suspendare a executării silite instanța de executare se va pronunța prin încheiere, potrivit dispozițiilor privitoare la ordonanța președințială.

(4) În orice alt caz, urmărirea va continua, dispozițiile art. 399 și următoarele fiind însă aplicabile. *)

*) Art. 428 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 177 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 428 avea următorul conținut: "Art. 428. (1) Datornicul nu va putea să se împotrivescă la o urmărire ce i se face decît depunînd valoarea ce i se cere la Casa de Depuneri sau la administrația financiară a județului.

(2) Totodată el va fi dator să dea în mana executorului judecătoresc, pe lângă recipisa de depunere, și petiția către autoritatea judecătorească respectivă, în care să arate cuvintele pentru care el cere încetarea sau suspendarea executării.

(3) Judecata va hotărî de urgență, potrivit cu cele zise la art. 400 și următoarele din acest cod."

Articolul 429

Abrogat. *)

*) Art. 429 a fost abrogat prin [art. 1 pct. 178 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 429 avea următorul conținut: "Art. 429. În orice alt caz, urmărirea se va termina, ramânind ca acela în contra căruia ea s-a făcut sa reclame autorității competente, potrivit celor zise la art. 399 până la 405."

Articolul 430

Abrogat.*)

*) Art. 430 a fost abrogat prin [art. 1 pct. 178 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 430 avea următorul conținut: "Art. 430. (1) Creditorii datornicului urmărit nu vor putea să se împotrivescă la executarea urmăririi, nici la vânzarea obiectelor. Ei vor fi numai în drept a se opune, până la regularea pretenției lor, la distribuirea sumelor provenite din vânzarea obiectelor.

(2) Aceasta opunere creditorilor se va face către autoritatea judecătorească prin care s-a operat vânzarea."

Secțiunea a III-a

Vînzarea bunurilor mobile urmărite*)

*) Denumirea Secțiunii a III-a din Capitolul II al Cărtii V este reprodusa astfel cum a fost modificată prin [art. I pct. 179 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, Secțiunea a III-a avea următoarea denumire: "Secțiunea III. Vînzarea sau licitația bunurilor mișcătoare urmărite".

Articolul 431

(1) Executorul judecătoresc poate proceda la valorificarea bunurilor sechestrate prin vînzare la licitație publică, vînzare directă și prin alte modalități admise de lege.

(2) Executorul judecătoresc, cu acordul creditorului, poate să-i încuviințeze debitorului sa procedeze el însuși la valorificarea bunurilor sechestrate. În acest caz, debitorul este obligat sa-l informeze în scris pe executor despre ofertele primite, indicînd, după caz, numele sau denumirea și adresa potențialului cumpărător, precum și termenul în care acesta din urma se angajează sa consemneze prețul propus.*)

*) Art. 431 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 180 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 431 avea următorul conținut: "Art. 431. În 36 ore cel mult după depunerea procesului-verbal al executorului judecătoresc la grefa respectiva, judecătorul, în camera de consiliu, va însemna ziua și locul unde are să se facă vînzarea obiectelor urmărite."

Articolul 431^{^1}

Dacă valorificarea bunurilor urmează să se facă prin vînzare la licitație publică, executorul judecătoresc, în termen de cel mult o zi de la întocmirea procesului-verbal de sechestru sau de la expirarea termenului prevăzut la art. 431 alin. 2, va fixa data, ora și locul licitației.*)

*) Art. 431^{^1} a fost introdus prin [art. 1 pct. 181 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000.

Articolul 432

Vînzarea la licitație se va face la locul unde se afla bunurile sechestrate sau, dacă exista motive temeinice, în alt loc.*)

*) Art. 432 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 182 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 432 avea următorul conținut: "Art. 432. Aceasta vînzare se va face înaintea judecătoriei sau la fața locului sau în locurile obișnuite pentru vînzări publice după împrejurări."

Articolul 433

Executorul judecătoresc îl va înștiința pe debitor despre data, ora și locul vînzării la licitație.*)

*) Art. 433 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 183 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 433 avea următorul conținut: "Art. 433. Ziua vînzării se va încunostiinta formal datornicului în persoana sau la domiciliu."

Articolul 434

Vînzarea nu se va putea face în mai puțin de doua saptamini, nici în mai mult de doua luni de la data procesului-verbal de sechestrul sau de la expirarea termenului prevăzut la art. 431 alin. 2. *)

*) Art. 434 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 184 din Ordonanța de urgenta nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 434 avea următorul conținut: "Art. 434. Vînzarea nu se va putea face în mai puțin de doua saptamini, nici în mai mult de o luna de la data procesului-verbal."

Articolul 435

Când însă atât creditorul cît și datornicul vor cere, termenul vînzării se va putea scurta sau prelungi.

Articolul 436

De asemenea, dacă bunurile sunt supuse pieirii sau stricăciunii, executorul judecătoresc va putea chiar din oficiu sa scurteze termenul de vînzare. *)

*) Art. 436 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 185 din Ordonanța de urgenta nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 436 avea următorul conținut: "Art. 436. Asemenea, când obiectele vor ameninta stricăciune sau pieire, autoritatea competentă va putea chiar din oficiu sa scurteze termenul vînzării."

Articolul 437

(1) Cu cel puțin 3 zile înainte de ținerea licitației executorul judecătoresc va întocmi și va afișa publicația de vînzare la locul licitației, la sediul organului de executare, al primăriei de la locul vînzării bunurilor și al instanței de executare, iar atunci când apreciază ca este necesar, vînzarea la licitație va fi anunțată și într-un ziar de largă circulație.

(2) În cazul nerespectării dispozițiilor prevăzute la alin. 1, la cererea părții interesate, instanța de executare poate lua împotriva executorului judecătoresc măsurile prevăzute la art. 108¹ alin. 1 pct. 2 lit. g) și de art. 108³.

*) Art. 437 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 186 din Ordonanța de urgenta nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 437 avea următorul conținut: "Art. 437. (1) Vînzarea se va vesti cu 3 zile cel puțin mai înainte, prin anunțuri lipite pe străzi, la usa judecătoriei, la poarta primăriei sau la locul unde se va face vînzarea, precum și la alte locuri publice.

(2) Abrogat.

(3) Aceste anunțuri se vor face prin grija executorului judecătoresc ce a făcut urmărirea, sub pedeapsa, în caz de neurmare, de o amenda de la 5000 la 20000 lei și alte despăgubiri, către părțile interesate."

Articolul 438

Dacă, din cauza unei contestații sau a unei învoieli între părți, data, locul sau ora vinzarii a fost schimbată de către autoritatea competentă, se vor face alte publicații și anunțuri, potrivit art. 437. *)

*) Art. 438 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 187 din Ordonanța de urgenta nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 438 avea următorul conținut: "Art. 438. Dacă, din cauza unei contestații sau unei învoieli între părți, ziua vînzării s-a aminat de către autoritatea ce are a o efectua, se vor face alte anunțuri noi, potrivit articolului de mai sus, cu trei zile cel puțin înaintea vinzarii."

Articolul 439

(1) Publicațiile și anunțurile de vînzare vor cuprinde data, ora și locul licitației, enumerarea bunurilor ce vor fi oferite spre vînzare, cu indicarea pentru fiecare a prețului de începere a licitației, care este prețul prevăzut în procesul-verbal de sechestrul sau, după caz, cel stabilit prin expertiza.

(2) Costul acestor publicații și anunțuri se va avansa de către creditor în contul bunurilor urmărite. *)

*) Art. 439 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 188 din Ordonanța de urgenta nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 439 avea următorul conținut: "Art. 439. (1) Anunțurile vor cuprinde ziua, locul și ora vînzării, precum și natura obiectului, fără alte amănunte.

(2) Costul acestor anunțuri se va inainta de către creditor în socoteala lucrurilor urmărite."

Articolul 439¹

Poate participa la licitație orice persoană care, cel mai tirziu până la începerea vinzarii la licitație publică, a consemnat la Casa de Economii și Consemnațiuni, la dispoziția executorului judecătoresc, cel puțin 10% din prețul de începere a licitației pentru bunurile pe care intenționează să le cumpere. *)

*) Art. 439¹ a fost introdus prin [art. 1 pct. 189 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000.

Articolul 440

În ziua publicată pentru vânzare, executorul judecătoresc însărcinat cu urmărirea va merge la locul unde se afla obiectele, împreună cu grefierul sau ajutorul sau; iar dacă aceste obiecte sunt în alta localitate, cu comisarul sau cu primarul local sau cu un ajutor al lor.

Articolul 441

(1) Executorul judecătoresc va ridica pecetea sau va primi obiectele din mana custodelui, dacă a fost asemenea custode.

(2) Va verifica starea și numărul obiectelor după procesul-verbal de urmărire și va da chitanța de eliberare custodelui, iar acesta va prezenta toate obiectele ce i s-au încredințat și așa cum i s-au încredințat.

(3) Dacă vânzarea se va face în alt loc decât acela unde se găsesc obiectele, ele vor fi duse la acel loc.

(4) Dacă obiectele au să se vinda chiar în locul unde se afla se va face îndată vânzarea.

Articolul 442

Vânzarea la licitație se va face în mod public de către executorul judecătoresc, care va oferi spre vânzare fiecare bun în parte sau mai multe bunuri împreună, în funcție de natura și destinația lor. *)

*) Art. 442 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 190 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 442 avea următorul conținut: "Art. 442. Vânzarea se va face publică, cu ușile deschise și cu toba sau în gura mare."

Articolul 443

(1) Prețul de la care începe licitația este cel prevăzut în publicații sau anunțuri, potrivit art. 439 alin. 1. Bunul se adjudeca celui care, după trei strigări succesive, făcute la intervale de timp care să permită opțiuni și supralicitări, oferă prețul cel mai mare, chiar și atunci când, în lipsa de alți concurenți, acesta a fost singurul ofertant.

(2) Dacă nu se obține prețul de începere a licitației, la același termen, bunul va fi vândut la cel mai mare preț oferit. În toate cazurile, la preț egal va fi preferat cel care are un drept de preemțiune asupra bunului urmărit. *)

*) Art. 443 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 191 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 443 avea următorul conținut: "Art. 443. Executorul judecătoresc sau un telal, în localitatea unde se afla telali, vor propune fiecare obiect, arătând prețul, și-l vor adjudeca, în aceeași zi, aceluia care la a treia strigare va da cel mai mare preț, chiar când, în lipsa de alți concurenți, acesta a fost singurul doritor."

Articolul 444

(1) După adjudecarea bunului adjudecatarul este obligat să depună de îndată întregul preț, în numerar ori cu ordin de plată sau orice alt instrument legal de plată; la cererea sa, încuviințată de executorul judecătoresc, prețul se va putea depune în cel mult 5 zile.

(2) Dacă prețul nu se va depune potrivit alin. 1, se va relua licitația sau, după caz, o alta modalitate de valorificare a bunului, iar primul adjudecatar este răspunzător atât de scăderea prețului obținut la a doua vânzare, cât și de cheltuielile făcute pentru aceasta; sumele se vor stabili de către executorul judecătoresc prin proces-verbal cu putere de titlu executoriu și se vor reține cu precădere din suma depusa conform art. 439¹.

(3) Executorul judecătoresc va consemna de îndată sumele de bani încasate, păstrând dovada consemnării. Despre aceasta el va face mențiune și în procesul-verbal de licitație. *)

*) Art. 444 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 192 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 444 avea următorul conținut: "Art. 444. (1) Licitația se va face pe bani gata și obiectul se va da aceluia care va și numara prețul cu care i s-a adjudecat.

(2) Dacă acela căruia i s-a adjudecat obiectul nu va numara prețul de îndată, obiectul se va vinde imediat din nou și inițial adjudecatar va răspunde de scăderea ce va ieși la a doua vânzare, după constatarea făcută de executorul judecătoresc.

(3) Numărarea prețului se va face în fața locului."

Articolul 445

(1) Creditorii urmăritori sau intervenienți nu pot să adjudece bunurile oferite spre vânzare la un preț mai mic de 75% din prețul de începere a licitației.

(2) În cazul în care adjudecatar este însuși creditorul urmăritor, iar la urmărire nu participa alți creditori sau aceștia se afla într-un rang de preferință inferior creditorului adjudecatar, el va putea depune în contul prețului creanța sa, în tot sau în parte.*)

*) Art. 445 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 193 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 445 avea următorul conținut: "Art. 445. Executorul judecătoresc va însemna pe o listă obiectele vândute și prețul cu care s-au vândut."

Articolul 446

(1) Licităția se va închide de îndată ce din sumele obținute se pot acoperi creanțele ce se urmăresc, precum și toate cheltuielile de executare.

(2) Executorul judecătoresc va declara închisă licitația și în cazul în care, în timpul acesteia, survine vreuna dintre situațiile prevăzute de art. 371⁵ sau, după caz, de art. 428.*)

*) Art. 446 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 194 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 446 avea următorul conținut: "Art. 446. Îndată ce din valoarea averii vândute se vor acoperi creanțele reclamate și celelalte cheltuieli ale executorului, ale custodelui, ale publicațiilor și altele, se va curma licitația și datornicul își va primi înapoi lucrurile rămase sau prisosul prețului, de va fi asemenea prisos."

Articolul 447

(1) După închiderea licitației executorul judecătoresc va întocmi un proces-verbal despre desfășurarea și rezultatul acesteia, care va fi semnat de executor, creditor, debitor, precum și de adjudecatar.

(2) Executorul judecătoresc va elibera, sub semnatura sa, fiecărui adjudecatar în parte, o dovadă care va cuprinde data și locul licitației, numele adjudecatarului, indicarea bunului adjudecat și, după caz, a prețului plătit sau care urmează să fie plătit.

(3) Dovada eliberată fiecărui adjudecatar constituie titlu de proprietate asupra bunurilor vândute; în cazul titlurilor de credit nominative, adjudecatarul va putea obține transferul acestora pe numele sau, în temeiul unei copii legalizate de pe acest proces-verbal.

(4) În toate cazurile, predarea bunului se va face după achitarea integrală a prețului; până la predare adjudecatarul suporta riscul pieririi bunului adjudecat.*)

*) Art. 447 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 195 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 447 avea următorul conținut: "Art. 447. Executorul judecătoresc va face, în fiecare zi de licitație, un proces-verbal de cele urmate, și îl va iscăli atât el, cât și ceilalți reprezentanți ai autorității publice de care a fost însoțit."

Articolul 448

(1) În cazul în care bunul sechestrat nu s-a putut vinde în condițiile prezentei secțiuni, orice creditor care, potrivit legii, putea cere executarea silită asupra bunurilor mobile ale debitorului îl poate prelua în contul creanței sale la prețul prevăzut de art. 443 alin. 1. Dacă acest preț este mai mare decât valoarea creanței, creditorul poate prelua bunul numai dacă depune, în condițiile art. 444 alin. 1, suma de bani ce reprezintă diferența dintre preț și valoarea creanței.

(2) Dacă mai mulți creditori vor să preia bunul în condițiile alin. 1, acesta va fi atribuit potrivit ordinii de preferință stabilite de art. 563 și 564.

(3) Bunurile sechestrate, care nu au putut fi valorificate în condițiile prezentei secțiuni, rămân indisponibilizate cel mult 6 luni de la data sechestrului. În cursul acestui termen executorul poate proceda din nou la valorificarea acestor bunuri. Dacă nici după expirarea acestui termen bunurile nu pot fi valorificate, ele se restituie debitorului.*)

*) Art. 448 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 196 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 448 avea următorul conținut: "Art. 448. Prețul ieșit din adjudecare se va încasa de executorul judecătoresc care va îngriji cât mai neîntârziat să-l depună la Casa de Depuneri sau administrația financiară a județului, înaintând recipisa îndată cu procesul-verbal de vânzare grefei respective."

Articolul 449

(1) În cazul vinzarilor făcute în condițiile prezentei secțiuni nu este admisibilă nici o cerere de desființare a vânzării împotriva terțului adjudecatar care a plătit prețul, în afară de cazul în care a existat fraudă din partea acestuia.

(2) Când adjudecatar a fost creditorul, vânzarea va putea fi desființată, dacă exista temei de nulitate.*)

*) Art. 449 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 197 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 449 avea următorul conținut: "Art. 449. (1) Nici o cerere de nulitate sau de stricare a vânzării nu se va primi în contra celui asupra căruia s-a adjudecat lucrul și care a plătit prețul, afară numai de nu a fost vicleșug din parte-i.

(2) Cererea părții vătămate va fi numai în contra celui ce a urmărit sau a agentului de urmărire, ori a celorlalți ofițeri publici ce au executat, după împrejurări, în caz de rea-credință sau neîndeplinirea formelor cerute de lege pentru executare."

Secțiunea a IV-a Distribuția prețului

Articolul 450

Abrogat.*)

*) Art. 450 a fost abrogat prin [art. 1 pct. 198 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 450 avea următorul conținut: " Art. 450. (1) Din sumele ieșite din vânzare se vor scădea mai întâi cheltuielile de urmărire și de vânzare și alte creanțe privilegiate ce s-ar arata.

(2) Restul se va da creditorului ce a urmărit.

(3) Dacă însă au fost și alți creditori ce au făcut opunere la distribuirea prețului vânzării, și titlul lor este recunoscut, prețul se va împărți între creditorul ce a urmărit și creditorii oponenți."

Articolul 451

Abrogat.*)

*) Art. 451 a fost abrogat prin [art. 1 pct. 198 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 451 avea următorul conținut: "Art. 451. Sumele realizate din urmărirea bunurilor datornicului prin vânzarea bunurilor mișcătoare sau nemișcătoare, poprire și urmărire de venituri se vor distribui între creditori, de instanța care a savirsit urmărirea, cu citarea părților în camera de consiliu."

Secțiunea a V-a Poprirea*)

Articolul 452

Sunt supuse executării silite prin poprire sumele de bani, titlurile de valoare sau alte bunuri mobile incorporale urmaribile datorate debitorului de o a treia persoana sau pe care aceasta i le va datora în viitor în temeiul unor raporturi juridice existente.

Articolul 453

(1) Poprirea se înființează la cererea creditorului, de executorul judecătoresc de la domiciliul sau sediul debitorului ori de la domiciliul sau sediul terțului poprit.

(2) Pentru sumele datorate cu titlu de obligație de întreținere sau de alocație pentru copii, precum și în cazul sumelor datorate cu titlu de despăgubiri pentru repararea pagubelor cauzate prin moarte, vătămarea integrității corporale sau a sănătății, când executarea se face asupra salariului sau asupra altor venituri periodice cunoscute realizate de debitor, înființarea popririi se dispune de instanța de fond, din oficiu, de îndată ce hotărârea este executorie potrivit legii.

Articolul 454

(1) Poprirea se înființează fără somație, prin adresa însoțită de o copie certificată de pe titlul executoriu, comunicată celei de-a treia persoane arătate la art. 452, instiintandu-se totodată și debitorul despre măsura luată.

(2) În adresa de poprire se va pune în vedere celei de-a treia persoane, care devine potrivit alin. (1) terț poprit, interdicția de a plăti debitorului sumele de bani sau bunurile mobile incorporale ce i le datorează ori pe care i le va datora, declarandu-le poprite în măsura necesară pentru realizarea obligației ce se execută silit.

(3) În cazul în care poprirea a fost înființată ca măsura asiguratorie și nu a fost desființată până la obținerea titlului executoriu, se va comunica terțului poprit copie certificată de pe titlul executoriu în vederea îndeplinirii obligațiilor prevăzute de art. 456.

(4) Indisponibilizarea sumelor de bani sau a bunurilor mobile incorporale poprite va înceta dacă debitorul consemnează, cu afectatiune specială, întreaga valoare a creanței la dispoziția creditorului urmăritor. Debitorul va înmăna recipisa de consemnare executorului judecătoresc, care va înștiința de îndată pe terțul poprit.

Articolul 455

(1) În cazurile prevăzute de art. 453 alin. (2) poprirea rămâne în ființa și atunci când debitorul își schimbă locul de muncă la o altă unitate sau este pensionat. În aceste cazuri, unitatea de la care pleacă debitorul va trimite actele prin care s-a înființat poprirea unității la care se afla noul loc de muncă al debitorului sau organului competent de ocrotire socială care, de la data primirii acestor acte, devine terț poprit.

(2) Dacă debitorul părăsește unitatea fără ca aceasta să cunoască noul loc de muncă, ea îl va încunostința pe creditor despre aceasta împrejurare. După aflarea noului loc de muncă al debitorului creditorul îl va aduce la cunoștința unității de la care debitorul a plecat, pentru a se proceda potrivit alin. 1.

Articolul 456

(1) În termen de 15 zile de la comunicarea popririi, iar în cazul sumelor de bani datorate în viitor, de la scadenta acestora, terțul poprit este obligat:

a) să consemneze suma de bani sau, după caz, să indisponibilizeze bunurile mobile corporale poprite și să trimită dovada executorului, în cazul popririi prevăzute la art. 453 alin. 1;

b) să plătească direct creditorului suma reținută și cuvenită acestuia, în cazul popririlor prevăzute de art. 453 alin. 2. La cererea creditorului suma îi va fi trimisă la domiciliul indicat sau, dacă este cazul, la reședința indicată, cheltuielile de trimitere fiind în sarcina debitorului.

(2) Dacă sunt înființate mai multe popriri, terțul poprit va proceda potrivit alin. 1, comunicând, după caz, executorului ori creditorilor arătați la lit. a) și b) din același alineat numele și adresa celorlalți creditori, precum și sumele poprite de fiecare în parte.

Articolul 457

(1) În cazul debitorului titular de conturi bancare, poprirea se înființează potrivit art. 453.

(2) La data sesizării băncii, sumele existente, precum și cele provenite din încasările viitoare sunt indisponibilizate în măsura necesară realizării creanței. Din momentul indisponibilizării și până la achitarea integrală a obligațiilor prevăzute în titlul executoriu terțul poprit nu va face nici o altă plată sau altă operațiune care ar putea diminua suma indisponibilizată, dacă legea nu prevede altfel.

(3) Dispozițiile alin. 2 sunt aplicabile și în cazurile în care poprirea se înființează asupra titlurilor de valoare sau altor bunuri mobile corporale urmaribile ce se afla în păstrare la unități specializate.

Articolul 458

(1) Executorul judecătoresc va proceda la eliberarea sau distribuirea sumei de bani consemnate, numai după împlinirea termenului de 15 zile de la primirea dovezii de consemnare a acestei sume.

(2) Creditorilor care nu locuiesc sau nu-și au sediul în localitatea unde funcționează executorul, acesta le va trimite sumele plătite de terțul poprit pe cheltuiala debitorului.

Articolul 459

În cazul în care sunt înființate mai multe popriri și sumele cuvenite creditorilor depășesc suma urmaribila din veniturile debitorului, terțul poprit, în termenul prevăzut de art. 458 alin. 1, va reține și va consemna suma urmaribila și va depune dovada consemnării la executorul judecătoresc. Distribuția se va face potrivit dispozițiilor art. 562-571.

Articolul 460

(1) Dacă terțul poprit nu-și îndeplinește obligațiile ce-i revin pentru efectuarea popririi, creditorul, debitorul sau organul de executare, în termen de 3 luni de la data când terțul poprit trebuia să consemneze sau să plătească suma urmaribila, poate sesiza instanța de executare, în vederea validării popririi.

(2) Instanța va cita creditorul urmăritor, debitorul și terțul poprit și, dacă din probele administrate rezultă că terțul poprit datorează sume de bani debitorului, va da o hotărâre de validare a popririi prin care va obliga terțul poprit să plătească creditorului, în limita creanței, suma datorată debitorului, iar în caz contrar, va hotărî desființarea popririi. Terțul poprit, care, cu rea-credință, a refuzat să-și îndeplinească obligațiile privind efectuarea popririi, va putea fi amendat, prin aceeași hotărâre, cu o sumă cuprinsă între 2.000.000 lei și 10.000.000 lei.

(3) Dacă sumele sunt datorate periodic, poprirea se validează atât pentru sumele ajunse la scadenta, cât și pentru cele care vor fi scadente în viitor, validarea producându-și efectele numai la data când sumele devin scadente.

(4) După validarea popririi terțul poprit va proceda, după caz, la consemnarea sau plata prevăzută la art. 456. În caz de nerespectare a acestor obligații, executarea silită se va face împotriva terțului poprit, pe baza hotărârii de validare care constituie titlu executoriu.

Articolul 461

Dacă poprirea a fost înființată asupra unor titluri de valoare sau asupra altor bunuri mobile incorporale, executorul va proceda la valorificarea lor potrivit dispozițiilor secțiunii III din prezentul capitol, ținând seama și de reglementările speciale referitoare la aceste bunuri, precum și la eliberarea sau distribuirea sumelor obținute potrivit art. 562-571.

*) Secțiunea a V-a (art. 452 - 461) este reprodusă astfel cum a fost modificată prin [art. 1 pct. 199 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, Secțiunea a V-a avea următorul conținut: "Secțiunea a V-a. Urmărirea și poprirea bunurilor mișcătoare ale datornicului care sunt în mina celor de-al treilea.

Art. 452. Orice creditor va putea, pe bază de titluri executorii, să urmărească și să poprească pentru sumele cuprinse în titlul său, sumele sau efectele datorate datornicului sau de către un al treilea:

a) orice alt creditor, a cărui creanță e constatată prin act scris neautentic, va putea deodată cu intentarea acțiunii, să poprească sumele sau efectele datorate datornicului sau de către un al treilea, putând fi supus, după aprecierea autorității judecătorești, și la darea unei cauțiuni fixată de dinsa;

b) același drept îl vor avea și creditorii care n-au act scris, fiind însă îndatorați ca, o dată cu cererea de poprire și dovada de intentarea acțiunii, să dea și o cauțiune de jumătatea din valoarea reclamației.

În cazurile prevăzute de alineatele a și b din acest articol, validarea se va face după ce reclamantul va fi obținut o sentință definitivă.

Art. 453. Această poprire se va face după o cerere ce creditorul va adresa la judecătoria domiciliului celui de al treilea sau al datornicului.

Art. 454. În acesta cerere, se va arăta cauza pe baza căreia se face poprirea și suma creanței.

Art. 455. Președintele va ordona facerea popririi prin comunicarea ei celui de al treilea și va dispune citarea acestuia și a datornicului, precum și comunicarea către aceștia a copieii de pe cererea de poprire.

Orice parte interesată va putea face contestație la poprirea încuviințată, judecându-se aceasta contestație înainte de validare, potrivit art. 400 și următoarele din acest cod.

Art. 456. La ziua însemnată, cel de-al treilea poprit va veni înaintea judecății în persoana sau prin procurator.

El va declara dacă datorează suma ce se oprește, cât este acea suma, pe bază de ce titlu, dacă mai este poprită și de alții, și dacă acea datorie este exigibilă.

Iar dacă s-au poprit și alte efecte, el le va arăta starea, calitatea și cu ce titlu le ține.

În fine, el va răspunde la orice alte explicații ce îi va cere președintele.

Art. 457. Dacă se dovedește ca terțul poprit este dator, instanța va valida poprirea condamnând pe terțul poprit să plătească suma poprită creditorului popritor.

Art. 458. Dacă sunt mai multe popriri, din partea mai multor creditori ai aceluiași datornic, și pe aceeași valoare a celui de al treilea, la aceeași instanță, toate se vor judeca prin o singură hotărâre.

Art. 459. Orice creditor al datornicului urmărit va putea interveni la judecata de poprire prin o simplă cerere până ce nu s-a dat o sentință definitivă asupra validării.

Art. 460. Contestațiile de orice natură ce se vor face fie de cel de al treilea poprit, fie de datornicii popriți, precum și de creditorii ce urmăresc, sau între ei sau între ei și datornici, se vor judeca de instanța investită cu cererea de poprire, potrivit regulilor ordinare:

a) judecătorii vor putea ordona, după împrejurări, ca valorile poprite să se depună la Casa de Consemnațiuni;

b) hotărârea dată asupra validării este supusă apelului în termen de 15 zile de la comunicarea ei.

Art. 461. Suma poprită, datorită de cel de al treilea se va distribui, după scăderea cheltuielilor, de către judecătoria între creditorii ce au urmărit, în proporție și după natura creanței lor.

Acea suma li se va plăti în modul și termenii cuprinși în titlul constitutiv al datoriei celui de al treilea."

Articolul 461¹

Abrogat.*)

*) Art. 461¹ a fost abrogat prin [art. 1 pct. 200 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 461¹ avea următorul conținut: " Art. 461¹. Pentru sumele datorate cu titlu de obligație de întreținere, când executarea se face asupra salariului sau asupra altor venituri din munca prevăzute în art. 409, instanța care a emis titlul executor va dispune din oficiu efectuarea popririi.

În aceste cazuri poprirea este executorie, fără a mai fi supusă validării, terțul poprit fiind obligat să plătească creditorului suma reținută din salariul sau celelalte venituri din munca ale debitorului, prevăzute în art. 409, după 5 zile de la data când era datorată plata lor.

Contestații la poprire se pot introduce în termen de 15 zile de la data primei plăți făcute de către terțul poprit debitorului urmărit după punerea în executare a popririi.

Poprirea înființată în condițiile prezentului articol rămâne valabilă și în cazul în care debitorul pensiei de întreținere își schimbă locul de muncă sau este pensionat. În aceste cazuri, unitatea de la care pleacă debitorul întreținerii va trimite, prin scrisoare recomandată, titlul executor unității la care s-a angajat debitorul sau, după caz, organului competent de ocrotiri sociale, care de la data primirii titlului devine terț poprit."

Articolul 462

Abrogat.*)

*) Art. 462 a fost abrogat prin [art. 1 pct. 200 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 462 avea următorul conținut: "Art. 462. Dacă valorile poprite sunt efecte mobile, judecata va ordona vânzarea lor și distribuția prețului lor potrivit cu cele arătate la secțiunile III și IV ale acestui capitol.

Cel de al treilea ce le ține va fi custodele lor, dacă judecata nu ordonă altfel."

Capitolul 3

Urmărirea silită a fructelor neculese și recoltelor prinse de rădăcini*)

*) Capitolul III este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. I pct. 201 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, Capitolul III avea următoarea denumire: "Capitolul III. Executarea silită asupra veniturilor nemișcătoare"

Secțiunea I

Urmărirea fructelor prinse de rădăcini

Articolul 463

Fructele neculese și recoltele prinse de rădăcini, care sunt ale debitorului, nu se pot urmări decât pe bază de titluri executorii; ele se pot însă sechestra potrivit art. 591 și următoarele.*)

*) Art. 463 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 202 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 463 avea următorul conținut: "Art. 463. Fructele și recoltele neculese și încă prinse de rădăcini, ce sunt ale datornicului, nu se pot urmări decât pe bază de titluri executorii, ele se pot însă sechestra potrivit art. 591 și următoarele din acest cod."

Articolul 464

Urmărirea acestor fructe nu se va putea face decât în 6 săptămâni înaintea coacerii lor și va fi precedată de o somație de plată cu doua zile înaintea urmăririi. Sechestrarea însă se va putea face în orice timp.

Articolul 465

Urmărirea acestor fructe se va face prin mijlocirea unui executor judecătoresc, fața cu ofițerul de poliție, primarul sau unul din ajutorii săi, sau în lipsa lor, a doi martori majori.

Articolul 466

Dispozițiile art. 415-419, 421 și 422 se aplică în mod corespunzător.*)

*) Art. 466 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 203 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 466 avea următorul conținut: "Executorul judecătoresc va lucra potrivit cu cele prescise la art. 415, 416 și 417."

Articolul 467

Abrogat.*)

*) Art. 467 a fost abrogat prin [art. 1 pct. 204 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 467 avea următorul conținut: "Art. 467. El va aseza ca custode al fructelor pe un pindar (jitar) de cîmpuri al comunei sau pe o altă persoană din comuna unde se afla cele mai multe din fructele urmărite, cu precădere însă pe acela ce va fi arătat de creditor."

Articolul 468

Abrogat.*)

*) Art. 468 a fost abrogat prin [art. 1 pct. 204 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 468 avea următorul conținut: "Art. 468. (1) O copie a procesului-verbal al executorului judecătoresc se va lasă la primarul comunei.

(2) Originalul se va depune la judecătoria.

(3) Copia se va înmîna și datornicului."

Articolul 469

Executorul judecătoresc va hotărî, după caz, vânzarea fructelor sau a recoltelor așa cum sunt prinse de rădăcini sau după ce vor fi culese.*)

*) Art. 469 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 205 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 469 avea următorul conținut: "Art. 469. Autoritatea judecătorească va cita pe părți înaintea sa și va hotărî sau respingerea urmăririi, sau vânzarea fructelor, așa cum sunt prinse de radacina, sau după ce se vor culege."

Articolul 470

Dispozițiile art. 437 și următoarele, precum și ale art. 562-571 se aplică în mod corespunzător.*)

*) Art. 470 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 206 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 470 avea următorul conținut: "Art. 470. (1) Vânzarea se va anunța înainte cu 3 zile cel puțin la comuna, la domiciliul datornicului și la poarta autorității judecătorești.

(2) Ea se va face în zilele și la ceasurile hotărâte de judecător, preferându-se zilele de duminică și de bilci (iarmaroc), la faza locului, în localul judecătoriei sau la bilci ori tirg."

Articolul 471-487

Abrogate.*)

*) Art. 471-487 au fost abrogate prin [art. 1 pct. 207 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 4471-487 aveau următorul conținut: "Art. 471. Vânzarea se va face pe bani gata de către executorul judecătoresc, fața cu primarul comunei ori cu ajutorul sau și cu datornicul, sau fie în lipsa lui, dacă se va fi chemat formal.

Art. 472. Dacă datornicul urmărit nu va avea alte mijloace de viațuire, va putea capata de la autoritatea judecătorească a se scoate la vânzare:

- a) câtimea fructelor cîte trebuie pentru hrana lui și a familiei lui în timp de o luna;
- b) câtimea nutrețului trebuincios pe timp de o luna pentru hrana vitelor ce nu se pot urmări, potrivit art. 407;
- c) semințele trebuincioase pentru semanatura.

Secțiunea a II-a

Urmărirea veniturilor unui bun nemișcător

Art. 473. Acela care va voi să urmărească veniturile generale, precum: chiria, arenda sau alte venituri ale unui bun nemișcător al cărui proprietar sau uzufructuar este datornicul sau, va urma potrivit rinduielilor de mai jos.

Art. 474. Veniturile ce un datornic, arendaș, sau chiriaș, are din moșia sau casa arendată sau închiriată lui se vor putea asemenea urmări, respectându-se privilegiul ce legea acorda proprietarului.

Art. 475. Creditorul va face cerere la judecătoria locală, afară de convenții contrarii, spre a obține sechestrarea veniturilor bunului nemișcător și a cita pe datornic în judecata.

Art. 476. (1) Dacă el are titlu autentic, neexecutor sau și un act privat recunoscut al datornicului, judecătoria pe de o parte va incuviința sechestrul pentru suma cuprinsă în titlu, putînd supune pe creditor și la darea unei cauțiuni pentru despăgubiri, iar pe de alta, va cita pe datornic în judecata.

(2) Pentru titlurile executorii nu se va cere cauțiune.

(3) Când nu exista act scris, sechestrul se va putea înființa prin o hotărâre data în urma înfățișării, însă numai sub dare de cauțiune, echivalenta cu a treia parte din suma urmărită.

(4) Dacă exista act scris, însă nerecunoscut, cauțiunea va putea fi de un sfert din suma urmărită.

Art. 477. (1) Îndată ce judecătorul încuviințează sechestrul, se va publică aceasta prin afișe la usa instanței.

(2) Judecătoria va aduce la cunoștința notarului de stat în circumscripția căruia se afla imobilul ale cărui venituri se urmăresc, încheierea de încuviințare a acestei urmăriri spre a fi transcrisă în registrele de mutațiuni imobiliare ținute de notariatul de stat.

Art. 478. (1) Un executor judecătoresc va merge la fața locului și va face proces-verbal potrivit art. 416, de diferitele venituri ce au a se aduna pe seama creditorului.

(2) Chiriașii sau arendașii vor fi preveniți și îndatorați a depune chiriile sau arende datorate sau ce vor datora la judecătoria locală, potrivit hotărârii de sechestrul a judecătoriei.

Art. 479. Judecătoria va putea rindui, după împrejurări, ca tot venitul să se adune direct la Casa de Consemnațiuni, sau va putea numi un gerant special, care să administreze bunul nemișcător și să încaseze veniturile sau chiriile ori arenzile, pe care le va înainta Casei de Consemnațiuni, prin mijlocirea judecătoriei.

Art. 480. (1) Îndată ce ordinul de sechestrul s-a transcris, s-a afișat, s-a publicat și s-a făcut cunoscut la faza locului prin executorul judecătoresc, vor fi nule de drept, numai de la data transcrierii, orice închirieri sau

arendări ce se vor face de datornic și orice plăți de chirie sau arendi se vor primi de dînsul în urma datei transcrierii.

(2) Vor fi asemenea nule tot de la data transcrierii orice plăți făcute înainte de vreme în contra clauzelor contractului de închiriere sau arendare.

Art. 481. Dacă datornicul ocupa el însuși, în total sau în parte, imobilul al cărui venit e sechestrat, judecătoria va putea, după împrejurări, să ordone ca el să deșerte, în tot sau în parte, îndată sau la un termen fix, imobilul sechestrat.

Art. 482. Dacă datornicul nu are alte mijloace de trai decît veniturile sechestrate, judecătoria va putea fixa o parte din aceste venituri ca să servească pentru întreținerea lui și a familiei lui în tot timpul cît va ține sechestrarea.

Art. 483. (1) Dacă judecătoria va numi un administrator al bunului sechestrat, îl va supune la dare de cauciune și va fixa tot prin acea hotărâre salariul acestui administrator, precum și felul și limitele dreptului său de administrare.

(2) Salariul gerantului nu va trece peste maximum de 10% după împrejurări, din veniturile neto ce va încasa.

Art. 484. La finele fiecărui an, semestru sau trimestru, după cum judecata va hotărî, administratorul va da socoteala judecătoriei față cu împricinații, citați spre acest sfârșit, de veniturile și cheltuielile urmate.

Art. 485. Dacă garantul administrează rau sau nu da socotelile la termenul fixat sau trece peste atribuțiile ce i s-au dat de judecătorie, el va fi destituit și condamnat la despăgubiri.

Art. 486. (1) Împărțirea veniturilor între creditorii secheștrânți sau intervenienți se va face de către judecătoria în proporție cu creanța fiecăruia.

(2) Creditorii cu dreptul de preferință se vor plăti potrivit dreptului și rangului lor.

Art. 487. Sechestrarea veniturilor nu va înceta decît în următoarele cazuri:

- a) prin consimțămîntul creditorilor secheștrânți și intervenienți;
- b) prin plata creanțelor lor: capital, dobînzii și cheltuieli;
- c) prin adjudecarea silită a bunului nemișcător."

Capitolul 4

Urmărirea silită asupra bunurilor imobile*)

Secțiunea I

Bunuri imobile care pot fi urmărite

Articolul 488

(1) Sunt supuse urmăririi silite imobiliare bunurile imobile.

(2) Pot forma obiectul urmăririi silite imobiliare și dreptul de uzufruct asupra unui bun imobil, precum și dreptul de suprafață.

(3) Dreptul de servitute poate fi urmărit silit numai o dată cu fondul dominant căruia îi profita.

Articolul 489

(1) Urmărirea imobilelor înscrise în cartea funciară se face pe corpuri de proprietate în întregimea lor.

(2) Se pot urmări în mod separat construcțiile ce formează o proprietate distinctă de sol, drepturile privitoare la proprietatea pe etaje sau pe apartamente, precum și orice alte drepturi privitoare la bunuri pe care legea le declară imobile.

Articolul 490

(1) Urmărirea silită imobiliară se întinde deplin drept și asupra bunurilor accesorii imobilului, prevăzute de Codul civil.

(2) Bunurile accesorii nu pot fi urmărite decît o dată cu imobilul.

Articolul 491

(1) Imobilul unui minor sau al unei persoane puse sub interdicție nu poate fi urmărit silit înaintea urmăririi mobilelor sale.

(2) Dispozițiile alin. 1 nu împiedică executarea silită asupra unui imobil aflat în proprietatea comuna a minorului sau a persoanei puse sub interdicție și a unei persoane cu capacitate deplină de exercițiu, dacă obligația prevăzută în titlul executoriu este comuna.

Articolul 492

(1) Creditorul ipotecar poate urmări în același timp și imobilele neipotecate ale debitorului său.

(2) În cazul în care se urmărește un imobil ipotecat înstrăinat, dobânditorul acestui bun, care nu este personal obligat pentru creanța ipotecară, poate să ceară instanței de executare urmărirea altor imobile ipotecate pentru aceeași obligație, aflate în posesiunea debitorului principal. Pînă la soluționarea cererii urmărirea imobilului ipotecat este suspendată.

(3) Contestația prin care dobanditorul se opune la scoaterea la vânzare se va putea face numai în termen de 10 zile de la comunicarea încheierii biroului de carte funciară prin care s-a dispus notarea în cartea funciară a somației de începere a urmăririi silite.

Articolul 493

(1) Creditorii personali ai unui debitor coproprietar sau codevalmas nu vor putea să urmărească partea acestuia din imobilele aflate în proprietate comună, ci vor trebui să ceară mai întâi împărțirea acestora.

(2) Creditorii personali pot urmări însă cota-parte determinată a debitorului lor din imobilul aflat în coproprietate, fără a mai fi necesar să ceară împărțirea.

Secțiunea a II-a

Formalitățile premergătoare vânzării la licitație

Articolul 494

Imobilele urmărite silit se valorifică prin vânzare la licitație publică, vânzare directă și prin alte modalități admise de lege. Dispozițiile art. 431 sunt aplicabile.

Articolul 495

În cazul în care obiectul executării silite îl formează mai multe bunuri imobile distincte ale debitorului, procedura de vânzare prin licitație publică se va îndeplini pentru fiecare bun în parte.

Articolul 496

În vederea identificării imobilului urmărit, executorul judecătoresc se va deplasa la locul unde este situat acesta și va încheia un proces-verbal de situație. Procesul-verbal va cuprinde, pe lângă datele prevăzute la art. 504 alin. 1 pct. 1-3, 5, 6 și 14, și descrierea cât mai amănunțită a imobilului urmărit.

Articolul 497

(1) După întocmirea procesului-verbal de situație executorul va soma pe debitor ca, dacă nu va plăti, se va trece la vânzarea imobilelor cuprinse în acest proces-verbal. Somația de plată ce va fi comunicată debitorului va cuprinde pe lângă cele arătate de art. 387 și datele de identificare a imobilului cuprinse în procesul-verbal de situație, precum și mențiunea că s-a luat măsura înscrierii în cartea funciară.

(2) Executorul va lua măsuri ca somația prevăzută la alin. 1 să fie înscrisă în cartea funciară.

(3) Când se urmăresc mai multe imobile, înscrise la același sau la birouri de carte funciară diferite, pentru o creanță garantată cu ipoteca colectivă, somația se va înainta biroului de carte funciară la care este înscrisă ipoteca principală, care, după ce a săvârșit notările prevăzute de lege, va trimite din oficiu o copie de pe încheierile sale biroului de carte funciară secundară.

(4) Din momentul notării somației în cartea funciară orice act de înstrăinare sau constituire de drepturi reale cu privire la imobilul urmărit este inopozabil, afară de cazul în care creditorul sau adjudecatarul s-a declarat de acord cu acel act ori debitorul sau dobanditorul imobilului a consemnat sumele necesare acoperirii creanțelor ce se urmăresc, inclusiv dobânzile și cheltuielile de executare.

Articolul 498

(1) Închirierile sau arendările, precum și cesiunile de venituri făcute de debitor sau deținător după data înscrierii somației arătate la art. 497 alin. 1 nu vor fi opozabile creditorului urmărit sau adjudecatarului.

(2) Închirierile sau arendările anterioare înscrierii somației sunt opozabile, în condițiile legii, atât creditorilor urmăritori, cât și adjudecatarului.

(3) Chiriile sau arenzile plătite debitorului urmărit înainte de scadența nu pot fi opuse creditorilor urmăritori sau adjudecatarului decât dacă sunt constatate prin act scris cu data certă.

Articolul 499

(1) După primirea somației debitorul poate cere instanței de executare, în termen de 10 zile de la comunicare, să-i încuviințeze ca plata integrală a datoriei, inclusiv dobânzile și cheltuielile de executare, să se facă din veniturile imobilului urmărit sau din alte venituri ale sale pe timp de 6 luni.

(2) Instanța sesizată potrivit alin. 1 va cita părțile în camera de consiliu și se va pronunța de îndată prin încheiere irevocabilă. În caz de admitere a cererii debitorului, instanța va dispune suspendarea urmăririi silite imobiliare.

(3) Pentru motive temeinice creditorul poate solicita instanței reluarea urmăririi înainte de expirarea termenului de 6 luni, dispozițiile alin. 2 fiind aplicabile în mod corespunzător.

Secțiunea a III-a

Vânzarea la licitație

Articolul 500

(1) Dacă în termen de 15 zile de la primirea somației debitorul nu plătește datoria, executorul judecătoresc va începe procedura de vânzare.

(2) Executorul va stabili de îndată prețul imobilului, iar în cazul în care considera necesar va cere părerea unui expert. Dispozițiile art. 411 alin. 3 sunt aplicabile.

(3) Totodată, executorul va cere biroului de carte funciară să-i comunice drepturile reale și alte sarcini care grevează imobilul urmărit. Titularii acestor drepturi vor fi înștiințați despre executare și vor fi citați la termenele fixate pentru vânzarea imobilului.

(4) Separat de prețul imobilului se va determina prin expertiza și valoarea drepturilor de uzufruct, uz, abitație sau servitute, dacă aceste drepturi au fost intabulate ulterior înscrierii vreunei ipotece; în cazul imobilelor înscrise în cartea funciară se va avea în vedere valoarea acestor drepturi menționată în cartea funciară, iar dacă nu este înscrisă, ea se va stabili, când este cazul, prin expertiza.

Articolul 501

(1) După emiterea somației și în tot cursul executării silite executorul judecătoresc poate numi un administrator-sechestrul dacă această măsură este necesară în vederea unei mai bune administrări a imobilului urmărit, precum încasarea veniturilor, efectuarea cheltuielilor necesare și apărarea în litigiile privitoare la acest bun. De asemenea, la cererea creditorului, executorul va numi un administrator-sechestrul.

(2) Administrator-sechestrul poate fi numit creditorul, debitorul sau o altă persoană fizică ori persoană juridică.

(3) Administratorul-sechestrul va consemna veniturile încasate și va depune recipisa la executor.

(4) Când administrator-sechestrul este numită o altă persoană decât debitorul, executorul îi va fixa drept remunerație o sumă, ținând seama de activitatea depusă, stabilind totodată și modalitatea de plată.

Articolul 502

(1) În cazul neîndeplinirii obligațiilor stabilite în sarcina sa, administratorul-sechestrul, la cererea oricărei persoane interesate, poate fi revocat de către executorul judecătoresc.

(2) De asemenea, la cerere, administratorul-sechestrul poate fi obligat la despăgubiri de către instanța de executare.

Articolul 503

(1) Dacă debitorul nu are alt mijloc de existență decât veniturile imobilului urmărit, la cererea acestuia, executorul judecătoresc, prin proces-verbal, poate să-i fixeze o cota de cel mult 20% din aceste venituri pentru traiul lui și al familiei sale.

(2) Împotriva măsurii luate de către executorul judecătoresc cei interesați se pot adresa instanței de executare. Instanța va cita părțile în termen scurt, în camera de consiliu, și va hotărî prin încheiere irevocabilă.

Articolul 504

(1) În termen de 5 zile de la stabilirea prețului imobilului executorul va întocmi și va afișa publicația de vânzare a acestuia, care va cuprinde următoarele mențiuni:

1. denumirea și sediul organului de executare;
2. numărul dosarului de executare;
3. numele și calitatea executorului;
4. numele și domiciliul ori, după caz, denumirea și sediul debitorului și creditorului;
5. titlul executoriu în temeiul căruia se face urmărirea imobiliară;
6. identificarea imobilului și descrierea lui sumară;
7. prețul la care a fost evaluat imobilul;
8. mențiunea, dacă va fi cazul, ca imobilul se vinde grevat de drepturile de uzufruct, uz, abitație sau servitute, intabulate ulterior înscrierii vreunei ipotece, și ca, în cazul în care aceste creanțe nu ar fi acoperite la prima licitație, se va proceda, în aceeași zi, la o nouă licitație pentru vânzarea imobilului liber de acele drepturi. Prețul de la care vor începe aceste licitații va fi cel prevăzut de art. 509 alin. 3 și 4;
9. data, ora și locul vânzării la licitație;
10. invitația pentru toți cei care pretind vreun drept asupra imobilului să-l anunțe executorului înainte de data stabilită pentru vânzare;
11. invitația către toți cei care vor să cumpere imobilul să se prezinte la termenul de vânzare la locul fixat în acest scop și, până la acel termen, să prezinte oferte de cumpărare;
12. mențiunea ca ofertanții sunt obligați să depună, până la termenul de vânzare, o cauțiune reprezentând 10% din prețul la care a fost evaluat imobilul;
13. data afișării publicației de vânzare;
14. semnatura și ștampila executorului judecătoresc.

(2) Termenul stabilit pentru vânzare nu va fi mai scurt de 30 de zile și nici mai lung de 60 de zile de la afișarea publicației de vânzare la locul unde va avea loc licitația.

(3) Publicația de vânzare se va afișa la sediul organului de executare și al instanței de executare, la locul unde se afla imobilul urmărit, la sediul primăriei în a cărei rază teritorială este situat imobilul, precum și la locul unde se desfășoară licitația, dacă acesta este altul decât locul unde este situat imobilul.

(4) Executorul judecătoresc, la cererea celui interesat, va anunța vânzarea la licitație și într-un ziar de largă circulație.

(5) Debitorul va fi înștiințat despre data, ora și locul vânzării.

(6) Dispozițiile art. 439 alin. 2 sunt aplicabile.

Articolul 505

În cazul în care se urmărește imobilul unui minor sau al unei persoane puse sub interdicție, o copie de pe publicația de vânzare a imobilului se depune și la parchetul de pe lângă instanța de executare.

Articolul 506

(1) Persoanele care vor să cumpere imobilul la licitație sunt obligate să depună la Casa de Economii și Consemnațiuni, la dispoziția executorului judecătoresc, până la termenul stabilit pentru vânzare, o cauțiune reprezentând 10% din prețul la care a fost evaluat imobilul. Dovada consemnării va fi atașată ofertei de cumpărare.

(2) Nu au obligația de a depune cauțiunea prevăzută la alin. 1 creditorii care au creanțe în rang util, potrivit ordinii de preferință prevăzute de art. 563 și 564.

(3) De asemenea, sunt dispensate de cauțiunea prevăzută la alin. 1 persoanele care, împreună cu debitorul, dețin imobilul urmărit în proprietate comună pe cote-părți.

Articolul 507

(1) Vânzarea se face la sediul organului de executare sau al instanței de executare ori la locul unde este situat imobilul sau în orice alt loc, dacă se considera că este mai potrivit pentru buna valorificare a acestuia. În comune vânzarea se poate efectua și la sediul primăriei în raza căreia este situat imobilul.

(2) Debitorul nu poate licita nici personal, nici prin alte persoane.

Articolul 508

(1) Vânzarea la licitație se face în mod public și se va ține separat pentru fiecare imobil sau corp de proprietate.

(2) Dacă mai multe corpuri de proprietate sunt grevate cu aceeași ipoteca sau dacă corpul de proprietate este compus din mai multe parcele, executorul judecătoresc va putea dispune, la cererea debitorului sau a creditorului urmăritor, ca vânzarea să se facă în același timp pentru mai multe corpuri de proprietate sau separat pentru fiecare parca în parte.

(3) În cazul când corpurile de proprietate sau parcelele se vând separat, ordinea vânzării lor va fi arătată de debitor, iar în lipsa unei asemenea mențiuni, va fi stabilită de executor.

Articolul 509

(1) Licităția începe prin citirea de către executor a publicației de vânzare și a ofertelor primite până la acea dată.

(2) Executorul va oferi spre vânzare imobilul, prin trei strigări succesive, la intervale de timp care să permită opțiuni și supralicitări, pornind de la prețul oferit care este mai mare decât cel la care s-a făcut evaluarea potrivit art. 500 alin. 2 sau, în lipsa unei asemenea oferte, chiar de la acest preț.

(3) Dacă imobilul este grevat de vreun drept de uzufruct, uz, abitație sau servitute intabulate ulterior înscrierii vreunei ipotecă, la primul termen de vânzare strigările vor începe de la prețul cel mai mare oferit sau, în lipsa, de la cel fixat în publicație, scăzut cu valoarea acestor drepturi socotită potrivit art. 500 alin. 4.

(4) Dacă din cauza existenței drepturilor arătate la alin. 3 nu s-a putut obține un preț suficient pentru acoperirea creanțelor ipotecare înscrise anterior, socotite după datele din cartea funciară, executorul judecătoresc va relua în aceeași zi licitația pentru vânzarea imobilului liber de acele drepturi; în acest caz, strigările vor începe de la prețul menționat în publicația de vânzare, fără scăderea arătată în alin. 3.

(5) În cazul în care nu este oferit nici prețul la care imobilul a fost evaluat, vânzarea se va amana la un alt termen, de cel mult 60 de zile, pentru care se va face o nouă publicație în condițiile art. 504 alin. 3. La acest termen licitația va începe de la prețul de 75% din cel la care imobilul a fost evaluat. Dacă nu se obține prețul de începere a licitației, la același termen bunul va fi vândut la cel mai mare preț oferit. Vânzarea se va putea face chiar dacă se prezintă o singură persoană care oferă prețul de la care începe licitația.

Articolul 510

(1) Executorul va declara adjudecatar persoana care, la termenul de licitație, a oferit prețul de vânzare potrivit dispozițiilor art. 509. La preț egal va fi preferat cel care are un drept de preemțiune asupra bunului urmărit.

(2) În toate cazurile, creditorii urmăritori sau intervenienți nu pot să adjudece bunurile oferite spre vânzare la un preț mai mic de 75% din cel la care imobilul a fost evaluat.

Articolul 511

Executorul va întocmi un proces-verbal despre desfășurarea și rezultatul fiecărei licitații. În procesul-verbal vor fi menționați toți cei care au participat la licitație, sumele oferite de fiecare participant, precum și adjudecatorul imobilului. Procesul-verbal va fi semnat de executor, creditor, debitor și de adjudecator.

Articolul 512

(1) Adjudecatorul imobilului va depune prețul la dispoziția executorului judecătoresc în termen de cel mult 30 de zile de la data vânzării, ținându-se seama de cauțiunea depusă în contul prețului.

(2) Când adjudecator este un creditor, el poate depune creanta sa în contul prețului, fiind obligat, dacă este cazul, să depună diferența de preț. Dacă există alți creditori care au un drept de preferință în condițiile art. 563 și 564, el va depune până la concurența prețului de adjudecare și suma necesară pentru plata creanțelor lor, în măsura în care acestea nu sunt acoperite prin diferența de preț.

Articolul 513

(1) Dacă adjudecatorul nu depune prețul în termenul prevăzut de art. 512 alin. 1, imobilul se va scoate din nou în vânzare în contul acestuia, el fiind obligat să plătească cheltuielile prilejuite de noua licitație și eventuala diferență de preț. Adjudecatorul va putea să achite la termenul de licitație prețul oferit inițial, caz în care va fi obligat numai la plata cheltuielilor cauzate de noua licitație.

(2) Dacă la noul termen de licitație imobilul nu a fost vândut, fostul adjudecator este obligat să plătească toate cheltuielile prilejuite de urmărirea imobilului.

(3) Suma datorată potrivit alin. 1 și 2 de fostul adjudecator se stabilește de executor prin procesul-verbal de licitație, care constituie titlu executoriu. Aceasta sumă se va reține cu precădere din cauțiunea depusă.

Articolul 514

După adjudecarea imobilului către unul dintre participanții la licitație, executorul, la cerere, va dispune restituirea cautiunilor depuse de ceilalți participanți, procedând, când este cazul, potrivit dispozițiilor art. 513 alin. 3.

Articolul 515

La cererea adjudecatorului, executorul judecătoresc, cu acordul creditorului, poate stabili plata prețului în rate, numărul acestora, cuantumul și data scadenței lor, precum și suma care se plătește de îndată drept avans.

Secțiunea a IV-a Actul de adjudecare

Articolul 516

După plata integrală a prețului sau a avansului prevăzut de art. 515, dacă imobilul a fost vândut cu plata în rate, executorul, pe baza procesului-verbal de licitație, va întocmi actul de adjudecare, care va cuprinde următoarele mențiuni:

1. denumirea și sediul organului de executare;
2. numele și calitatea executorului;
3. numărul și data procesului-verbal de licitație;
4. numele și domiciliul sau, după caz, denumirea și sediul debitorului și adjudecatorului;
5. prețul la care s-a vândut și modalitatea de achitare în cazul în care vânzarea s-a făcut cu plata în rate;
6. mențiunea, dacă este cazul, ca imobilul s-a vândut grevat de drepturile de uzufruct, uz, abitație sau servitute, ori, după caz, liber de aceste drepturi, în condițiile prevăzute de art. 509 alin. 3 și 4;
7. datele de identificare a imobilului;
8. mențiunea ca actul de adjudecare este titlu de proprietate și ca poate fi înscris în cartea funciară, precum și faptul ca, pentru adjudecator, constituie titlu executoriu împotriva debitorului, dacă imobilul se afla în posesiunea acestuia din urma.*)
9. mențiunea ca, pentru creditor, actul de adjudecare constituie titlu executoriu împotriva cumpărătorului care nu plătește diferența de preț, în cazul în care vânzarea s-a făcut cu plata prețului în rate;
10. semnatura și ștampila executorului, precum și semnatura adjudecatorului.

*) Pct. 8 al art. 516 este reprodus astfel cum a fost modificat de [Ordonanța de urgență nr. 59/2001](#) publicată în M. Of. Nr. 217 din 27 aprilie 2001.

Articolul 517

(1) Un exemplar de pe actul de adjudecare se va preda dobânditorului spre a-i servi ca titlu de proprietate și pentru a fi înscris în cartea funciară.

(2) În cazul în care imobilul a fost vândut cu plata prețului în rate, executorul va înainta un exemplar al actului de adjudecare biroului de carte funciară pentru a înscrice în cartea funciară interdicția de înstrăinare și grevare a imobilului până la plata integrală a prețului și a dobânzii corespunzătoare.

(3) Executorul va preda, totodată, un exemplar al actului de adjudecare creditorului urmăritor, care îi va servi ca titlu executoriu împotriva cumpărătorului, dacă acesta nu plătește diferența de preț.

Secțiunea a V-a

Efectele adjudecării

Articolul 518

(1) Prin actul de adjudecare proprietatea imobilului sau, după caz, un alt drept real care a făcut obiectul urmăririi silite se transmite de la debitor la adjudecatar. De la această dată adjudecatarul are dreptul la fructe și venituri, datorează dobânzile până la plata integrală a prețului și suporta toate sarcinile imobilului.

(2) Prin intabulare adjudecatarul dobândește dreptul de a dispune de imobilul vândut, potrivit regulilor de carte funciară.

(3) De la data intabulării imobilul rămâne liber de orice ipotecă sau alte sarcini privind garantarea drepturilor de creanță, creditorii putându-și realiza aceste drepturi numai din prețul obținut. Dacă prețul de adjudecare se plătește în rate, sarcinile se sting la plata ultimei rate.

(4) Ipotecile și celelalte sarcini reale se vor radia din oficiu, afară de cele pentru care adjudecatarul ar conveni să fie menținute; de asemenea, vor fi radiate din oficiu drepturile reale intabulate ulterior înscrierii vreunei ipotecă, dacă vânzarea s-a făcut în condițiile prevăzute de art. 509 alin. 4, toate notările făcute cu urmărirea silită, precum și interdicția de înstrăinare sau de grevare, dacă există.

(5) Dacă imobilul a fost cumpărat cu plata prețului în rate, cumpărătorul nu îl va putea instraina sau greva, fără încuviințarea creditorilor urmăritori, înainte de plată integrală a prețului.

Articolul 519

(1) Locațiunea și celelalte acte juridice privitoare la imobil rămân în ființa sa, după caz, încetează, potrivit legii.

(2) Plățile făcute înainte de scadenta de către locatar sau alte persoane interesate sunt supuse dispozițiilor art. 498 alin. 3.

Secțiunea a VI-a

Dispoziții speciale

Articolul 520

Orice cerere de evicțiune, totală sau parțială, privind imobilul adjudecat se va prescrie în termen de 3 ani de la data înscrierii actului de adjudecare în cartea funciară. Aceasta prescripție curge și împotriva disparuților, minorilor și persoanelor puse sub interdicție.

Articolul 521

În cazul în care cererea de evicțiune este introdusă înainte de imparteala prețului de adjudecare, instanța de executare, la solicitarea adjudecatarului, va putea să suspende, cu sau fără cauțiune, imparteala prețului până la judecarea definitivă a cererii de evicțiune.

Articolul 522

(1) Dacă a fost evins total sau parțial, adjudecatarul îl poate acționa pe debitorul urmărit pentru a fi despăgubit.

(2) În măsura în care nu se poate indestula de la debitor, adjudecatarul îi poate acționa pe creditorii care au încasat prețul de adjudecare, în limita sumei încasate de aceștia.

Articolul 523

(1) În tot cursul executării silite asupra bunurilor imobile, debitorul sau altă persoană interesată poate obține desființarea măsurilor asiguratorii sau de executare, consemnând la dispoziția creditorului urmăritor întreaga valoare a creanței, cu toate accesoriile și cheltuielile de executare.

(2) Dispozițiile art. 428 alin. 2-4 se aplică în mod corespunzător.

(3) În cazul în care cererea este admisă, instanța, cu acordul debitorului, va dispune și eliberarea sumei în mâinile creditorului.

*) Capitolul IV (art. 488-523) este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 208 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, Capitolul IV avea următorul conținut: " Capitolul IV. Executarea silită asupra bunurilor nemișcătoare
Secțiunea I Bunuri care pot fi urmărite

Art. 488. Numai bunurile nemișcătoare prin natura lor pot fi obiectul unei urmăriri imobiliare.

Art. 489. Urmărirea unui bun nemișcător prin natura sa va cuprinde însă ca accesorii și toate obiectele ce slujesc la exploatarea imobilului sau care sunt așezate în imobil pentru veșnicie.

Art. 490. Creditorii personali ai unui împreună moștenitor sau ai unui asociat nu vor putea să urmărească și să pună în vânzare partea devălmășe a datornicului lor, în imobilele moștenirii sau societății. Ei vor trebui mai întâi să ceară imparteala sau licitația imobilelor ce se afla în devălmășie.

Se poate însă vinde partea devălmășe (indiviză), dacă cătmea ei este neîndoelnic stabilită și lămurită (lichidă).

Art. 491

Vânzarea silită a bunurilor nemișcătoare se va urmări la judecătoria unde se afla imobilul sau la alta judecatorie aleasă de părți.

Secțiunea a II - a

Urmărirea nemișcătoarelor bunuri

Art. 492. Orice urmărire a unui imobil va începe printr-un comandament făcut de către creditor datornicului și deținătorului, de va fi, prin mijlocirea unui executor judecătoresc.

În cazurile în care legi speciale înlocuiesc comandamentul prin somații sau notificări pentru punerea în vânzare a imobilelor, acele somații încetează de a-și mai avea efectul lor, de îndată ce debitorul a achitat, înainte de licitație, toate ratele cu dobânzile și cheltuielile de orice natură exigibile în momentul plății.

Art. 493. Acest comandament se va face în persoana sau la domiciliul datornicului și deținătorului.

El va cuprinde copie după titlul executor, somația de a plăti și înștiințarea ca, dacă nu va plăti, se va face vânzarea cutărilor sau cutărilor nemișcătoare. El va fi iscălit de executorul judecătoresc.

Acest comandament se va transcrie de urgență în extract îndată după comunicare, după ordinea înregistrării, într-un registru special.

Art. 494. Executorul judecătoresc va încunostiința acest comandament, potrivit rînduielilor arătate la art. 92 și următoarele din aceasta legiuire.

Art. 495. Dacă urmărirea se face împotriva unui nevârstnic, interzis sau pus sub consiliu judiciar, afară de copia de comandament lăsată la tutor, curator ori consiliu judiciar, se va mai încunostiința și parchetul de pe lângă judecătoria, care va iscăli originalul comandamentului.

Art. 496. Dacă au trecut 6 luni de la ziua comunicării comandamentului, fără ca alte acte de procedură să fi urmat, comandamentul se considera deplin drept, ca și când nu ar fi fost.

Art. 497. Rînduielele de la art. 493, 494 și 495 ale acestei legiuri sunt sub pedeapsa de nulitate.

Art. 498. Dacă după primirea comandamentului, datornicul dovedește înaintea judecătoriei că venitul curat și liber al nemișcătoarelor sale pe timp de un an este de ajuns pentru a plăti toată datoria, capete, dobânzi și cheltuieli, și dacă el oferă sau delega aceste venituri creditorului, judecata va putea suspenda urmărirea, rămînînd a o reîncepe dacă alte piedici sau opoziții s-ar ivi.

Secțiunea a III - a

Procesul verbal de situație, afișele și publicațiile

Art. 499. După 30 de zile de la comunicarea comandamentului, executorul judecătoresc se va transporta la locul situației imobilului a cărui urmărire se face și acolo va încheia un proces-verbal de situație.

Acest proces-verbal va cuprinde reproducerea în extract a titlului ce se execută și o descriere pe cît se poate mai amănunțită a imobilului.

Art. 500. Afișele și publicațiile vor cuprinde:

1. numele, prenumele, profesia și domiciliul ori reședința creditorului ce urmărește și ale datornicului urmărit;
2. titlul executor pe baza căruia se face urmărirea, în extract;
3. arătarea bunurilor nemișcătoare care se urmăresc, adică:
 - dacă este o casă: comuna, strada, numărul sau localitatea unde se afla acea casă;
 - dacă este moșie, un pămînt sau orice avere rurală: arătarea județului, plășii, a comunei și a unora din vecinii acelui imobil, precum și descrierea amănunțită a imobilului din procesul-verbal de situație.

Art. 501. După fixarea termenului de vânzare, președintele judecătoriei va cere notariatului de stat în raza căruia se afla bunul nemișcător care urmărește, să caute în registrul ipotecilor și să facă o listă specială de toate inscripțiile, transcriptiile de privilegii sau ipoteci, ce există asupra nemișcătorului urmărit.

Notariatul de stat este obligat să înainteze lista cerută în termen de 5 zile. Grefierul va înscrie pe marginea acestei liste orice cereri sau reclamații s-ar face, precum și suma fiecărei creanțe.

Art. 502. Afișele și publicațiile vor mai cuprinde:

1. locul, ziua și ora când are să se facă vânzarea și adjudecarea bunului nemișcător;
2. prețul ce creditorul urmăritor va arăta, în cererea ce va trebui să facă judecătoriei, înainte de plată taxelor de afișe și publicații;
3. condiții ce va fi avînd vânzarea și diferitele sarcini sau alte împrejurări ale nemișcătorului până atunci cunoscute;
4. somația către toți acei care ar pretinde vreun drept de chirie, privilegiu sau ipoteca, ca înaintea adjudecării să arate judecătoriei pretențiile lor, sub pedeapsa de a nu li se mai tine în seama.

Art. 503. Un judecător însărcinat de președinte va face tabloul ordinii creditorilor după care ei au să se plăti, potrivit cu titlurile lor de preferință.

Acest tablou se va face 4 săptămâni după ce dintâi publicație a urmăririi.

Oricare din creditori sau din persoanele interesate va avea dreptul să ia cunoștința sau copie de pe acest tablou al ordinii, până în momentul adjudecării.

Contestația asupra punctelor cuprinse în tablou se va face mai întâi înaintea judecătorului.

Acesta va cauta să împace pe părți.

Dacă nu va putea, va trimite contestația înaintea judecătoriei spre a se judeca, potrivit articolelor 522 și următoarele din acest cod.

Art. 504. Afiptele se vor lipi:

1. la usa judecătoriei;
2. la poarta sau pe pereții casei ce are să se adjudece;
3. în comuna unde este așezat bunul rural ce are să se vinda.

[Art. 505. Abrogat prin Decretul nr. 208/1950.](#)

Art. 506. Un exemplar de pe aceasta publicație se va încunostiința în persoana sau la domiciliul datornicului urmărit și deținătorului de va fi, precum și tuturor creditorilor care au ipoteca sau privilegiu cunoscut, până la emiterea publicațiilor.

Aceasta încunoștințare se va face creditorilor ipotecari sau privilegiați, la domiciliul ales de ei cu ocazia luării inscripției, chiar dacă, de fapt, n-ar domicilia acolo.

Art. 507. Vânzarea nu se va face decât după 5 zile din ziua afișării ultimelor afipte, potrivit art. 504.

Art. 508. O copie de pe aceasta publicație se va depune la parchetul de pe lângă judecătorie ori de câte ori se urmărește averea unui nevârstnic, interzis sau pus sub consiliu judiciar.

Art. 509. Toate formalitățile arătate la art. 499, 500, 502, 504 și până la 598 inclusiv din acest cod vor fi observate sub pedeapsa de nulitate a urmăririi, afară numai de greșelile parțiale în descrierea bunurilor urmărite.

Art. 510. Se va tine la grefa un dosar special pentru fiecare urmărire de bun nemișcător, în care se vor trece toate actele și incidentele privitoare la urmărire și adjudecare.

Secțiunea a IV - a

Efectele urmăririi bunurilor nemișcătoare

Art. 511. Va fi nulă de drept orice înstrăinare a nemișcătorului urmărit făcută de datornic în urma transcrierii comandamentului.

Art. 512. Cu toate acestea aceasta înstrăinare își va avea toată tăria să dacă, înainte de adjudecare, cumpărătorul a dobândit ratificarea creditorului sau creditorilor ce urmăresc vânzarea sau dacă a consemnat sumele trebuincioase spre a plăti în întregul lor toate creanțele lor, capete, dobînda și cheltuieli.

Art. 513. Închirierile sau arendările făcute de datornic după data transcrierii comandamentului vor fi anulate, dacă creditorul sau creditorii ce urmăresc vor cere aceasta.

Închirierile sau arendările dinainte nu vor putea fi anulate, în tot sau în parte, decât când vor fi fost făcute în fraudă creditorilor. Nu se vor tine în seama plățile făcute înainte de vreme împotriva tocmelilor cuprinse în contractul de închiriere sau arendare.

Secțiunea a V - a

Păstrarea bunurilor nemișcătoare urmărite

Art. 514. De la comandament până ce ordonanța de adjudecare va rămâne definitivă, păstrarea bunurilor urmărite va fi încredințată datornicului urmărit.

Prin urmare, el nu va putea face nici o tăiere de lemne și nu va putea aduce nici o stricăciune imobilului, sub pedeapsa de despăgubiri și chiar de urmărire criminală, de va fi cazul.

Art. 515. Judecătoria însă va putea, după cererea unui sau mai multor din creditori, ca să încredințeze păstrarea nemișcătorului bun unui alt conservator și, după împrejurări, el va putea îndatora pe datornic să se strămute din imobilul în care va fi locuind.

Art. 516. Conservatorul va fi, până ce ordonanța va rămâne definitivă, însărcinat:

- cu paza imobilului urmărit;
- cu adunarea chirilor, arendelor și altor venituri;
- cu recolta și cu vânzarea fructelor care se va face potrivit art. 470.

Art. 517. Conservatorul va fi dator să dea socoteala judecătoriei, față cu părțile chemate în regula, despre venituri și cheltuieli, în zece zile după adjudecare, sau la termenul fixat de judecătorie, sub pedeapsa, în caz de neurmărire, de a fi destituit, lipsit de salariul sau și condamnat la despăgubiri.

Art. 518. Produsul administrației conservatorului, îndată după încasare, se va depune prin judecătorie la Casa de Depuneri și Consemnațiuni, spre a fi împărțit creditorilor împreună cu prețul nemișcătorului.

Art. 519. Dacă datornicul nu are alt mijloc de viețuire decât fructele sau veniturile bunurilor urmărite, judecătoria va putea, în timpul urmăririi, să-i dea un ajutor din aceste venituri pentru viețuirea lui și a familiei lui.

Secțiunea a VI - a

Concursul mai multor urmăriri imobiliare

Art. 520. Dacă mai mulți creditori au făcut comandament urmărind același imobil, toate urmărirea lor se vor întruni ca să se facă una singura pentru toți, după cererea lor sau chiar din oficiu.

Toți creditorii ce se vor întruni la o urmărire au drept egal, afară numai dacă titlul sau calitatea lor le acorda un alt drept de prioritate sau precădere.

Când un imobil este urmărit înaintea mai multor judecătoria, întrunirea se va face la judecătoria aleasă în prima ipoteca, iar în lipsa unei asemenea alegeri, la judecătoria situații imobilului.

Retragerea unui creditor pentru orice cauza nu poate întrerupe cursul urmăririi sau al vânzării, întrucât ceilalți creditori urmăritori nu consimt la aceasta.

Art. 521. Când se fac mai multe cereri de urmărire asupra diferitelor bunuri nemișcătoare ale aceluiași datornic, judecătoria va putea, după cererea datornicului, să amine cererile de urmărire de mai în urma, dacă se va crede că din vânzarea nemișcătorului sau nemișcătoarelor urmărite de mai înainte se vor putea despăgubi și creditorii ce au urmărit mai în urma.

Secțiunea a VII - a

Opoziții și cereri incidente la o urmărire de bunuri nemișcătoare

Art. 522. Opozițiile ce se fac în contra unei urmăriri de nemișcătoare, sau din partea datornicului, ori a creditorilor săi, sau din partea altor al treilea care intervin, sau pentru a se anula urmărirea sau pentru revendicarea ori păstrarea unui drept de proprietate sau a oricărui alt drept asupra nemișcătoarelor urmărite, se vor face prin cerere în scris către judecătoria prin care s-a făcut urmărirea:

a) ele nu vor putea fi făcute decât cu cel puțin 20 zile înainte de ziua fixată pentru adjudecarea provizorie și nu vor fi primite decât după ce taxele citațiilor vor fi plătite;

b) în ce privește nulitatea actelor de procedura în tot timpul urmăririi, ea se va putea invoca chiar în ziua vânzării cu ocazia licitației, fără cerere în scris.

Art. 523. Aceste cereri de opoziții vor fi motivate, vor arata actele și titlurile pe care se întemeiază și care vor trebui să fie depuse în copii, certificate pentru conformitate de reclamant, la grefa judecătoriei odată cu cererea, sub pedeapsa de nulitate.

Ele vor fi iscălite de partea reclamanta sau de un împuternicit al său special cu procura legalizată.

Dacă în timpul judecății partea va declara că se slujește și de alte acte, instanța va chibzui, putind acorda un nou termen de înfățișare.

Reclamantul va fi obligat ca, în cererea de opoziție, să-și aleagă un domiciliu în orașul de reședință al judecătoriei, sub pedeapsa de nulitate.

Articolul 524-561

Abrogate.*)

Art. 524-561 au fost abrogate prin [art. 1 pct. 209 din Ordonanța de urgență nr. 138 din 2000](#) publicată în Monitorul Oficial nr. 479 din 2 octombrie 2000.

"Art. 524. Judecătoria, de îndată, va incuviinta citarea atât a creditorului sau a creditorilor ce urmăresc, cât și a datornicului urmărit, comunicându-li-se și copie după cerere.

Art. 525. Judecătoria se va pronunța asupra tuturor opozițiilor de orice natura înaintea zilei pentru adjudecare.

Secțiunea a VIII - a

Amânarea adjudecării

Art. 526. Dacă prin contestație se cere desființarea urmăririi pentru nulitatea titlului pe baza căruia se urmărește, judecătoria va judeca temeinicia acestei contestații.

Dacă contestația este bazată pe o cerere prin care însăși proprietatea nemișcătorului urmărit e reclamata, în total sau în parte, judecătoria, apreciind seriozitatea cererii, va putea să amine vânzarea până când cererea de revendicare se va judeca definitiv. Judecătoria, în cazul revendicării numai a unei părți din imobilul sau imobilele urmărite, va putea chiar să procedă la vânzare, scotind din licitație ceea ce este contestat sau să amine pentru tot. În aceste cazuri, judecătoria va putea, după împrejurări, să oblige pe contestator și la darea unei cauțiuni ce o va fixa.

Art. 527. Când judecătoria va respinge contestația, va face de îndată vânzarea, hotărârile date în aceste cazuri nefiind supuse decât recursului o dată cu ordonanța de adjudecare.

În cazul când judecătoria admite contestația, aceste hotărâri vor fi supuse apelului potrivit art. 402 din acest cod. Dacă instanța de apel schimbă sentința judecătoriei și recursul nu s-a făcut în termenul prevăzut de art. 402, ea va trimite afacerea la aceeași judecătorie, care va face noi publicații de vânzare în termenul arătat de art. 529 din acest cod și va continua cu urmărirea.

Art. 528. Adjudecarea se va mai amina:

1. când aceasta se va cere de creditorul ce urmărește și de datornic și când creditorii care au intervenit nu se împotrivesc;
2. când executarea hotărârii sau a actului pe baza căruia se face urmărirea s-a suspendat.

Art. 529. În orice caz, amânarea adjudecării nu poate fi mai scurtă de 4 săptămâni.

Alte publicații și afișe noi se vor face în două săptămâni cel puțin înaintea zilei din nou hotărâtă pentru adjudecare.

Cu aceste noi publicații și afișe se va urma potrivit art. 504, 506 și 508 din acest cod.

Secțiunea a IX - a

Licitația și adjudecarea bunurilor nemișcătoare urmărite

Art. 530. Vânzarea nemișcătoarelor urmărite se va face în ziua anunțată pentru licitare și care va fi după expirarea celor 5 zile ale afișării.

Art. 531. Licitația se va începe prin citirea încunoștințării și publicațiilor, a condițiilor vânzării, a sarcinilor ce există asupra nemișcătorului, a opozițiilor și a hotărârilor care le-au judecat.

Art. 532. Ședința va fi publică și telalii vor anunța începutul licitației.

Art. 533. Strigările se vor începe numai după ce creditorul ce a urmărit ori unul din creditorii ce au intervenit va declara ca voiește a face vânzarea.

În caz contrar, licitarea se încheie și nu se va putea deschide decât după o nouă cerere a unuia din creditorii ce au urmărit sau care au intervenit și după noi publicații și noi termene. Termenul cel nou al adjudecării nu va putea fi mai scurt de 20 zile de la ziua publicării, nici mai lung de 60 zile.

Cheltuielile făcute cu prima urmărire închisă vor fi în sarcina creditorului ce a urmărit.

Art. 534. În ziua adjudecării provizorii, strigările vor începe de la prețul indicat de creditor în afișe și publicații.

Art. 535. Orice persoană solvabilă și capabilă de a contracta și a dobândi bunurile ce se vând, va putea lua până la licitare și da un preț mai mare.

Judecătoria va aprecia care dintre concurenți vor trebui să depună o garanție de a douăzecea parte a prețului fixat, potrivit art. 534 din acest cod.

Judecătoria, la începutul licitației, va pune în vedere concurenților, ori care ar fi, rinduielile art. 266 și 549 din Codul penal.

Datornicul nu va putea concura nici personal și nici prin persoana interpusă.

Solvabilitatea, capacitatea și interpoziția sunt lăsate la aprecierea sumară și imediată a judecătoriei.

Cei ce iau parte la licitație ca mandatarii vor trebui să prezinte o procura specială legalizată, care se va opri la dosarul vânzării.

Art. 536. Grefierul și executorul judecătoresc vor ține liste de numele persoanelor ce au luat parte la licitație și de sumele cu care au concurat.

Art. 537. Strigările se vor repeta de trei ori: între fiecare strigare va fi neapărat un interval de cinci minute cel puțin.

Vorbirea despre aceasta se va face de către grefier.

Bunul se va adjudeca asupra aceluia care la cea din urma strigare va fi dat prețul cel mai mare.

Dacă nimeni nu a dat un preț mai mare decât acela care s-a pus de creditor și cu care s-a deschis licitația, bunul se va putea adjudeca asupra celui creditor.

În lipsa de mai mulți concurenți, se va putea adjudeca imobilul asupra celui ce va fi oferit un preț mai mare decât cel oferit de creditor.

Art. 538. Adjudecatorul va iscăli lista cu prețul cu care s-a adjudecat bunul asupra-i și nu se va mai putea retrage din momentul când s-a pronunțat de judecător cuvântul "adjudecat".

Art. 539. Judecătoria va încheia îndată proces-verbal despre toate și va anunța pe părțile prezente ca peste 8 zile să vină iarăși la judecătorie. Acest termen se va afișa la usa instanței.

Art. 540. În timpul acestor 8 zile și în ziua de supralicitare, orice altă persoană capabilă va putea să supraliciteze, adică să dea un preț cu a zecea parte cel puțin mai mare peste prețul cu care s-a adjudecat bunul. Nu se va primi supralicitarea fără depunerea adaosului de a zecea parte.

Art. 541. Supralicatorul va arăta adaosul prin o cerere scrisă și iscălită către tribunalul popular.

Art. 542. În ziua fixată pentru supralicitare, judecătoria va pune din nou bunul în licitare, dacă creditorul urmăritor sau intervenienții stăruiesc în vânzare, începându-se de la prețul dat de supralicator.

Bunul se va adjudeca definitiv asupra aceluia care, la aceasta a doua licitare, va da prețul cel mai mare.

Se vor observa rinduielile art. 533 în acest cod.

Art. 543. Dacă în timpul acelor 8 zile nu s-a ivit nici o propunere de supralicitare și, dacă la noua înfățișare din ziua a opta nu va da nimeni un preț mai mare, bunul va rămâne pe seama primului adjudecator.

Secțiunea a X - a

Consemnarea prețului adjudecării

Art. 544. Adjudecatorul este obligat să depună la Casa de Consemnațiuni sau administrația financiară de județ, prețul în numerar, taxa executorilor judecătorești pentru emiterea ordonanței și taxa de înregistrare, în termen de o lună de la data adjudecării definitive.

Taxa executorilor judecătorești pentru emiterea ordonanței și taxa de înregistrare nu intră în prețul vânzării, ci sunt în sarcina adjudecatorului.

Prețul se va putea depune și în efecte de ale statului sau garantate de stat; în acest caz, însă, se vor depune efecte cu cuponul curent și cu un adaos de zece la suta peste preț.

Efectele se vor socoti după cursul zilei de depunere.

Când prețul este depus în efecte, judecatorul va fi obligat ca în termen de 7 zile de când ordonanța de adjudecare va deveni executorie să depună prețul în numerar în locul efectelor cu dobînda legală din ziua depunerii efectelor.

După expirarea acestui termen, efectele depuse se vor transforma în numerar din oficiu prin mijlocirea sindicului bursei, rămînînd judecatorul răspunzător de orice diferență ce s-ar ivi, precum și în drept a-și primi prisosul.

Art. 545. Dacă judecatorul este creditor ipotecar sau privilegiat, în rang util și necontestat, creanța să se va putea depune drept preț.

Judecătoria nu se va pronunța decît după expirarea unui termen de 5 zile de la depunerea creanței asupra admisibilității ei de drept preț.

Dacă în acest interval se ivește vreo contestație judecătoria o va judeca de urgență citindu-se părțile, fără apel în caz de admiterea creanței.

În caz de respingerea creanței, judecatorul va avea dreptul de apel în termen de 10 zile de la data hotărîrii prin care creanța s-a respins.

Art. 546. Dacă, la expirarea termenelor sus citate, judecatorul nu va aduce recipisa de depunerea prețului la Casa de Consemnațiuni sau administrația financiară a județului, precum și recipisa de plată taxelor, și de înregistrare, judecătoria sau de la sine, sau după cererea uneia din părțile interesate, va pune bunul din nou în licitație în socoteala judecatorului.

Garanția depusă de judecator nu i se va elibera, decît după ce ordonanța de adjudecare a imobilului va fi rămasă definitivă și nu-i va fi aplicabil art. 550 de mai jos.

Art. 547. Aceasta nouă licitație se va încunostiinta datornicului urmărit, judecatorului în socoteala căruia se face vânzarea și creditorilor urmăritori și intervenienți, în persoana sau la domiciliu, și se va publică potrivit art. 504 din aceasta legiuire.

Termenul adjudecării nu poate fi mai scurt de 20 zile, nici mai lung de 60 zile din ziua publicațiilor.

Art. 548. În aceasta nouă publicație se va cuprinde pe lângă cele arătate la art. 500 și 502, numele judecatorului care nu a depus prețul și suma cu care se adjudecase asupra-i.

Aceasta suma va sluji ca punct de plecare la nouă adjudecare.

Art. 549. Dacă în ziua însemnată pentru adjudecare nimeni nu va da un preț mai mare peste vechiul judecator și dacă acesta va depune în acea zi prețul adjudecării sale, cu dobînda legală din ziua când trebuia să depună prețul și cheltuielile ce au ocazionat nouă adjudecare, el va fi menținut în calitate de judecator.

Art. 550. Dacă, din contra, el nu va depune acest preț, bunul se va adjudeca pe seama aceluia care va da un preț fie și mai mic; iar fostul judecator va fi condamnat a plăti diferența pînă la prețul primei adjudecări cu dobînda legală și cheltuielile ocazionate cu nouă adjudecare, prin sentința de adjudecare în cont.

Această sentință va fi fără apel.

Secțiunea a XI - a

Actele de adjudecare și recursul în contra lor

Art. 551. Îndată după sfârșitul adjudecării și depunerea prețului, potrivit art. 544 sau 545 din acest cod, judecătoria va da judecatorului ordonanța de adjudecarea nemișcătorului.

Ordonanța va cuprinde, pe scurt, jurnalul de adjudecare desăvârșită, individualizarea nemișcătorului adjudecat, numele fostului proprietar și al judecatorului și arătarea plății prețului, în întregime, a taxelor de executare, timbrul și impozitul proporțional.

Completul judecătoriei va semna atît originalul ordonanței ce se va preda părți, cît și acel ce va rămîne la dosar.

Această ordonanță se va transcrie în registrele de mutații ținute de notariatul de stat corespunzător instanței de executare.

Ordonanța de adjudecare este supusă recursului.

Art. 552. Datornicul urmărit, creditorii sau orice altă persoană interesată pot face recurs împotriva ordonanței de adjudecare, în termen de 40 zile de la data transcrierii acesteia, potrivit art. 551 alin. 4.

Art. 553. Acest recurs se va judeca de urgență; el va fi suspensiv de executare.

Art. 554. În curgerea acestor 40 zile, prețul adjudecării se va păstra la Casa de Consemnațiuni și nemișcătorul nu se va da în posesia judecatorului, urmînd a fi conservat potrivit rînduielilor arătate în art. 514 pînă la 519 din aceasta legiuire.

Art. 555. Ordonanța de adjudecare se va putea casa în cazurile următoare:

1. când s-a călcat vreo rînduială a legii prescrisă sub pedeapsa de nulitate, potrivit articolelor de mai sus și art. 105 din acest cod;
2. pentru cauza de incompetență, exces de putere și omisiune esențială.

Art. 556. Dacă ordonanța se casează, judecătoria care a făcut urmărirea va continua procedura și actele urmăririi de la actul casat.

Sumele consemnate se vor restitui adjudecatarului.

Art. 557. Când cele 40 zile s-au sfârșit, fără să se facă cerere în casare sau când cererea aceasta s-a respins și s-au îndeplinit dispozițiile art. 544 din acest cod, ordonanța de adjudecare se va executa, de va fi loc și prețul se va urmări între creditori.

Partea interesată va dovedi neatacarea cu recurs a ordonanței de adjudecare printr-un certificat eliberat de instanța competența, potrivit legii, sa primească cererea de recurs.

Secțiunea a XII - a

Efectele adjudecării

Art. 558. Ordonanța de adjudecare, rămasă definitivă și executată, trece adjudecatarului dreptul ce avea și urmăritul asupra bunului vândut; imobilul însă rămâne liber de orice privilegiu sau ipoteca la care era supus.

Art. 559. În privința contractelor de încheiere sau arendare ale bunului adjudecat, se va urma potrivit art. 513 alin. 2 din aceasta legiuire.

Art. 560. Ordonanța de adjudecare are puterea unui titlu executor, observându-se însă dispozițiile art. 557 din acest cod.

În privința transmiterii dreptului de proprietate și folosință asupra persoanei adjudecatarului, aceasta ordonanța are efect retroactiv din momentul chiar al depunerii prețului.

Art. 561. Orice cerere de evicțiune, totală sau parțială a bunului adjudecat, se va prescrie în termen de 5 ani, din momentul executării ordonanței de adjudecare.

Aceasta prescripție va curge și contra absențelor, nevâstnicilor, interzișilor și celor puși sub consiliu judiciar.

Dacă cererea de evicțiune se va face înainte de imparteala prețului adjudecării, judecătoria va putea, după cererea adjudecatarului, găsind cererea de evicțiune serioasă, sa suspende, cu sau fără cauțiune, imparteala prețului până la judecata definitivă a cererii în revendicare.

Când cererea în revendicare va fi făcută după imparteala prețului adjudecării, se va urma după dreptul comun.

Prescripțiile începute la epoca publicării acestui codice se vor regula după legile cele vechi.

Cu toate acestea, prescripțiile începute mai înainte de punerea în aplicare a acestui cod și pentru a căror împlinire ar trebui sa treacă mai mult de 5 ani, se vor împlini după trecere de 5 ani, cu începere de la data punerii în executare a legii de față."

Capitolul 5

Eliberarea și distribuirea sumelor realizate prin executarea silită **)

Articolul 562

Suma de bani realizată prin executarea silită se eliberează creditorului următor până la acoperirea integrală a drepturilor sale, iar suma rămasă disponibilă se preda debitorului.

Articolul 563

(1) În cazul în care executarea silită a fost pornită de mai mulți creditori sau când, până la eliberarea sau distribuirea sumei rezultate din executare, au depus și alți creditori titlurile lor, executorul judecătoresc procedează la distribuirea sumei potrivit următoarei ordini de preferință, dacă legea nu prevede altfel:

a) creanțele reprezentând cheltuieli de judecată, pentru măsuri asiguratorii sau de executare silită, pentru conservarea bunurilor al căror preț se distribuie, precum și orice alte cheltuieli făcute în interesul comun al creditorilor;

b) creanțele reprezentând salarii și alte datorii asimilate acestora, pensiile, sumele cuvenite șomerilor, potrivit legii, ajutoarele pentru întreținerea și îngrijirea copiilor, pentru maternitate, pentru incapacitate temporară de muncă, prevenirea imbolnavirilor, refacerea sau întărirea sănătății, ajutoarele de deces, acordate în cadrul asigurărilor sociale, precum și creanțele reprezentând obligația de reparare a pagubelor cauzate prin moarte, vătămarea integrității corporale sau a sănătății;

c) creanțele rezultând din obligația de întreținere, alocații pentru copii sau obligația de plată a altor sume periodice destinate asigurării mijloacelor de existență;

d) creanțele bugetare provenite din impozite, taxe, contribuții și din alte sume stabilite potrivit legii, datorate bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat, bugetelor locale și bugetelor fondurilor speciale;

e) creanțele rezultând din împrumuturi acordate de stat;

f) creanțele reprezentând despăgubiri pentru repararea pagubelor pricinuite proprietății publice prin fapte ilicite;

g) creanțele rezultând din împrumuturi bancare, din livrări de produse, prestări de servicii sau executări de lucrări, precum și din chirii sau arenze;

h) creanțele reprezentând amenzi cuvenite bugetului de stat sau bugetelor locale;

i) alte creanțe.

(2) În cazul creanțelor care au aceeași ordine de preferință, dacă legea nu prevede altfel, suma realizată se repartizează între creditori proporțional cu creanța fiecăruia.

Articolul 564

Dacă există creditori care, asupra bunului vândut, au drepturi de gaj, ipoteca sau alte drepturi de preferință conservate, în condițiile prevăzute de lege, la distribuirea sumei rezultate din vânzarea bunului, creanțele lor vor fi plătite înaintea creanțelor prevăzute la art. 563 alin. 1 lit. b).*)

*) Art. 564 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [Ordonanța de urgență nr. 59/2001](#) publicată în M. Of. Nr. 217 din 27 aprilie 2001.

Articolul 565

Dobânzile și penalitățile sau alte asemenea accesorii ale creanței principale vor urma ordinea de preferință a acestei creanțe.

Articolul 566

(1) În cazul în care unul dintre titlurile depuse de creditorii urmăritori conține obligația debitorului de a plăti o sumă de bani în mod periodic, iar bunurile rămase în patrimoniul debitorului după efectuarea executării sau veniturile sale nu asigură plata în viitor a ratelor datorate, executorul judecătoresc sau partea interesată va sesiza instanța în circumscripția căreia se face executarea. Instanța va stabili suma globală cu care creditorul va participa la distribuirea sumei realizate prin urmărire. Încheierea se da cu citarea părților și este supusă numai recursului.

(2) Dacă debitorul a decedat și se constată că, în raport cu numărul moștenitorilor, locul unde aceștia se găsesc, modul în care s-a făcut împărțirea moștenirii sau cu alte asemenea împrejurări, plata în rate a creanțelor este greu de realizat, instanța poate, la cererea creditorului, să procedeze potrivit alin. 1, stabilind suma totală ce se cuvine creditorului, precum și suma pe care o va plăti fiecare moștenitor în parte.

Articolul 567

(1) Creanțele condiționale sau afectate de un termen suspensiv se vor plăti potrivit ordinii de preferință prevăzute de art. 563 și 564. *)

(2) Dacă condiția este rezolutorie, nu se va putea elibera creditorului suma cuvenită decât dacă acesta va da o cauțiune sau va constitui o ipoteca în favoarea celor care ar trebui să se folosească de această sumă în cazul îndeplinirii condiției.

(3) Dacă condiția este suspensivă, suma cuvenită creditorului va fi distribuită creditorilor care vin după acesta, dacă aceștia vor da o cauțiune sau vor constitui o ipoteca pentru a garanta restituirea sumei primite în caz de îndeplinire a condiției.

(4) În cazul în care creditorii prevăzuți la alin. 2 și 3 nu dau o cauțiune sau nu constituie o ipoteca, suma se va consemna la Casa de Economii și Consemnațiuni până la îndeplinirea condiției rezolutorii sau suspensive.

*) Alin. 1 al art. 567 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [Ordonanța de urgență nr. 59/2001](#) publicată în M. Of. Nr. 217 din 27 aprilie 2001.

Articolul 568

Dacă creanța este afectată de un termen suspensiv, aceasta se va plăti chiar dacă termenul nu s-a împlinit. Când o astfel de creanță este fără dobândă, plata înainte de termen nu se va face decât dacă se scade dobânda cuvenită până la împlinirea termenului. Dacă însă creditorul nu este de acord să se facă scăderea, partea să se va consemna la Casa de Economii și Consemnațiuni, pentru a fi eliberată la împlinirea termenului.

Articolul 569

(1) Eliberarea sau distribuirea sumei rezultate din executare se poate face numai după trecerea unui termen de 15 zile de la data depunerii sumei, când executorul va proceda, după caz, la eliberarea sau distribuirea acesteia, cu citarea părților și a creditorilor care și-au depus titlurile.

(2) În cazul valorificării bunurilor grevate de un drept de gaj ori ipoteca sau de alte drepturi reale dobândite după înscrierea vreunei garanții reale asupra acestor bunuri, despre care a luat cunoștința în condițiile art. 425 ori art. 500 alin. 3, executorul este obligat să încunoștințeze din oficiu pe creditorii în favoarea cărora au fost constituite aceste sarcini, pentru a participa la distribuirea prețului.

(3) În acest caz, titularii drepturilor de uzufruct, uz, abitație și servitute, stinse prin adjudecare, vor fi trecuți în ordinea înscrierii cu valoarea acestor drepturi înscrise în cartea funciară, iar dacă nu este înscrisă, cu valoarea determinată potrivit art. 500 alin. 4, care poate fi contestată în condițiile art. 570 alin. 2.

Articolul 570

(1) Despre eliberarea sau distribuirea sumei rezultate din executare, executorul va întocmi de îndată un proces-verbal, care se va semna de persoanele interesate care sunt prezente.

(2) Cel nemulțumit de modul stabilit pentru eliberarea sau distribuirea sumei rezultate din executare poate cere executorului să consemneze obiecțiile sale în procesul-verbal, care poate fi contestat în termen de 3 zile. Contestația suspendă de drept eliberarea sau, după caz, distribuirea. Judecata ei se face de urgență și cu precădere, cu citarea în termen scurt a părților.

Articolul 571

După întocmirea procesului-verbal prevăzut de art. 570 alin. 1 nici un creditor nu mai este în drept să ceară să participe la distribuirea sumelor rezultate din executarea silită.

**) Capitolul V este reprodus așa cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 210 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, Capitolul V avea următorul conținut:
"Capitolul V. Tablou de împarteală prețului nemișcătoarelor

Secțiunea I

Deschiderea distribuției și înfățișarea titlurilor

Art. 562. Îndată ce ordonanța de adjudecare a devenit executorie, creditorii vor depune titlurile creanței lor pentru facerea tabloului de împarteală.

Acest tablou va cuprinde:

1. diferite cheltuieli ale urmăririi și plățile agenților urmăritori;
2. creanțele fiecărui creditor privilegiat sau ipotecar, după rangul privilegiului sau ipotecii sale;
3. creanțele simple sau chirografare.

Secțiunea a II - a

Închiderea distribuției și plata creanțelor

Art. 563. Titlurile creanțelor ce s-au plătit integral se vor depune la grefa spre a se da datornicului urmărit.

Dacă o creanță se va plăti numai în parte, judecătorul va însemna pe dinsa partea ce se plătește și titlurile se înapoiază tot creditorului.

Art. 564. Judecătoria, pe baza tabloului de împarteală a creanțelor, așa precum definitiv sunt înscrise în tablou, va încheia proces-verbal despre creanțele ce au să se plătească și va da fiecărei părți un mandat de plată convenită, din prețul adjudecării asupra Casei de Depuneri și Consemnațiuni.

Va mai trimite către aceasta Casa și un extract de pe tabloul de împarteală.

Art. 565. Aceasta Casa va plăti fiecărei părți după mandatul său.

Fiecare parte va iscăli de primirea plății, atât pe mandatul de plată, cât și pe marginea extractului din tablou.

Îndată ce toate plățile s-au făcut, Casa de Consemnațiuni va înapoia judecătoriei și extractul de tablou care cuprinde chitanțele de plățile făcute.

Grefierul va aseza acest contract în dosarul adjudecării.

Art. 566. O dată ce tabloul de împarteală s-a închis, prin încheierea procesului-verbal al judecătoriei și trimiterea extractului de tablou la Casa de Consemnațiuni, nici un creditor nu se mai poate primi a produce titluri de creanțe sau a contesta creanțe înscrise în tabloul de împarteală.

Se vor putea însă primi contestații asupra greșelilor de socoteală ce s-au putut face în tabloul de împarteală.

Se vor putea însă primi contestații asupra greșelilor de socoteală ce s-au putut face în tabloul de împarteală.

Secțiunea a III - a

Regularea unor creanțe speciale

Art. 567. Creanțele condiționale se vor aseza la rindul lor ca și cum ar fi creanțe simple.

Art. 568. Dacă condiția va fi rezolutorie, nu se va putea libera creditorului suma convenită, decât dacă acel creditor va da cauțiune sau o ipotecă către aceia care ar trebui să se folosească de acea suma, în caz de împlinirea condiției.

Art. 569. Când condiția va fi suspensivă, suma convenită creditorului condițional se va da creditorilor ce vin după dînsul, dacă însă aceștia vor da acelui creditor condițional o cauțiune sau ipotecă ca îi vor întoarce suma ce au primit în caz de împlinirea condiției.

Art. 570. Dacă în cazurile arătate prin cele două articole de mai sus, creditorii nu vor, ori nu pot să dea o cauțiune ori ipotecă, suma va rămâne depusă la Casa de Consemnațiuni până la împlinirea condiției rezolutorii sau suspensive.

Art. 571. Dacă creanța este cu termen, se va înscrie la rindul ei, și se va plăti îndată, deși termenul nu e ajuns. Dacă însă acea creanță e fără dobînda, plata înainte de vreme nu se va face decât scăzându-se dobînda convenită până la împlinirea termenului. Nevoind creditorul să facă scăderea, partea să se va păstra la Casa de Consemnațiuni, spre a se elibera la termen."

Capitolul 6

Predarea silită a bunurilor și executarea silită a altor obligații de a face sau de a nu face*)

Secțiunea I Dispoziții comune

Articolul 572

În cazul în care obligația debitorului prevăzută în titlul executoriu consta în predarea unui bun ori a folosinței acestuia, în desființarea unei construcții, plantații sau a altei lucrări ori în îndeplinirea oricărei alte activități stabilite pentru realizarea drepturilor creditorului, iar debitorul nu execută de bunăvoie obligația sa în termenul prevăzut în somație, executorul sau, după caz, creditorul, în raport cu împrejurările cauzei și natura obligației ce se execută, va proceda fie la executarea silită, fie va sesiza instanța de executare în vederea aplicării unei amenzi civile.

Articolul 573

Dacă creditorul justifica o nevoie urgentă sau exista pericol ca debitorul să se sustragă de la urmărire, președintele instanței de executare va putea dispune, prin încheiere irevocabilă, data fără citarea părților, ca executarea silită a obligațiilor prevăzute la art. 572 să se facă de îndată, fără somație.

Articolul 574

(1) Dacă în titlul executoriu nu s-a stabilit ce sumă urmează a fi plătită ca echivalent al valorii lucrului în cazul imposibilității predării acestuia, instanța de executare, la cererea creditorului, va stabili această sumă prin hotărâre data cu citarea părților.

(2) Hotărârea este executorie și este supusă recursului. Suspendarea executării acestei hotărâri nu se va putea obține decât cu consemnarea sumei stabilite. Dispozițiile art. 428 sunt aplicabile în mod corespunzător.

(3) Pe baza cererii prevăzute la alin. 1 instanța va putea înființa măsuri asiguratorii.

Secțiunea a II-a Predarea silită a bunurilor mobile

Articolul 575

Dacă partea obligată să predea un bun mobil, determinat prin calitate și cantitate, nu-și îndeplinește obligația în termen de o zi de la primirea somației, predarea lui se va face prin executare silită.

Articolul 576

În vederea executării silite a obligației prevăzute la art. 575, executorul judecătoresc va ridica bunul urmărit de la debitor sau de la persoana la care se afla, punându-l pe creditor în drepturile sale, stabilite prin titlul executoriu.

Articolul 577

Executorul judecătoresc va încheia, în condițiile art. 388, un proces-verbal despre îndeplinirea executării, stabilind totodată cheltuielile de executare pe care urmează să le plătească debitorul. Procesul-verbal constituie titlu executoriu în privința cheltuielilor de executare stabilite în sarcina debitorului.

Secțiunea a III-a Predarea silită a bunurilor imobile

Articolul 578

Dacă partea obligată să părăsească ori să predea un imobil nu-și îndeplinește această obligație în termen de 5 zile de la primirea somației, ea va fi îndepărtată prin executare silită, iar imobilul va fi predat celui îndreptățit.

Articolul 579

În vederea executării silite a obligației prevăzute la art. 578, executorul judecătoresc va soma pe debitor să părăsească de îndată imobilul, iar în caz de împotrivire, va elibera imobilul cu ajutorul forței publice, punând pe creditor în drepturile sale.

Articolul 580

Dacă executarea privește un imobil în care se găsesc bunuri mobile ce nu formează obiectul executării și pe care debitorul nu le ridică singur, executorul va încredința aceste bunuri în păstrarea unui custode, pe cheltuiala debitorului.

Articolul 580^{^1}

Despre îndeplinirea executării potrivit prevederilor prezentei secțiuni executorul judecătoresc va întocmi un proces-verbal, dispozițiile art. 577 fiind aplicabile.

Secțiunea a IV-a

Executarea silită a altor obligații de a face sau a obligațiilor de a nu face

Articolul 580²

Dacă debitorul refuza să îndeplinească o obligație de a face cuprinsă într-un titlu executoriu, în termen de 10 zile de la primirea somației, creditorul poate fi autorizat de instanța de executare, prin încheiere irevocabilă, data cu citarea părților, să o îndeplinească el însuși sau prin alte persoane, pe cheltuielile debitorului.

Articolul 580³

(1) Dacă obligația de a face nu poate fi îndeplinită prin altă persoană decât debitorul, acesta poate fi constrâns la îndeplinirea ei, prin aplicarea unei amenzi civile. Instanța sesizată de creditor poate obliga pe debitor, prin încheiere irevocabilă, data cu citarea părților, să plătească, în favoarea statului, o amendă civilă de la 200.000 lei la 500.000 lei, stabilită pe zi de întârziere până la executarea obligației prevăzute în titlul executoriu.

(2) Pentru acoperirea prejudiciilor cauzate prin neîndeplinirea obligației prevăzute la alin. 1, creditorul poate cere obligarea debitorului la daune-interese. Dispozițiile art. 574 sunt aplicabile în mod corespunzător.

Articolul 580⁴

(1) Dispozițiile prevăzute în secțiunea de față sunt aplicabile în mod corespunzător și în cazul când titlul executoriu cuprinde o obligație de a nu face.

(2) Creditorul va putea cere instanței de executare să fie autorizat, prin încheiere irevocabilă, data cu citarea părților, să desființeze el însuși sau prin alte persoane, dacă este cazul, pe socoteala debitorului, lucrările făcute de acesta împotriva obligației de a nu face.

Articolul 580⁵

În cazurile prevăzute de art. 580² și 580⁴, dacă debitorul se opune la executarea obligației de către creditor, acesta va putea obține, prin intermediul executorului judecătoresc, concursul organelor de poliție, jandarmerie sau al altor agenți ai forței publice, după caz.

*) Capitolul VI este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 211 din Ordonanța de urgență nr. 138 /2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare Capitolul VI avea următorul conținut: " Capitolul VI. Predarea silită a mișcătoarelor și nemișcătoarelor

Art. 572. Dacă partea condamnată a restitui niște lucruri mișcătoare nu voiește a le da în termenul precis de judecată, nici a doua zi după somația ce i se face prin executorul judecătoresc predarea acestor obiecte către proprietarul lor se va face prin puterea și autoritatea publică.

Art. 573. Se vor observa pentru predarea silită a acestor obiecte formalitățile prescrise pentru urmărirea mișcătoarelor de la art. 411 până la art. 430 din acest cod, afară de cele ce se orânduiește de aceste articole în privința custodelui sau punerii peceților.

Art. 574. Pe lângă procesul-verbal ce executorul judecătoresc va încheia pentru luarea obiectului din mână datornicului, el va face un alt proces-verbal care va constata ca ele s-au predat proprietarului.

Acesta va iscăli acest din urma proces-verbal, care se va depune la grefa instanței respective.

Art. 575. Dacă partea condamnată a ieși dintr-un nemișcător sau a lăsa posesia unui nemișcător sau a-l preda proprietarului nu voiește a lăsa imobilul în termenul însemnat de judecată, nici 8 zile după somația ce i se va face, ea va fi gonită cu puterea și autoritatea publică și nemișcătorul se va preda proprietarului sau.

Art. 576. Spre acest sfârșit, acela care va avea titlul executor de punere în posesie se va îndrepta la judecătorie al locului unde este așezat imobilul și judecătoria va însărcina pe un executor judecătoresc, ca singur sau însoțit de un judecător, să meargă la fața locului spre a executa predarea nemișcătorului.

Executorul judecătoresc va lua cu sine și agenți polițieniști după trebuința.

Art. 577. Executorul judecătoresc va soma pe parte a ieși de îndată din imobil și, nevoind, va încheia proces-verbal de împotrivirea sa, procedând în urma cu ajutorul forței publice la depărtarea lui din imobil și va declara pus în posesia bunului pe cel în drept.

Dacă partea lipsește de acasă sau nu voiește a deschide ușile, executorul judecătoresc se va însoți în toate cazurile, de un comisar de poliție ori un ajutor al său, acolo unde sunt; de primar sau ajutorul sau, acolo unde nu sunt ofițeri de poliție.

Art. 578. Dacă mobilele persoanei condamnate nu sunt urmărite pentru datorii, executorul judecătoresc va proceda la scoaterea mobilelor pe strada sau pe calea publică. Și dacă partea condamnată lipsește de acasă și nu e de nimeni reprezentată, se va pune un custode la aceste mobile, cu plata de la proprietarul lor.

Numirea custodelui și predarea mobilelor în paza lui se va face potrivit art. 418 și următoarele din acest cod.

Art. 579. Se va face un proces-verbal despre toate operațiunile din fața locului, precum și despre predarea imobilului în posesia proprietarului sau.

O copie de pe acest proces-verbal se va lăsa atât la partea izgonită din imobil cât și la proprietarul pus în posesie.

El se va iscăli de toate persoanele ce au luat parte la executare, precum și de părți.

Dacă acestea nu vor voi, sau nu vor putea sa iscălească, se va face vorbire în procesul-verbal.

Originalul acestui proces-verbal se va depune la judecătoria prin care s-a încuviințat executarea și care va trebui de îndată la primirea procesului-verbal sa îndeplinească cele orânduite de art. 403 din acest cod.

Art. 580. Toate cheltuielile de executare arătate în acest titlu vor fi în sarcina depozitatului."

Cartea a VI - a **Proceduri speciale*)**

*) Denumirea Cărții VI este reprodusa astfel cum a fost modificată prin [art. 1 pct. 212 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, Cartea VI avea următoarea denumire: "Cartea VI. Proceduri diverse"

Capitolul 1 **Ordonanțe președințiale**

Articolul 581

(1) Instanța va putea sa ordone măsuri vremelnice în cazuri grabnice, pentru păstrarea unui drept care s-ar păgubi prin întârziere, pentru prevenirea unei pagube iminente și care nu s-ar putea repara, precum și pentru înlăturarea piedicilor ce s-ar ivi cu prilejul unei executări.

(2) Cererea de ordonanță președințială se va introduce la instanța competența să se pronunțe asupra fondului dreptului.

(3) Ordonanța va putea fi data și fără citarea părților și chiar atunci când exista judecata asupra fondului. Judecata se face de urgență și cu precădere. Pronunțarea se poate amina cu cel mult 24 de ore, iar motivarea ordonanței se face în cel mult 48 de ore de la pronunțare.*)

(4) Ordonanța este vremelnică și executorie. Instanța va putea hotărî ca executarea să se facă fără somație sau fără trecerea unui termen.

*) Alin. (3) al art. 581 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 213 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (3) al art. 581 avea următorul conținut: "(3) Ordonanța va putea fi data și fără citarea părților și chiar atunci când exista judecata asupra fondului dreptului."

Articolul 582

(1) Ordonanța este supusă recursului în termen de 5 zile de la pronunțare, dacă s-a dat cu citarea părților, și de la comunicare, dacă s-a dat fără citarea lor.

(2) Instanța de recurs poate suspenda executarea până la judecarea recursului, dar numai cu plata unei cauțiuni al carei quantum se va stabili de către aceasta.

(3) Recursul se judeca de urgență și cu precădere, cu citarea părților. Dispozițiile art. 581 alin. 3 referitoare la amânarea pronunțării și redactarea ordonanței sunt aplicabile.

(4) Împotriva executării ordonanței președințiale se poate face contestație.*)

*) Art. 582 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 214 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 582 avea următorul conținut: " Art. 582. (1) Ordonanța este supusă apelului în termen de 5 zile de la pronunțare, dacă s-a dat cu citarea părților, și de la comunicare, dacă s-a dat fără citarea lor.

(2) Instanța de apel poate suspenda executarea până la judecarea apelului, putind sa oblige partea la depunerea unei cauțiuni.

(3) Termenul de recurs este de 5 zile și curge de la pronunțare pentru părțile prezente și de la comunicare pentru cele lipsa.

(4) Apelul și recursul se judeca de urgență și, cu precădere, cu citarea părților.

(5) Împotriva executării ordonanțelor președințiale se poate face contestație."

Capitolul 2 **Refacerea înscrisurilor și hotărîrilor dispărute**

Articolul 583

(1) Dosarele sau înscrisurile privitoare la o pricina în curs de judecată, dispărute în orice chip, se pot reface de însăși instanța investită cu judecarea pricinii.

- (2) Spre acest sfârșit, instanța va soroci termen, chiar din oficiu, citind părțile, martorii și experții; va cere copii de pe înscrisurile ce i-au fost trimise de autorități și de care părțile s-au folosit sau de pe înscrisurile depuse de părți, dispunând totodată să se scoată din registrele instanței toate datele privitoare la înscrisurile ce se refac.
- (3) Copiile legalizate de pe înscrisurile dispărute ce se afla în stăpânirea părților, ori altor persoane sau autorităților pot folosi la refacerea dosarului.
- (4) Încheierea de refacere nu se va putea ataca decât o dată cu fondul.
- (5) Înscrisurile astfel refăcute în locul originalelor, până la găsirea acestora.

Articolul 584

- (1) Dacă dosarul sau înscrisurile dispărute priveau o pricina în care se pronunțase o hotărâre de către prima instanță și împotriva căreia se făcuse apel, aceasta hotărâre se va reface după cel de al doilea exemplar al hotărârii păstrat de prima instanță; iar dacă și acel exemplar ar fi dispărut, vor putea folosi la refacere copiile legalizate de pe hotărâre, ce s-au încredințat părților sau altor persoane.
- (2) În acest scop, instanța va putea dispune să se facă, din oficiu, publicații într-un ziar mai raspindit, cu arătarea ca orice posesor al unei copii de pe hotărâre sa o depună la grea instanței care a ordonat publicația.
- (3) Dacă hotărârea nu se poate reface pe calea arătată la alin. 1 și 2, se va trece la refacerea ei de către instanța de apel, potrivit dispozițiilor art. 583.*)
- (4) Dacă dosarul, inclusiv hotărârea, nu se poate reface nici potrivit alin. 3, instanța de apel va judeca din nou pricina în fond. Pentru judecata din nou a cauzei, părțile sunt obligate să facă dovada ca între ele a existat litigiul ce face obiectul rejudecării și ca acesta a fost soluționat prin hotărâre judecătorească. Dovada se va face cu orice înscrisuri sau extrase din registrele ori din alte evidente ale instanței judecătorești sau ale altor autorități.**)

*) Alin. (3) al art. 584 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 215 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (3) al art. 584 avea următorul conținut: "(3) Dacă hotărârea nu se poate reface pe calea arătată mai sus, ori dacă părțile tăgăduiesc ființa sau cuprinsul înscrisurilor pe care s-a întemeiat hotărârea, se va pasi la refacerea lor de către instanța de apel potrivit cu dispozițiile arătate în articolul de mai sus."

**) Alin. (4) al art. 584 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 216 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (4) al art. 584 avea următorul conținut: "(4) Dacă nici pe aceasta cale dosarul nu se poate reface, instanța de apel judeca din nou pricina în fond."

Articolul 585

- (1) Instanța care a pronunțat hotărârea disparută va proceda în toate cazurile la refacerea acesteia potrivit dispozițiilor art. 583 și 584.
- (2) Dacă în cursul judecății a fost gasită hotărârea disparută, cererea va fi respinsă.
- (3) De asemenea, dacă ulterior judecății hotărârea disparută a fost gasită, hotărârea refăcută potrivit dispozițiilor arătate la alin. 1 va fi anulată de către instanța care a pronunțat-o.*)

*) Art. 585 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 217 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 585 avea următorul conținut: "Art. 585. Dacă dosarul sau înscrisurile dispărute priveau o pricina în care se pronunțase o hotărâre devenită irevocabilă, acea hotărâre se va reface de instanța de fond, după procedura prevăzută de art. 583 și 584."

Capitolul 3

Despre oferte de plată și consemnării

Articolul 586

Când datornicul va voi să plătească ceea ce e dator și creditorul nu va voi să primească plata, datornicul e în drept a face oferta reală și a consemna ce e dator.

Articolul 587

- (1) Spre acest sfârșit el va face creditorului, prin mijlocirea unui executor judecătoresc de lângă instanța domiciliului acestuia sau a domiciliului ales, o somație, ca să primească valoarea datorată.
- (2) În acea somație se va arata ziua, ora și locul, când și unde suma sau obiectul oferit are să-i fie predat.

Articolul 588

- (1) Dacă creditorul nu voiește să se prezinte sau să primească suma sau obiectul oferit, executorul judecătoresc va încheia proces-verbal și va arata dacă creditorul a iscălit ori n-a putut sau n-a voit să iscălească.
- (2) Debitorul, în acest caz, va putea, spre a se libera, să consemneze suma sau bunul oferit la Casa de Economii și Consemnațiuni sau, după caz, la o unitate specializată, iar recipisa se va depune la executorul judecătoresc de pe lângă instanța domiciliului creditorului.*)

*) Alin (2) al art. 588 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 36 din Ordonanța de urgență nr. 59 /2001](#) publicată în M. Of. nr. 217 din 27 aprilie 2001. În vechea reglementare, art. 588 avea următorul conținut: "(2) Debitorul, în acest caz, va putea, spre a se libera, sa consemneze suma sau lucrul oferit la Casa de Economii și Consemnațiuni sau administrația financiară a județului respectiv, iar recipisa se va depune la executorii judecătorești ai instanței domiciliului creditorului."

Articolul 589

Cererea ce s-ar putea face înaintea judecător iei, sau pentru ca să se întărească, sau pentru ca să se anuleze aceste oferte și consemnării, se va face prin osebă petiție, după regulile stabilite pentru cererea principala.

Articolul 590

Se vor aplica celelalte rinduieli ale Codului civil, privitoare la ofertele de plată și la consemnării, cuprinse în art. 1114 - 1121 inclusiv, afară de alin. 8 din art. 1115 și alin. 3 și 4 din art. 1116.

Capitolul 4 Măsurile asiguratorii*)

Secțiunea I Sechestrul asigurator

Articolul 591

(1) Creditorul care nu are titlu executoriu, dar a cărui creanță este constatată prin act scris și este exigibilă, poate solicita înființarea unui sechestrul asigurator asupra bunurilor mobile și imobile ale debitorului, dacă dovedește ca a intentat acțiune. El poate fi obligat la plata unei cauțiuni în cuantumul fixat de către instanță.

(2) Același drept îl are și creditorul a cărui creanță nu este constatată în scris, dacă dovedește ca a intentat acțiune și depune, o dată cu cererea de sechestrul, o cauțiune de jumătate din valoarea reclamată.

(3) Instanța poate incuviința sechestrul asigurator chiar dacă creanța nu este exigibilă, în cazurile în care debitorul a micșorat prin fapta sa asigurările date creditorului sau nu a dat asigurările promise ori atunci când este pericol ca debitorul să se sustragă de la urmărire sau să-și ascundă ori să-și risipească averea. În aceste cazuri, creditorul trebuie să dovedească îndeplinirea celorlalte condiții prevăzute de alin. 1 și să depună o cauțiune al carei cuantum va fi fixat de către instanță.

Articolul 592

(1) Cererea de sechestrul asigurator se adresează instanței care judeca procesul.

(2) Instanța va decide de urgență, în camera de consiliu, fără citarea părților, prin încheiere executorie, fixând totodată, dacă este cazul, cuantumul cauțiunii și termenul înăuntrul căruia urmează să fie depusă aceasta. Încheierea este supusă numai recursului, în termen de 5 zile de la comunicare. Recursul se judeca de urgență și cu precădere, cu citarea în termen scurt a părților.

(3) Dispozițiile art. 581 alin. 3 privitoare la pronunțarea și redactarea hotărârii se aplică atât la soluționarea cererii, cât și la judecarea recursului.

(4) Nedepunerea cauțiunii în termenul fixat de instanță atrage desființarea de drept a sechestrului. Aceasta se constată prin încheiere irevocabilă, data fără citarea părților.

Articolul 593

(1) Măsura sechestrului asigurator se aduce la îndeplinire de către executorul judecătoresc, potrivit regulilor privitoare la executarea silită, care se aplică în mod corespunzător.

(2) În cazul bunurilor mobile, executorul va aplica sechestrul asupra bunurilor urmaribile numai în măsura necesară realizării creanței.

(3) Sechestrul asigurator pus asupra unui imobil se va înscrie de îndată în cartea funciară. Înscrierea face opozabil sechestrul tuturor acelor care, după înscriere, vor dobândi vreun drept asupra imobilului respectiv.

(4) Împotriva modului de aducere la îndeplinire a măsurii sechestrului cel interesat va putea face contestație.

Articolul 594

Dacă debitorul va da, în toate cazurile, garanție îndestulătoare, instanța va putea ridica, la cererea debitorului, sechestrul asigurator. Cererea se soluționează în camera de consiliu, de urgență și cu citarea în termen scurt a părților, prin încheiere supusă numai recursului în termen de 5 zile de la pronunțare. Recursul se judeca de urgență și cu precădere. Dispozițiile art. 592 alin. 3 se aplică în mod corespunzător.

Articolul 595

În cazul în care cererea principală, în temeiul căreia a fost încuviințată măsura asiguratorie, a fost anulată, respinsă sau perimată prin hotărâre irevocabilă, ori dacă cel care a făcut-o a renunțat la judecarea acesteia, debitorul poate cere ridicarea măsurii de către instanța care a încuviințat-o. Asupra cererii instanța se pronunță prin încheiere irevocabilă, data fără citarea părților. Dispozițiile art. 593 se aplică în mod corespunzător. *)

*) Art. 595 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 37 din Ordonanța de urgență nr. 59/2001](#) publicată în M. Of. nr. 217 din 27 aprilie 2001. În vechea reglementare art. 595 avea următorul conținut: "Art. 595. În cazul în care cererea principală, în temeiul căreia a fost încuviințată măsura asiguratorie, a fost anulată, respinsă sau perimată prin hotărâre irevocabilă, debitorul poate cere ridicarea măsurii de către instanța care a încuviințat-o. Asupra cererii instanța se pronunță prin încheiere irevocabilă, data fără citarea părților. Dispozițiile art. 593 se aplică în mod corespunzător."

Articolul 596

Valorificarea bunurilor sechestrate nu se va putea face decât după ce creditorul a obținut titlul executoriu.

Secțiunea a II-a Poprirea asiguratorie

Articolul 597

(1) Poprirea asiguratorie se poate înființa asupra sumelor de bani, titlurilor de valoare sau altor bunuri mobile incorporale urmaribile datorate debitorului de o a treia persoană sau pe care aceasta i le va datora în viitor în temeiul unor raporturi juridice existente, în condițiile stabilite de art. 591.

(2) Dispozițiile art. 592-595 se aplică în mod corespunzător.

Secțiunea a III-a Sechestrul judiciar

Articolul 598

Ori de câte ori exista un proces asupra proprietății sau altui drept real principal, asupra posesiunii unui bun mobil sau imobil, ori asupra folosinței sau administrării unui bun proprietate comună, instanța competentă pentru judecarea cererii principale va putea să încuviințeze, la cererea celui interesat, punerea sub sechestrul judiciar a bunului, dacă această măsură este necesară pentru conservarea dreptului respectiv.

Articolul 599

(1) Se va putea, de asemenea, încuviința sechestrul judiciar, chiar fără a exista proces:

1. asupra unui bun pe care debitorul îl oferă pentru liberarea sa;
2. asupra unui bun cu privire la care cel interesat are motive temeinice să se teamă că va fi sustras, distrus ori alterat de posesorul sau actual;
3. asupra unor bunuri mobile care alcătuiesc garanția creditorului, când acesta invederează insolvabilitatea debitorului sau ori când are motive temeinice să banuiască că debitorul va fugi ori să se teamă de sustrageri sau deteriorări.

(2) În aceste cazuri, competența este instanța în circumscripția căreia se afla bunul.

Articolul 600

(1) Cererea de sechestrul judiciar se judecă de urgență, cu citarea părților. În caz de admitere, instanța va putea să oblige pe reclamant la darea unei cauțiuni, iar în cazul bunurilor imobile se va proceda potrivit art. 593 alin. 3. Încheierea este supusă numai recursului, în termen de 5 zile de la pronunțare. Dispozițiile art. 592 alin. 3 se aplică în mod corespunzător.

(2) Paza bunului sechestrat va fi încredințată persoanei desemnate de părți de comun acord, iar în caz de neînțelegere, unei persoane desemnate de instanța, care va putea fi chiar deținătorul bunului. În acest scop, executorul judecătoresc se va deplasa la locul situării bunului ce urmează a fi pus sub sechestrul și-l va da în primire, pe bază de proces-verbal, administratorului-sechestrului. Un exemplar al procesului-verbal va fi înaintat și instanței care a încuviințat măsura.

(3) Administratorul-sechestrului va putea face toate actele de conservare și administrare, va încasa orice venituri și sume datorate și va putea plăti datorii cu caracter curent, precum și cele constatate prin titlu executoriu. De asemenea, el va putea sta în judecată în numele părților litigante cu privire la bunul pus sub sechestrul, dar numai cu autorizarea prealabilă a instanței care l-a numit.

(4) Dacă administrator-sechestrului a fost numită o altă persoană decât deținătorul, instanța va fixa, pentru activitatea depusă, o sumă drept remunerație, stabilind totodată și modalitățile de plată.

Articolul 601

În cazuri urgente, președintele instanței va putea numi, prin încheiere irevocabilă data fără citarea părților, un administrator provizoriu până la soluționarea cererii de sechestrul judiciar.

*) Capitolul IV (art. 591-601) este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. I pct. 218 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, Capitolul IV avea următorul conținut: "Capitolul IV. Sechestrul asigurator și judiciar

Art. 591. (1) Proprietarii, principalii chiriași sau arendașii vor putea, pentru arenzile sau chiriile neplătite și datorate, să sechestreze, printr-o simplă petiție, data către autoritatea judecătorească locală, lucrurile și fructele care se vor afla în casa, moșie sau pământul închiriat ori arendat.

(2) Ei vor putea să sechestreze și averea mișcătoare care se afla în casa, moșie sau pământul închiriat ori arendat.

(3) Ei vor putea să sechestreze și averea mișcătoare care se afla în casa sau pe moșia lor, dar care s-a transportat în alt loc fără consimțământul proprietarului, și proprietarul păstrează privilegiul sau pe aceasta avere, întrucât timp a revendicat-o, potrivit art. 1730 din Codul civil.

(4) Același drept îl au proprietarii, principalii chiriași și arendașii care nu au contract scris; sunt însă îndatorați ca o dată cu cererea de sechestr, să prezinte dovada de chemare în judecată și să dea o cauciune fixată de autoritatea judecătorească.

Art. 592. Lucrurile subchiriașilor care se vor afla în locurile ocupate de dinsii și fructele pământului ce li s-a subarendat se vor putea sechestra pentru plata chiriei sau arenzii ce datorește chiriașul sau arendașul principal. Li se vor tine însă în seama chiriile sau arenzile ce ei au plătit de buna credință pentru termenii trecuți, nu însă și plățile ce vor fi făcut înainte de vreme.

Art. 593. Aceste sechestrări se vor face prin un executor judecătoresc al instanței unde este așezat nemișcătorul, cu aceleași forme cu care se fac și urmăriile pentru vânzarea silită a mișcătoarelor.

Art. 594. (1) Orice alt creditor, a carei creanță este constantă printr-un act scris și este ajunsă la termen va putea, deodată cu chemarea în judecată pentru plata creanței sale, să pună, un sechestr asigurator pe mobilele datornicului sau.

(2) Același drept îl vor avea și creditorii care n-au act scris; sunt însă îndatorați ca, odată cu cererea de sechestr, să dea o cauciune de a treia parte din valoarea reclamată.

Art. 595. Acest sechestr se va pune cu încuviințarea instanței datornicului și creditorul va putea fi supus la o cauciune.

Art. 596. (1) Ori de câte ori exista un proces asupra proprietății sau posesiei unui lucru mișcător sau nemișcător, asupra administrației sau folosinței unui lucru comun, judecata va putea, după cererea celui interesat și citarea părților, să încuviințeze sechestrul bunului sau al lucrului comun, a cărei proprietate, posesie, administrație sau folosință se discută, putând să oblige pe reclamant să dea o cauciune ce va fi fixată de judecată.

(2) Paza bunului sechestrat poate fi încredințată sau deținătorului acelui bun sau unei a treia persoane, numită de judecător, în caz de neînțelegere între părți.

(3) Sechestrul va putea face toate actele de conservare și administrație. Va putea sta în judecata în numele părților litigante cu privire la bunul pus sub sechestr, numai cu o prealabilă îndrituire a autorității care l-a numit.

(4) Sechestrul judiciar va încasa orice venituri și sume datorate, va putea plăti datorii cu caracter curent precum și cele constatate prin titlul executor.

(5) Plata sechestrului se va fixa de judecată care l-a înființat.

(6) În nici un caz ea nu va putea depăși, pe fiecare an, de zece la suta din venitul net anual al bunului apreciat de instanță.

Art. 597. (1) Judecătoria va putea însă să încuviințeze a se sechestra în miinile datornicului averea sa mișcătoare, pentru creanțele arătate la art. 594, chiar când nu sunt ajunse la termen, în cazurile următoare:

1. când datornicul a micșorat prin fapta sa asigurările ce dăduse sau nu a dat asigurările promise;

2. când e pericol ca datornicul să fugă sau să-și ascundă ori să-și risipească averea sa.

(2) În ambele aceste cazuri, sechestrul nu se va putea încuviința decât cu dare de cauciune care va fi fixată de autoritatea judecătorească.

Art. 598. Dacă datornicul va da, în toate cazurile, garanție îndestulătoare, judecătoria va putea ridica sechestrul de asigurare.

Art. 599. Sechestrul de asigurare se va pune prin executorii judecătorești, după aceleași forme ca și cele cerute pentru urmărirea mișcătoarelor și numai pe averea mișcătoare ce se poate urmări.

Art. 600. În toate cazurile arătate în acest capitol, autoritatea judecătorească va putea, după trebuințe și în cazurile urgente, să dea autorității locale ordin în scris ca chiar înaintea mergerii agentului să se oprească datornicul a scoate sau a da de o parte vreun lucru din cele a căror sechestrare se cere.

Art. 601. În toate cazurile arătate în acest capitol, vânzarea silită a mobilelor nu se va putea face decât după ce creditorul va fi dobândit un titlu executor."

Capitolul 5

Deliberările consiliului de familie

Articolul 602 - 606

Abrogate.*)

*) Dispozițiile cuprinse în acest capitol au fost abrogate prin [art. 49 din Decretul nr. 32 din 31.01.1954](#), pentru punerea în aplicare a Codului familiei și a Decretului privind la persoanele fizice și persoanele juridice.

Capitolul 6 Divorțul

Articolul 607

Cererea de divorț este de competența judecătorei în circumscripția căreia se afla cel din urma domiciliu comun al soților. Dacă soții nu au avut domiciliu comun sau dacă nici unul din soți nu mai locuiește în circumscripția judecătorei în care se afla cel din urma domiciliu comun, judecătoria competența este aceea în circumscripția căreia își are domiciliul pârâtul, iar când pârâtul nu are domiciliu în țara, este competența judecătorei în circumscripția căreia își are domiciliul reclamantul.

Articolul 608

(1) Soțul pârât poate să facă și el cerere de divorț, cel mai târziu până la prima zi de înfățișare, în ședința publică, pentru faptele petrecute înainte de această dată. Pentru faptele petrecute după această dată, pârâtul va putea face cerere până la începerea dezbaterilor asupra fondului, în cererea reclamantului.

(2) Cererea pârâtului se va face la aceeași instanță și se va judeca împreună cu cererea reclamantului.

Articolul 609

În cazul când motivele divorțului s-au ivit după începerea dezbaterilor la prima instanță și în timp ce judecata primei cereri se afla în apel, cererea pârâtului va fi făcută direct la instanța investită cu judecarea apelului.

Articolul 610

Neintroducerea cererii în termenele arătate în articolele de mai sus arage decăderea pentru soțul pârât din dreptul de a cere divorțul, afară de cazul când cererea reclamantului a fost respinsă și motivele despărțeniei s-au ivit în urma.

Articolul 611

Cererea de pensie de întreținere potrivit Codului familiei se va face la judecătoria investită cu cererea de divorț, chiar dacă între timp s-au ivit schimbări cu privire la domiciliul părților.

Articolul 612

(1) Cererea de divorț va cuprinde, pe lângă cele prevăzute de lege pentru cererea de chemare în judecată, numele copiilor minori născuți din căsătorie sau care se bucura de situația legală a copiilor născuți din căsătorie.

*)

(2) Dacă nu sunt copii minori, se va face arătare despre aceasta.

(3) La cerere, se va alătură un extract de căsătorie și câte un extract de naștere al copiilor minori.

(4) Cererea de divorț, împreună cu înscrisurile doveditoare, se va prezenta personal de către reclamant președintelui judecătorei.

(5) Pârâtul nu este ținut să facă intimpinare.

(6) Interogatoriul nu poate fi cerut pentru dovedirea motivelor de divorț.**)

*) Alin. (1) al art. 612 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 219 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (1) al art. 612 avea următorul conținut: "(1) Cererea de despărțenie va cuprinde, pe lângă cele prevăzute de lege pentru cererea de chemare în judecată, numele copiilor minori născuți din căsătorie sau care se bucura de starea legală de copii legitimi față de amindoi soții, precum și a copiilor recunoscuți de aceștia."

**) Alin. (6) al art. 612 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 220 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, alin. (6) al art. 612 avea următorul conținut: "(6) Interogatoriul și jurământul nu pot fi cerute pentru dovedirea motivelor de despărțenie."

Articolul 613

Președintele instanței, primind cererea de divorț, va da reclamantului sfaturi de împăcare și, în cazul în care acesta stăruie în cererea sa, va fixa termen pentru judecarea cauzei.

Articolul 613^{^1}

(1) În cazul în care cererea de divorț se întemeiază pe acordul părților, ea va fi semnată de ambii soți. Atunci când este cazul, în acțiunea de divorț, soții vor stabili și modalitățile în care au convenit să fie soluționate cererile accesorii divorțului.

(2) Primind cererea de divorț formulată în condițiile alin. 1, președintele instanței va verifica existența consimțământului soților, după care, va fixa un termen de două luni în ședința publică. La termenul de judecată, instanța va verifica dacă soții stăruie în desfacerea căsătoriei pe baza acordului lor și, în caz afirmativ, va trece la judecarea cererii, fără a administra probe cu privire la motivele de divorț.

(3) Pentru soluționarea cererilor accesorii privind numele pe care soții îl vor purta după divorț, pensia de întreținere și atribuirea locuinței, instanța va putea dispune, atunci când considera necesar, administrarea probelor prevăzute de lege.

Articolul 613²

Instanța poate lua, pe tot timpul procesului, prin ordonanța președințială, măsuri vremelnice cu privire la încredințarea copiilor minori, la obligația de întreținere, la alocația pentru copii și la folosirea locuinței.

Articolul 614

În fața instanțelor de fond, părțile se vor infatisa în persoana, afară numai dacă unul dintre soți execută o pedeapsă privativă de libertate, este împiedicat de o boală gravă, este pus sub interdicție sau are reședința în străinătate; în aceste cazuri, părțile se vor putea infatisa prin mandatar.

Articolul 615

(1) Cererea de divorț se judecă în ședința publică. Instanța va putea să dispună însă judecarea în camera de consiliu, dacă va aprecia că prin aceasta s-ar asigura o mai bună judecare sau administrare a probelor.

(2) În toate cazurile hotărârea se pronunță în ședința publică.

Articolul 616

Dacă la termenul de judecată, în prima instanță, reclamantul lipsește nejustificat și se înfățișează numai pârâtul, cererea va fi respinsă ca nesustținută.

Articolul 616¹

Dacă procedura de chemare a soțului pârât a fost îndeplinită prin afișare, iar acesta nu s-a prezentat la primul termen de judecată, instanța va cere dovezi sau va dispune cercetări pentru a verifica dacă pârâtul își are domiciliul la locul indicat în cerere și dacă, constata că nu domiciliază acolo, va dispune citarea lui la domiciliul sau, precum și, dacă este cazul, la locul sau de muncă.

Articolul 617

(1) Instanța poate să pronunțe despărțenia împotriva ambilor soți, chiar atunci când numai unul din ei a făcut cerere, dacă din dovezile administrate reiese vina amândurora.

(2) Hotărârea prin care se pronunță divorțul nu se va motiva, dacă ambele părți solicită instanței aceasta.

(3) În cazurile prevăzute de art. 38 alin. 2 din Codul familiei, instanța va dispune desfacerea căsătoriei fără a pronunța divorțul din vina unuia sau a ambilor soți.

Articolul 618

(1) Reclamantul poate renunța la cerere în tot cursul judecății înaintea instanțelor de fond, chiar dacă pârâtul se împotrivește. Renunțarea reclamantului nu are nici o înrădăcinire asupra cererii făcute de pârât.

(2) Acțiunea de divorț se va stinge prin împăcarea soților în orice fază a procesului, chiar dacă intervine în instanța de apel sau de recurs iar apelul ori recursul nu sunt timbrate conform legii.

(3) Reclamantul însă va putea porni o cerere nouă pentru fapte petrecute după împăcare, și în acest caz el se va putea folosi și de faptele vechi.

Articolul 619

(1) Termenul de apel, precum și cel de recurs este de 30 de zile și curge de la comunicarea hotărârii.

(2) Apelul sau, după caz, recursul reclamantului împotriva hotărârii prin care s-a respins cererea va fi respins ca nesustținut, dacă la judecata se prezintă numai pârâtul.

(3) Apelul sau recursul pârâtului va fi judecat chiar dacă se înfățișează numai reclamantul.

(4) Hotărârea care se pronunță în condițiile art. 613¹ alin. 1 este definitivă și irevocabilă în ce privește divorțul.

(5) Hotărârea dată în materie de divorț nu este supusă revizuirii.

Capitolul 7

Proceduri relative la deschiderea unei succesiuni

Articolul 620 - 642

Abrogate.*)

*) [Art. 620-642](#) au fost abrogate prin [Decretul nr. 40 din 22 ianuarie 1953](#) privitor la procedura succesorala notariala.

Secțiunea a IV-a

Vânzarea mișcătoarelor unei moșteniri

Articolul 643 - 673

Abrogate.*)

*) Art. 643-673 au fost abrogate prin [art. 1 pct. 221 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 643-673 aveau următorul conținut: "Art. 643. Când vânzarea mișcătoarelor unei moșteniri se va face pe baza art. 730 alin. 1 din Codul civil, aceasta vânzare se va executa potrivit rinduierilor arătate pentru vânzarea silită a mișcătoarelor, prin art. 437, 440, 443, 444 și 455 din acest cod.

Art. 644. Partea interesată se va adresa la judecătoria, alegind și un domiciliu în acel loc, dacă locuiește în altă parte.

Art. 645. Se va face inventarul obiectelor de vândut, după ce se va chema atât cel ce a făcut cererea, cât și alte persoane interesate cunoscute.

Art. 646. Vânzarea publică se va face la locul însemnat de judecătoria potrivit art. 432 din aceasta legiuire.

Secțiunea a V-a

Vânzarea bunurilor nemișcătoare ale nevârstnicilor*)

Art. 647. Vânzarea bunurilor nemișcătoare ale nevârstnicilor nu va putea fi încuviințată decât după un aviz al rudelor, arătător de natura bunurilor și de valoarea lor aproximativă.

Acest aviz nu va fi necesar dacă bunurile vor fi totodată și ale vârstnicilor și dacă vânzarea este cerută de dînsii. Se va urma atunci potrivit rinduierilor din secția următoare.

Art. 648. Când judecătoria va întări acest aviz, va declara tot în hotărârea sa ca vânzarea se va face în fiinta tutorelui înaintea judecătoriei.

Art. 649. Încheierea care va incuviinta vânzarea va insemna și prețul cu care are a se începe și condițiile ei.

Art. 650. Aceasta prețuire va fi regulată sau după avizul rudelor sau după titlurile proprietății, sau după contractele autentice sau iscălită cu data certa și, de nu sunt contracte, după rolul contribuției funciare.

Cu toate astea, judecătoria va putea, după împrejurări, să facă prețuire totală sau parțială a nemișcătoarelor.

Prețuirea aceasta se face, după importanța și natura bunurilor, prin unul sau trei experți, numiți de judecătoria spre acest sfârșit.

Art. 651. Dacă prețuirea a fost ordonată, expertul sau experții, după ce vor jura înaintea judecătorului, vor face raportul lor, care va arata în scurt bazele prețuirii, fără de a intra în amănunte de descriere a bunurilor de vânzare.

Acest raport se va depune la grefa judecătoriei și se va da o copie de pe dînsul la cei ce o vor cere.

Art. 652. Se va forma apoi un act de publicație care va cuprinde:

1. arătarea hotărârii care încuviințează vânzarea;
2. numele, prenumele nevârstnicului și al tutorelui sau;
3. arătarea nemișcătoarelor ce se vînd și un extract din condițiile vânzării cuprinse mai pe larg în hotărârea vânzării;
4. prețul cu care are să înceapă licitația;
5. ziua, locul și ora când are să se facă vânzarea.

Art. 653. Acest act se va afișa, timp de 30 de zile cel puțin, atât la usa judecătoriei sau la locul unde are să se facă vânzarea, cât și la usa consiliului local unde se afla bunurile.

Art. 654. Dacă în ziua însemnată pentru adjudecare nu iese un preț nici măcar egal cu prețul însemnat de judecătoria și publicat, judecătoria va putea, după împrejurare, sau să aprobe prețul ieșit sau să amine vânzarea pentru alt termen, care se va publica tot în chipul arătat în articolul de mai sus.

Art. 655. Sunt declarate comune acestei secțiuni articolele 531, 532, 536, 537, 538, 539, 544, 545, 546, 547, 548, 549 și 550 din acest cod.

Art. 656. În cele 8 zile care vor urma după adjudecare, oricine va putea să supraliciteze cu a zecea parte mai mult peste prețul ieșit, conformindu-se și cu cele arătate la art. 541, 542, 543 și 654 din acest cod.

Secțiunea a VI-a

Împărțiri și licitații

Art. 657. Împărțirea de succesiuni între mai multe persoane se va face prin judecătoria dacă ele nu o pot face prin buna înțelegere.

Art. 658. În cazurile arătate de art. 733 și 747 din codicele civil, împărțirea se va face după cererea părții celei mai stăruitoare.

Art. 659. Numirea de tutore pentru nevârstnici, care într-o imparteala au interese contrarii, se va face de către judecătoria, după avizul consiliului de familie.

Art. 660. În urma raportului judecătorului numit pentru operațiunile împărțelii, potrivit art. 733 din codicele civil, judecătoria va hotărî a se face imparteala în natura și, de va fi trebuinta, va hotărî vânzarea unora sau mai multor nemișcătoare.

Aceasta vânzare se va face prin licitație înaintea judecătoriei unde se afla așezat nemișcătorul, cu expertiza sau fără expertiza, după împrejurări.

Art. 661. Dacă judecătoria va hotărî a se face expertiza, el va putea numi unul sau trei experți, care, după ce vor jura, vor face la fața locului raportul lor după bazele prețuirii, fără să între în amănuntele de descriere a obiectelor de împărțit.

Art. 662. Vânzarea obiectelor se va face potrivit cu cele ce s-a zis pentru vânzarea bunurilor nemișcătoare ale nevârstnicilor.

Până la vânzare, părțile vor putea împărți între ele veniturile bunului mișcător, potrivit cu partea ce fiecare are stabilit judecătorește sau recunoscut de toți, în bunul ce se vinde.

Art. 663. Dacă în ziua însemnată pentru adjudecare prețul ieșit nu va fi egal cu prețul pus de judecătoria se va urma cum s-a zis în art. 654 din acest cod.

Art. 664. În cele opt zile după adjudecare, oricine va putea sa supraliciteze cu a zecea parte mai mult peste prețul adjudecării, potrivit cu cele zise la art. 656 din acest cod.

Art. 665. Când situația nemișcătorului va cere mai multe expertize deosebite și se va constata ca fiecare bun nu se poate împărți, vânzarea prin licitație nu se mai face dacă, din apropierea raporturilor, rezultă ca totalitatea nemișcătoarelor poate a se împărți în natură.

Art. 666. Dacă cererea este ca nemișcătoarele să se împartă în mai multe părți în natura, după ce vor face prețuirea, vor însemna cum trebuie să se compună fiecare lot sau partea a se da.

Raportul experților fiind aprobat de judecătoria, loturile sau părțile vor fi trase la sorti, fără cu părțile, înaintea judecătoriei.

Art. 667. În celelalte cazuri se va urma potrivit cu art. 737 până la 750 din codicele civil.

Secțiunea a VII-a

Beneficiul de inventar

Art. 668. Dacă moștenitorul beneficiar voiește, înainte de a se declara moștenitor, ca, potrivit cu codicele civil, să se autorizeze a vinde bunurile mișcătoare ale moștenirii, el va prezenta spre acest sfârșit, o petiție la judecătoria locului unde s-a deschis moștenirea.

Vânzarea se va face înaintea unui executor judecătoresc, conform art. 432, 437, 438, 440, 442, 443, 444 și 445.

Art. 669. Dacă cererea este de a se vinde bunuri nemișcătoare de ale succesiunii, moștenitorul beneficiar va prezenta judecătoriei locului unde e deschisă succesiunea o petiție în care se arata necesitatea acestei vânzării și nemișcătoarele de vîndut.

Judecătorul va comunica cererea procurorului și va hotărî de trebuie a se face vânzarea și de trebuie sau nu a se face prețuirea de experți.

Art. 670. Se va proceda la vânzarea după formalitățile prescrise pentru vinderea nemișcătoarelor unui nevârstnic.

Art. 671. Moștenitorul beneficiar se va socoti moștenitor pur și simplu dacă a vîndut nemișcătoare fără a urma potrivit rînduieilor prescrise mai sus.

Art. 672. Acțiunile ce moștenitorul beneficiar are a intenta în contra moștenirii, le va intenta în contra celorlalți moștenitori, le va intenta în contra unui curator ce se va numi după formele cum se numesc curatorii la moștenirile vacante.

Art. 673. Moștenitorul beneficiar va fi obligat a da socoteala despre administrația sa și va fi răspunzător de actele gestiunii sale."

Capitolul VII¹

Procedura împărțelii judiciare*)

*) Capitolul VII¹ a fost introdus prin [art. 1 pct. 222 din Ordonanța de urgenta nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000.

Articolul 673¹

Judecarea oricărei cereri de imparteala privind bunuri asupra cărora părțile au un drept de proprietate comuna se face cu procedura prevăzută în capitolul de față, în afară cazurilor în care legea stabilește o alta procedura.

Articolul 673²

Reclamantul este obligat sa arate în cerere persoanele între care urmează a avea loc imparteala, titlul pe baza căruia se cere imparteala, toate bunurile supuse împărțelii, evaluarea lor, locul unde acestea se afla, precum și persoana care le deține sau le administrează.

Articolul 673³

La prima zi de înfățișare, dacă părțile sunt prezente, instanța le va cere declarații cu privire la fiecare dintre bunurile supuse împărțelii și va lua act, când este cazul, de recunoașterile și acordul lor cu privire la existența bunurilor, locul unde se afla și valoarea acestora.

Articolul 673⁴

- (1) În tot cursul procesului instanța va stăruia ca părțile să împartă bunurile prin buna învoială.
- (2) Dacă părțile ajung la o înțelegere cu privire la împărțirea bunurilor, instanța va hotărî potrivit învoieliilor lor. Imparteala se poate face prin buna învoială și dacă printre cei interesați se afla minori sau persoane puse sub interdicție, însă numai cu încuviințarea prealabilă a autorității tutelare, precum și, dacă este cazul, a ocrotitorului legal.
- (3) În cazul în care înțelegerea privește împărțirea numai a anumitor bunuri, instanța va lua act de aceasta învoială și va pronunța o hotărâre parțială, continuând procesul pentru celelalte bunuri.
- (4) Dispozițiile art. 271-273 sunt aplicabile.

Articolul 673⁵

- (1) Dacă părțile nu se învoiesc, instanța va stabili bunurile supuse împărțelii, calitatea de coproprietar, cota-parte ce se cuvine fiecăruia și creanțele născute din starea de proprietate comună pe care coproprietarii le au unii față de alții. Dacă se împarte o moștenire, instanța va mai stabili datoriile transmise prin moștenire, datoriile și creanțele comostenitorilor față de defunct, precum și sarcinile moștenirii.
- (2) Instanța va face imparteala în natură. În temeiul celor stabilite potrivit alin. 1, ea procedează la formarea loturilor și la atribuirea lor. În cazul în care loturile nu sunt egale în valoare, ele se întregesc printr-o sumă de bani.

Articolul 673⁶

- (1) Dacă pentru formarea loturilor sunt necesare operații de măsurătoare, evaluare și altele asemenea, pentru care instanța nu are date suficiente, ea va da o încheiere prin care va stabili elementele arătate la art. 673⁵ alin. 1, întocmind în mod corespunzător minuta prevăzută de art. 258. Prin aceeași încheiere instanța va dispune efectuarea unei expertize pentru formarea loturilor.
- (2) Raportul de expertiză va arata evaluarea și criteriile avute în vedere la stabilirea acesteia, va indica dacă bunurile pot fi comod partajabile în natura și în ce mod anume, propunând loturile ce urmează să fie atribuite.

Articolul 673⁷

În cazul în care, după pronunțarea încheierii prevăzute de art. 673⁶ alin. 1, dar mai înainte de pronunțarea hotărârii de imparteala, se constată că există și alți coproprietari sau că au fost omise unele bunuri care trebuiau supuse împărțelii, fără ca, privitor la acești coproprietari sau la acele bunuri, să fi avut loc o dezbatere contradictorie, instanța va putea da o nouă încheiere, care va cuprinde, după caz, și coproprietarii sau bunurile omise. În aceleași condiții instanța poate, cu consimțământul tuturor coproprietarilor, să scoată un bun care a fost cuprins din eroare în masa de împărțit.

Articolul 673⁸

Încheierile prevăzute la art. 673⁶ alin. 1 și art. 673⁷ pot fi atacate cu apel mai înainte de pronunțarea hotărârii, dacă apelul privește stabilirea calității de coproprietar, cota-parte ce se cuvine fiecăruia ori masa bunurilor supuse împărțelii. Dacă aceste încheieri nu au fost atacate în ceea ce privește stabilirea calității de coproprietar, cota-parte cuvenită fiecăruia ori masa bunurilor supuse împărțelii, ele nu mai pot fi supuse apelului o dată cu hotărârea asupra fondului procesului.

Articolul 673⁹

La formarea și atribuirea loturilor instanța va ține seama, după caz, și de acordul părților, mărimea cotei-părți ce se cuvine fiecăruia din masa bunurilor de împărțit, natura bunurilor, domiciliul și ocupația părților, faptul că unii dintre coproprietari, înainte de a se cere imparteala, au făcut construcții, îmbunătățiri cu acordul coproprietarilor sau altele asemenea.

Articolul 673¹⁰

- (1) În cazul în care imparteala în natura a unui bun nu este posibilă sau ar cauza o scădere importantă a valorii acestuia ori i-ar modifica în mod pagubitor destinația economică, la cererea unuia dintre coproprietari, instanța, prin încheiere, îi poate atribui provizoriu întregul bun. Dacă mai mulți coproprietari cer să li se atribuie bunul, instanța va ține seama de criteriile prevăzute la art. 673⁹. Prin încheiere ea va stabili și termenul în care coproprietarul căruia i s-a atribuit provizoriu bunul este obligat să depună sumele ce reprezintă cotele-părți cuvenite celorlalți coproprietari.

(2) Dacă coproprietarul căruia i s-a atribuit provizoriu bunul depune, în termenul stabilit, sumele cuvenite celorlalți coproprietari, instanța, prin hotărârea asupra fondului procesului, îi va atribui bunul.

(3) În cazul în care coproprietarul nu depune în termen sumele cuvenite celorlalți coproprietari, instanța va putea atribui bunul altui coproprietar, în condițiile prezentului articol.

(4) La cererea unuia dintre coproprietari instanța, ținând seama de împrejurările cauzei, pentru motive temeinice, va putea să-i atribuie bunul direct prin hotărârea asupra fondului procesului, stabilind totodată sumele ce se cuvin celorlalți coproprietari și termenul în care este obligat să le plătească.

Articolul 673¹¹

(1) În cazul în care nici unul dintre coproprietari nu cere atribuirea bunului ori, deși acesta a fost atribuit provizoriu, nu s-au depus, în termenul stabilit, sumele cuvenite celorlalți coproprietari, instanța, prin încheiere, va dispune vânzarea bunului, stabilind totodată dacă vânzarea se va face de către părți prin buna învoiala ori de către executorul judecătoresc.

(2) Dacă s-a dispus ca vânzarea bunului să se facă de părți prin buna învoiala, instanța va stabili și termenul în care aceasta va fi efectuată. Termenul nu poate fi mai mare de 6 luni. La împlinirea termenului părțile vor prezenta instanței dovada vânzării.

(3) În cazul în care vânzarea prin buna învoiala nu se realizează în termenul prevăzut de alin. 2, instanța, prin încheiere, va dispune ca vânzarea să fie efectuată de executorul judecătoresc.

(4) Încheierile prevăzute în prezentul articol pot fi atacate separat cu apel. Dacă nu au fost astfel atacate, aceste încheieri nu mai pot fi supuse apelului o dată cu hotărârea asupra fondului procesului.

Articolul 673¹²

(1) După rămânerea irevocabilă a încheierii prin care s-a dispus vânzarea bunului de către executorul judecătoresc, acesta va proceda la efectuarea vânzării la licitație publică.

(2) Executorul va fixa termenul de licitație, care nu va putea depăși 30 de zile pentru bunurile mobile și 60 de zile pentru bunurile imobile, socotite de la data primirii încheierii, și va înștiința coproprietarii despre data, ora și locul vânzării.

(3) Pentru termenul de licitație a bunurilor mobile executorul va întocmi și va afișa publicația de vânzare cu cel puțin 5 zile înainte de acel termen.

(4) În cazul vânzării unui bun imobil, executorul va întocmi și va afișa publicația de vânzare cu cel puțin 30 de zile înainte de termenul de licitație.

(5) Coproprietarii pot conveni ca vânzarea bunurilor să se facă la orice preț oferit de participanții la licitație.

(6) Dispozițiile prezentului articol se completează în mod corespunzător cu dispozițiile capitolelor II, III și IV din Cartea a V-a privind vânzarea la licitație a bunurilor mobile și imobile.

Articolul 673¹³

La cererea uneia dintre părți instanța poate proceda la imparteala bunurilor pentru care nu a dispus vânzarea potrivit art. 673¹¹.

Articolul 673¹⁴

(1) În toate cazurile, asupra cererii de imparteala instanța se va pronunța prin hotărâre.

(2) Sumele depuse de unul dintre coproprietari pentru ceilalți, precum și cele rezultate din vânzare vor fi împărțite de instanța potrivit dreptului fiecărui coproprietar.

(3) În cazul în care imparteala nu se poate realiza în nici una dintre modalitățile prevăzute de lege, instanța va hotărî închiderea dosarului.

Capitolul 8

Cererile privitoare la posesiune

Articolul 674

(1) Cererile privitoare la posesiune vor fi admise numai dacă:

1. nu a trecut un an de la tulburare sau depozedare;
2. reclamantul dovedește ca, înainte de această dată, el a posedat cel puțin un an;
3. posesiunea lui întrunește condițiile cerute de art. 1846 și 1847 din Codul civil.

(2) În cazul când depozedarea sau tulburarea s-a făcut prin violență, reclamantul este scutit de a face dovada cerută la punctele 2 și 3 din acest articol.

(3) Cererile posesorii se judeca de urgență și cu precădere.

(4) Intimpinarea nu este obligatorie.

Articolul 675

Asemenea cereri se pot face și pentru ocrotirea servituților continue și aparente.

Articolul 676

Cererile posesorii pot fi făcute și de cel care deține lucrul în interesul sau propriu, în temeiul unui contract încheiat cu posesorul, afară numai dacă tulburătorul nu este cel pentru care el deține.

Capitolul 9

Despărțirea averilor dintre bărbați și femei

Articolul 677 - 686

Abrogate.*)

*) Art. 677-686 au fost abrogate prin Decretul nr. 32 din 31.1.1954.

Capitolul 10

Despre interdicție

Articolul 687 - 691

Abrogate.*)

Art. 687-691 au fost abrogate prin Decretul nr. 32 din 31.1.1954.

Capitolul 11

Cesiunea bunurilor

Articolul 692 - 697

Abrogate.*)

*) Art. 692-697 au fost abrogate prin art. 1 pct. 223 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000 publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 692-697 aveau următorul conținut: " Art. 692. Datornicii, care vor fi în poziție de a reclama cesiunea judiciară acordată de art. 1126 al codicelui civil, vor fi ținuti a depune la grefa judecătoriei, unde aceasta cerere va fi facuta, bilanțul lor, registrele lor, dacă au, și titlurile lor active.

Art. 693. Cererea datornicului se va indrepta la judecătoria domiciliului sau.

Art. 694. Aceasta cerere va fi comunicată parchetului. Ea nu va suspenda efectul nici unei urmăriri, afară numai dacă judecătorii, chemind și pe părți, vor ordona ca să se suspende aceasta execuție provizor.

Art. 695. Datornicul admis la beneficiul de cesiune va fi dator sa declare în persoana, chemindu-se creditorii în ședința publică a judecătoriei, ca voiește a ceda bunurile sale.

Judecătoria va încheia proces-verbal de pe aceasta declarare.

Art. 696. Hotărârea care va admite cesiunea bunurilor da putere creditorilor a vinde bunurile mișcătoare sau nemișcătoare ale datornicului și se va proceda la aceasta vânzare în formele prescrise pentru moștenitorii sub beneficiu de inventar.

Art. 697. Nu pot fi admiși la beneficiu de cesiune: stelionarii, bancruții frauduloși, persoanele condamnate pentru furt sau înșelăciune (escrocherie); nici contabilii, tutorii, administratorii sau depozitarii."

Capitolul 12

Convențiile matrimoniale

Articolul 698 - 709

Abrogate.*)

Art. 698-709 au fost abrogate prin Decretul nr. 32 din 31.1.1954.

Capitolul 13

Transcrierea actelor de strămutare și urmărirea proprietății și despre inscripția privilegiilor, ipotecilor și amanetelor

Articolul 710 - 720

Abrogate.*)

*) Dispozițiile acestei secțiuni (art. 710-720) au fost abrogate prin Legea nr. 7/1996, precum și prin Legea nr. 99 /1999.

Capitolul 14

Dispoziții privind soluționarea litigiilor în materie comercială*)

*) Capitolul XIV a fost reintrodus prin [art. 1 pct. 224 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000.

Articolul 720^{^1}

(1) În procesele și cererile în materie comercială evaluabile în bani, înainte de introducerea cererii de chemare în judecată, reclamantul va încerca soluționarea litigiului prin conciliere directă cu cealaltă parte.

(2) În scopul arătat la alin. 1, reclamantul va convoca partea adversă, comunicându-i în scris pretențiile sale și temeiul lor legal, precum și toate actele doveditoare pe care se sprijină acestea. Convocarea se va face prin scrisoare recomandată cu dovada de primire, prin telegrama, telex, fax sau orice alt mijloc de comunicare care asigura transmiterea textului actului și confirmarea primirii acestuia. Convocarea se poate face și prin înmânarea înscrisurilor sub semnatura de primire.

(3) Data convocării pentru conciliere nu se va fixa mai devreme de 15 zile de la data primirii actelor comunicate potrivit alin. 2.

(4) Rezultatul concilierii se va consemna într-un înscris cu arătarea pretențiilor reciproce referitoare la obiectul litigiului și a punctului de vedere al fiecărei părți.

(5) Înscrisul despre rezultatul concilierii ori, în cazul în care pârâtul nu a dat curs convocării prevăzute la alin. 2, dovada ca de la data primirii acestei convocări au trecut 30 de zile se anexează la cererea de chemare în judecată.

Articolul 720^{^2}

În procesele și cererile în materie comercială părțile sau reprezentanții lor pot fi asistați de experți ori de alți specialiști.

Articolul 720^{^3}

(1) Cererea de chemare în judecată va cuprinde:

a) numele, domiciliul sau reședința părților ori, pentru persoanele juridice, denumirea și sediul lor, precum și, după caz, numărul de înmatriculare în registrul comerțului sau de înscriere în registrul persoanelor juridice, codul fiscal și contul bancar;

b) numele și calitatea celui care angajează partea și ale celui care o reprezintă în litigiu, anexându-se dovada calității;

c) obiectul și valoarea cererii, precum și calculul prin care s-a ajuns la determinarea acestei valori, cu indicarea înscrisurilor corespunzătoare;

d) motivele de fapt și de drept, precum și probele pe care se întemeiază cererea;

e) semnatura părții sau a reprezentantului acesteia, după caz.

(2) La cererea de chemare în judecată se vor anexa copii certificate de pe toate înscrisurile pe care reclamantul își întemeiază pretențiile, menționându-se care dintre aceste înscrisuri au fost comunicate în condițiile prevăzute de art. 720^{^1} alin. 2.

Articolul 720^{^4}

(1) La primirea cererii de chemare în judecată potrivit art. 114, când este cazul, reclamantului i se va pune în vedere să depună orice act invocat în susținerea cererii, care nu a fost comunicat pârâtului la convocarea pentru conciliere.

(2) Pârâtul va fi citat cu mențiunea ca este obligat să depună întâmpinare la dosarul cauzei cu cel puțin 5 zile înainte de termenul de judecată, iar în procesele urgente, cu cel puțin 3 zile. Întâmpinarea va avea cuprinsul prevăzut de art. 115, menționându-se și datele arătate la art. 720^{^3} alin. 1 lit. a) și b).

(3) Judecătorii vor verifica efectuarea procedurilor de citare și comunicare dispuse pentru fiecare termen și, când este cazul, vor lua măsuri de refacere a acestor proceduri, precum și pentru folosirea altor mijloace ce pot asigura înștiințarea părților pentru înfățișarea la termen.

(4) Încheierea privind luarea măsurilor prevăzute de art. 114^{^1} alin. 6, în cazul proceselor și cererilor în materie comercială, poate fi atacată cu recurs în termen de 5 zile de la pronunțare, dacă a fost data cu citarea părților, și de la comunicare, dacă a fost data fără citarea lor.

Articolul 720^{^5}

(1) Dacă pârâtul are pretenții împotriva reclamantului derivând din același raport juridic, el poate face cerere reconvențională. În cazul litigiilor prevăzute de art. 720^{^1} nu este necesară o altă încercare de conciliere.

(2) Cererea reconvențională trebuie să îndeplinească condițiile prevăzute pentru cererea de chemare în judecată și va fi introdusă în cadrul termenului prevăzut pentru depunerea întâmpinării.

(3) În cazul în care pârâtul a introdus cerere reconvențională, reclamantul va depune întâmpinare până la prima zi de înfățișare. La cererea părții interesate, instanța, ținând seama de complexitatea cauzei, poate fixa un termen scurt pentru completarea întâmpinării, precum și pentru studierea acesteia de către pârât.

Articolul 720^{^6}

(1) Procesele și cererile în materie comercială se judeca cu precădere. Instanța este datoră să asigure, potrivit legii, realizarea drepturilor și obligațiilor procesuale ale părților, precum și desfășurarea cu celeritate a procesului.

(2) Când procedura de citare este legal îndeplinită, judecata, chiar și asupra fondului, poate continua în ședința publică sau în camera de consiliu, în ziua următoare sau la termene scurte, succesive, date în cunoștința părților. La aceste termene instanța poate stabili, pentru parte sau pentru cel care o reprezintă, îndatoriri în ceea ce privește prezentarea dovezilor cu înscrisuri, relații scrise, răspunsul scris la interogatoriul comunicat potrivit art. 222, asistarea și concursul la efectuarea în termen a expertizelor, precum și orice alte demersuri necesare soluționării cauzei.

(3) Pentru motive temeinice, alte termene se vor acorda numai în cazul în care judecata nu poate continua potrivit alin. 2.

Articolul 720⁷

În cursul judecății asupra fondului procesului, instanța va stărui pentru soluționarea lui, în tot sau în parte, prin înțelegerea părților. Înțelegerea se constata prin hotărâre irevocabilă și executorie.

Articolul 720⁸

Hotărârile date în prima instanță privind procesele și cererile în materie comercială sunt executorii.

Exercitarea în termen a apelului nu suspenda de drept executarea.

Art. 720⁸ a fost modificat de ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 58 din 25 iunie 2003 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 460 din 28 iunie 2003.

Art. 720⁸ a fost modificat de LEGEA nr. 195 din 25 mai 2004 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 470 din 26 mai 2004.

Articolul 720⁹

Pentru hotărârea judecătorească data în materie comercială, care se aduce la îndeplinire prin executare silită, hotărârea, purtând mențiunea ca este irevocabilă, constituie titlu executoriu, fără efectuarea altor formalități. *)

) Art. 720⁹ este reprodus astfel cum a fost modificat de **Ordonanța de urgență nr. 59/2001** publicată în M. Of. nr. 217 din 27 aprilie 2001.

Articolul 720¹⁰

Litigiile privind desfășurarea activității în scopul privatizării prin înstrăinare de bunuri ori alte valori din patrimoniul societăților comerciale sau al altor persoane juridice cu capital de stat, precum și litigiile privind drepturile și obligațiile contractate în cadrul acestei activități se soluționează de către instanțele care au competența de judecată a proceselor și cererilor în materie comercială, potrivit dispozițiilor procedurale aplicabile în aceasta materie.

Cartea a VII - a Dispoziții finale

Articolul 721

Dispozițiile codului de față alcătuiesc procedura de drept comun în materie civilă și comercială; ele se aplică și în materiile prevăzute de alte legi în măsura în care acestea nu cuprind dispoziții potrivnice.

Articolul 722

(1) Îndeplinirea actelor de procedura și comunicarea lor se fac în mod gratuit.

(2) Cheltuielile necesare pentru îndeplinirea actelor de procedura și comunicarea lor, prin posta sau alte mijloace, ocazionate de desfășurarea procesului, se acoperă din fondurile repartizate anume în acest scop, de la bugetul de stat.

Articolul 723

(1) Drepturile procedurale trebuie exercitate cu buna-credință și potrivit scopului în vederea căruia au fost recunoscute de lege.

(2) Partea care folosește aceste drepturi în chip abuziv răspunde pentru pagubele pricinuite.

Articolul 724

Abrogat. *)

) Art. 724 a fost abrogat prin **art. 6 din Legea nr. 59/1993** publicată în MONITORUL OFICIAL NR. 177 din 26 iulie 1993.

Articolul 725

(1) Dispozițiile legii noi de procedura se aplică, din momentul intrării ei în vigoare, și proceselor în curs de judecată începute sub legea veche, precum și executarilor silită începute sub acea lege.

(2) Procesele în curs de judecată la data schimbării competenței instanțelor legal investite vor continua să fie judecate de acele instanțe. În caz de casare cu trimitere spre rejudecare, dispozițiile legii noi privitoare la competența sunt pe deplin aplicabile.

(3) În cazul în care instanța este desființată, dosarele se vor trimite din oficiu instanței competente potrivit legii noi de procedura.

(4) Hotărârile pronunțate înainte de intrarea în vigoare a legii noi rămân supuse căilor de atac și termenelor prevăzute de legea sub care au fost pronunțate.

(5) Actul de procedura îndeplinit înainte de intrarea în vigoare a legii noi rămâne supus dispozițiilor vechii legi. În cazul în care acest act de procedura ar putea fi anulat potrivit legii vechi, el nu va fi menținut, chiar dacă potrivit legii noi ar fi valabil.*)

*) Art. 725 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 225 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 725 avea următorul conținut: " Art. 725. Actele de procedura îndeplinite înainte de punerea în aplicare a prezentei legi rămân valabile."

Alin. (3) al art. 725 a fost introdus prin [art. 1 pct. 39 din Ordonanța de urgență nr. 59/2001](#) publicată în M. Of. nr. 217 din 27 aprilie 2001.

Articolul 726

Abrogat.*)

*) Art. 726 a fost abrogat prin [art. 6 din Legea nr. 59/1993](#) publicată în MONITORUL OFICIAL NR. 177 din 26 iulie 1993.

Articolul 727

Ori de câte ori prin alte legi se face trimitere la dispoziții abrogate sau modificate din cuprinsul acestui cod, trimiterea se va socoti făcută, când este cazul, la dispozițiile corespunzătoare care le înlocuiesc.*)

*) Art. 727 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 226 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 727 avea următorul conținut: " Art. 727. Ori de câte ori legile fac trimitere la dispoziții abrogate în temeiul prezentei legi, trimiterea se va socoti făcută la dispozițiile corespunzătoare din cuprinsul legii de față."

Articolul 728 - 732

Abrogate.*)

*) Art. 728-732 au fost abrogate prin [art. 6 din Legea nr. 59/1993](#) publicată în MONITORUL OFICIAL NR. 177 din 26 iulie 1993.

Articolul 733

Amenzile aplicate în temeiul prevederilor codului de față se execută de către executorii judecătorești, potrivit dispozițiilor legale privind executarea silită a creanțelor bugetare.*)

*) Art. 733 este reprodus astfel cum a fost modificat prin [art. 1 pct. 227 din Ordonanța de urgență nr. 138/2000](#) publicată în M. Of. nr. 479 din 2 octombrie 2000. În vechea reglementare, art. 733 avea următorul conținut: "Art. 733. Amenzile aplicate în temeiul prevederilor codului de față se execută potrivit dispozițiilor legale privind executarea silită a sumelor cuvenite bugetului de stat."

Articolul 734

Abrogat.*)

*) Art. 734 a fost abrogat prin [art. 6 din Legea nr. 59/1993](#) publicată în MONITORUL OFICIAL NR. 177 din 26 iulie 1993.

Articolul 735

(1) [Legea nr. 389 din iunie 1943](#) pentru extinderea legislației civile și comerciale a Vechiului Regat în România de peste Carpați, rămâne în vigoare.

(2) Abrogat.*)

*) Alin. (2) al art. 735 a fost abrogat prin [art. 6 din Legea nr. 59/1993](#) publicată în MONITORUL OFICIAL NR. 177 din 26 iulie 1993.

NOTĂ:

[Art. II din ORDONANȚA DE URGENȚĂ nr. 58 din 25 iunie 2003](#) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 460 din 28 iunie 2003, așa cum a fost modificat de [LEGEA nr. 195 din 25 mai 2004](#) publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 470 din 26 mai 2004 prevede:

"Art. 2: Dispozițiile prezentei ordonanțe de urgență se aplică și proceselor în curs de judecată începute sub legea anterioară, precum și executării silite începute sub acea lege.

Procesele în curs de judecată la data schimbării competenței instanțelor legal investite vor continua să fie judecate de acele instanțe, cu excepția proceselor și cererilor în materie comercială aflate pe rolul curților de apel, în prima instanță, al căror obiect are o valoare de peste 10 miliarde lei. Cererile în anulare împotriva ordonanțelor privind somația de plată, pronunțate de tribunal în cauze comerciale al căror obiect are o valoare de până la 1 miliard lei inclusiv, se vor soluționa tot de către tribunal. În caz de casare cu trimitere spre rejudecare, dispozițiile prezentei ordonanțe de urgență privitoare la competența sunt aplicabile.

Hotărârile pronunțate înainte de intrarea în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență rămân supuse căilor de atac, motivelor și termenelor prevăzute de lege sub care au fost pronunțate."
